

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

64. aastakäik

7. juuli 2021

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2019–2020

13.–16. jaanuari 2020. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 239, 18.6.2021.

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

2021/C 270/01	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (2019/2956(RSP))	2
2021/C 270/02	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon kodanike õigusi käsitlevate väljaastumislepingu sätete rakendamise ja järelevalve kohta (2020/2505(RSP))	21
2021/C 270/03	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2018. aasta aruande kohta (2019/2125(INI)) . . .	25
2021/C 270/04	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva aastaaruande kohta (2019/2136(INI))	41
2021/C 270/05	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta – aastaaruanne (2019/2135(INI))	54

2021/C 270/06	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon, mis käsitleb Euroopa Parlamendi seisukohta Euroopa tuleviku konverentsi kohta (2019/2990(RSP))	71
Neljapäev, 16. jaanuar 2020		
2021/C 270/07	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Burundi, eelkõige väljendusvabaduse kohta (2020/2502(RSP))	76
2021/C 270/08	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Nigeeria ja eelkõige hiljutiste terrorirünnakute kohta (2020/2503(RSP))	83
2021/C 270/09	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon olukorra kohta Venezuelas pärast rahvuskogu uue esimehe ja juhatuse ebaseaduslikke valimisi (parlamentaarne riigipööre) (2020/2507(RSP))	88
2021/C 270/10	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 kohaste Poolat ja Ungarit käsitlevate käimasolevate kuulamiste kohta (2020/2513(RSP))	91
2021/C 270/11	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta (2019/2824(RSP))	94
2021/C 270/12	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2018. aasta tegevusaruande kohta (2019/2134(INI))	105
2021/C 270/13	Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon majandus- ja rahaliidu institutsioonide ja asutuste kohta: huvide konflikti ennetamine pärast avalikus sektoris töötamist (2019/2950(RSP)) . .	113

III Ettevalmistavad aktid

Euroopa Parlament

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

2021/C 270/14	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta otsus alaliste komisjonide liikmete arvu kohta (2020/2512(RSO))	117
2021/C 270/15	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu, Islandi ja Norra Kuningriigi vahelise protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriume ja mehhanisme, sõlmimist (15791/2018 – C9-0155/2019 – 2018/0419(NLE))	119
2021/C 270/16	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise lennuteenuste teatavaid aspekte käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (11033/2019 – C9-0049/2019 – 2018/0147(NLE)) . .	120
2021/C 270/17	Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu direktiivi eelnõu kohta, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas ning määrust (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ja teabevahetuse osas, mille eesmärk on teostada järelevalvet väikeettevõtete erikorra nõuetekohase kohaldamise üle (13952/2019 – C9-0166/2019 – 2018/0006(CNS))	121

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2019–2020

13.–16. jaanuari 2020. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 239, 18.6.2021.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2020)0005

Euroopa roheline kokkulepe

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa roheline kokkuleppe kohta (2019/2956(RSP))

(2021/C 270/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 28. novembri 2018. aasta teatist „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“ (COM(2018)0773) ning seda teatist toetavat süvaanalüüsi,
- võttes arvesse ELi keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 ja selle visiooni 2050. aasta kohta,
- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC), selle Kyoto protokollid ja Pariisi kokkulepet,
- võttes arvesse ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti (EEA) 4. detsembri 2019. aasta aruannet Euroopa keskkonna ning selle seisundi ja väljavaadete kohta 2020. aastal,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruannet ülemaailmse soojenemise kohta 1,5 °C võrra, IPCC viiendat hindamisaruannet (AR5) ja selle kokkuvõtvat aruannet, IPCC eriaruannet kliimamuutuste ja maa kohta ning IPCC eriaruannet ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimast,
- võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi 2019. aasta aruannet heitkoguste erinevuse kohta, mis avaldati 26. novembril 2019. aastal, ja selle 2019. aasta detsembri esimest kokkuvõtvat aruannet fossiilkütuste tootmise kohta („Production Gap Report 2019“),
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 31. mai 2019. aasta bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmset hindamisaruannet,

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi rahvusvahelise ressurside töörühma ülemaailmset ressurside ülevaadet 2019,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone ja soovitusi,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu muudetud Euroopa sotsiaalharta,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast,
- võttes arvesse 2020. aasta novembris toimuvat ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku ja tõsiasja, et kõik raamkonventsiooni osalised peavad suurendama oma riiklikult kindlaksmääratud panust kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega,
- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärku (COP15), mis toimub 2020. aasta oktoobris Hiinas Kunmingis ja kus osalised peavad tegema otsuse 2020. aasta järgse ülemaailmse raamistiku kohta, mille eesmärk on peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni kliimamuutuste kohta – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni kooskõlas Pariisi kokkuleppega ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni Hispaanias Madridis toimuva 2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP25) kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta järeldusi,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et käesolev resolutsioon on Euroopa Parlamendi esialgne üldine reaktsioon komisjoni Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevale teatisele; arvestades, et Euroopa Parlament käsitleb roheline kokkuleppega seotud töö edenedes seda uuesti erimeetmeid ja poliitikameetmeid käsitlevates üksikasjalikumates seisukohtades ning kasutab kõiki oma seadusandlikke volitusi vaadata läbi ja muuta komisjoni mis tahes ettepanekuid tagamaks, et need toetavad kõiki roheline kokkuleppe eesmärgi;

1. rõhutab kiireloomulist vajadust ambitsioonikate meetmete järele, et tegeleda kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud probleemidega, piirata ülemaailmset soojenemist 1,5 °C-ga ja vältida bioloogilise mitmekesisuse massilist vähenemist; väljendab seetõttu heameelt komisjoni teatise „Euroopa roheline kokkulepe“ üle; jagab komisjoni võetud kohustust muuta EL tervemaks, kestlikuks, õiglaseks, võrdseks ja jõukaks ühiskonnaks, kus kasvuhuonegaaside netoheide on null; nõuab, et üleminek kliimaneutraalsele ühiskonnale tuleb saavutada hiljemalt 2050. aastaks ja et sellest peab saama Euroopa edulugu;

2. rõhutab, et kõigile Euroopas elavatele inimestele tuleks igasuguse diskrimineerimiseta anda põhiõigus ohutule, puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale ning stabiilsele kliimale ning et see õigus tuleb tagada ambitsioonika poliitika abil ja peab olema riikide ja ELi tasandil koostööteemide kaudu täielikult jõustatav;

3. on kindlalt veendunud, et Euroopa roheline kokkulepe peaks edendama integreeritud ja teaduspõhist lähenemisviisi ning ühendama kõik sektorid, et panna need sama eesmärgi poole püüdlema; on seisukohal, et eri poliitikavaldkondade integreerimine terviklikku visiooni on Euroopa roheline kokkuleppe tõeline lisaväärtus ja seda tuleks seetõttu tugevdada; on seisukohal, et roheline kokkulepe kiirendab ühiskonnas kaasavat ja mittediskrimineerivat üleminekut, mille peamine eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus, keskkonnakaitse, ressurside kestlik kasutamine ning kodanike tervis ja elukvaliteet planeedi võimaluste piires;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0217.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0079.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

4. rõhutab, et roheline kokkulepe peaks olema Euroopa uue kestliku majanduskasvu strateegia keskmes ning et seejuures tuleks austada Maa kui planeedi taluvuspiire ning luua majanduslikke võimalusi, edendades investeringuid ja luua kvaliteetseid töökohti; on veendunud, et see toob kasu Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele ning toob kaasa nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majanduse, kus majanduskasv on lahutatud ELi ülemaailmsetest kasvuhoonegaaside heitkogustest, ressursside kasutamisest ja jäätmete tekitamisest; rõhutab, et roheline kokkuleppega peab kaasnema sotsiaalne progress, suurendades kõigi heaolu, vähendades sotsiaalset ebavõrdsust, majanduslikku tasakaalustamatust liikmesriikide vahel ning soolist ja põlvkondadevahelist ebavõrdsust; on veendunud, et õiglase ülemineku ei tohiks jätta mitte kedagi ega ühtegi kohta kõrvale ning selle raames tuleks käsitleda sotsiaalset ja majanduslikku ebavõrdsust;
5. on veendunud, et ÜRO kestliku arengu eesmärgid peaksid olema ELi poliitika kujundamise ja rakendamise keskmes, et EL edendaks inimarengu mudelit, mis on kooskõlas hea tervisega planeediga; toonitab sellega seoses asjaolu, et Euroopa roheline kokkuleppe peavad olema ühendatud sotsiaalõigused, keskkonnaalane terviklikkus, piirkondlik ühtekuuluvus, kestlikkus ning ülemaailmselt konkurentsivõimeline tulevikukindel tööstus, millest saavad kasu kõik;
6. rõhutab, et roheline kokkuleppe eesmärk peab olema jõukas, õiglase, kestlik ja konkurentsivõimeline majandus, mis sobib kõigile kõigis Euroopa piirkondades; on veendunud, et roheline kokkulepe peaks looma majanduslikke võimalusi ja põlvkondadevahelist õiglust; rõhutab, kui tähtis on õiglase ülemineku tagamiseks austada ja tõhustada sotsiaaldialoogi kõigil tasanditel ja kõigis sektorites; toonitab, et roheline kokkuleppe meetmed ja eesmärgid peavad hõlmama ka soolist perspektiivi, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ning soo aspekti arvestavaid meetmeid; kordab, et üleminek kliimaneutraalsele majandusele ja kestlikule ühiskonnale peab toimuma koostöös Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise, ning rõhutab, et kõik Euroopa roheline kokkuleppe raames tehtavad algatused peavad olema Euroopa sotsiaalõiguste sambaga täielikult kooskõlas;
7. rõhutab, et selleks, et liit saavutaks roheline kokkuleppe eesmärgid, tuleb mobiliseerida märkimisväärsed avaliku ja erasektori investeringud, ning peab seda roheline kokkuleppe edukuse eeltingimuseks; on veendunud, et EL peab tagama investoritele pikaajalise kindluse ja regulatiivse prognoositavuse ning asjakohase finantsraamistikku, samuti asjakohased vahendid ning turu- ja maksustiimulid edukaks roheline majandusele üleminekuks, et saavutada positiivne ja kestlik sotsiaalne, tööstuslik ja majanduslik muutus; kordab, et roheline kokkuleppe peaks suunama Euroopa pikaajalise kestliku majanduskasvu, jõukuse ja heaolu teele ning tagama seejuures, et meie keskkonna-, majandus- ja sotsiaalpoliitika arendamisel tagatakse õiglase ülemineku;
8. toonitab, et kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemisega seotud üleilmsed probleemid nõuavad üleilmset reageerimist; rõhutab, et EL peab näitama üles ambitsioonikust, ning rõhutab vajadust kaasata ka maailma teisi piirkondi samas suunas tegutsema; rõhutab ELi ülemaailmset juhtrolli keskkonna- ja kliimameetmete võtmisel;
9. teeb ettepaneku, et kõik roheline kokkuleppe meetmed peaksid tuginema teadusõhisele lähenemisviisile ja terviklikele mõjuhinnangutele;
10. rõhutab, et poliitilisi otsuseid seadusandlike meetmete kohta tuleb teha kooskõlastatult, ning tunneb tõsist muret selle pärast, et ilma täieliku poliitilise konsensuseta võivad paketi üksikud ettepanekud muutuda järjest ambitsioonikamaks ja ohustada Euroopa roheline kokkuleppe üldiste eesmärkide saavutamist; rõhutab, kui oluline on kõiki asjakohaseid meetmeid tõhusalt koordineerida, et tagada meetmete sünergia peaesmärkide saavutamisel ja vältida nende rakendamisel vastuolu muude seadusandlike eesmärkidega;

Kõrgemate ELi kliimaeesmärkide seadmine 2030. ja 2050. aastaks

11. usub, et ELi õiguslikult siduv kohustus saavutada kliimaneutraalsus hiljemalt 2050. aastaks on võimas vahend üleminekuks vajalike ühiskondlike, poliitiliste, majanduslike ja tehnoloogiliste jõudude mobiliseerimiseks; rõhutab tungival, et üleminek on kõigi liikmesriikide ühine pingutus ning kõik liikmesriigid peavad aitama kaasa ELis kliimaneutraalsuse saavutamisele hiljemalt 2050. aastaks; kutsub komisjoni üles esitama 2020. aasta märtsiks ettepaneku Euroopa kliimaseaduse kohta;
12. nõuab ambitsioonikat kliimaseadust, mis sisaldaks õiguslikult siduvat liidusisest ja kogu majandust hõlmavat eesmärki saavutada kasvuhoonegaaside nullheide hiljemalt 2050. aastaks, ning ELi 2030. ja 2040. aastaks seatavate vahe-eesmärkide lõplikku vormistamist seaduse osana hiljemalt selle vastuvõtmisel kaasseadusandjate poolt, võttes aluseks nii mõjuhinnanguid kui ka tugevat juhtimisraamistikku; toonitab, et kliimaseadus peab kajastama parimaid olemasolevaid

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

teadusandmeid, et piirata ülemaailmset soojenemist 1,5 °C-ga, ning et seda tuleks ajakohastada, võttes arvesse muutusi ELi õigusraamistikus ja Pariisi kokkuleppe läbivaatamistsükli; on veendunud, et kliimaseadus peab sisaldama ka kohanemise erielemente, eelkõige kohustades kõiki liikmesriike võtma vastu kohanemismeetmete kavad;

13. nõuab suuremat eesmärki, mille kohaselt peaks EL vähendama 2030. aastaks liidusiseste kasvuhoonegaaside heitkoguseid 1990. aastaga võrreldes 55 %; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks võimalikult kiiresti sellekohase ettepaneku, et EL saaks võtta selle eesmärgi oma ajakohastatud riiklikult kindlaksmääratud panusena vastu aegsasti enne ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku (COP26); nõuab samuti, et kõnealune eesmärk lisataks seejärel Euroopa kliimaseadusesse;

14. on veendunud, et EL peab tegutsema aktiivselt ja võtma tugeva juhtrolli ettevalmistuste tegemisel konverentsi 26. istungjärguks, kus osalised peaksid suurendama ühiseid kliimakoostusi, mis näitaksid võimalikult kõrget ambitsioonitaset; on seda silmas pidades veendunud, et EL peaks täiustatud riiklikult kindlaksmääratud panuse vastu võtma 2020. aastal võimalikult vara, et julgustada teisi ELi mittekuuluvaid riike, eelkõige suuri heitetekitajaid, sama tegema; rõhutab sellega seoses, et täiustatud riiklikult kindlaksmääratud panuse suhtes tuleb kokku leppida aegsasti enne septembris toimuvat ELi ja Hiina tippkohtumist ning ELi ja Aafrika tippkohtumist;

15. tunnistab, et liikmesriikidel võivad olla hiljemalt 2050. aastaks õiglasel ja kulutõhusal viisil kliimanetraalsuse saavutamiseks erinevad trajektoolid, ning mõistab, et riikidel on erinevad lähtepunktid ja ressursid ning et mõned riigid liiguvad teistest kiiremini, kuid et rohelisele majandusele üleminek tuleks muuta kõigi Euroopa piirkondade jaoks majanduslikult ja sotsiaalselt kasulikuks võimaluseks;

16. rõhutab, et heite netokogust tuleb vähendada peaaegu nullini kõigis majandussektorites, et panustada ühiselt kliimanetraalsuse saavutamise eesmärgi täitmisse; kutsub komisjoni üles esitama vajaduse korral mõjuhinnangutel põhinevad ettepanekud, et vaadata 2021. aasta juuniks läbi ELi kliima- ja energiavaldkonna seadusandlikud meetmed, et saavutada kõrgemad keskpika ja pika perioodi kliimaeesmärgid; kutsub komisjoni üles kasutama ka muude kehtivate ELi õigusaktide, näiteks ökodisaini direktiivi, jäätmeid käsitlevate ELi õigusaktide, ringmajanduse meetmete ja F-gaaside määruse lisapotentsiaali kliimameetmetesse panustamisel; rõhutab ühtlasi, et looduspõhised lahendused võivad aidata liikmesriikidel saavutada oma kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärgi, kuid nõuab kindlalt, et need täiendaksid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist nende tekkekohas;

17. on veendunud, et uued ja kõrgemad kasvuhoonegaaside heitkoguste alased eesmärgid eeldavad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) eesmärgipärasust; kutsub komisjoni üles vaatama kiiresti läbi heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi ja käsitlema sealhulgas lineaarset vähendamistegurit, tasuta saastekvootide eraldamise norme ja võimalikku vajadust süsinikdioksiidi miinimumhinna järele;

18. kuna kliimaeesmärkide poole püüdlemise tase on maailmas endiselt erinev, toetab komisjoni kavatsust töötada välja WTO nõuetele vastav mehhanism, millega korrigeeritakse imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamist; leiab, et sellise mehhanismi väljatöötamine on osa laiemast strateegiast, mille eesmärk on luua konkurentsivõimeline ja vähese CO₂-heitega ELi majandus, mis toetab ELi kliimaeesmärgi ja tagab samal ajal võrdsed tingimused; võtab teadmiseks komisjoni seisukoha, et selline mehhanism oleks praegu ELi heitkogustega kauplemise süsteemis võetavate süsinikdioksiidi lekke meetmete alternatiiv; rõhutab, et praeguseid süsinikdioksiidi lekke käsitlemise meetmeid ei tohiks kehtetuks tunnistada enne, kui on kehtestatud uus süsteem, ning palub komisjonil enne ettepanekute tegemist põhjalikult analüüsida imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamise korrigeerimise mehhanismi võimalikke eri vorme enne kliimaalaste õigusaktide läbivaatamist, mis peaks toimuma 2021. aasta juunis; on lisaks veendunud, et tulevane mehhanism, millega korrigeeritakse imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamist, peaks säilitama majanduslikud stiimulid edukaks üleminekuks rohelisele majandusele ja kliima eestvedajate jaoks ning toetama vähese CO₂-heitega kaupade turgu ELis ja tagama CO₂-heite tegeliku maksustamise ELis ning edendama samal ajal CO₂-heite maksustamist mujal maailmas; on veendunud, et selles tuleb arvesse võtta iga sektori eripära ning et see tuleks valitud sektorites järk-järgult kasutusele võtta, vältides samas põhjendamatute halduskulude juurde tekkimist, eriti Euroopa VKEdes jaoks;

19. väljendab heameelt kavandatava ettepaneku üle vaadata läbi energia maksustamise direktiiv seoses keskkonnaküsimustega, et kohaldada põhimõtet „saastaja maksab“ ja võtta samal ajal arvesse riikide fiskaalpoliitikat ja vältida ebavõrdsuse suurenemist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

20. nõuab uut ja ambitsioonikamat kliimamuutustega kohanemise ELi strateegiat; tuletab meelde, et EL ja selle liikmesriigid peavad tegema suuremaid jõupingutusi kliimakindluse, vastupanuvõime suurendamise, ennetamise ja valmisoleku valdkonnas; rõhutab vajadust kaasata kliimamuutustega kohanemisse tehtavaid avaliku ja erasektori investeeringuid ning nõuab ELi kulutustes tõelist poliitikavaldkondade sidusust, et kliimamuutustega kohanemist ja kliimamuutustele vastupanuvõimet hinnataks ELi kõikide asjakohaste rahaliste vahendite eraldamisel põhikriteeriumina; on samal ajal veendunud, et katastroofide ennetamine, nendeks valmisolek ja neile reageerimine peavad kujunema tugevaks ja piisavate ressurssidega varustatud solidaarsusvahendiks; nõuab, et liidu elanikkonnakaitse mehhanismi jaoks tuleb ELi eelarves eraldada järjepidevalt ja piisavalt vahendeid ja tagada ühiskasutusvahendite kättesaadavus;

21. väljendab heameelt teate üle, et komisjon käivitab Euroopa kliimapakti; toonitab, et Euroopa kliimapakt peab tooma kliimaneutraalsuse suunas liikumises osalejatena kokku kodanikud, piirkonnad, kohalikud kogukonnad, kodanikuühiskonna, ettevõtjad (sh VKEd) ja ametiühingud ning et seejuures tuleb tugineda tõelisele dialoogile ning läbipaistvale ja osalusprotsessile, sealhulgas ka poliitika kujundamisel, rakendamisel ja hindamisel; peab oluliseks teha koostööd suure energiakasutusega sektorite sidusrühmade ja asjaomaste sotsiaalpartneritega, eriti tööandjate, töötajate, vabaihenduste ja teadusringkondadega, et aidata kaasa kestlike lahenduste leidmisele üleminekul CO₂-neutraalsele majandusele;

Puhas, taskukohane ning kindel energia

22. rõhutab, et kasvuhoonegaaside netonullheitega majandusele ülemineku puhul on keskne roll energial, ning väljendab heameelt komisjoni püüdluse üle vähendada energiasüsteemi CO₂-heidet, et EL suudaks saavutada nullheite hiljemalt 2050. aastaks; nõuab, et taastuvenergia direktiivi muudetakse kooskõlas nimetatud eesmärgiga, seades igale liikmesriigile siduvad riiklikud sihtmärgid; väljendab lisaks heameelt selle üle, et energiatõhusust peetakse prioriteediks; sellega seoses palub komisjonil ja liikmesriikidel rakendada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet kõigis sektorites ja poliitikavaldkondades, sest see on põhjapaneva tähtsusega ELi energiasõltuvuse ja energiatootmisest tuleneva heite vähendamisel ning aitab samal ajal luua kohalikke töökohti renoveerimise vallas ja vähendada kodanike energiaarveid; nõuab energiatõhususe direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi muutmist kooskõlas ELi suuremate kliimaeesmärkidega, ja nende rakendamise tõhustamist siduvate riiklike sihtmärkide abil, mille puhul pööratakse erilist tähelepanu kaitsetutele kodanikele, võttes ühtlasi arvesse ka asjaomaste sektorite vajadust majandusliku prognoositavuse järele;

23. rõhutab, et Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks on jõustamine riiklikul ja ELi tasandil äärmiselt tähtis; palub liikmesriikidel ja komisjonil tagada, et riiklikud energia- ja kliimakavad vastavad täielikult ELi eesmärkidele; tuletab meelde, et liikmesriikidel on pädevus otsustada ELi kliima- ja energiapoliitika raamistikus oma energiaallikate jaotuse üle ise;

24. rõhutab asjaolu, et ELi kliima- ja kestlikkuseesmärkide täitmiseks peavad kõik sektorid taastuvenergia kasutamist suurendama ja fossiilkütuste kasutamisest järk-järgult loobuma; nõuab üleeuroopaliste energjavõrkude (TEN-E) suuniste läbivaatamist enne järgmise ühishuviprojektide loetelu vastuvõtmist, et viia õigusraamistik kooskõlla arukate võrkude arendamise ja kasutuselevõtu prioriteediga ning vältida CO₂-mahukate investeeringute kinnistamist; rõhutab, et ELi energiaklastrite suhtes tuleb rakendada strateegilist lähenemisviisi, et kasutada ära kõige tõhusamaid investeeringuid taastuvenergiaallikatesse; peab seetõttu tervitatavaks teadaannet avamere tuuleenergia strateegia kohta; on seisukohal, et ELi poliitika peaks konkreetselt edendama innovatsiooni ning säästva energia salvestamise ja keskkonnahoidliku vesiniku kasutuselevõttu; rõhutab vajadust tagada, et selliste energiaallikate nagu maagaasi kasutamine toimuks vaid üleminekul, pidades silmas eesmärki saavutada kliimaneutraalsus hiljemalt 2050. aastaks;

25. toonitab, et on äärmiselt oluline tagada Euroopas hästi toimiv, täielikult integreeritud, tarbijakeskne ja konkurentsivõimeline energiaturg; rõhutab piiriüleste ühenduste olulisust täielikult integreeritud energiaturu saavutamiseks; väljendab heameelt teate üle, et komisjon teeb 2020. aasta keskpaigaks ettepaneku aruka integratsiooni meetmete kohta, ning rõhutab, et ELi energiaturu edasisel integreerimisel on oluline roll energiavarustuskindluse suurendamisel ja nullilähedasi kasvuhoonegaaside heitkoguseid tekitava majanduse saavutamisel; rõhutab, et vaja on piisavalt rahastatud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametit, et tugevdada ja suurendada liikmesriikide piirkondlikku koostööd;

26. nõuab kiiret järkjärgulist fossiilkütuste otseste ja kaudsete toetuste kaotamist 2020. aastaks nii ELis kui ka kõigis liikmesriikides;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

27. väljendab heameelt teadaande üle üldkasutatavate ja erahoonete renoveerimise laine kohta ning ergutab keskenduma koolide ja haiglate ning sotsiaal- ja üüritavate eluruumide renoveerimisele, et abistada madala sissetulekuga kodumajapidamisi; toonitab, et olemasolevad hooned tuleb renoveerida energiasäästuhoone standardile vastavalt, et saavutada CO₂-neutraalsus hiljemalt 2050. aastaks; rõhutab, et ehitussektoril on suur energiasäästu potentsiaal ja taastuvenergia kohapealse tootmise võimalus, mis võib suurendada tööhõivet ja aidata VKEdel laieneda; on seisukohal, et arukas ja tulevikku suunatud õigusraamistik on äärmiselt oluline; väljendab seepärast heameelt ettepanekute üle vähendada riiklikke regulatiivseid takistusi hoonete renoveerimisel ja ehitustoodete määruse muutmise üle; nõuab, et rangelt jõustataks liikmesriikide kohustused renoveerida üldkasutatavad hooned kooskõlas energiatõhususe direktiiviga; soovib edendada puitmaterjalidest ehitamist ja ökoloogiliste ehitusmaterjalide kasutamist;

28. rõhutab, et energiasüsteemi ümberkujundamine peab olema sotsiaalselt kestlik ja see ei tohi süvendada kütteostuvõimetust, ning väljendab heameelt komisjoni võetud sellekohase kohustuse üle; on arvamusel, et kütteostuvõimetusega võitlevad kogukonnad peavad olema varustatud vajalike vahenditega, mis võimaldaksid neil hariduse ja nõuandeteenuste ning pikaajaliste investeeringute soodustamise kaudu osaleda üleminekus rohelisele majandusele; nõuab sihipäraseid meetmeid tihedas koostöös liikmesriikidega ja parimate tavade vahetamist, et vähendada energiaostuvõimetust ning toetada samal ajal võrdset juurdepääsu energiatõhusa renoveerimise rahastamisvahenditele; on seisukohal, et energiatõhusa renoveerimise kulused ei tohiks kanda väikese sissetulekuga kodumajapidamised; rõhutab lisaks kaugkütte rolli taskukohase energia pakkumisel;

29. toetab üldiselt turupõhiste meetmete ideed kliimaeesmärkide saavutamise ühe vahendina; väljendab kahtlust seoses hoonete heitkoguste võimaliku lisamisega ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, kuna see võtaks vastutuse avalikelt meetmetelt ja võib suurendada üürnike ja koduomanike energiaarveid; on arvamusel, et sellised meetmed vajavad edasist analüüsi;

Tööstuse kaasamine puhta ringmajanduse saavutamiseks

30. leiab, et peamine väljakutse ja võimalus on ELi üleminek hiljemalt 2050. aastaks nüüdisaegsele, kliimanetraalsele, väga ressursitõhusale ja konkurentsivõimelisele tööstusbaasile, ning väljendab heameelt teate üle, et komisjon esitab 2020. aasta märtsis uue tööstusstrateegia ja VKEde strateegia; rõhutab, et tööstuse konkurentsivõime ja kliimapoliitika tugevdavad teineteist ning et uuenduslik ja kliimanetraalne taasindustrialiseerimine loob töökohti ja tagab Euroopa majanduse konkurentsivõime;

31. rõhutab, et tööstusstrateegias tuleks keskenduda stiimulite pakkumisele majanduslikult elujõuliste ja kestlike toodete, protsesside ja ärimudelite väärtusahelatele, mille eesmärk on saavutada kliimanetraalsus, ressursitõhusus, ringlus ja mürgivaba keskkond, säilitades ja arendades samal ajal rahvusvahelist konkurentsivõimet ning vältides Euroopa tööstuse ümberpaigutamist; nõustub komisjoniga, et energiamahukad tööstusharud nagu terase-, keemia- ja tsemenditööstus on Euroopa majanduse jaoks hädatarvilikud ning nende tööstusharude ajakohastamine ja nende süsinikuheite vähendamine on mõõdapääsmatu;

32. kutsub komisjoni üles tagama üleminekul majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, pöörates erilist tähelepanu piirkondadele, mis on kõige ebasoodsamas olukorras, mida mõjutab tööstuslik üleminek (peamiselt söekaevanduspiirkonnad ja piirkonnad, mis sõltuvad sellistest CO₂-mahukatest tööstusharudest nagu terasetootmine) või mis on hõredalt asustatud, ja keskkonnatundlikele aladele;

33. rõhutab, et tööstus- ja VKEde strateegiates tuleb sätestada selged tegevuskavad, et pakkuda terviklikke stiimuleid ja rahastamisvõimalusi innovatsiooniks, murranguliste tehnoloogiate ja uute kestlike ärimudelite kasutuselevõtuks ning tarbetute regulatiivsete takistuste kõrvaldamiseks; nõuab ELi toetust kliima ja ressursside eestvedajatele tehnoloogiliselt neutraalse lähenemisviisi abil, mis on kooskõlas parimate kättesaadavate teadusandmetega ning ELi pikaajaliste kliima- ja keskkonnanäesmärkidega; rõhutab keskkonnaohutu süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise rolli rasketööstuse kliimanetraalseks muutmisel, kui otsesid heitevähenduse võimalusi pole;

34. tuletab meelde digitehnoloogia olulist rolli keskkonناسäästlikule majandusele ülemineku toetamisel, näiteks ressursi- ja energiatõhususe täiustamisel ning parema keskkonnaseire kaudu, ning edastamise ja jaotamise täielikust digitaliseerimisest tuleneva kliimaeesmise ja arukate rakenduste abil; on seisukohal, et tööstusstrateegiasse tuleks ettepaneku kohaselt

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

integreerida keskkonnahoidlik üleminek ja üleminek digitehnoloogiale ning kindlaks määrata peamised eesmärgid digitehnoloogia potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks ja tuvastada selle ees seisvad takistused; kutsub komisjoni üles töötama välja uuenduslike digitehnoloogiate kasutuselevõtu strateegiad ja rahastamise; rõhutab samal ajal, kui oluline on parandada digisektori enda energiatõhusust ja ringmajanduse alast tulemuslikkust ning väljendab heameelt komisjoni sellekohaste kohustuste üle; palub komisjonil luua metoodika digitehnoloogia kasvava keskkonnamõju jälgimiseks ja kvantifitseerimiseks, tekitamata seejuures tarbetut halduskoormust;

35. toonitab, et tööstusstrateegiasse tuleks integreerida tööjõule avalduva mõju nõuetekohane arvessevõtt, samuti töötajate koolitus, ümber- ja täiendõpe; palub komisjonil uurida tähelepanelikult selle strateegia piirkondlikku mõõdet ja tagada, et ühtegi inimest ega piirkonda ei jäeta maha; nõuab, et see strateegia sisaldaks sotsiaaldialoogi, kuhu töötajad oleksid täielikult kaasatud;

36. nõuab uut ambitsioonikat ringmajanduse tegevuskava, mille eesmärk peab olema vähendada tervet ELi tootmise ja tarbimise keskkonna- ja ressursialajälge, pakkudes samal ajal tugevaid stiimuleid innovatsiooniks, kestlikeks ettevõteteks ning kliimaneutraalsete ja mürgivabade ringtoodete turgudeks, ning mille peamised prioriteedid on ressursitõhusus, nullsaaste ja jäätmetekke vältimine; rõhutab tugevat koostoimet kliimameetmete ja ringmajanduse vahel, eelkõige energia- ja CO₂-mahukates tööstusharudes; nõuab, et ELi tasandil kehtestataks ressursitõhususe eesmärgid;

37. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekuid liigiti kogumise, jäätmete vähendamise, korduskasutamise ja ringlussevõtu eesmärkide kohta, samuti muude erimeetmete kohta, nagu tootja laiendatud vastutus sellistes prioriteetsetes sektorites nagu kaubandusjäätmed, tekstiil, plast, elektroonika, ehitus ja toit; nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja meetmed ringlussevõetud materjalide turu toetamiseks Euroopas, sealhulgas ühised kvaliteedistandardid ja taaskasutatavate materjalide kasutamise kohustuslikud eesmärgid prioriteetsetes sektorites, kui see on teostatav; rõhutab, kui oluline on töötada välja mürgivabad materjalitsükliid, kiirendades väga ohtlike ainete asendamist ning edendades mürgivabade toodete alaseid teadusuuringuid ja innovatsiooni; kutsub komisjoni üles kaaluma meetmeid selliste imporditud toodete suhtes, mis sisaldavad ELis keelatud aineid või komponente, ning leiab, et neid ei tohiks ringlussevõtu kaudu ELi tarbekaupade turule tagasi tuua;

38. toetab säästvaid tooteid käsitlevaid poliitikameetmeid, sealhulgas ökodisaini kohaldamisala laiendamist õigusaktidega, mis muudavad tooted vastupidavamaks, parandatavaks, korduskasutatavaks ja ringlussevõetavaks, ning tugevat ökodisaini ja ökomärgise tööprogrammi alates 2020. aastast, mis hõlmab ka nutitelefone ja muid uusi IT-seadmeid; nõuab seadusandlike ettepanekuid, mis käsitlevad õigust toote parandamisele, kavandatud vananemise kaotamist ning mobiilsete IT-seadmete ühtset laadijat; kiidab heaks komisjoni kava esitada seadusandlikud ettepanekud, et tagada kõikide akude jaoks ohutu, ringluspõhine ja kestlik akude väärtusahel, ning loodab, et ettepanek sisaldab vähemalt ökodisaini, korduskasutamise ja ringlussevõtu eesmärke ning säästvaid ja sotsiaalselt vastutustundlikke tooraine hankimise skeme; toonitab vajadust luua Euroopas tugev ja kestlik aku- ja salvestusklast; rõhutab vajadust edendada kohalikku tarbimist ja tootmist keeldumise, vähendamise, korduskasutamise, ringlussevõtu ja parandamise põhimõtete alusel, teha lõpp kavandatud vananemisega seotud äristrateegiatele, kus toodete tööiga on kavandatud lühike ja need tuleb asendada, ning kohandada tarbimine planeedi võimalustega; on veendunud, et kestliku tarbimise saavutamiseks on hädavajalik õigus remontimisele ja IT-teenuste puhul pidevale toele; nõuab nende õiguste sätestamist ELi õiguses;

39. nõuab tungivalt, et komisjon tõhustaks veelgi ELi meetmeid plastireostuse vastu eelkõige merekeskkonnas, ning nõuab ulatuslikumaid piiranguid ühekordselt kasutatavatele plastesemetele ja nende asendamist; toetab ülepakendamist käsitlevate õigusaktide väljatöötamist ja selle tagamist, et hiljemalt 2030. aastaks ei lubataks ELi turule enam pakendeid, mis ei ole korduskasutatavad ega majanduslikult tasuval viisil ringlussevõetavad, tagades samal ajal toiduohutuse; nõuab meetmeid tagatisrahasüsteemide piiriüleseks koordineerimiseks; nõuab tungivalt, et komisjon võitleks mikroplasti vastu terviklikul viisil, sealhulgas hakates tahtlikult lisatud mikroplasti järk-järgult kasutuselt kõrvaldama ning võttes uusi meetmeid, sealhulgas reguleerivaid meetmeid plasti tahtmatu keskkonda sattumise vastu näiteks tekstiilide, rehvide ja plastigraanulite kaudu; täheldab, et komisjon kavatses välja töötada biolagunevat ja bioressursipõhist plasti käsitleva õigusraamistikku; toonitab vajadust täielikult ringluspõhise plastimajanduse järele;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

40. nõuab ELi keskkonnahoidliku ühtse turu loomist, et suurendada nõudlust säästvate toodete järele konkreetsete sätetega, nagu keskkonnahoidlike riigihangete laialdasem kasutamine; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni võetud kohustuste üle esitada edasisi õigusakte ja suuniseid keskkonnahoidlike riigihangete kohta; nõuab, et ELi institutsioonid näitaksid oma hangetega eeskju; rõhutab, et ELi riigihanke-eeskirjad tuleb läbi vaadata ja neid kohandada, et tagada tõeliselt võrdsed tingimused ELi ettevõtetele, eelkõige neile, kes toodavad või pakuvad kestlikke tooteid või teenuseid, näiteks ühistranspordi vallas;

41. toonitab, kui olulised on võimestatud ja hästi informeeritud tarbijad; nõuab meetmeid, et tagada tarbijatele läbipaistvad, võrreldavad ja ühtlustatud tootekirjeldused, sealhulgas toodete märgistamise osas, mis põhinevad usaldusväärsetel andmetel ja tarbijauuringutel, et aidata neil teha tervislikumaid ja säästvamaid valikuid ning anda teavet toodete vastupidavuse ja parandatavuse ning ökoloogilise jalajälje kohta; rõhutab vajadust tagada tarbijatele tõhusad, kergesti mõistetavad ja jõustatavad õiguskaitsevahendid, mille puhul võetakse arvesse kestlikkuse aspekte ja kus mittenduetekohaselt toimivate toodete kasutusel kõrvaldamise asemel seatakse esmatähtsaks toodete korduskasutamine või parandamine;

42. usub, et säästvalt hangitud taastuvatel materjalidel on oluline roll üleminekul kliimaneutraalsele majandusele, ning rõhutab vajadust stimuleerida investeringuid säästva biomajanduse arendamisse, kus näiteks hoonetes, tekstiilides, keemiatoodetes, pakendites, laevaehituses ja tagatud säästvuse puhul ka energiatootmises asendatakse fossiilkütusemahukad materjalid taastuvate ja bioressursipõhiste materjalidega; rõhutab, et seda tuleb teha säästvalt ja austades ökoloogilisi piire; rõhutab biomajanduse potentsiaali luua uusi keskkonnahoidlikke töökohti ka ELi maapiirkondades ja elavdada innovatsiooni; nõuab, et toetataks teadusuuringuid ja innovatsiooni biomajanduse kestlike lahenduste vallas, mis peaksid arvesse võtma vajadust kaitsta ainulaadset bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteeme; nõuab ELi biomajanduse strateegia tõhusat rakendamist Euroopa rohelise kokkuleppe osana;

Säästvale ja arukale liikuvusele ülemineku kiirendamine

43. väljendab heameelt seoses peatselt valmiva säästva ja aruka liikuvuse strateegiaga ning nõustub komisjoniga, et kooskõlas eesmärgiga saavutada kliimaneutraalne majandus peavad kõik transpordiliigid (maantee-, raudtee-, lennu- ja veetransport) transpordisektori CO₂-heite vähendamisele kaasa aitama, tunnistades samas, et see on nii väljakutse kui ka võimalus; toetab põhimõtte „saastaja maksab“ kohaldamist; nõuab pikaajalist terviklikku õiglase ülemineku strateegiat, mille puhul võetakse arvesse ka transpordisektori panust ELi majandusse ja vajadust tagada kõrgetasemeline taskukohane ja juurdepääsetav transpordiühendus, samuti sotsiaalseid aspekte ja töötajate õiguste kaitset;

44. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle edendada tõhususe suurendamiseks ja heitkoguste vähendamiseks mitmeliigilist transporti; on siiski arvamusel, et mitmeliigilisus on kõige paremini saavutatav ainult konkreetsete seadusandlike ettepanekutega; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle teha ettepanekuid meetmete kohta, millega suurendatakse maantee-, raudtee- ja siseveetranspordi omavahelist ühendatust, mis toob kaasa transpordi tegeliku ümbersuunamise teistele transpordiliikidele; nõuab ELi raudteevõrkude ühenduvusse tehtavate investeringute suurendamist ja toetamist, et võimaldada kogu ELis võrdselt juurdepääsu avalikule raudteetranspordile ning muuta reisijatevedu raudteel atraktiivsemaks; rõhutab, et Euroopa ühtne raudteepiirkond on ühelt transpordiliigilt teisele ülemineku eeltingimus, ning palub komisjonil esitada 2020. aasta lõpuks strateegia, millele järgnevad konkreetsete seadusandlikud ettepanekud, et lõpetada siseturu killustatus;

45. rõhutab, et heiteta veetransport on säästva mitmeliigilise transpordi väljaarendamise võti; nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja siseveeteede reeglite kooskõlastatud Euroopa raamistiku; palub komisjonil aktiivselt toetada ühendvedusid, mis hõlmavad siseveeteid, eelkõige riiklike veeteede süsteemide piiriülest võrgustamist, mida tuleb parandada;

46. kordab, et ühtne Euroopa taevast suudab vähendada lennunduse heitkoguseid ilma suuremate kuludeta, kuid ei too iseenesest kaasa lennunduse heitkoguste märkimisväärset vähenemist kooskõlas ELi pikaajalise eesmärgiga; nõuab lennunduse CO₂-heite vähendamise selget regulatiivset tegevuskava, mis põhineks tehnoloogilistel lahendustel, taristul, säästvale alternatiivkütustele esitatavatel nõuetel ning tõhusal käitamisel koos stiimulitega transpordi ümbersuunamiseks teistele transpordiliikidele;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

47. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle vaadata läbi alternatiivkütuste taristu direktiiv ja üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) määrus, et kiirendada heiteta ja vähese heitega sõidukite ja laevade kasutuselevõttu; väljendab heameelt keskendumise üle elektrisõidukite laadimistaristu laiendamisele; nõuab siiski terviklikumat linnalise liikumiskeskonna kava, et vähendada ummikuid ja parandada linnade elukõlblikkust, näiteks heiteta avaliku transpordi ning rattaga ja jalgsi liikumise taristu toetamise abil, eelkõige linnapiirkondades;

48. on seisukohal, et väga oluline on tagada piisavad investeeringud heitevabaks liikuvuseks vajaliku taristu väljaarendamiseks ning et kõiki asjaomaseid ELi fonde (Euroopa ühendamise rahastu, InvestEU programm jne), samuti Euroopa Investeeringupanga (EIP) transpordisektori laenupoliitikat tuleks selleks kohandada; palub liikmesriikidel võtta kohustus tagada piisav rahastamine ning kiirendada uuenduslike strateegiate, laadimistaristu ja alternatiivkütuste kasutuselevõttu; on seisukohal, et transpordimaksudest ja -tasudest saadavat tulu tuleks kasutada sihtotstarbeliselt selleks, et toetada üleminekut ja muuta need kulud sotsiaalselt vastuvõetavamaks; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle arendada arukaid liikluskorraldussüsteeme ja „liikuvus kui teenus“ tüüpi lahendusi, eelkõige linnapiirkondades; kutsub komisjoni üles toetama uuenduslike rakenduste, uute tehnoloogiate, uute ärimudelite ning uute kujunemisjärgus ja uuenduslike liikuvussüsteemide arendamist kogu Euroopas; nõuab tungivalt, et komisjon kaasaks aruteludesse tulevase liikuvuspoliitika rakendamise üle ELi tasandil ka linnad, kellel on selleks vajalikud praktilised kogemused ja oskusteave;

49. peab tervitatavaks komisjoni kavatsust kaasata HKS-i ka merendussektor; rõhutab, et EL peaks kaitsma kõrgeid eesmärgi kasvuhoonegaaside vähendamiseks merendussektoris nii rahvusvahelisel kui ka ELi tasandil, samal ajal kui uued ELi meetmed ei tohiks kahjustada ELi lipu all sõitvate laevade rahvusvahelist konkurentsivõimet; on veendunud, et ELi ja rahvusvahelised meetmed peaksid olema omavahel kooskõlas, et vältida sektori jaoks topelteeskirjade loomist, ning et ülemaailmsel tasandil võetavad meetmed või nende võtmata jätmine ei tohiks takistada ELi suutlikkust võtta liidus ambitsioonikamaid meetmeid; rõhutab lisaks vajadust meetmete järele, et loobuda raske kütteõli kasutamisest, ning vajadust kiirete investeeringute järele uute tehnoloogiate alastesse teadusuuringutesse, et vähendada laevandussektori CO₂-heidet, ning heiteta ja keskkonnahoidlike laevade arendamisse;

50. toetab kavandatavaid meetmeid lennundussektori heitkoguste vähendamiseks ja HKS-i tugevdamist kooskõlas ELi kliimaeesmärkidega ning lennuettevõtjatele ELi-sisesteks lendudeks saastekvootide tasuta eraldamise järkjärgulist lõpetamist; samal ajal kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema kõik endast sõltuvalt, et tugevdada rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidi kompensatsiooni ja vähendamise süsteemi (CORSIA) ning toetada Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) poolt pikaajalise eesmärgi vastuvõtmist sektorisisese heite vähendamiseks, kaitses seejuures ELi seadusandlikku autonoomiat heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiivi rakendamisel; rõhutab, et Euroopa Parlament ja nõukogu on kaasseadusandjatena ainsad institutsioonid, kes saavad otsustada heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiivi edaspidise muutmise üle; rõhutab, et heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevat direktiivi tuleks muuta ainult siis, kui muudatus on kooskõlas kogu ELi majandust hõlmava kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohustusega;

51. rõhutab, et oluline on tagada eri transpordiliikidele võrdsed tingimused; kutsub komisjoni seetõttu üles tegema energia maksustamise direktiivi läbivaatamise raames ettepanekuid kooskõlastatud meetmete kohta lennuki- ja laevakütuste maksuvabastuste kaotamiseks liikmesriikides, vältides samal ajal soovimatuid negatiivseid keskkonnavalaseid, majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi;

52. ootab huviga komisjoni eelseisvaid ettepanekuid sisepõlemismootoriga sõidukitele rangemate õhusaasteainete heitenormide (Euro 7) kehtestamise kohta ning sõiduautode, kaubikute ja veokite läbivaadatud CO₂ heite normide kohta, millega tagatakse alates 2025. aastast suund heitevabale liikuvusele; palub komisjonil töötada välja olulusringi hindamise meetoodika; tuletab meelde komisjoni teatisele „Puhas planeet kõigi jaoks – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimanetraalse majanduseni“ lisatud põhjaliku analüüsi tulemust, mille kohaselt vastavalt stsenaariumitele, kus 2050. aastal jõutakse kliimanetraalsuseni, peavad kõik ELis turule lastavad uued autod olema alates 2040. aastast heitevabad, ning nõuab selle arengu toetamiseks sidusat poliitilist raamistikku ja üleminekukavasid; märgib, et praegused eeskirjad on vaja läbi vaadata, et võimaldada kõige eesrindlikumatel riikidel kohaldada riiklikul tasandil rangemaid meetmeid, kui liikmesriigid nii otsustavad;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

53. väljendab heameelt komisjoni kava üle tegeleda meretranspordist ja lennundusest tuleneva õhusaastega, sealhulgas reguleerida kõige saastavamate laevade juurdepääsu ELi sadamatele ja võtta regulatiivseid meetmeid sadamates sildunud laevade põhjustatud reostusega võitlemiseks; rõhutab, kui oluline on soodustada heitevabade, taastuenergiat kasutavate sadamate arendamist; rõhutab, et rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (MARPOL) raames ette nähtud uute heitekontrolli piirkondade kasutuselevõtt ja laevade kiiruse vähendamine on asjakohased lahendused heite vähendamiseks, mida on lihtne rakendada;

54. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse kaaluda Euroopa heitkogustega kauplemise laiendamist maanteetranspordist tulenevatele heitkogustele; on vastu otsesele lisamisele ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ja mis tahes paralleelsete süsteemide loomisele; rõhutab tungivalt, et ükski hinnasüsteem ei tohiks asendada ega nõrgendada autode ja veoautode olemasolevaid või tulevase CO₂ heite norme ning asetada mis tahes lisakoormust otse tarbijatele;

Talust toidulauani: õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi kujundamine

55. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle esitada 2020. aastal strateegia „Talust toidulauani“, et saavutada kestlikum toidupoliitika, ühendades jõupingutused kliimamuutustega võitlemiseks, keskkonna kaitsmiseks ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ning taastamiseks eesmärgiga tagada eurooplastele taskukohane, kvaliteetne ja säästev toit, tagades samal ajal põllumajandustootjatele ja kaluritele inimväärse sissetuleku ja põllumajandussektori konkurentsivõime; on seisukohal, et ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) peaks olema täielikult kooskõlas ELi kõrgemate kliima ja bioloogilise mitmekesisuse alaste ambitsioonidega; väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle tagada, et Euroopa toidust saaks ülemaailmne kestlikkuse standard; palub komisjonil kasutada strateegiat „Talust toidulauani“, et luua tõeliselt pikaajaline nägemus kestlikest ja konkurentsivõimelistest toidusüsteemidest, edendades samal ajal ELi tootmisnormide vastastikkust kaubanduslepingutes;

56. rõhutab, et säästval põllumajandusel ja põllumajandustootjatel on oluline roll Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisel; rõhutab Euroopa põllumajanduse olulisust ja selle potentsiaali aidata kaasa kliimameetmetele, ringmajandusele ja suuremale bioloogilisele mitmekesisusele ning edendada taastuvate toorainete kestlikku kasutamist; rõhutab, et ELi põllumajandustootjatele tuleb anda vajalikud vahendid kliimamuutuste vastu võitlemiseks ja nendega kohanemiseks, nagu investeerimine üleminekusse säästvamatele põllumajandussüsteemidele; rõhutab, et strateegia „Talust toidulauani“ eesmärk peaks olema põllumajandusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja mulla degradeerumise ambitsioonikas vähendamine;

57. rõhutab, et põllumajandustootjate positsiooni põllumajanduslike toiduainete tarneahelas tuleb tugevdada; rõhutab, et käsitleda tuleks ELi konkurentsivõime mõju toiduainete tarneahela kestlikkusele, näiteks võideldes ebaausate kaubandustavade vastu ja premeerides kvaliteetset toitu tarnivaid tootjaid avalike hüvede pakkumise eest, nagu kõrgemad keskkonna- ja loomade heaolu standardid – hüved, mis põllumajandustootja hindades praegu piisaval määral ei kajastu;

58. nõuab kestlikku ÜPPd, mis toetab aktiivselt põllumajandustootjaid ja oma meetmetega ergutab neid tooma suuremat keskkonna- ja kliimaalast kasu ning tulema paremini toime volatiilsuse ja kriisidega; palub komisjonil analüüsida praeguse ÜPP reformiettepaneku panust ELi keskkonna-, kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse alastes kohustustesse, et viia see täielikult kooskõlla Euroopa rohelises kokkuleppes seatud eesmärkidega, võttes arvesse vajadust säilitada Euroopas võrdsed tingimused ja võimaldada tugevat, vastupidavat ja säästvat põllumajandustootmist; rõhutab, et ÜPP strateegiakavad peavad kajastama täielikult Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärke, ning kutsub komisjoni üles jääma strateegiliste kavade hindamisel selles küsimuses kindlaks ja eelkõige kontrollima liikmesriikide ökokavade nõudlikkust ja tulemuslikkust ning tähelepanelikult jälgima nende rakendamise tulemusi; rõhutab, kui oluline on uues rakendamismudelil tulemuspõhine ja sihipärane lähenemisviis, mis muudab konkreetset tulemusi ja lisaväärtuse eesmärgid lihtsamaks ja läbipaistvamaks; peab vajalikuks aidata põllumajandustootjatel minna üle säästvamale põllumajandusele ning toetab sel eesmärgil ÜPP-le sellise eelarve andmist, mis võimaldab sellel saavutada kõik oma eesmärgid, sealhulgas täita ELi keskkonnavalised eesmärgid;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

59. kordab, et pestitsiidisõltuvuse vähendamine on üks säästva põllumajanduse prioriteetseid eesmärke; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni võetud kohustuse üle tegeleda survega, mida pestitsiidid avaldavad keskkonnale ja tervisele ning vähendada märkimisväärselt keemiliste pestitsiidide kasutamist ja nendega seotud riske ning väetiste ja antibiootikumide kasutamist, sealhulgas seadusandlike meetmete abil; rõhutab, et strateegia „Talust toidulauani“ peaks sisaldama siduvaid eesmärke ohtlike pestitsiidide kasutamise vähendamiseks; nõuab ELi strateegiat teaduslikult põhjendatud kestlike alternatiivide turulepääsu hõlbustamiseks; kutsub komisjoni üles järgima Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioonis (pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta) ⁽⁴⁾ esitatud nõudmisi;

60. märgib murega, et põllumajandus, kalandus ja toidutootmine on endiselt suurimad maismaa ja mere bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjustajad; usub, et tolmeldajate, sealhulgas mesilaste kadu on toiduga kindlustatuse seisukohast eriti muret tekitav, kuna tolmeldajatest sõltuvad taimed täidavad meie toidusedelis tähtsat rolli; palub komisjonil ja liikmesriikidel kiiresti tagada Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 2013. aasta mesindussuuniste täielik vastuvõtmine ja nõuab, et liikmesriigid oma pestitsiidihinnanguid vastavalt kohandaksid;

61. rõhutab, et kasvavale elanikkonnale piisava täisväärtusliku toidu tagamiseks ning toidukao ja toidujäätmete vähendamiseks on vaja arukaid põllumajandustehnikaid ja tootmismeetodeid; nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid tõhustaksid meetmeid toidu raiskamise vähendamiseks ja toiduga seotud pettuste võitlemiseks; nõuab 2030. aastaks jõustatatavat, kogu ELi hõlmavat toidujäätmete 50 % võrra vähendamise eesmärki, mis põhineb ühisel metoodikal; rõhutab positiivset mõju, mida lühikesed toidutarneahelad võivad avaldada toidujäätmete vähendamisele;

62. rõhutab, et toiduga kokkupuutuvaid materjale ja pestitsiidide jääkide piirnorme käsitlevad õigusaktid tuleks läbi vaadata ja need peaksid põhinema uusimatel teaduslikel andmetel; nõuab tungival, et komisjon keelustaks toidu lisaained, mis on inimeste tervisele kahjulikud; tuletab meelde tervisliku toidu olulist rolli südame-veresoonkonna haiguste ja vähktõve vähendamisel; rõhutab, kui oluline on kehtestada õigusraamistik, sealhulgas jõustamismehhanismid, mis nõuaks imporditud toiduainete vastavust Euroopa keskkonnastandarditele;

63. märgib, et ELi kodanikud leiavad, et ohutu, tervisliku ja kvaliteetse toidu pakkumine kõigile tarbijatele peaks olema ÜPP ja ühise kalanduspoliitika peamine prioriteet; on arvamusel, et teabe digitaalne esitamine võib märgistusel olevat teavet küll täiendada, kuid mitte asendada; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle uurida uusi viise, kuidas pakkuda tarbijatele paremat teavet; kutsub komisjoni üles kaaluma toidu märgistamise parandamist, näiteks toitumisalase teabega märgistamise, teatavate toiduainete päritoluriigi ja keskkonna märgistamise ning loomade heaolu märgistamise osas, et vältida ühtse turu killustumist ning anda objektiivset, läbipaistvat ja tarbijasõbralikku teavet;

64. rõhutab põllumajanduse potentsiaali aidata ELil vähendada oma heitkoguseid, näiteks säästvate tavade kaudu, nagu täppispõllumajandus, mahepõllumajandus, agroökoloogia, agrometsandus, loomade heaolu suurendamine ning inimeste ja loomade haiguste ennetamine, sealhulgas metsa säästev majandamine, CO₂ kogumine ning toitainete parem haldamine, et aidata saavutada Euroopa roheline kokkuleppe eesmärgid; rõhutab, kui oluline on motiveerida põllumajandustootjaid minema üle meetoditele, mis toovad õiglasel, õigeaegsel ja majanduslikult tasuval viisil suuremat kasu kliimale, keskkonnale ja bioloogilisele mitmekesisusele; väljendab heameelt asjaolu üle, et strateegias „Talust toidulauani“ käsitletakse ka eeliseid, mida pakuvad uued tehnoloogiad, sealhulgas digitaliseerimine, mis parandavad tõhusust, ressursside kasutamist ja keskkonnasäästlikkust, tuues samas sektorile majanduslikku kasu; tuletab meelde oma nõudmist viia ellu laialdane Euroopa taimse valgu tootmise ja sellega varustamise strateegiakava, millega edendatakse kõigi ELis kasvatatavate kultuuride kestlikku arengut;

65. kutsub komisjoni üles integreerima oma strateegiasse „Talust toidulauani“ kalandus- ja vesiviljelustooted, et tugevdada kalandussektori kestlikku väärtusahelat (kala püügist kuni selle tarbimiseni); tunnistab kalandussektori potentsiaali Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkide saavutamisele kaasaaitamisel; rõhutab, et see sektor peab kindlasti vastama ELi keskkonna-, kliima- ja kestlikkuseesmärkidele ning teadusandmetele; rõhutab, kui oluline on tagada Euroopa kaluritele piisav toetus nende üleminekul säästvale püügitegevusele; kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku kõigi mereandide jälgitavuse parandamiseks, sealhulgas kalakonservide päritolu märkimine ja merekeskkonda kahjustavate või kahandavate toodete tagasilükkamine;

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0023.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

66. peab oluliseks tõsta olemasolevaid loomade heaolu standardeid ja töötada vajaduse korral välja uued standardid, mis põhinevad uutel teaduslikel andmetel, ning algatada rikkumismenetlused süsteemse mittevastavuse suhtes liikmesriikides loomade heaolu käsitlevate kehtivate õigusaktide rakendamisel ja jõustamisel; palub komisjonil esitada võimalikult kiiresti uus loomade heaolu strateegia, mis sillutab teed loomade heaolu raamseadusele, ning tagada, et loomade aistimisvõimet võetaks arvesse kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades;

Ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ja taastamine

67. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et Euroopas ja maailmas kaob bioloogiline mitmekesisus jätkuvalt murettekitava kiirusega ning et ei suudeta saavutada bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks seatud praeguseid eesmärgi, sealhulgas Aichi eesmärgi; rõhutab vajadust säilitada ja taastada bioloogiline mitmekesisus ning tervitab komisjoni võetud kohustust esitada 2020. aasta märtsiks – st enne bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsi – bioloogilise mitmekesisuse strateegia; rõhutab, et EL peaks taotlema ambitsioonikat ja siduvat ülemaailmset kokkulepet bioloogilise mitmekesisuse 2020. aasta järgse raamistiku kohta koos selgete eesmärkide ja siduvate sihtmärkidega kaitsealade kohta nii ELis tervikuna kui ka kogu maailmas; peab ülimalt oluliseks, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemine 2030. aastaks nii ELis kui ka kogu maailmas peatataks, muu hulgas erimeetmetega Euroopa ülemerepiirkondadele;

68. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse 2030. aasta strateegia peab sisaldama nii ambitsioonikaid ja õiguslikult jõustatavaid meetmeid ning siduvaid eesmärgi haavatavate ökosüsteemide kaitse ja taastamise tõhustamiseks kui ka ulatuslikke meetmeid, mis käsitleksid bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjustajaid; rõhutab, et kaitsealade võrgustike mõjusust ja pindala tuleb suurendada, et leevendada kliimamuutusi ja nendega kohaneda ning lasta bioloogilisel mitmekesisusel taastuda; palub komisjonil lisada bioloogilise mitmekesisuse strateegiasse eesmärk ohtlikud kemikaalid järk-järgult kasutusest kõrvaldada ja siduda see mürgivaba keskkonna strateegiaga; võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse määrata kindlaks kahjustatud ökosüsteemide parandamise ja taastamise meetmed ning esitada looduse taastamise kava; on veendunud, et linnade roheline taristu bioloogiliselt rikkad alad aitavad tegeleda õhusaaste, müra, kliimamuutuste mõju, kuumalainete, üleujutuste ja rahvatervise probleemidega; tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon esitab ettepanekud Euroopa linnade rohelisemaks muutmiseks ja bioloogilise mitmekesisuse suurendamiseks linnaruumis;

69. rõhutab, et poliitika sidusus nii ELi kui ka riiklikul tasandil on looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse eduka poliitika võti; on seisukohal, et rakendamisega seoses on oluline vahetada liikmesriikide vahel parimaid tavasid ja kogemusi; kutsub komisjoni üles algatama rikkumismenetluse liikmesriikide suhtes, kes looduskaitsealaseid õigusakte ei järgi; kutsub komisjoni üles tugevdama keskkonnavastutuse direktiivi kooskõlas Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis esitatud soovitusetega;

70. on seisukohal, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjused on üleilmsed ja piiriülesed; toetab seetõttu komisjoni ettepanekut kehtestada 2020. aasta oktoobris toimival ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konverentsil bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja taastamise ülemaailmne siduv eesmärk; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühinema pingutustega, mida tehakse, et leppida mere- ja maismaa-alade jaoks kokku kaugeleulatuv üleilmne kaitsealade eesmärk;

71. tuletab meelde, et metsad on meie planeedi ja bioloogilise mitmekesisuse jaoks asendamatud; tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle võidelda ülemaailmse metsade hävitamise vastu ja palub tal oma meetmeid tõhustada; palub komisjonil esitada viivitamata ettepanek nõuetekohasel hoolsusel põhineva Euroopa õigusraamistiku kohta, millega tagatakse ELi turule lastavate toodete jätkusuutlikud ja raadamisvabad tarneahelad ning pööratakse eritähelepanu imporditud raadamise peamiste põhjustega tegelemisele ja ergutatakse selle asemel impordi, mis ei põhjusta metsade raadamist välismaal;

72. kutsub komisjoni üles esitama uue ambitsioonika ELi metsastrateegia, et tunnustada asjakohaselt Euroopa metsade, metsandussektori ja kestliku metsamajandamise olulist ja mitmeotstarbelist rolli ning valdkonnaülel tähtsust võitluses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu, võttes sealhulgas arvesse ka sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnanäppespekte; tuletab meelde vajadust võtta meetmeid võitluseks ebaseadusliku metsaraiega Euroopas; rõhutab, et kõigi metsastamise, taasmetsastamise ja taastamisega seotud jõupingutuste eesmärk peaks olema suurendada bioloogilist mitmekesisust ning CO₂ säilitamist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

73. rõhutab, et looduslike liikidega kaubitsemine ja nendega ebaseaduslik kauplemine on bioloogilise mitmekesisuse vähenemise olulised põhjused; rõhutab, et ELi 2016. aasta tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise kohta lõpeb 2020. aastal; nõuab tungival, et komisjon uuendaks ja tugevdaks selle sätteid, integreeriks need täielikult bioloogilise mitmekesisuse 2030. aasta strateegiasse ja tagaks piisava rahastuse; kutsub komisjoni üles seadma võitluses looduslike liikidega seotud kuritegevuse ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vastu olulisele kohale koostöö partnerriikidega;

74. tunnistab sinise majanduse rolli kliimamuutustega võitlemisel; toonitab, et sinine majandus (sealhulgas taastuvenergia, turism ja tööstus) peab olema tõeliselt kestlik, kuna mereressursside kasutamine sõltub otseselt või kaudselt ookeanide pikaajalisest kvaliteedist ja vastupidavusest; on veendunud, et ookeanid tuleks seada Euroopa rohelise kokkuleppe päevakorras tähtsale kohale; nõuab tungival, et komisjon annaks rohelisele kokkuleppele nn sinise mõõtme ja kaasaks sellesse ühe põhielemendina ookeanimõõtme, tunnustaks täielikult ookeani pakutavaid ökosüsteemi teenuseid, töötades välja „Ookeanide ja vesiviljeluse tegevuskava“, mis sisaldaks konkreetseid meetmeid, millega luuakse ühtne strateegiline nägemus merepoliitika küsimustest, nagu transport, innovatsioon ja teadmised, bioloogiline mitmekesisus, sinine majandus, heited, jäätmed ja juhtimine;

75. on veendunud, et ühise kalanduspoliitika eesmärk peaks olema ülepüügi lõpetamine ja kalavarude taastamine ülalpool maksimaalse jätkusuutliku saagikuse taset, kestlike mere- ja magevee vesiviljelussüsteemide arendamine ning tõhusa ja integreeritud ökosüsteemipõhise juhtimissüsteemi loomine, milles võetakse arvesse kõiki kalavarusid ja mere ökosüsteemi mõjutavaid tegureid, sealhulgas kliimamuutusi ja reostust; kutsub komisjoni üles esitama sellega seoses ettepaneku ühise kalanduspoliitika läbivaatamise kohta;

76. rõhutab vajadust kaitsta ookeane ja rannikualasid, leevendada kliimamuutusi ja nendega kohaneda, kaitsta ja taastada mere- ja rannikuökosüsteeme ning nõuab, et bioloogilise mitmekesisuse 2030. aasta strateegias seataks siduv eesmärk suurendada ELi tasandil merekaitsealade võrgustikku vähemalt 30 %-ni, et tõhustada ookeanide kaitset; rõhutab vajadust rahaliste vahendite ja suutlikkuse suurendamiseks, parandamaks teadmisi merekeskkonna valdkonnas seoses bioloogilise mitmekesisuse, kliima ja reostusega, et mõista paremini tegevuste mõju mere ökosüsteemile ja kalavarude olukorrale ning koostada asjakohased kohanemis- ja leevenduskavad;

77. rõhutab, kui oluline on tugevdada ELi ülemaailmset juhtrolli ookeanide majandamisel, sealhulgas kaubandusmõõtmes, edendades Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni raames rahvusvahelise mehhanismi vastuvõtmist, et kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja mere ökosüsteeme väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel, ning edendades ebaseadusliku kalapüügi suhtes täisleppimatuse poliitika kehtestamist, sealhulgas ühist strateegiat naaberriikidega reostuse vältimiseks ja vähendamiseks; juhib tähelepanu vajadusele suurendada ELi panust ÜRO algatusse „Ookeaniteaduste aastakümme kestliku arengu hüvanguks (2021–2030)“, et toetada rohkem ookeaniteadust ja saavutada kestliku arengu eesmärgid;

Nullsaaste eesmärk mürgivaba keskkonna saavutamiseks

78. kiidab heaks komisjoni plaani koostada õhku, vett ja pinnast hõlmava nullsaaste saavutamise tegevuskava, mis peaks käsitlema ka maismaalt vette sattuvat reostust, sisaldama tõhustatud seiret ja keskendumat oma meetmetes saaste vältimisele; peab kahetsusväärseks, et mürgivaba keskkonna strateegia esitamine on viibinud, ning kutsub komisjoni üles esitama 2020. aastal võimalikult kiiresti ambitsioonika valdkondadevahelise mürgivaba keskkonna strateegia, et tagada kõigi eurooplaste, sealhulgas tarbijate, töötajate ja haavatavate elanikkonnarühmade nõuetekohane kaitse kahjulike ainete eest;

79. on seisukohal, et mürgivaba keskkonna strateegia peaks kaotama kõik regulatiivsed lüngad kemikaale käsitlevates ELi õigusaktides ning aitama tõhusalt kaasa väga ohtlike ainete ja muude ohtlike kemikaalide, sealhulgas endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide, väga püsivate kemikaalide, neurotoksiliste ainete ja immunotoksiliste ainete kiirele asendamisele, samuti käsitlema kemikaalide kombineeritud mõju, ainete nanovorme ja toodetest pärinevate ohtlike kemikaalidega kokkupuutumist; kordab, et nende kemikaalide keelustamisel tuleks arvesse võtta kestlikkuse kõiki aspekte; rõhutab vajadust võtta selge kohustus tagada rahalised vahendid ohutumate alternatiivide alaste teadusuuringute parandamiseks ning edendada kahjulike kemikaalide asendamist, puhast tootmist ja säästvat innovatsiooni; rõhutab vajadust vähendada loomkatseid riskihindamises ning nõuab selleks suuremaid jõupingutusi ja rahalisi vahendeid;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

80. nõuab, et 2020. aasta juuniks esitataks ambitsioonikas seadusandlik ettepanek endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide vastu võitlemiseks, eelkõige kosmeetikatoodetes, mänguasjades ja toiduga kokkupuutuvates materjalides, ning tegevuskava, mis sisaldaks eesmärgi ja tähtaegu sisaldavat terviklikku raamistikku, vähendamaks kodanike kokkupuudet endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalidega; rõhutab, et endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale käsitlev uus terviklik raamistik peab aitama tagada, et arvesse võetaks seguefekti ja kombineeritud kokkupuudet;

81. palub komisjonil võtta täpseid seadusandlikke meetmeid, et tegeleda nii ravimite tootmisprotsessi kui ka kasutamise ja kõrvaldamise tulemusena keskkonda jõudvate ravimite probleemiga; võtab murega teadmiseks ravimite rolli antimikroobikumiresistentsuse tekkele kaasa aitamisel, kui ravimid satuvad keskkonda loomasõnniku ladestamise kaudu;

82. toonitab, et õhku, vett ja pinnast hõlmav nullsaaste saavutamise tegevuskava peab olema terviklik ja valdkonnaülene strateegia, et kaitsta kodanike tervist keskkonnaseisundi halvenemise ja reostuse eest; palub komisjonil kooskõlas viimaste teadusuuringute tulemuste ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) suunistega suurendada õhukvaliteedi kaitset; nõuab tungivalt õhusaaste paremat seiret liikmesriikides, rakendades töökindlaid ja ühtlustatud mõõtmismeetodeid ning pakkudes Euroopa kodanikele lihtsat juurdepääsu teabele; nõuab kõigi asjakohaste saasteainete vastu laiaulatuslikke meetmeid, et taastada põhja- ja pinnavee looduslikud funktsioonid; rõhutab, et tööstusheidete direktiivi läbivaatamisel tuleks panna rõhku saaste vältimisele, sidususele ringmajanduse poliitikaga ja CO₂-heidete vähendamisele; nõuab lisaks Seveso direktiivi läbivaatamist;

Euroopa rohelise kokkuleppe rahastamine ja õiglase ülemineku tagamine

83. tunneb heameelt selle üle, et mõistetakse, et Euroopa rohelises kokkuleppes seatud eesmärkide saavutamiseks on vaja märkimisväärsed rahalisi vahendeid; tunneb heameelt ka selle üle, et teatistes tunnistatakse, et kestlikkus tuleks senisest enam kõigisse valdkondadesse integreerida; on seisukohal, et komisjon peaks esitama sidusatel ettepanekutel põhineva tervikliku rahastamiskava, mille eesmärk peaks olema suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid igal tasandil; on veendunud, et selline kava on vajalik, et rahuldada märkimisväärne rahastamis- ja lisainvesteeringute vajadus, mis on oluliselt suurem kui komisjoni välja pakutud konservatiivne 260 miljardit eurot, milles ei võeta arvesse näiteks investeerimisvajadusi kliimamuutustega kohanemiseks ja vajadusi muude keskkonnaprobleemide, nt bioloogilise mitmekesisusega seotud küsimuste lahendamiseks ja sotsiaalkulude katmiseks vajalike avaliku sektori investeeringuid; rõhutab, et süsinikuheite ulatusliku vähendamise kulud on praegu palju väiksemad kui kliimamuutuste mõjust tulenevad kulud;

84. toetab plaanitavat kestlike investeeringute kava, mis aitaks vähendada investeerimispuudujääki, rahastada üleminekut CO₂-neutraalsele majandusele ja tagada õiglane üleminek kõigis ELi piirkondades; rõhutab, et kavas tuleks võtta arvesse varasemate programmidega (nn Junckeri kava) saadud kogemusi ja pöörata erilist tähelepanu Euroopa lisaväärtusega töelistele lisainvesteeringutele; nõuab koordineeritud meetmete võtmist investeerimispuudujäägi vähendamiseks kogu ELis, sealhulgas ELi eelarve, EIP ja muude finantseerimisasutuste rahastamise ning ELi programmide, näiteks InvestEU kaudu;

85. väljendab heameelt uue energialaenude poliitika ning uue kliimameetmete ja keskkonnakestlikkuse strateegia üle, mille EIP võttis vastu 14. novembril 2019 ning mis aitab kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe saavutamisele; väljendab heameelt asjaolu üle, et EIP kujundatakse ümber ELi uueks kliimapangaks, mis keskendab 50 % oma tegevusest 2025. aastaks kliimameetmetele ja keskkonnakestlikkusele, 2021. aastaks lõpetatakse fossiilkütuste projektide toetamine ning 2020. aastaks viiakse kogu rahastamistegevus kooskõlla Pariisi kokkuleppe põhimõtete ja eesmärkidega; julgustab EIPd panema aktiivselt õlga alla õiglast üleminekut toetavatele projektidele, nagu teadusuuringud, innovatsioon ja digiüleminek, VKEde juurdepääsu rahastamisele ning sotsiaalsed investeeringud ja oskused; nõuab, et EIP investeerimispoliitikas pakutaks eelkõige sihipärast rahastamist Euroopa rohelise kokkuleppe algatustele, võttes samal ajal arvesse täiendavust, mida EIP rahastamine võib tagada koos teiste allikatega; rõhutab, et koordineerimine teiste rahastamisvahenditega on väga oluline, kuna EIP üksi ei saa kõiki Euroopa rohelise kokkuleppe algatusi rahastada; väljendab heameelt hiljuti ametisse nimetatud Euroopa Keskpannga (EKP) presidendi hiljutiste avalduste üle, mille kohaselt peaks see asutus nii rahapoliitikat kui ka pangandusjärelevalvet teostades aitama kaasa kliimamuutuste vastasele võitlusele; nõuab tungivalt, et komisjon teeks selles küsimuses EKPga koostööd, et tagada Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatistes lubatud ühtne tegevus, ilma et see piiraks EKP-le aluslepingute alusel antud volitusi;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

86. rõhutab, et tuleb tegeleda praeguse turu tasakaalustamatusega, mida iseloomustab kestlike finantstoodete vähenemine ja suur nõudlus nende järele; kordab, et kestlik rahastamine on tähtis, ja peab oluliseks, et suured rahvusvahelised finantseerimisasutused võtaksid kiiresti kasutusele kestliku rahastamise põhimõtteid ja arendaksid neid, et tagada ELi finantssüsteemi kestlikkust puudutava teabe täielik läbipaistvus ja viia edukalt ellu maailmamajanduse süsinikuheite vähendamine; rõhutab vajadust tugineda kestliku rahastamise strateegia edule ja rakendada kiiresti ELi kestliku rahastuse tegevuskava, mis sisaldab finantstoodete ökomärgist, roheliste võlakirjade standardit ning keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimistegurite integreerimist pankade usaldatavusnõuete raamistikku, ning väljendab heameelt kestliku rahastuse rahvusvahelise platvormi loomise üle;

87. toonitab vajadust toetada õiglast üleminekut ja väljendab heameelt komisjoni võetud sellekohaste kohustuste üle; on veendunud, et hästi kavandatud õiglase ülemineku mehhanism, sh õiglase ülemineku fond, saab olema oluline vahend ülemineku lihtsustamiseks ja ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamiseks, käsitledes samal ajal sotsiaalset mõju; rõhutab, et selle vahendi püsikindel rahastamine, sealhulgas täiendavate eelarvevahenditega, on Euroopa rohelise kokkuleppe eduka rakendamise põhielement; on veendunud, et õiglase üleminek tähendab enam kui ainult fondi, vaid see on terviklik poliitiline lähenemisviis, mida toetavad investeeringud, mis peavad tagama, et kedagi ei jäeta kõrvale, ning rõhutab sellega seoses ka liikmesriikide sotsiaalpoliitika rolli; on veendunud, et see mehhanism ei tohiks tähendada lihtsalt netoülekande tegemist riikide valitsustele või äriühingutele, ka ei tohiks seda kasutada ettevõtete kohustuste eest tasumiseks, vaid see peaks aitama konkreetselt kõigi CO₂-heite vähendamiseks kõige enam mõjutatud ELi sektorite ja kogukondade – näiteks söekaevandus- ja CO₂-mahukate piirkondade – töötajatel minna üle puhtale tulevikumajandusele, ilma et see avaldaks negatiivset mõju ennetavatele projektidele ja algatustele; on veendunud, et fond peaks muu hulgas edendama oskuste täiendamist ja ümberõpet, et valmistada töötajaid ette ja aidata neil kohaneda uute tööhõiveväljavaadete, nõuete ja pädevustega, ning toetama kvaliteetsete ja kestlike töökohtade loomist; rõhutab kindlalt, et õiglase ülemineku rahastamine peab sõltuma konkreetsete ja siduvate CO₂-heite vähendamise kavade elluviimise edukusest kooskõlas Pariisi kokkuleppega, eelkõige söe järkjärgulisest kasutusest eemaldamisest ja CO₂-mahukate majanduspiirkondade üleminekust; peab vajalikuks luua asjakohane järelevalveraamistik, et jälgida, kuidas rahalisi vahendeid liikmesriikides kasutatakse; rõhutab siiski, et üksi rahaliste vahenditega ei saa üleminekut tagada ning vaja on terviklikku ELi strateegia, mis põhineb tõelisel dialoogil ja partnerlusel asjaomaste inimeste ja kogukondadega, sh ametiühingutega;

88. rõhutab 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku suurt tähtsust Euroopa rohelise kokkuleppe tulemuste saavutamise seisukohalt ning seda, et kindlasti tuleb poliitiliselt ja rahaliselt veelgi rohkem pingutada, sealhulgas uute eelarveassigneeringute eraldamisega, et saavutada eesmärgid ning õiglase üleminek CO₂-neutraalsele majandusele, mis põhineb kõrgeimatel sotsiaalse õigluse kriteeriumidel, nii et kedagi ei jäeta kusagil kõrvale; ootab, et järgmise finantsplaneerimise perioodi eelarvevahendid oleksid selle eesmärgiga kooskõlas, ja rõhutab, et väiksema mahuga finantsraamistik oleks selge tagasiminekuks;

89. nõuab mehhanismi loomist, mis tagaks hea koordineerimise, sidususe ning järjepidevuse kõigi ELi olemasolevate poliitikavaldkondade, rahastamisvahendite ja investeeringute, sh EKP vahel, et vältida kattumist, tugevdada rahastamisvahendite koostoimet ja vastastikust täiendavust, võimendada kestlikke avaliku ja erasektori investeeringuid ja seeläbi paremini optimeerida ja integreerida Euroopa rohelise kokkuleppe rahalist toetamist; rõhutab sellega seoses, et toetab eesmärkide mitmeaastasest finantsraamistikku integreerimise põhimõtet, et saavutada poliitikavaldkondade sidusus; on seisukohal, et maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise ja rahapesu vastasel võitlusel on oluline roll Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisel ning õiglase ühiskonna ja tugeva majanduse kujundamisel;

90. nõuab ambitsioonikate ja siduvate bioloogilise mitmekesisusega seotud kulutuste ja kliimapoliitika integreerimise eesmärkide seadmist, mis ületaksid mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevas parlamendi vahearuandes eesmärgiks seatud kulumäärasid, mis hõlmaks ka ranget ja põhjalikku meetodit kliima ja bioloogilise mitmekesisusega seotud kulutuste kindlaks määramiseks ja jälgimiseks; nõuab, et komisjon tagaks, et mitte ükski ELi avalik rahastamisvahend mis tahes ELi poliitikavaldkonnas ei läheks vastuollu Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ja ELi muude keskkonnaeesmärkidega ja rahvusvaheliste kohustustega;

91. toetab sihipäraste uute keskkonnahoidlike omavahendite kogumi kasutuselevõtmist, mis vastavad Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidele ning millega edendatakse ja hõlbustatakse sotsiaalselt õiglast üleminekut rohelisele majandusele, sealhulgas võitlust kliimamuutuste vastu ja keskkonnakaitset; on seetõttu seisukohal, et komisjoni ettepanekud on selles osas lähtepunktiks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

92. on veendunud, et riigiabi suuniste kavandatud muutmine peaks kajastama Euroopa roheline kokkuleppe poliitilisi eesmärke ning eesmärgiks tuleks võtta kestlikesse lahendustesse investeerimise tugevdamine ja lihtsustamine, millega tagatakse söe ja fossiilkütuste otseste ja kaudsete toetuste kiire järkjärguline kaotamine ELis ning antakse kasvuhoonegaaside vähendamise ja keskkonnaalaste eesmärkidega täielikult kooskõlas olevad suuniste riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele ametiasutustele, kelle roll on oluline Euroopa roheline kokkuleppe mõjusaks ja uuenduslikuks rakendamiseks; on seisukohal, et suuniste muutmisel tuleks võimaldada söetootmise järkjärgulisest kaotamisest tulenevate struktuurimuutuste riiklikku toetamist samadel tingimustel, mis kehtivad õiglase ülemineku fondi suhtes; toonitab, et need muutused ei tohiks nõrgendada ELi tugevaid konkurentsieeskirju;

93. toonitab, et oluline osa roheline kokkuleppe jaoks vajaminevast rahastamisest peab tulema liikmesriikide eelarvest; tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle teha liikmesriikidega koostööd riigieelarvete keskkonnasäästlikumaks muutmisel; tunneb muret, et ilma kestliku eelarvepoliitika ja liikmesriikide usaldusväärse finantsolukorrata võib mis tahes tulevane roheline kokkuleppe rahastamismudel olla ohus; nõuab seetõttu kestlikke avaliku sektori investeeringuid võimaldava tugiraamistiku loomist, et saavutada Euroopa roheline kokkuleppes sätestatud eesmärgid, kuid rõhutab, et mis tahes valitud rahastamismudel ei tohi kahjustada riigi rahanduse jätkusuutlikkust ELis; rõhutab siiski, et Euroopa roheline kokkuleppe kohased kestlikud investeeringud peaksid olema reaalselt täiendavad investeeringud ega tohiks põhjustada turupõhise rahastamise väljatõrjumist; juhib sellega seoses tähelepanu, et erasektori ja avaliku sektori investeeringute tegemisel on võimalik ära kasutada valitsevat madalate intressimääradega keskkonda;

94. nõuab, et Euroopa roheline kokkuleppe ümberkujuv tegevuskava kajastuks keskkonnahoidlikumas Euroopa poolaastas; rõhutab, et Euroopa poolaasta praegust toimimisviisi ei tohiks nõrgendada; usub, et ÜRO kestliku arengu eesmärgid tuleks integreerida, et muuta see protsess muutuste hoogustajaks eesmärgiga saavutada Euroopas kõigi jaoks kestlik heaolu; toetab seetõttu sotsiaalsete ja keskkonnanaätajate ja eesmärkide ulatuslikumat kaasamist Euroopa poolaastasse, mis kohustaks liikmesriike esitama riiklikke kavasid nende saavutamiseks; palub samuti, et komisjon koostaks hinnangud liikmesriikide eelarvete kooskõla kohta ELi ajakohastatud kliimaeesmärkidega;

Teadusuuringute rakendamine ja innovatsiooni edendamine

95. rõhutab, et maailma juhtivad teadusuuringud ja innovatsioon on Euroopa tuleviku alustalad ning need on vajalikud keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks, tagades teaduspõhise strateegia CO₂-neutraalse Euroopa saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks ning ühiskonna puhta ülemineku ning samas ka majandusliku konkurentsivõime ja heaolu; peab kiiduväärseks komisjoni rõhuasetust vajadusele teha tööd kõikides sektorites ja valdkondades; rõhutab, et kõigis ELi teadusuuringute ja innovatsiooni kava programmides tuleb kliimaküsimusi arvesse võtta ja tagada kliimamuutustele vastupanu võime; märgib uute tehnoloogiate rolli säästvale majandusele üleminekul täiendavate eeliste pakkumisel; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid edendaksid kohanemistehnoloogiate alaseid teadusuuringuid;

96. rõhutab ülesandepõhise programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027) tähtsust, kuna see annab võimaluse kaasata erinevaid osalejaid, sealhulgas Euroopa kodanikke kliimamuutuse kui globaalse probleemi lahendamisesse ning võimaldab suurendada koostööd teadusuuringute valdkonnas ja uuendustegevuses, et viia täide Euroopa roheline kokkulepe; rõhutab vajadust säilitada programmile „Euroopa horisont“ ambitsioonikas eelarve, mis on 120 miljardit eurot jooksevhindades, et tegeleda oluliste innovatsiooniprobleemide lahendamisega üleminekul kliimaneutraalsusele, võttes arvesse, et vähemalt 35 % programmi „Euroopa horisont“ eelarvest peaks aitama kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele; rõhutab, et teised ELi fondid peaksid eraldama teadusuuringutele ja innovatsioonile puhta tehnoloogia valdkonnas suurema eelarveosa; palub komisjonil maksimeerida laiema innovatsioonikeskkonnast tulenevaid võimalusi, arvestades, et paljud uued põhilised progressi võimaldavad tehnoloogiad on olulised kliimaneutraalsuse saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks;

97. rõhutab, et EL peab säilitama ja edasi arendama oma juhtivaid tsiviilkosmoseprogramme Copernicus ja Galileo ning Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametit, mis annavad väärtusliku panuse keskkonnaseiresse ja andmete kogumisse; rõhutab, et Copernicuse kliimamuutustega seotud teenused peaksid saama võimalikult kiiresti täielikult toimivaks, tagades seeläbi pideva andmevoo, mis on vajalik tulemuslike kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete võtmiseks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

98. rõhutab, kui oluline on tugevdada tehnosiiret ja teadmiste jagamist kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja taastamise, ressursitõhususe ja ringluse, ning vähese CO₂-heitega ja heitevaba tehnoloogia valdkonnas, sealhulgas andmete kogumisel, et toetada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamist; rõhutab, kui oluline on toetada turuletoomist, mis on peamine liikumapanev jõud, et muundada ELi olulised teadmusressursid innovatsiooniks; on seisukohal, et roheline kokkulepe annab ka võimaluse luua asjassepuutuvate eri sektorite vahel seoseid, mis peaks tooma kaasa sümbiootilise kasu; on sellega seoses veendunud, et biomajandus annab võimaluse luua sellist sümbiootilist kasu eri sektorites ja täiendada ringmajandust;

99. kordab, et ELi poliitika peaks toetama teaduse tiipset ja kaasavat teadust, tugevdama teadus- ja tööstusvaldkonna vahelist koostööd ning edendama innovatsiooni ja tõenduspõhist poliitikakujundamist, samas soodustades selles valdkonnas rahvusvahelist koostööd, sealhulgas hõlbustades heade tavade vahetamist, et tugevdada rohelisele majandusele ülemineku seotud oskusi sellest tingitud uuteraladel, nii töötajate, õpetajate kui ka noorte seas; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle ajakohastada uut oskuste tegevuskava ja noortegarantiid, et suurendada tööalast konkurentsivõimet rohelises majanduses, ning soovib liikmesriikidel investeerida haridus- ja koolitussüsteemidesse, sealhulgas kutseõppega seotud meetmetesse; on seisukohal, et see on kooskõlas teatise eesmärgiga edendada 2021.–2027. aasta programmi „Erasmus+“ kaudu keskkonnahoidlikku liikuvust;

„Ära tekita kahju“ – kestlikkuse peavoolustamine kõigis ELi poliitikavaldkondades

100. väljendab põhimõtte „Ära tekita kahju“ ja komisjoni lubaduse üle tagada, et kõik ELi meetmed aitaks ELil saavutada kestliku tuleviku ja õiglase ülemineku, näiteks keskkonnasäästliku eelarvestamise vahendite kasutamine, ja vastavalt ajakohastada parema õigusloome suuniseid; nõuab ühist arusaama Pariisi kokkuleppe, bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja 2030. aasta kestliku arengu tegevuskava rakendamisele nii sise- kui ka välispoliitikas; nõuab tungivalt, et komisjon aitaks liikmesriikidel täielikult ja nõuetekohaselt rakendada praeguseid ja tulevase keskkonna- ja kliimaalaseid õigusakte liikmesriikides ning tagaks, et mittevastavusel on tagajärjed;

101. rõhutab ettevaatuspõhimõtte olulist rolli ELi tegevuse suunamisel kõigis poliitikavaldkondades koos põhimõttega „Ära tekita kahju“, võttes täiel määral arvesse poliitikavaldkondade sidususe põhimõtet; on veendunud, et ettevaatusprintsip peaks toetama kõiki Euroopa rohelise kokkuleppe raames võetavaid meetmeid, et aidata kaitsta tervist ja keskkonda; nõuab, et EL kohaldaks kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks õiglase ja kooskõlastatud meetmete ettepanekute esitamisel põhimõtet, et saastaja maksab;

102. rõhutab vajadust võtta tulevastes seadusandlikes ettepanekutes aluseks põhjalikud mõjuhindangud, milles määratakse kindlaks eri võimaluste sotsiaal-majanduslikud, keskkonna- ja tervisemõjud, sealhulgas kogu kliima- ja keskkonnamõju, samuti meetmete võtmata jätmise kulud, mõju ELi ettevõtjate, sealhulgas VKEde rahvusvahelisele konkurentsivõimele, vajadus vältida süsinikdioksiidi leket, mõju eri liikmesriikidele, piirkondadele ja sektoritele, mõju tööhõivele ja mõju pikaajalisele investeerimiskindlusele; rõhutab vajadust näidata üldsusele iga ettepaneku kasulikkust, tagades samal ajal poliitika sidususe kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärkidega ja piirates ülemaailmset soojenemist 1,5 °C-ga ning tagades, et need ei aita kaasa bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele; peab kiiduväärseks, et kõigi seadusandlike ettepanekute ja delegeeritud õigusaktidega kaasas olevasse seletuskirjadele lisatakse eraldi osa, milles selgitatakse, kuidas algatusega kahju tekitamise vältimise põhimõtet järgitakse; nõuab, et seda kohaldataks ka rakendusaktide ja kontrolliga regulatiivmenetluse meetmete suhtes;

103. kordab, kui oluline on tagada ELi kodanikele Århusi konventsioonis sätestatud tegelik juurdepääs õiguskaitsele ja dokumentidele; kutsus seetõttu komisjoni üles tagama, et EL järgib konventsiooni, ning väljendab heameelt selle üle, et komisjon kaalub Århusi määruse läbivaatamist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

104. Kutsub komisjoni üles täitma aruteludokumentis „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“ esitatud 1. stsenaariumit, nagu nõudis Euroopa Parlament oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsioonis kestliku arengu eesmärkide⁽⁵⁾ elluviimise ja täitmise iga-aastase strateegilise aruande kohta, milles nõutakse muu hulgas, et ELi ja selle liikmesriikide parema õigusloome tegevuskavadesse võetaks kestlikkuse tähtsustamise põhimõte;

105. rõhutab, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm peab kajastama Euroopa rohelises kokkuleppes esitatud kavatsusi, peab olema täielikult kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja soodustama nende rakendamist;

106. rõhutab ELi tarbimise suurt kliima- ja keskkonnajalajälge väljaspool ELi asuvates riikides; kutsub komisjoni üles seadma eesmärgiks vähendada ELi tarbimise ja tootmise ülemaailmset jalajälge, arvestades Maa taluvuspiire; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni kavatsuse üle edendada kestlikke tarneahelaid, et suurendada ringmajandusest saadavat kasu nii liidu sees kui ka üleilmsetl;

ELi üleilmne juhtpositsioon

107. rõhutab ELi kui maailma suurima ühtse turu võimalust kehtestada standardeid, mis kehtiks üleilmsetes väärtusahelates, ja on arvamisel, et EL peaks tugevdama oma poliitilist teavitustegevust nii rohelise kokkuleppe diplomaatia kui ka kliimadiplomaatia alusel; on veendunud, et EL peaks ergutama arutelu teistes riikides, et suurendada nende kliimaeesmärke, ning on arvamisel, et EL peaks kestliku majanduskasvu standardite kehtestamisel olema ambitsioonikam ning kasutama oma majanduslikku kaalu rahvusvaheliste standardite muutmiseks, mis oleks vähemalt kooskõlas ELi keskkonna- ja kliimaeesmärkidega, rõhutab, et EL peab aitama tagada õiglast ja korrakohast üleminekut kogu maailmas, eriti piirkondades, mis sõltuvad suurel määral fossiilkütustest;

108. tunneb heameelt ülemaailmsete kliimaliikumiste üle, nagu „Fridays for Future“ (Reeded tuleviku nimel), mis tõstavad kliimakriisi avaliku arutelu ja teadlikkuse esiplaanile;

109. näeb Euroopa rohelises kokkuleppes võimalust elavdada Euroopa avalikku arutelu; rõhutab, kui oluline on kaasata Euroopa rohelise kokkuleppe väljatöötamise ja rakendamise kodanikud, riiklikud ja piirkondlikud parlamendid ning kodanikuühiskond ja sidusrühmad, nagu valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud ja ettevõtjad;

110. rõhutab, et kaubandus võib olla oluline vahend kestliku arengu edendamiseks ja kliimamuutuste vastu võitlemiseks; on arvamisel, et Euroopa roheline kokkulepe peaks tagama, et kõik rahvusvahelised kaubandus- ja investeerimislepingud sisaldaks tugevaid, kohustuslikke ja jõustatavaid säästva arengu peatükke, sh kliima- ja keskkonnaküsimuste kohta, mis on täielikult kooskõlas rahvusvaheliste kohustuste, eelkõige Pariisi kokkuleppega ja vastavad Maailma Tööorganisatsiooni reeglitele; peab kiiduväärseks, et komisjon kavatses teha Pariisi kokkuleppe järgimisest kõigi tulevaste kaubandus- ja investeerimislepingute olulise elemendi ning tagada, et kõik Euroopa turule lastavad kemikaalid, materjalid, toiduained ja muud tooted vastaksid täielikult asjakohastele ELi eeskirjadele ja standarditele;

111. on arvamisel, et suutmatust Madridis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 25. istungjärgul (COP25) kokkuleppele jõuda suuremate ülemaailmsete kliimaeesmärkide osas ning USA taganemine Pariisi kokkuleppes rõhutab ELi juhtimise kasvavat vajadust maailma tasandil, ning nõuab, et EL täiustaks oma kliima- ja keskkonnadiplomaatiat ja edendaks kahepoolseid suhteid partnerriikidega, eelkõige enne COP26 toimumist Glasgows ja COP15 toimumist Hiinas Kunmingis; on seisukohal, et COP26 on otsustav hetk, mis kas õõnestab või tugevdab Pariisi kokkuleppe terviklikkust;

112. väljendab heameelt rõhuasetuse üle kliimadiplomaatiale ja rõhutab, et tulemuste saavutamiseks peab EL kõnelema ühel häälel, tagades järjepidevuse ja sidususe kõigi oma poliitikavaldkondade vahel ja kogu poliitikatsükli vältel kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega ning lähenema ELi kliima- ja keskkonnadiplomaatiale terviklikul viisil, luues seosed kliimamuutuste, bioloogilise mitmekesisuse kaitse, säästva arengu, põllumajanduse, konfliktide lahendamise ja julgeoleku, rände, inimõiguste ning humanitaar- ja sooküsimuste vahel; rõhutab, et kogu ELi välistegevus peaks läbima nn rohelise sõelumise;

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0220.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

113. palub, et kui komisjon edendab rahvusvahelistes kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse teemalistes läbirääkimistes ELi juhtrolli, töötaks ta välja spetsiifilise tegevuskava, mille alusel täita ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 25. istungjärgul kokku lepitud, uuendatud 5-aastases soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavas (tõhustatud Lima tööprogramm) võetud kohustused, edendaks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis soolist võrdõiguslikkust ning määraks kindlaks ELi alalise soolise võrdõiguslikkuse ja kliimamuutuste kontaktasutuse, millel on piisavad elaravivahendid, et rakendada ja jälgida soo aspekti arvestavaid kliimameetmeid ELis ja mujal maailmas;

114. tuletab meelde, et kliimamuutused õõnestavad arengut ja vaesuse vähendamist ning võivad 2030. aastaks sundida miljoneid inimesi äärmisse vaesusse; rõhutab seetõttu, et roheline kokkulepe ja kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamine peaksid olema omavahel tihedalt seotud;

115. rõhutab veel kord vajadust tegeleda kliimamuutuste dramaatiliste tagajärgedega arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide ja väikeste saaraliste arenguriikide pikaajalisele majandusarengule; on veendunud, et riikidel, kes on suured CO₂-heite tekitajad, nagu ELi liikmesriigid, on moraalne kohustus aidata arenguriikidel kliimamuutustega kohaneda; on seisukohal, et ELi koostöö arenguriikidega peaks kohandatud ja vajadustepõhisesse lähenemisviisi olulise osana integreerima kliimastrateegiad ning peaks tagama kohalike ja piirkondlike sidusrühmade, sealhulgas valitsuste, erasektori ja kodanikuühiskonna kaasamise ning kooskõla partnerriikide riiklike kavade ja kliimastrateegiatega;

116. rõhutab, et EL peaks pakkuma arenguriikidele finants- ja tehnilist abi, et aidata neid rohelisele majandusele üleminekul; kutsub konkreetselt ELi üles suurendama kliimamuutustega seotud rahastamist arenguriikides, eelkõige vähim arenenud riikides, väikestes arenevates saareriikides ja ebakindlates riikides, ning seadma prioriteediks investeeringud vastupanuvõime suurendamiseks, innovatsiooni, kohanemis- ja vähese CO₂-heitega tehnoloogiasse ning kliimasõbralikku ja vastupidavasse taristusse, et reageerida looduskatastroofide intensiivistumisele; on seisukohal, et teadmiste jagamiseks, suutlikkuse suurendamiseks ja tehnosiirdeks arenguriikidesse on vaja teha rohkem jõupingutusi;

117. rõhutab, et terviklik Aafrika strateegia ja tulevane AKV-ELi partnerlusleping pakuvad ainulaadset võimalust realiseerida Euroopa roheline kokkuleppe välisaspekte, vaadata läbi ELi partnerlus arenguriikidega kliima ja keskkonna valdkonnas ning viia ELi poliitika kooskõlla oma uusimate rahvusvaheliste kohustustega;

118. toetab komisjoni eesmärki lõpetada ELi jäätmevarude eksport ja edendada ringmajandust kogu maailmas; nõuab ühekordselt kasutatava plasti ülemaailmset keelustamist;

119. kutsub komisjoni üles algatama arutelu rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimiseks, et võidelda antimikroobikumiresistentsuse ja nakkushaiguste suurema leviku vastu; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles asjakohaselt käsitlema ravimipuuduse ohtu;

o

o o

120. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0006

Kodanike õigusi käsitlevate väljaastumislepingu sätete rakendamine ja jälgimine**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon kodanike õigusi käsitlevate väljaastumislepingu sätete rakendamise ja järelevalve kohta (2020/2505(RSP))**

(2021/C 270/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),
- võttes arvesse 7. detsembri 2000. aasta Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“), mis kuulutati välja 12. detsembril 2007 Strasbourgis ja jõustus koos Lissaboni lepinguga 2009. aasta detsembris,
- võttes arvesse oma 5. aprilli 2017. aasta resolutsiooni läbirääkimiste kohta, mida alustatakse Ühendkuningriigiga tulenevalt Ühendkuningriigi teatest kavatsuse kohta Euroopa Liidust välja astuda⁽¹⁾, 3. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni Ühendkuningriigiga peetavate läbirääkimiste seisu kohta⁽²⁾, 13. detsembri 2017. aasta resolutsiooni Ühendkuningriigiga peetavate läbirääkimiste seisu kohta⁽³⁾, 14. märtsi 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistiku kohta⁽⁴⁾ ning 18. septembri 2019. aasta resolutsiooni Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise hetkeseisu kohta⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 29. aprilli 2017. aasta suuniseid (artikkel 50) pärast Ühendkuningriigilt ELi lepingu artikli 50 kohase teate saamist ning nõukogu 22. mai 2017. aasta otsuse lisa, milles nähakse ette juhised läbirääkimiste pidamiseks Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga sõlmitava lepingu üle, milles sätestatakse riigi Euroopa Liidust väljaastumise kord,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. detsembri 2017. aasta suuniseid (artikkel 50) ja lisa nõukogu 29. jaanuari 2018. aasta otsusele, millega täiendatakse nõukogu 22. mai 2017. aasta otsust, millega anti luba alustada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi lepingu üle, milles sätestatakse riigi Euroopa Liidust väljaastumise kord,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi valitsuse läbirääkijate 8. detsembri 2017. aasta ühisaruannet, milles käsitletakse ELi lepingu artikli 50 alusel Ühendkuningriigi Euroopa Liidust korra kohase väljaastumise üle peetavate läbirääkimiste esimese etapi tulemusi,
- võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu projekti, mille Euroopa Ülemkogu 25. novembril 2018. aastal heaks kiitis, ning sellel kuupäeval toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise protokolliga kantud avaldusi,
- võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu projekti, mille Euroopa Ülemkogu 17. oktoobril 2019. aastal heaks kiitis (edaspidi „väljaastumisleping“)⁽⁶⁾,
- võttes arvesse väljaastumislepingu seaduse eelnõu, mis esitati Ühendkuningriigi parlamendile 19. detsembril 2019,
- võttes arvesse poliitilist deklaratsiooni, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik⁽⁷⁾,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,

⁽¹⁾ ELT C 298, 23.8.2018, lk 24.⁽²⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 2.⁽³⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 32.⁽⁴⁾ ELT C 162, 10.5.2019, lk 40.⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0016.⁽⁶⁾ ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 1.⁽⁷⁾ ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 178.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- A. arvestades, et Euroopa Parlament esindab kõiki Euroopa Liidu (EL) kodanikke ja tegutseb nende huvide kaitsmiseks nii enne kui ka pärast Ühendkuningriigi väljaastumist EList;
- B. arvestades, et praegu elab Ühendkuningriigis ligikaudu 3,2 miljonit ülejäänud 27 liikmesriigi (EL 27) kodanikku ning EL 27s elab umbes 1,2 miljonit Ühendkuningriigi kodanikku; arvestades, et need kodanikud, kes asusid elama teise liikmesriiki, tuginesid õigustele, mis neil on ELi õiguse kohaselt, ning lähtusid teadmistest, et need on elukestvad õigused;
- C. arvestades, et lisaks on 1,8 miljonit Põhja-Iirimaal sündinud kodanikku, kellel on suure reede kokkuleppe kohaselt õigus saada Iiri kodakondsus ja kellel on seega oma elukohas õigus ELi kodakondsusele ja sellega seotud õigustele;
- D. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik on väljaastumislepingu teises osas leppinud kokku terviklikus ja vastastikusel lähenemisviisil, et kaitsta Ühendkuningriigis elavate EL 27 kodanike ja EL 27s elavate Ühendkuningriigi kodanike õigusi;
- E. arvestades, et Ühendkuningriik on eeldanud, et Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi raames elamislubade väljaandmisel kohaldatakse väljaastumislepingu sellekohaseid sätteid;
- F. arvestades, et mitmed EL 27 liikmesriigid ei ole veel vastu võtnud õigusakte selle kohta, kuidas nad kavatsevad rakendada väljaastumislepingu artiklit 18 elamislubade väljastamise kohta;
- G. arvestades, et väljaastumislepingus sätestatud üleminekuperioodi lõppedes ei saa Ühendkuningriigi kodanikud enam kasutada ELi toimimise lepingu artiklist 20 tulenevaid õigusi, eelkõige vaba liikumise õigust, välja arvatud juhul, kui EL ja Ühendkuningriik lepivad nende tulevase suhteid määratlevates lepingutes kokku teisiti;
- H. arvestades, et väljaastumislepingu artikli 132 kohaselt võib üleminekuperioodi pikendada üksnes ühiskomitee ühe otsusega, mis tehakse enne 1. juulit 2020;

Väljaastumislepingu teine osa

1. on veendunud, et väljaastumislepingu teine osa on õiglane ja tasakaalustatud;
2. võtab teadmiseks väljaastumislepingu teises osas sätestatu, mille kohaselt:
 - kõigil väljaastumise ajal seaduslikult Ühendkuningriigis elavatel EL 27 kodanikel ja seaduslikult mõnes EL 27 liikmesriigis elavatel Ühendkuningriigi kodanikel ning mõlemal juhul ka nende pereliikmetel on kõik väljaastumislepingus sätestatud õigused kooskõlas ELi õiguse ja Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustega;
 - väljaastumislepinguga kaitstakse kodanike lähedasi pereliikmeid ja kodanikega püsisuhtes olevaid isikuid, kes käesoleval ajal ei ela vastuvõtvas riigis, ning sama kehtib ka nende tulevikus väljaspool vastuvõtvat riiki sündivate laste puhul;
 - säilivad kõik ELi õigusest tulenevad sotsiaalkindlustusõigused, sealhulgas kõigi ülekantavate hüvitiste ülekandmise õigus;
 - kodanike õiguste kehtivus tagatakse kogu nende eluajaks;
 - väljaastumislepingu teise osa rakendamise haldusmenetlused on läbipaistvad, sujuvad, lihtsustatud ja seostatud ning dokumendivormid on lühikesed, lihtsad ja kasutajasõbralikud;
 - väljaastumislepingu kodanike õigusi reguleerivad sätted võetakse üle Ühendkuningriigi õigusesse ja neil õigustel on vahetu mõju;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

Kodanike õigused üleminekuperioodil

3. märgib, et üleminekuperioodil, mis peaks lõppema 31. detsembril 2020, peab komisjon väljaastumislepingu artikli 131 alusel jälgima väljaastumislepingu teise osa, sealhulgas selle artikli 19 kohaselt koostatud taotlemiskavade rakendamist nii Ühendkuningriigis kui ka EL 27 liikmesriikides;
4. märgib, et üleminekuperioodil on EL 27 kodanikel Ühendkuningriigis ja Ühendkuningriigi kodanikel EL 27s jätkuvalt õigus vabale liikumisele, nagu tuleneb ELi toimimise lepingu artiklist 20 ja asjaomastest ELi õigusest;
5. tuletab meelde, et üleminekuperioodil vastutab komisjon selle eest, et nii Ühendkuningriigis kui ka EL 27s austatakse vaba liikumise õigust, ning palub komisjonil eraldada piisavalt vahendeid, et uurida ja heastada kõiki nende õiguste rikkumise juhtumeid, eelkõige EL 27 kodanike või Ühendkuningriigi kodanike diskrimineerimise juhtumeid;
6. rõhutab, et üleminekuperiood on oodatust lühem; nõuab seetõttu, et EL ja Ühendkuningriik rakendaksid esmajärjekorras väljaastumislepingu teise osa neid aspekte, mis on seotud kodanike ja nende õigustega;

Väljaastumislepingu teise osa rakendamine

7. rõhutab, et Euroopa Parlamendi otsuses väljaastumislepingule nõusoleku andmise kohta võetakse arvesse kogemusi ja kinnitusi, mis on saadud seoses väljaastumislepingu peamiste sätete rakendamisega, eelkõige mis puudutab Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi;
8. märgib, et suurele osale Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmis osalemise taotluse esitanutest on antud üksnes esialgne püsielaniku staatus; tuletab meelde, et seda on võimalik vältida, kui Ühendkuningriik valib deklaratsioonipõhise haldusmenetluse, nagu lubab väljaastumislepingu artikli 18 lõige 4; nõuab seetõttu tungivalt, et Ühendkuningriik vaataks oma lähenemisviisi läbi, ning nõuab lisaks tungivalt, et EL 27 liikmesriigid valiks samuti deklareerimismenetluse, nagu on sätestatud artikli 18 lõikes 4;
9. väljendab sügavat muret hiljutiste ja vastuoluliste teadaannete pärast, mis puudutavad Ühendkuningriigis elavaid EL 27 kodanikke, kes ei suuda 30. juuniks 2021 Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmis osalemise taotlust esitada; märgib, et need teadaanded on tekitanud asjaomaste kodanike seas asjatut ebakindlust ja muret; nõuab tungivalt, et Ühendkuningriigi valitsus selgitaks, kuidas ta kavatseb kohaldada väljaastumislepingu artikli 18 lõike 1 teise lõigu punkti d, eelkõige seoses sellega, mida ta peab mõjuvateks tähtsajaks mõõdalaskmise põhjusteks;
10. juhib tähelepanu sellele, et Ühendkuningriigis elavatele EL 27 kodanikele annaks suurema kindluse ja turvatunde see, kui neile väljastatakse füüsiline dokument, mis tõendab nende õigust pärast üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriiki elama jääda; kordab, et selliste füüsiliste tõendite puudumine suurendab veelgi EL 27 kodanike diskrimineerimise ohtu võimalike tööandjate või üürileandjate poolt, kes võivad soovida vältida internetis kontrollimisega kaasnevat täiendavat halduskoormust või kardavad ekslikult, et nad võivad ise sattuda õigusvastasesse olukorda;
11. on jätkuvalt mures Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmi isikutunnistuste skaneerimise teenuste piiratud arvu, Ühendkuningriigis antava abi piiratud geograafilise ulatuse ning eakatele ja vähekaitsitud kodanikele, sealhulgas neile, kellel võib olla raskusi digitaalsete rakenduste kasutamisega, antava abi taseme pärast;
12. väljendab muret väljaastumislepingu artiklis 159 sätestatud Ühendkuningriigi sõltumatu asutuse kavandatava loomise pärast; loodab, et Ühendkuningriik tagab, et see asutus on tõeliselt sõltumatu; tuletab sellega seoses meelde, et asutus peaks alustama tööd alates esimesest päevast pärast üleminekuperioodi lõppu;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

13. ootab Ühendkuningriigi valitsuselt selgust küsimuses, kas Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programm on kohaldatav Põhja-Iirimaal elavate EL 27 kodanike suhtes, kes ei ole taotlenud Ühendkuningriigi kodakondsust suure reede kokkuleppe tingimuste kohaselt;

14. kordab, et on võtnud endale kohustuse jälgida tähepanelikult, kuidas EL 27 liikmesriigid rakendavad väljaastumislepingu teist osa, eelkõige artikli 18 lõikeid 1 ja 4, mis käsitlevad nende territooriumil elavate Ühendkuningriigi kodanike õigusi;

15. ergutab EL 27t võtma vastu meetmeid, mis tagavad EL 27s elavatele Ühendkuningriigi kodanikele õiguskindluse; tuletab meelde oma seisukohta, et EL 27 peaks järjekindlalt ja vastutulelikult kaitsma EL 27s elavate Ühendkuningriigi kodanike õigusi;

16. kutsub Ühendkuningriiki ja EL 27 liikmesriike üles suurendama jõupingutusi, et suurendada kodanike teadlikkust Ühendkuningriigi EList väljaastumise mõjust ning algatama või tõhustama sihipäraseid teavituskampaaniaid, et teavitada kõiki väljaastumislepinguga hõlmatud kodanikke nende õigustest ja nende staatuse võimalikest muudatustest;

Kodanike õigused ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raames

17. väljendab heameelt poliitilises deklaratsioonis, millega kehtestatakse ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik, antud lubaduse üle, mille kohaselt „peaksid suhted olema sellised, mis on liidu ja Ühendkuningriigi kodanike huvides nii praegu kui ka tulevikus“;

18. peab sellega seoses kahetsusväärseks Ühendkuningriigi teadet, et liidu ja Ühendkuningriigi vahel isikute vaba liikumise põhimõtet enam ei kohaldata; on seisukohal, et mis tahes kokkulepe ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete kohta peaks sisaldama ambitsioonikaid sätteid isikute liikumise kohta; kordab, et need õigused peaksid olema vastavuses tulevase koostöö tasemega muudes valdkondades; tuletab meelde, et vaba liikumise õigused on otseselt seotud ka ülejäänud kolme vabadusega, mis moodustavad siseturu lahutamatu osa, ning on eriti olulised teenuste ja kutsekvalifikatsioonide seisukohast;

19. nõuab tungival, et väljaastumislepinguga hõlmatud Ühendkuningriigi kodanikele tagataks tulevikus vaba liikumise õigused kogu ELi piires ning väljaastumislepinguga hõlmatud kodanikele tagataks elukestev õigus Ühendkuningriiki või ELi tagasi pöörduda; kutsub EL 27 liikmesriike üles tagama, et kõigil väljaastumislepinguga hõlmatud kodanikel oleks õigus hääletada oma elukohariigi kohalikel valimistel;

20. tuletab meelde, et paljud Ühendkuningriigi kodanikud – nii need, kes elavad Ühendkuningriigis, kui ka need, kes elavad EL 27s – on väljendanud tugevat vastuseisu ELi toimimise lepingu artikli 20 kohaste õiguste kaotamisele; soovib EL 27-l uurida, kuidas seda olukorda ELi esmase õiguse raames leevendada, järgides samal ajal täiel määral vastastikkuse, võrdväarsuse, sümmeetria ja mittediskrimineerimise põhimõtteid;

21. tuletab meelde, et artiklis 164 osutatud ühiskomitee peab olema vastutav väljaastumislepingu rakendamise ja kohaldamise eest;

22. on veendunud, et Euroopa Parlamendi ja Ühendkuningriigi parlamendi ühine kontroll väljaastumislepingu rakendamise ja kohaldamise üle oleks kasulik, ning peaks tervitatavaks, kui sel eesmärgil loodaks ühised struktuurid;

o

o o

23. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele ja Ühendkuningriigi valitsusele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0007

Inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitlev 2018. aasta aruanne**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2018. aasta aruande kohta (2019/2125(INI))**

(2021/C 270/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja muid ÜRO inimõigustealaseid lepinguid ja dokumente,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikleid 2, 3, 8, 21 ja 23,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 17 ja 207,
- võttes arvesse 28. juunil 2016. aastal tutvustatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse 20. juulil 2015. aastal nõukogu vastu võetud inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) ja selle 2017. aasta juuni vahekokkuvõtet,
- võttes arvesse 24. juunil 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
- võttes arvesse 24. juunil 2013 vastu võetud ELi suuniseid homo-, bi-, trans- ja interseksuaalide (LGBTI-inimeste) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse ELi suuniseid surmanuhtluse, väljendusvabaduse (nii veebis kui ka mujal) ja inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse 16. septembril 2019. aastal vastu võetud ELi ajakohastatud suuniseid kolmandatele riikidele suunatud ELi poliitika kohta, mis käsitleb piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärikust alandavat kohtlemist või karistamist,
- võttes arvesse 17. juunil 2019. aastal vastu võetud ELi inimõigustealaseid suuniseid puhta joogivee ja sanitaartingimuste kohta,
- võttes arvesse 11. mai 2011. aasta Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (edaspidi Istanbuli konventsioon), mida kõik liikmesriigid ei ole ratifitseerinud,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni (CETS nr 197) ja konventsiooni laste kaitse kohta seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest (CETS nr 201),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni ning Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat,

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse ÜRO 17 kestliku arengu eesmärki ja kestliku arengu tegevuskava aastani 2030,
- võttes arvesse 21. septembril 2015. aastal vastu võetud ELi soolise võrdõiguslikkuse teist tegevuskava „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“,
- võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni ja selle kahte vabatahtlikku protokollit,
- võttes arvesse 30. märtsi 2007. aasta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO rahvuslikesse või etnilistesse, usulistesse ja keelelistesse vähemustesse kuuluvate isikute õiguste deklaratsiooni ja ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni,
- võttes arvesse põlisrahvaste õiguste ÜRO eriraportööri 8. augusti 2017. aasta aruannet ÜRO Inimõiguste Nõukogule ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 16. juuni 2011. aasta ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid,
- võttes arvesse 9. detsembril 1998. aastal vastu võetud ÜRO deklaratsiooni üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike organite õiguse ja vastutuse kohta edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi,
- võttes arvesse konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW), Pekingi tegevusprogrammi ning rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi tegevusprogrammi ning nende läbivaatamis-konverentside tulemusi,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 15. oktoobri 2019. aasta avaldust New Yorgis ÜRO Peaassamblee kolmandas komitees,
- võttes arvesse 2006. aasta novembris vastu võetud Yogyakarta põhimõtteid (inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse kohaldamise kohta seoses seksuaalse sättumuse ja soolise identiteediga) ning 10. novembril 2017. aastal vastu võetud kümnet täiendavat põhimõtet („pluss 10“),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 28. mai 2019. aasta otsust, millega määratakse 22. august ÜRO rahvusvaheliseks usutunnistusest või veendumustest tingitud vägivalda ohvrite mälestuspäevaks,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhikonventsioone;
- võttes arvesse 10. ja 11. detsembril 2018. aastal toimunud ÜRO peaassambleel vastu võetud ülemaailmset turvalise, korra kohase ja seadusliku rände kokkulepet,
- võttes arvesse ÜRO peaassambleel 17. detsembril 2018. aastal vastu võetud üleilmset pagulasi käsitlevat kokkulepet,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 10. oktoobri 2018. aasta protokollit, millega muudetakse isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni,

⁽¹⁾ <https://undocs.org/A/HRC/36/46/Add.2>

⁽²⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2018. aasta järeldusi ELi prioriteetide kohta Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peassamblee 73. istungjärgul,
- võttes arvesse nõukogu 17. juuli 2018. aasta järeldusi Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta Rooma statuudi vastuvõtmise 20. aastapäeva puhul,
- võttes arvesse komisjoni 26. aprilli 2016. aasta teatist „Väärikas elu: abist sõltumise asemel iseseisvaks“ (COM(2016)0234) ning sellele järgnenud nõukogu 12. mai 2016. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi lähenemisviisi sundümberasumise ja arengu küsimuses,
- võttes arvesse nõukogu 14. oktoobri 2019. aasta järeldusi demokraatia kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning 13 ÜROsse kuuluva liikmesriigi välisministri või esindaja 27. septembri 2018. aasta ühisavaldust algatuse „Head inimõigustealased lood“ kohta,
- võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2018. aastal,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni, milles käsitletakse aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2017. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas⁽³⁾, ning oma eelmisi resolutsioone varasemate aruannete kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi strateegilise kommunikatsiooni kohta vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale⁽⁴⁾ ja oma 13. märtsi 2019. aasta soovitud nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa välisteenistuse järelemeetmete kohta kaks aastat pärast Euroopa Parlamendi raportit, milles käsitleti ELi strateegilist kommunikatsiooni vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevate ELi suuniste ning ELi erisaadiku asjaomaste volituste kohta⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 3. juuli 2018. aasta resolutsiooni maailma põlisrahvaste õiguste rikkumise, sealhulgas maa hõivamise kohta⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2019. aasta resolutsiooni LGBTI-inimesi käsitlevate meetmete loetelu (2019–2024) tuleviku kohta⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 13. veebruari 2019. aasta resolutsiooni tagasilöökkide kohta naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ELis⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma kõiki 2018. aastal vastu võetud resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta (nn kiireloomulised resolutsioonid) vastavalt kodukorra artiklile 144,
- võttes arvesse Sahharovi auhinda mõttevabaduse eest, mis 2018. aastal anti Ukraina filmirežissöörile ja Venemaal poliitvangina kinni peetavale Oleg Sentsoville,

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0515.

⁽⁴⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 58.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0187.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0013.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0279.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0129.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0111.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni kirja,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0051/2019),
- A. arvestades, et EL rõhutas 2018. aastal inimõiguste ülddeklaratsiooni 70. aastapäeva tähistamise käigus inimõigustel põhineva ülemaailmse korra väljatöötamise poliitilist tähtsust ja kinnitas veel kord oma sügavat ja kindlat pühendumist inimõiguste edendamisele ja kaitsmisele kogu maailmas; arvestades, et Euroopa Parlament korraldas oma esimese inimõiguste nädala novembris 2018, pöörates tähelepanu pärast inimõiguste ülddeklaratsiooni vastuvõtmist saavutatud eesmärkidele ja praegustele inimõigustega seotud probleemidele;
- B. arvestades, et inimõiguste, demokraatia, õigusriigi, inimväärikuse austamine ning võrdsuse ja solidaarsuse põhimõtete universaalsuse ja jagamatuse austamine, edendamine ja kaitsmine on osa Euroopa Liidu eetilisest ja õiguslikust *acquis*'st ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) nurgakivi, samuti liidu välistegevuse alus; arvestades, et EL peaks püüdma jätkuvalt täita juhtiva osaleja rolli inimõiguste üldises edendamises ja kaitsmises, sealhulgas mitmepoolse koostöö tasandil, eelkõige aktiivse ja konstruktiivse rolli kaudu ÜRO eri organites ning järgides ÜRO põhikirja, Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja rahvusvahelist õigust, samuti kohustusi inimõiguste valdkonnas ning kohustusi, mis on võetud vastavalt kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärkidele;
- C. arvestades, et inimõiguste ülddeklaratsioon kui universaalsete väärtuste, põhimõtete ja normide kogum, millest ÜRO liikmesriigid juhivad, asetab inimõiguste kaitse hea valitsemistava keskmesse; arvestades, et vastavalt inimõiguste ülddeklaratsiooni vaimule ja ELi lepingu artiklile 21 on EL inimõigustel põhineva poliitika esirinnas ning on võtnud alalise kohustuse võidelda inimõiguste rikkumiste vastu;
- D. arvestades, et EL jätkas 2018. aastal inimõiguste edendamist kahepoolse ja mitmepoolse tasandi meetmete kaudu, eelkõige tugevdades poliitilist dialoogi ELi mittekuuluvate riikidega, sealhulgas ELiga ühineda soovivate riikidega ning ja muude piirkondlike institutsioonidega, näiteks Aafrika Liiduga, ja sõlmides uusi rahvusvahelisi lepinguid, muu hulgas kaubandus- ja majanduspartnerlusi; arvestades, et ambitsioonikad kohustused nõuavad ELilt järjekindlust ja eeskujulikkust tegudes;
- E. arvestades, et ELi poliitika peab tagama kõige kaitsetumas olukorras olevate elanikkonnarühmade, näiteks etniliste, keeleliste ja usuvähemuste, puuetega inimeste, LGBTI-kogukonna, naiste, laste, varjupaigataotlejate ja rändajate inimõiguste kaitsmise; arvestades, et inimõiguste kaitsjaid käsitleva ÜRO deklaratsiooni aastapäeva tähistamise käigus tunnistas EL inimõiguste kaitsjate üliolulist rolli demokraatia ja õigusriigi tugevdamisel kogu maailmas; arvestades, et inimõiguste kaitsjate 2018. aasta tippkohtumisel koostati tegevuskava koos inimõiguste kaitse alaste prioriteetidega; arvestades, et 2018. aastal võeti sihikule, tapeti, rünnati ja kiusati taga arvukalt inimõiguste kaitsjaid; arvestades, et mõned sõjandus- ja julgeolekuvaldkonna eraettevõtjad on olnud seotud arvukate inimõiguste rikkumiste ja juhtumitega, mida tuleb asjakohaselt uurida ja mille eest vastutavad isikud tuleb kohtu alla anda;
- F. arvestades, et käesoleval kümnendil on rahvusvahelisel tasandil soolise võrdsuslikkuse ja naiste õiguste vallas märgata nähtavaid piiranguid ja rünnakuid; arvestades, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ning sellega seonduvad õigused on põhilised inimõigused ja inimväärikuse olulised aspektid; arvestades, et naiste- ja tütarlastevastane vägivald on üks kõige levinum inimõiguste rikkumise vorm maailmas, mis puudutab kõiki ühiskonnatasandeid ning takistab oluliselt soolise võrdsuslikkuse saavutamist; arvestades, et kõikehõlmav ja siduv ELi soolise võrdsuslikkuse strateegia – täpselt nagu Euroopa Parlament on nõudnud – peab tagama soolise võrdsuslikkuse süvalaiendamise kogu ELi poliitikas ning tugevdama tulevase III soolise võrdsuslikkuse tegevuskava mõju;
- G. arvestades, et rahvusvahelise rahu ja julgeoleku edendamine on üks ELi olemasolu peamisest põhjusest; arvestades, et EL on kohustunud tegutsema rahvusvahelisel tasandil vastavalt liidu loomise aluseks olnud põhimõtetele, kooskõlas ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetega, ning neid toetades;
- H. arvestades, et keskkonnakatastroofid, sealhulgas globaalne soojenemine ja metsade hävitamine on inimtegevuse tagajärg, mis toob endaga kaasa inimõiguste rikkumisi mitte ainult nende inimeste jaoks, keda kodude ja elupaikade kaotamine otseselt mõjutab, vaid ka kogu inimkonna jaoks; arvestades, kui tähtis on tunnistada, et inimõigused, tervis ja keskkonnakaitse on omavahel seotud; arvestades, et veele juurdepääsu tagamine on teatavates piirkondades pingete vältimiseks hädavajalik;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- I. arvestades, et suurem sidusus nii ELi sise- ja välispoliitika kui ka ELi välispoliitika eri valdkondade vahel on ELi eduka ja tõhusa inimõiguste alase poliitika vältimatu eeldus; arvestades, et inimõiguste ja demokraatia toetamine tuleks integreerida kõikidesse teistesse välismõõtmega ELi poliitikavaldkondadesse, nagu areng, ränne, julgeolek, terrorismivastane võitlus, naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus, laienemine ja kaubandus, eeskätt inimõiguste klauslite rakendamise kaudu ELi ja kolmandate riikide vahelistes lepingutes; arvestades, et suurem järjepidevus peaks võimaldama ELil inimõiguste rikkumiste varajastes etappides kiiremini reageerida ja olla üleilmsel tasandil aktiivsem ja usaldusväärsem inimõiguste kaitsja;
- J. arvestades, et demokraatiale üleminek ning õigusriigi loomine või tugevdamine paljudes riikides on pikk ja vaevaline protsess, mille õnnestumiseks on väga oluline väljastpoolt tulev, sealhulgas EList pärit pikaajaline toetus;

Inimõigused ja demokraatia: üldised suundumused ja põhiprobleemid

1. väljendab sügavat muret 2018. aastal maailmas toimunud demokraatia ja õigusriigi vastu suunatud rünnakute pärast, milles peegeldub autoritaarse poliitika esilekerkimine poliitilise projektina, mida iseloomustab inimõiguste ignoreerimine, teisitõtlejate represseerimine, politiseeritud õigusemõistmine ja eelnevalt kindlaks määratud tulemustega valimised, mis vähendab kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ning piirab kogunemis- ja sõnavabaduse kasutamist; toonitab, kui oluline on, et kodanikuühiskond võimaldaks paindlikult, õigeaegselt ja tulemuslikult reageerida režiimidele, mis rikuvad rahvusvahelist õigust, inimõigusi ja demokraatia põhimõtteid;

2. on arvamusel, et autoritaarse režiimi alla langevad riigid muutuvad ebastabiilsemaks, konfliktialimaks ning korruptsiooni, vägivaldse ekstremismi ja välismaistes sõjalistes konfliktides osalemise suhtes vastuvõtlikumaks; väljendab muret selle pärast, et on endiselt režiime, kes eitavad rahvusvahelises õiguses sätestatud üldiste inimõiguste olemasolu; väljendab siiski heameelt asjaolu üle, et palju riike on algatanud rahu- ja demokrateerimisprotsessid, viinud ellu põhiseaduslikud ja kohtureformid ning teinud kodanikuühiskonnaga koostööd avatud ja avalikes aruteludes eesmärgiga edendada põhivabadusi ja inimõigusi, sealhulgas surmanuhtluse kaotamist; peab kahetsusväärseks asjaolu, et kuigi kogu maailmas suureneb suundumus surmanuhtluse kaotamise poole, ei ole palju riike selle kohta veel moratooriumit kehtestanud;

3. on seisukohal, et kõik riigid, kes järgivad demokraatia aluseks olevaid rahvusvaheliselt tunnustatud põhivabadusi, peavad olema esirinnas inimõigustel ja õigusriigil põhineva demokraatliku valitsemistava levitamisel kogu maailmas ning inimõiguste kaitse alaste rahvusvaheliste õigusaktide tugevdamisel; rõhutab probleeme, mis tulenevad demokraatlikku valitsemistava ja inimõigustel põhinevaid väärtusi õõnestavatest kahjulikest mõjudest ning takistavad sellega demokraatlike riikide positiivseid pingutusi; on sügavalt mures autoritaarsete režiimide ning paremäärmslike ja populistlike natsionalistlike parteide ja valitsuste vaheliste sidemete pärast; on veendunud, et need sidemed õõnestavad ELi poolt põhiväärtuste edendamiseks tehtavate jõupingutuste usaldusväärset;

4. tuletab meelde, et inimõigustel pole hierarhiat; rõhutab, et on vaja tagada põhimõtte, mille kohaselt on inimõigused universaalsed ja võõrandamatud, jagamatud, vastastikuselt sõltuvused ja omavahel seotud, täielik austamine ja järgimine; rõhutab, et püüdlused kasutada teatavate rühmade õigusi teiste marginaliseerimise õigustusena on täiesti vastuvõetamatud;

5. rõhutab probleeme etniliseks puhastuse eesmärgil kasutatavate relvastatud konfliktidega ja sõjaliste rünnakutega, mis muu hulgas põhjustavad jätkuvalt tsiviilohvreid ja massilist ümberasumist ning mille puhul riigid ja valitsusvälised osalejad väldivad vastutuse võtmist ja kohustust järgida rahvusvahelist humanitaarõigust ja inimõigusi käsitlevat rahvusvahelist õigust; rõhutab, et sõja- või konfliktipiirkondades toimuvad rasked inimõiguste rikkumised, mis on oma olemuselt enneolematud ja mille eesmärk on hävitada inimväärikust, ning need teod on laastavad ohvritele ja alandavad nende toimepanijatele; toob näiteks piinamise ning muu julma, ebainimliku ja inimväärikust alandava kohtlemise, sunniviisilise kadunuks jääma sundimise, kohtuväliste hukkamiste, vägivalda ja sihiliku näljutamise kasutamise sõjarelvana, et üksikisikuid, perekondi, kogukondi ja ühiskonda, eelkõige lapsi hävitada, destabiliseerida ja demoraliseerida; toob esile etnilistesse ja usuvähemustesse kuuluvate naiste, eriti konvertiitide erilise kaitsetuse seksuaalvägivalda suhtes; mõistab sügavalt hukka 2018. aastal maailmas aset leidnud relvastatud konfliktide raames haiglate, koolide ja muude tsiviilsihtmärkide vastu toime pandud surmavad rünnakud; tuletab meelde, et õigus elule on tähtis inimõigus, mistõttu ebaseaduslik sõjategevus tuleb alati üksmeelselt hukka mõista ja sellele tõhusalt reageerida;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

6. mõistab hukka tagasilöögid mitmepoolsusel ja normidel põhineva rahvusvahelise korra saavutamisel, sest selline vastuseis ohustab tõsiselt inimõigusi kogu maailmas; on kindlalt veendunud, et koostöös ja mitmepoolses raamistikus, eelkõige ÜRO organites ja piirkondlikes organisatsioonides, näiteks Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) olemasolevates kokkulepidud läbirääkimisformaatides vastu võetud lähenemisviisid ja otsused on kõige tõhusam viis inimkonna huvide teenimiseks, konfliktidele püsivate lahenduste leidmiseks, lähtudes rahvusvahelises õiguses, ÜRO hartas ja Helsingi lõppaktis kehtestatud normidest ja põhimõtetest, ning inimõiguste valdkonnas edusammude saavutamiseks; väljendab sügavat muret asjaolu pärast, et mitmetes ÜRO inimõigustega seotud organites, sealhulgas ÜRO inimõiguste nõukogus on kohad võtnud riigid, kelle kohta eksisteerivad tõendid tõsiste inimõiguste rikkumiste kohta;

7. on tõsiselt mures kogu maailmas inimõiguste eest seisvate inimeste, eelkõige ajakirjanike, teadlaste, juristide, poliitikute ja kodanikuühiskonna aktivistide, muu hulgas naiste õiguste kaitsjate, keskkonna- ja maakaitsete ning usuvähemuste kaitsjate vastu toime pandud mõrvade, füüsiliste ja laimurünnakute ning surmanuhtluse, tagakiusamise, vangistamise, ahistamise ja hirmutamise kasutamise sagenemise pärast peamiselt riikides, kus korruptsioonitase on kõrge ning õigusriigi järgimine ja kohtulik järelevalve puudulik; on eriti mures võõrriikide territooriumil toime pandud üha jultunumate rünnakute pärast, millega mõnel juhul kaasneb diplomaatiliste eelisõiguste ja puutumatusiga seotud seaduste ja tavade rikkumine; nõuab õiglust ja nende rünnakute eest vastutuselevõtmist kõige kõrgemal otsustustasandil; märgib, et kõik inimõiguste kaitsjad, eelkõige naised seisavad silmitsi konkreetsete ohtudega ja vajavad piisavat kaitset; taunib asjaolu, et mõned riigid on võtnud vastu õigusakte, mis piiravad kodanikuühiskonna või sotsiaalsete liikumiste tegevust, sealhulgas vabauhenduste sulgemine või nende varade külmumine; on sügavalt mures selliste repressiivsete küberturvalisuse ja terrorismivastaste õigusaktide kasutamise pärast, mille eesmärk on võidelda inimõiguste kaitsjate vastu;

8. rõhutab, kui oluline on edendada kogu maailmas soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi; rõhutab, et vaatamata tehtud edusammudele kannatavad naised ja tütarlapsed jätkuvalt diskrimineerimise ja vägivalda all; rõhutab, et enamikes ühiskondades on endiselt probleeme sellega, et anda naistele ja tütarlastele seadusega võrdsed õigused ning võrdne juurdepääs haridusele, tervishoiule, inimväärsele tööle, võrdsele tasule ning poliitilisele ja majanduslikule esindatusele; väljendab muret selle pärast, et paljudes maailma piirkondades jätkuvad laiaulatuslikud rünnakud naiste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste vastu, ning on mures õigusaktide pärast, mis neid õigusi piiravad; toonitab, et laste abielud ja naiste suguelundite moonutamine ja laste abielud kuuluvad kõige levinumate inimõiguste rikkumiste hulka; väljendab muret selle pärast, et oma usku või veendumusi väljendavaid naisi ohustab kahekordselt tagakiusamine; väljendab heameelt algatuse „Spotlight“ üle, mille Euroopa Liit ja ÜRO käivitasid naiste- ja tütarlaste vastase vägivalda lõpetamiseks, ning nõuab selle tugevdamist;

9. rõhutab, et lapse õiguste austamine ja edendamine, võitlus kõigi laste igasuguse väärkohtlemise, hooletusse jätmise ja lastevastase vägivalda kõigi vormide, lastega kaubitsemise ja laste eksploateerimise vastu, sealhulgas sundabielud ning lapssõdurite värbamise ja kasutamise vastu relvastatud konfliktides, ning laste eest hoolitsemine ja neile hariduse andmine on inimkonna tuleviku jaoks otsustava tähtsusega; toetab sellega seoses järelevalve- ja aruandlusmehhanismi, mis kehtestati ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga nr 1612 laste ja relvastatud konfliktide kohta;

10. rõhutab puuetega inimeste konkreetsete vajadustega täielikult arvestamise tähtsust; nõuab, et EL lisaks oma välistegevust ja arenguabi käsitlevatesse poliitikameetmetesse võitluse puude alusel diskrimineerimise vastu, samuti võitluse võrdse tööturule ning haridusele ja koolitusele juurdepääsu eest, ning edendaks lahendusi, mis lihtsustavad puuetega inimeste toimimist ühiskonnas;

11. juhib tähelepanu asjaolule, et paljudes riikides ja ühiskondades endiselt levinud tagakiusamine ja diskrimineerimine, mis põhineb etnilisel kuuluvusel, rahvusel, sotsiaalsel klassil, kastikuuluvusel, usutunnistusel, veendumustel, keelel, vanusel, sool, seksuaalsel sättumusel või soodentiteedil; tunneb suurt muret üha suurema sallimatuse ja vihailmingute pärast nende inimeste vastu, kes on langenud selliste inimõiguste rikkumiste ohvriks; nõuab nende rikkumiste eest vastutavate isikute kohtu alla andmist;

12. märgib, et 2018. aastal ületas kodust põgenema sunnitud isikute arv 70 miljonit, nendest 26 miljonit olid pagulased, 41 miljonit riigisisised põgenikud ja 3,5 miljonit varjupaigataotlejad⁽¹⁰⁾; märgib lisaks, et kogu maailmas on ligikaudu 12 miljonit kodakondsuseta isikut; on seisukohal, et sõjad, konfliktid, terrorism, vägivald, poliitiline rõhumine, tagakiusamine usu või veendumuste põhjal, vaesus ning ja toidu ja veega kindlustamatus suurendavad uute konfliktide tekkimise ja elanikkonna edasise ümberasumise ohtu; tunnistab, et kliimamuutuste tagajärjed keskkonnale, näiteks piiratum juurdepääs puhtale joogiveele võivad suurendada elanikkonna ümberasumist;

⁽¹⁰⁾ ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti aruanne 2018. aasta ülemaailmsete suundumuste kohta (19. juuni 2019).

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

13. rõhutab, et kliimamuutused ja bioloogilise mitmekesisuse massiline kadu kujutavad endast elanikkonnale suurt ohtu; tuletab meelde, et ilma tervisliku keskkonnata on põhilised inimõigused elule, tervisele, toidule ja puhtale veele ohus; juhib tähelepanu mõjule, mida keskkonnakahjustused avaldavad inimõigustele, seda nii asjaomase elanikkonna osas, kui ka kogu inimkonna osas, kuna kõigil on õigus keskkonnale; rõhutab riikide ja teiste otsustajate olulisi kohustusi ja vastutust pidada kinni 2015. aasta Pariisi kokkuleppe eesmärkidest võidelda kliimamuutuste vastu, leevendada nende tagajärgi, hoida ära nende negatiivne mõju inimõigustele ja edendada asjakohast poliitikat kooskõlas inimõigustealaste kohustustega; tuletab meelde riikide kohustusi kaitsta bioloogilist mitmekesisust ning bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja olukorra halvenemise korral võimaldada juurdepääs tõhusatele õiguskaitsevahenditele; väljendab oma toetust keskkonnakuritegude vastases võitluses tehtavatele rahvusvahelise tasandi kujunemisyrgus õigusloomealastele jõupingutustele;

14. rõhutab, et sõna- ja väljendusvabadus ning meedia mitmekesisus, nii internetis kui ka internetiväliselt, on pindlikus demokraatlikus ühiskonnas kesksel kohal; mõistab hukka selliste õiguspäraste eesmärkide nagu terrorismivastane võitluse, riigi julgeoleku ja õiguskaitse ärakasutamise väljendusvabaduse piiramise eesmärgil; mõistab hukka meedia propaganda ja valetabe vähemuste kohta; nõuab, et kehtestataks parimad võimalikud kaitsemeetmed vihakõne ja radikaliseerimise, väärinfo levitamise kampaaniate ja vaenuliku propaganda vastu, mis pärinevad eelkõige autoritaarsetest riikidest ja valitsusvälistelt osalejatelt, nt terroristlikelt rühmitustelt, ning töötada selleks nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil välja õigusraamistiku hübrididohtude, sealhulgas küber- ja infosõja vastu võitlemiseks, ilma sealjuures põhiõigusi piiramata; tuletab meelde, et meedia peaks kajastama paljusid erinevaid arvamusi ning toetama ja järgima mittediskrimineerimise põhimõtet; rõhutab sellega seoses, et vähemustesse kuuluvatel isikutel peaks olema laialdane juurdepääs ringhäälingumeediale, sealhulgas nende emakeeles;

ELi inimõigustealase välispoliitika tõhustamine

15. tuletab meelde ELi võetud kohustust seada oma suhetes ELi mittekuuluvate riikidega kesksel kohale inimõigused ja demokraatia; rõhutab sellest tulenevalt, et kogu maailmas inimõiguste ja demokraatia edendamise eesmärgi täitmine eeldab selle arvesse võtmist kõikides ELi poliitikavaldkondades, millel on välismõõde; nõuab, et EL täidaks need kohustused ja tagaks selle, et ta oma tegevusega tahtmatult ei tugevdaks autoritaarseid režiime;

16. palub komisjonil ja liikmesriikidel järgmiseks viieks aastaks vastu võtta uus ambitsioonikas laiaulatuslik ja siduv inimõiguste ja demokraatia tegevuskava; nõuab, et selles tulevases tegevuskavas võetaks piisaval määral arvesse kõiki inimõigustega seotud probleeme, sealhulgas digitaalseid õigusi, keskkonnaalaseid õigusi, eakate õigusi, sporti ja inimõigusi ning rändajate õigusi; nõuab tugeva järelevalvemehhanismi loomist, et hinnata tegevuskava rakendamist ja mõju; nõuab, et ELi liikmesriigid võtaksid tegevuskava eest suurema vastutuse ja annaksid tagasisidet selle rakendamise kohta;

17. märgib, et olulise tähtsusega on Euroopa Parlamendi resolutsioonid inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta ning parlamendi inimõiguste allkomisjoni töö; soovib komisjonil ja Euroopa välissteenistusel tungivalt tõhustada koostööd parlamendi inimõiguste allkomisjoniga, et see saaks osaleda tulevases tegevuskavas ja jälgida selle rakendamist; kutsub Euroopa välissteenistust üles esitama parlamendile regulaarselt aruandeid järelemeetmete kohta, mida ta on võtnud kõigi kiireloomuliste resolutsioonide ja/või nendes sisalduvate soovitude suhtes;

18. toonitab, et kaubandus, ELi poliitika kaubanduse valdkonnas ja inimõigused saavad üksteist vastastikku tugevdada ja peavad tugevdama ning äriühingud on oluline osa positiivsete stiimulite andmisel inimõiguste, demokraatia ja vastutustundliku ettevõtluse edendamiseks; nõuab, et komisjon ja Euroopa välissteenistus kasutaksid tõhusalt rahvusvahelistes lepingutes sisalduvaid inimõiguste klausleid ja teeksid seda mitte ainult poliitilise dialoogi, regulaarsete edusammude hindamise ja taotluse korral konsultatsioonimenetluste kasutamise kaudu, vaid ka tõhusa mehhanismi loomisega inimõiguste selliste raskete rikkumiste jälgimiseks, mis võivad toimuda äritegevuse kaudu; nõuab inimõiguste klauslite nõuetekohast täitmist ja sellele vastavat järelevalvet, sealhulgas mõõdetavate võrdlusaluste abil, kaasates parlamenti, kodanikuühiskonda ja asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone; nõuab tõhusa ja sõltumatu kaebuste esitamise mehhanismi loomist inimõiguste rikkumistest puudutatud inimrühmade ja sidusrühmade jaoks; rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peavad takistama igasuguseid inimõiguste rikkumisi ettevõtete poolt ja äritegevuse negatiivset mõju;

19. toetab inimõigustealaseid dialooge ELi mittekuuluvate riikidega kui olulist kahepoolset tegevuse vahendit inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks; tuletab meelde, et ELi suunistes kolmandate riikidega peetavate inimõigustealaste dialoogide kohta käsitletakse mitmeid dialoogi alustamise kriteeriume, sh „valitsuse tahet olukorda parandada, valitsuse kohustuste

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

ulatust seoses rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonidega, valitsuse valmisolekut koostööks ÜRO inimõiguste kaitse menetluste ja mehhanismidega ning valitsuse suhtumist kodanikuühiskonda“; nõuab, et Euroopa välisteenistus hindaks korrapäraselt iga dialoogi, nagu nähakse ette ELi eespool nimetatud suunistes, ning tagaks, et nähtavate edusammude puudumisel EL kohandaks oma eesmärgi ja võtaks oma hoiaku ümbekaalumisele; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles ühendama jõud, kaasates tugevamini kodanikuühiskonna rühmi ning asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone, et käsitleda inimõigusi ja nendega seonduvaid kohustusi kõigis poliitika- ja majandusvaldkondades peetavates dialoogides ja läbirääkimistes ELi mittekuuluvate riikide valitsustega, et tugevdada inimõigustealaste dialoogide mõju; soovib kuulda võtta nende riikide muresid seoses inimõiguste olukorraga ja võtta asjakohaseid meetmeid, tõstades inimõigustealastes dialoogides muu hulgas konkreetseid juhtumeid; nõuab Euroopa Parlamendi aktiivsemat kaasamist inimõigustealaste dialoogide tegevuskavade koostamisse; rõhutab, et need inimõigustealased riigistrateegiad ja nende rakendamise aastaaruanded on olulised vahendid poliitika sidususe tagamiseks ning neis määratakse kindlaks peamised strateegilised prioriteedid, määratletakse pika- ja lühiajalised eesmärgid ning nähakse ette konkreetsed meetmed inimõiguste edendamiseks; kordab oma nõudmist tagada Euroopa Parlamendi liikmetele inimõigustealaste riigistrateegiate kättesaadavus; tunnustab inimõigustealastele dialoogidele eelnevaid kodanikuühiskonna seminare ning nõuab, et nende järelduki järgitaks kodanikuühiskonna organisatsioonide sihipärasel kaasamisel;

20. nõuab tungival, et EL tegeleks järjekindlalt diskrimineerimise probleemiga, kasutades parimal viisil ELi inimõigustealasteid töövahendeid, kaasa arvatud dialoogi, väljendades hukkamõistu ning toetades kodanikuühiskonda ja ühisalgatusi ÜRO tasandil, kooskõlas ELi hiljuti vastu võetud suunistega mittediskrimineerimise kohta välistegevuses ja ÜRO 2017. aastal avaldatud suunisdokumendiga, mis käsitleb diskrimineerimist päritolu alusel;

21. toetab kindlalt ELi inimõiguste eriesindaja tööd ja pingutusi inimõiguste kaitsmisel ja edendamisel kogu maailmas; rõhutab ELi inimõiguste eriesindaja volitustes sisalduvat olulist eesmärki: suurendada ELi tegevuse tulemuslikkust selles valdkonnas; kutsub eriesindajat üles tegutsema vastavalt oma volitustele tõhustamaks ELi püüdeid demokraatia tugevdamiseks; jääb kindlaks oma nõudmisele, et eriesindaja volitused veel kord läbi vaadataks, et muuta eriesindaja koht alaliseks ja suurendada tema vastutust, nõuab ka eriesindajale algatusõiguse andmist, piisavaid vahendeid ja õigust avalikult sõna võtta, et ta annaks aru kolmandatesse riikidesse toimunud visiitide tulemustest ja vahendaks ELi seisukohti inimõiguste küsimustes; kordab oma nõudmist suurendada ELi eriesindaja tegevuse ja missioonide läbipaistvust ning nõuab, et tema regulaarsed aruanded nõukogule saadetakse ka parlamendile; hindab positiivselt ELi eriesindaja volituste laiendamist, mis hõlmab rahvusvahelise kriminaalõiguse toetamist, ning loodab, et ELi eriesindaja on selles vallas eriti aktiivne;

22. tunnustab Euroopa välisteenistuse ja komisjoni pingutusi tugevdada pidevalt ELi ametnike teadlikkust inimõigustest; väljendab rahulolu selle üle, et kõigi ELi delegatsioonide juures on nüüd inimõiguste keskus ja inimõiguste kaitsjate kontaktametnikud; palub Euroopa välisteenistusel esitada parlamendile üksikasjaliku aruande inimõiguste keskuste võrgustiku lõpuleviimise kohta, et seda hinnata ja tagada selle järjepidev rakendamine kõigis ELi delegatsioonides; palub kõigil ELi delegatsioonidel ja nende inimõiguste keskustel täita korrapäraselt oma kohustust kohtuda inimõiguste kaitsjatega, külastada kinnipeetud aktiviste, jälgida nende kohtuprotsesse ja toetada nende kaitsmist kohapeal;

23. tunnustab menetluse ja vormi alast edasiminekut ELi 2018. aasta aruandes inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas, ootab aga, et nõukogu ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja võtaksid veelgi rohkem arvesse parlamendi asjaomaste resolutsioonide ja/või soovitude seisukohti, et tagada ELi institutsioonide vahel sügavam ja tulemuslikum suhtlus inimõiguste küsimustes; palub nõukogul jätkata pingutusi, et need aastaaruanded valmiks varem aasta jooksul; soovib nõukogul tagada, et järgmise aastaaruande heakskiitmine põhineks piisaval konsultatsiooniprotsessil;

Lahenduste väljatöötamine inimõiguste ja demokraatia edendamiseks ja kaitsmiseks

Demokraatlik valitsemistava ja kodanikuühiskonna tegutsemisruum

24. nõuab, et EL ja liikmesriigid jälgiksid tähelepanelikult sündmusi ja muutusi, mis mõjutavad negatiivselt valitsemist ja kodanikuühiskonna võimalusi kogu maailmas, seda ilma eranditeta, ning reageeriksid süstemaatiliselt ja kõiki asjakohaseid vahendeid kasutades autoritaarsete valitsuste juhitud poliitikameetmetele ja seadusandlikele muudatustele, mille eesmärk on

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

õdnestada demokraatia aluspõhimõtetele toetuvat valitsemistava ja ahendada kodanikuühiskonna tegutsemisruumi; on arvamisel, et komisjoni, Euroopa välis teenistuse ja parlamendi vahel peaks selles küsimuses olema suurem sünergia; kiidab heaks demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames kodanikuühiskonna organisatsioonidele kogu maailmas antava hindamatu abi, mis on jätkuvalt ELi peamine vahend inimõigustealase välispoliitika elluviimisel; nõuab, et demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendile järgneva vahendi kaudu suurendataks kodanikuühiskonna ja inimõiguste rahastamist veelgi; rõhutab, et 2018. aastal vahistati sadu rahumeelseid kodanikuühiskonna meelevaldajaid, neid koheldi halvasti ja peeti meelevaldselt kinni ning sunniti kohtumõistmise järel trahvi maksma;

ELi suhtumine konfliktidesse ja vastutusse inimõiguste rikkumiste eest

25. rõhutab seost inimõiguste rikkumiste arvu suurenemise ja ulatusliku karistamatuse ning vastutuse puudumise vahel riikides ja piirkondades, mida laastavad konfliktid või millele on iseloomulikud poliitiliselt motiveeritud hirmutamise, diskrimineerimise, ahistamise ja rünnakud, inimröövid, politiseivägivald, meelevaldsed vahistamised ja piinamisjuhtumid ning tapmised; kutsub rahvusvahelist üldsust üles toetama meetmeid, mille eesmärk on võidelda karistamatuse vastu ja suurendada vastutust, eriti nendes piirkondades ja riikides, kus karistamatuse dünaamika soosib neid, kes kannavad kõige suuremat vastutust ja muudavad ohvrid võimetuks; rõhutab veel, et konfliktid mõjutavad sageli eriti tugevalt vähemusi ja marginaliseeritud rühmi;

26. tuletab meelde oma resolutsioone, milles mõistetakse hukka konkreetsed vastutajad konfliktide eest, milles 2018. aastal hukkus sadu lapsi ning mis toimusid tsiviilelanikkonna ja humanitaararistude vastu suunatud tahtlike rünnakute käigus; kutsub kõiki ELi liikmesriike üles rangelt järgima ELi relvaekspordi toimejuhendit ja eelkõige peatama kõik selliste relvade ning jälgimis- ja luurevarustuse tarned, mida valitsused saavad kasutada inimõiguste mahasurumiseks, eelkõige seoses relvakonfliktidega; rõhutab, et ELi liikmesriikide relvatarne peavad olema täielikult läbipaistvad ja nad peavad nende kohta regulaarselt aru andma; tuletab meelde oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni relvastatud droonide kasutamise kohta⁽¹¹⁾; väljendab tõsist muret relvastatud droonide kasutamise pärast väljaspool rahvusvahelist õigusraamistikku; nõuab ka, et komisjon teavitaks parlamenti edaspidi põhjalikult ELi vahendite kasutamisest kõigi droonide ehitamisega seotud teadus- ja arendusprojektide rahastamiseks; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja keelustaks täisautonoomsete relvade (inimese osaluseta rünnakuid võimaldavad relvad) väljatöötamise, tootmise ja kasutamise;

27. mõistab karmilt hukka kõik koletud kuriteod ja inimõiguste rikkumised, mille on toime pannud riiklikud ja riikidevälised jõud, muu hulgas selliste inimeste vastu, kes kasutavad rahumeelselt oma inimõigusi; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kasutaksid kogu oma poliitilist mõjuvõimu, et takistada kõigi selliste tegude toimepanemist, mida võib pidada genotsiidiks, sõjakuriteoks või inimsusvastaseks kuriteoks, et selliste kuritegude toimepanemise korral tõhusalt ja koordineeritult reageerida, võtta kasutusele kõik vajalikud vahendid kõigi toimepanijate vastutuselevõtmiseks, anda kannatanutele abi ning toetada stabiliseerimis- ja lepitusprotsesse; kutsub rahvusvahelist üldsust üles looma vägivaldsete konfliktide tekke, taaspuhkemise ja eskaleerumise takistamiseks vahendeid, mis lühendaksid hoiatuse ja reageerimise vahelist aega, nagu ELi varajase hoiatamise süsteem; kutsub Euroopa välis teenistust ja komisjoni üles lisama ELi kolmandasse inimõiguste ja demokraatia tegevuskavva ambitsioonika karistamatuse vastase võitluse strateegia; soovib tungivalt luua ennetuse, vastutuse ja karistamatuse vastase võitluse Euroopa vaatluskeskuse; kordab oma nõudmist komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale: määrata rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvahelise õigusemõistmise valdkonna ELi eriesindaja, kelle ülesanne on edendada, kinnistada ja esindada ELi kohustust võidelda karistamatusega;

28. hindab ELi pingutusi edendada Rooma statuudi universaalsust, mida liit tegi 2018. aastal, kui tähistati statuudi vastuvõtmise 20. aastapäeva, ning kinnitab veel kord oma vankumatut toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; märgib, et rahvusvaheline õigus on praegu tõsise surve all; on mures selle pärast, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu laialdase pädevuse tõttu on ÜRO 193 liikmesriigist ainult 122 selle liikmed ja ainult 38 on ratifitseerinud Kampala muudatuse, millega antakse Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule õigus agressioonikuritegude toimepanijad vastutusele võtta; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid soovitsid kõigil ÜRO liikmesriikidel Rooma statuudi ratifitseerida ja seda rakendada, ning peab jahmatamapanevaks statuudist taandumisi ja sellekohaseid ähvardusi; kutsub ühtlasi kõiki Rooma statuudile allkirjutanuid üles oma tegevust Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga kooskõlastama ja sellega koostööd tegema; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles süstemaatiliselt toetama Rahvusvahelise Kriminaalkohtu menetlusi, uurimisi ja otsuseid ning astuma vajalikke samme, et hoida ära juhtumeid, mille puhul Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd ei tehta; nõuab, et antaks rahalist toetust organisatsioonidele, mis koguvad, säilitavad ja kaitsevad konfliktides osalenute sooritatud kuritegude kohta

⁽¹¹⁾ ELT C 285, 29.8.2017, lk 110.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

digitaalset või muus vormis asitõendeid, et hõlbustada toimepanijate vastutusele võtmist rahvusvahelisel tasandil; kutsub ELi liikmesriike ja ELi genotsiidivastast võrgustikku üles toetama ÜRO uurimisrühma praegu toimuvate ja äsja sooritatud kuritegude kohta tõendite kogumisel, säilitamisel ja talletamisel, et need tõendid ei kaoks; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles uurima võimalusi ja tutvustama uusi vahendeid, et aidata rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste ohvritele avada juurdepääs rahvusvahelisele kohtumõistmisele ning saada õiguskaitset ja hüvitust, suurendades selleks muu hulgas kolmandate riikide suutlikkust kohaldada oma õigussüsteemides üldise jurisdiktsiooni põhimõtet;

29. väljendab rahulolu nõukogus toimuvate esialgsete arutelude üle seoses ELi inimõiguste sanktsioonide mehhanismi loomisega (nn Magnitski nimekirj), mis võimaldaks sihispäraseid sanktsioone üksikisikute vastu, kes on kaasosalised rasketes inimõiguste rikkumistes, nagu parlament on korduvalt nõudnud ja nõudis eriti 2019. aasta märtsis, ning nõuab sellekohaste arutelude jätkamist; kutsub nõukogu üles arutelusid kiirendama, et saaks vastu võtta vajalikud õigusaktid, saaks võimalikult kiiresti selle mehhanismi luua ja seda piisavalt rahastada; rõhutab, et see süsteem peab olema kooskõlas ELi kohtuliku kontrolli mehhanismiga; rõhutab eeskju andva näitena veel seda, et mõned ELi liikmesriigid on jõustanud seadused, millega nähakse ette sanktsioonid isikute suhtes, keda peetakse vastutavaks inimõiguste rikkumise eest;

30. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja nõukogul pöörata erilist tähelepanu inimõiguste olukorrale ebaseaduslikult okupeeritud aladel; kordab, et territooriumi või selle osa ebaseaduslik okupeerimine on rahvusvahelise õiguse rikkumine; rõhutab rahvusvahelise humanitaarõiguse kohaselt kannab okupatsioonivõim vastutust tsiviilelanikkonna eest; peab kahetsusväärseks, et Euroopa Nõukogu Parlamentaarsesse Assambleesse ennistati ühe sellise riigi esindajad, kes okupeerib teise riigi territooriumi;

Inimõiguste kaitsjad

31. rõhutab, et inimõiguste kaitsjad, eelkõige naiste õiguste kaitsjad täidavad eluga riskides hindamatut ja olulist rolli; rõhutab, et inimõiguste kaitsjatega seonduv koostöö kolmandate riikide ametivõimudega peaks olema ELi poolt tugevalt koordineeritud; rõhutab, et 2018. aastal tähistati inimõiguste kaitsjaid käsitleva ÜRO deklaratsiooni vastuvõtmise 20. aastapäeva; soovib tugevdada ELi institutsioonide ja liikmesriikide koostööd, et nad saaksid inimõiguslastele pidevalt tuge ja kaitset anda; tunnustab mehhanismi ProtectDefenders.eu, mis loodi inimõiguslaste kaitsmiseks suure ohu eest, ja nõuab selle mehhanismi tugevdamist;

32. rõhutab, et vajalik on ELi strateegiline, nähtav ja mõjule orienteeritud hoiak inimõiguslaste kaitsmiseks; palub nõukogul avaldada iga-aastaseid välisasjade nõukogu järeldused ELi meetmete kohta inimõiguslaste toetamiseks ja kaitsmiseks ELi välispoliitikas; kutsub nõukogu ja komisjoni üles võtma inimõiguste kaitsjatele viisade andmiseks ja vajaduse korral ajutise varjupaiga saamise lihtsustamiseks kasutusele koordineeritud erimenetluse; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama järgmise naabrusspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi asjaomastes valdkondlikes programmides piisavad rahalised vahendid inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks ning tagama vahendi kättesaadavuse kõige rohkem abi vajajatele, kõige tõrjutumatele; kutsub komisjoni üles seda rahastamisvahendit edaspidi täiel määral kasutama ja nõuab tungivalt, et ELi delegatsioonid ja liikmesriigid suurendaksid oma rahastamist ja suutlikkust ohus olevate inimõiguslaste kaitsmiseks ja toetamiseks; taunib jätkuvat reisikeeldude kehtestamist inimõiguslastele, kes soovivad osaleda ÜRO Inimõiguste Nõukogu istungitel Genfis või muude rahvusvaheliste institutsioonide istungitel; kutsub asjaomaste riikide valitsusi üles neid keelde tühistama;

Naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus

33. toetab kindlalt ELi strateegilist kohustust soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja ELi jätkuva pingutusi naiste ja tütarlaste inimõiguste olukorra parandamiseks kooskõlas 2030. aastaks seatud kestliku arengu eesmärkidega; rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus peaks olema üks peamisi prioriteete kõikides ELi töösuhetes, poliitikameetmetes ja välistegevuses, kuna vastavalt aluslepingutele on see ELi ja selle liikmesriikide põhimõte; nõuab, et EL võtaks pärast strateegilise kohustuse ammendumist vastu ulatusliku soolise võrdõiguslikkuse strateegia; palub komisjonil koostada ja võtta vastu teatis, millega uuendatakse soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava 2020. aasta järgseks ajaks, kuna see on tähtis ELi vahend naiste ja tütarlaste õiguste edendamiseks kogu maailmas; kutsub liikmesriike üles nõukogu järeldustes heaks kiitma soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles jätkuvalt toetama soolist võrdõiguslikkust ning tütarlaste ja naiste mõjuvõimu suurendamist, tehes tihedat koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja ELi mittekuuluvate riikidega ning kodanikuühiskonnaga, et töötada välja ja rakendada uusi õigusraamistikke soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

34. toonitab, et naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivald on murettekitavalt suurenenud; mõistab hukka igasuguse soolise, füüsilise, seksuaalse ja psühholoogilise vägivalda; väljendab sügavat muret selle pärast, et üha rohkem kasutatakse sõjarelvana piinamist seksuaalse ja soolise vägivalda vormis; tuletab meelde, et seksuaalkuriteod ja sooline vägivald liigitatakse Rooma statuudis sõjakuritegedeks, inimsusvastasteks kuritegedeks või genotsiidi või piinamise koostisosadeks; nõuab, et riigid tugevdaksid nende probleemide lahendamiseks oma õigusakte; kordab oma üleskutset nendele ELi ja Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, kes ei ole Istanbuli konventsiooni veel ratifitseerinud ega rakendanud: seda kiiremas korras teha; nõuab lisameetmeid, et kaotada kõik naiste ja tütarlaste vastu suunatud soolise vägivalda ja kahjulike tavade vormid, nagu sundabielu või varajane abielu, naiste suguelundite moonutamine, seksuaalvägivald ja sunniviisiline usuvahetus; toetab ELi ja ÜRO ühise algatuse „Spotlight“ jätkumist; palub ELi delegatsioonidel tagada naistevastase vägivalda kohta andmete kogumine, koostada riigipõhiseid soovitusi ning edendada kaitsemehhanisme ja tugistruktuure ohvrite jaoks;

35. kinnitab, et tervishoiu kättesaadavus on inimõigus, seksuaal- ja reproduktiivtervis ning sellega seonduvad õigused põhinevad peamiselt inimõigustel ning on inimväärikuse oluline osa; juhib tähelepanu sellele, et elutähtsate kaupade ja sotsiaalteenuste (näiteks vesi, toitumine, tervishoid, haridus ja kanalisatsioon) ning seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu ebapiisav kättesaadavus kujutavad endast inimõiguste lubamatut rikkumist; mõistab hukka naiste seksuaal- ja reproduktiivõiguste rikkumised, sealhulgas asjaomaste teenuste kasutamise keelamise; rõhutab, et kõigile naistele tuleks tagada nõuetekohane ja vastuvõetava hinnaga tervishoid, ka vaimne tervishoid, näiteks psühholoogiline abi, ning seksuaal- ja reproduktiivõiguste üldine austamine ja sellega seotud hariduse kättesaadavus ning et neil peaks olema võimalik teha vabu ja vastutustundlikke otsuseid oma tervise, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu kohta; märgib, et need teenused on olulised, kuna aitavad kaitsta naiste elu ning vähendada väikelaste ja laste suremust; peab vastuvõetamatuks, et naiste ja tütarlaste seksuaal- ja reproduktiivtervis ning sellega seonduvad õigused on endiselt ideoloogiline lahinguväli, sealhulgas mitmepoolsetes suhetes; rõhutab, et relvakonfliktide ohvriteks olevatel naistel ja tütarlastel on õigus saada vajalikku arstiabi; rõhutab naiste rolli konfliktide ennetamisel ja lahendamisel, rahuvalves, humanitaarabis ja konfliktijärgses ülesehitustöös ning inimõiguste ja demokraatlike reformide edendamisel;

36. nõuab, et EL teeks koostööd teiste riikidega, et tõhustada meetmeid hariduse, tervishoiu ja sotsiaalteenuste, andmekogumise, rahastamise ja kavandamise valdkonnas, kogu maailmas paremini tõkestada seksuaalset ja soolist vägivalda ning selle vastu võidelda; juhib tähelepanu sellele, et haridus on oluline vahend võitluses naiste ja laste diskrimineerimise ja nendevastase vägivaldaga; nõuab, et võetaks meetmeid naistele ja tütarlastele hariduse saamise ja tööturule pääsu hõlbustamiseks ning et erilist tähelepanu pöörataks naiste võrdsele esindatusele ettevõtete juhtivatel ametikohtadel; nõuab ka, et tütarlaste haridust käsitlevad sätted võetaks ELi ja arengumaade vahelistesse lepingutesse;

Lapse õigused

37. rõhutab tõsiasja, et alaealised kogevad sageli konkreetseid kuritarvitamise vorme, nagu laste sunnitud abiellumine, prostitutsioon, lapssõdurite kasutamine, suguelundite moonutamine, lapstööjõu kasutamine ja lastega kaubitsemine, eriti humanitaarkriiside ja relvakonfliktide korral, ja seetõttu vajavad alaealised paremat kaitset; juhib rõhutatult tähelepanu kodakondsuseta lastele ning rändajate ja pagulaste lastele; nõuab, et EL teeks koostööd ELi mittekuuluvate riikidega varajaste, lapsega sõlmitud ja sundabielude lõpetamiseks, kehtestades abiellumiseks vajaliku seadusliku vanuse alampiiriiks 18 aastat, nõudes mõlema abikaasa vanuse kontrollimist ning nende täielikku ja vaba nõusolekut, kehtestades kohustuslikud abieluregistrid ja tagades nende normide järgimise; nõuab uusi ELi algatusi, et edendada ja kaitsta lapse õigusi, sealhulgas tõkestada laste väärkohtlemist ja võidelda selle vastu kogu maailmas, rehabiliteerida ja ühiskonda tagasi lõimida konfliktide tõttu kannatanud lapsed, eriti äärmusrühmituste ohvrid ning mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimise tõttu kannatanud, ja tagada neile kaitstud pere- ja kogukonnapõhine keskkond – loomulik elukeskkond, kus kesksel kohal on hoolitsus ja haridus; nõuab, et EL algataks rahvusvahelise liikumise, et kaitsta lapse õigusi, korraldades sel eesmärgil muu hulgas rahvusvahelise konverentsi laste kaitse kohta ebakindlas keskkonnas; kinnitab uuesti, et hädavajalik on üldiselt ratifitseerida ÜRO lapse õiguse konventsioon ja selle fakultatiivprotokollid ning neid tulemuslikult rakendada;

Lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI) õigused

38. mõistab hukka LGBTI-inimeste meelevaldse kinnipidamise, piinamise, tagakiusamise ja tapmise; märgib, et mitmes riigis üle maailma seisavad LGBTI-inimesed oma seksuaalse sättumuse tõttu jätkuvalt silmitsi tagakiusamise ja vägivaldaga; peab kahetsusväärseks, et paljudes riikides on homoseksuaalsus endiselt kriminaalkorras karistatav ning mõnes nendest on

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

selle eest ette nähtud surmanuhtlus; on veendunud, et vägivaldsed tavad ja vägivaldaaktid inimeste vastu, mida pannakse toime nende seksuaalse sättumuse tõttu, ei tohiks jääda karistamata ja need tuleb välja juurida; nõuab, et rakendataks ELi suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks;

Puuetega inimeste õigused

39. väljendab heameelt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimise üle; kordab, kui tähtis on selle tulemuslik rakendamine nii liikmesriikide kui ka ELi institutsioonide poolt; rõhutab mittediskrimineerimise tähtsust ja vajadust integreerida üldise juurdepääsu põhimõte tõsiseltvõetavalt kõigisse ELi asjakohastes poliitikavaldkondadesse, kaasa arvatud arengupoliitikasse, ning tagada kõik puuetega inimeste õigused neis poliitikavaldkondades; nõuab, et loodaks ülemaailmne tippkeskus, mis tegeleks puuetega inimeste tulevikukindlate ja ettevõtlusoskuste arendamisega;

Võitlus kastipõhise diskrimineerimisega

40. võtab suure murega teadmiseks kastihierarhia ulatuse ja tagajärjed, kastikuuluvuse alusel diskrimineerimise ning kastikuuluvuse alusel toimivate inimõiguste rikkumiste põlistamise, k.a õigussüsteemile või tööle juurdepääsu keelamine, jätkuv segregatsioon, vaesus ja häbimärgistamine ning kastikuuluvusest põhjustatud tõkked põhiliste inimõiguste kasutamisel ja inimarengu hõlbustamisel; kordab oma nõudmist töötada välja ELi poliitika kastikuuluvuse alusel diskrimineerimise kohta ning nõuab, et EL võtaks meetmeid, et reageerida omaenda tõsisele murele kastipõhise diskrimineerimise pärast; nõuab, et võetaks vastu ELi vahend kastikuuluvuse alusel diskrimineerimise vältimiseks ja kaotamiseks; kordab oma nõudmist ELile ja selle liikmesriikidele suurendada pingutusi ning toetada ÜRO ja delegatsioonide tasandil algatusi kastipõhise diskrimineerimise kõrvaldamiseks; märgib, et need algatused peaksid hõlmama konkreetsete näitajate, liigendatud andmete ja erimeetmete edendamist, et võidelda kastipõhise diskrimineerimisega, viies ellu 2030. aasta kestliku arengu eesmärgid ja tehes nende üle järelevalvet, järgides päritolulist diskrimineerimist käsitlevat uut ÜRO suunisvahendit ning toetades riike;

Põlisrahvad

41. on sügavalt mures põlisrahvaste ulatusliku ja süstemaatilise diskrimineerimise ja tagakiusamise pärast kogu maailmas, sealhulgas inimõiguste kaitsjate meelevaldne vahistamine ja tapmine, sunniviisiline ümberasustamine, maa hõivamine ning põlisrahvaste õiguste rikkumine äriühingute poolt; märgib, et enamik põlisrahvaid elab allpool vaesuspiiri; kutsub kõiki riike üles kaasama põlisrahvad kliimamuutustega võitlemise strateegiaid käsitlevasse otsustusprotsessi; kutsub riike üles ratifitseerima ILO konventsiooni nr 169 (põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta) sätted;

Mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadus

42. rõhutab, et õigus mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabadusele (üldisemalt tuntud kui usu- ja veendumusvabadus), mis hõlmab ka õigust mitte uskuda, õigust uskuda teistlikke, mitteteistlikke, agnostitsistlikke või ateistlikke seisukohti, õigust usust taganeda ja mitte kuulutada mis tahes usku, tuleb tagada kõikjal maailmas ning see tuleb tingimusteta säilitada; nõuab tungivalt, et komisjon, Euroopa välisteenistus ja liikmesriigid tõhustaksid usu- ja veendumusvabadust toetavat tegevust ning algataksid dialoogi riikide ja kodanikuühiskonna esindajate ja usuliste, mitteusuliste, humanistlike ja filosoofiliste rühmitustega ning kirikute, usuühenduste ja -kogukondadega, et hoida ära isikute vastu suunatud vägivaldaaktid, tagakiusamine, sallimatus ning diskrimineerimine mõtete, südametunnistuse, filosoofiliste seisukohtade, usu ja veendumuste alusel; mõistab hukka usuvahetust keelavad ja pühaduse teotust käsitlevad seadused, millega tegelikult piiratakse usuvähemuste ning ateistide usu- ja veendumusvabadust või võetakse see täiesti ära; nõuab samuti tungivalt, et komisjon, Euroopa välisteenistus ja liikmesriigid rakendaksid täielikult usu- ja veendumusvabadust käsitlevaid ELi suuniseid;

43. nõuab, et EL ja liikmesriigid jätkaksid liitude loomist ja tugevdaksid koostööd paljude riikide ja piirkondlike organisatsioonidega, et saavutada usu- ja veendumusvabaduse valdkonnas positiivseid muutusi, eelkõige konfliktipiirkondades, kus usurühmitused, nagu kristlased Lähis-Idas, on kõige kaitsetumad; toetab täiel määral ELi praktikast etendada juhtrolli seoses temaatiliste resolutsioonidega ÜRO Inimõiguste Nõukogus ja seoses usu- ja veendumusvabaduse teema käsitlemisega ÜRO Peaassambleel;

44. toetab usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku tööd ja jõupingutusi; kordab oma üleskutset nõukogule ja komisjonile hinnata läbipaistvalt ja põhjalikult erisaadiku ameti tulemuslikkust ja lisaväärtust, kui komisjon pikendab ja suurendab tema volitusi ning uuendab ja tähtsustab tema ametikohta; nõuab, et erisaadiku tööks eraldataks piisavalt vahendeid, et suurendada ELi tulemuslikkust selles valdkonnas; tuletab nõukogule ja komisjonile meelde,

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

et usu- ja veendumusvabaduse edendamiseks väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku ametikoha volitusi, suutlikkust ja kohustusi on vaja usu- ja filosoofiliste organisatsioonidega alaliselt konsulteerides piisavalt toetada ning selleks tuleb uurida mitmeaastase ametiaja võimalust koos iga-aastase läbivaatamisega ning arendada kõigis asjaomastes ELi institutsioonides välja töövõrgustikud kooskõlas Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooniga usu- ja veendumusvabaduse edendamist kolmandates riikides käsitlevate ELi suuniste ning ELi erisaadiku asjaomaste volituste kohta;

Väljendusvabadus, meediavabadus ja õigus teabele

45. mõistab kindlalt ja karmilt hukka paljude ajakirjanike, blogipidajate ja rikkumisest teatajate tapmise, röövimise, vangistamise, hirmutamise ja ründamise nii füüsiliste kui ka kohtulike vahenditega ning 2018. aastal nende vastu suunatud ähvardused; nõuab, et EL teeks kõik võimaliku, et neid tulevikus kaitsta; tuletab meelde, et väljendus- ja meediavabadus soodustavad pluralismi ja on demokraatliku ühiskonna vundamendi oluliseks osaks; tuletab meelde, et ajakirjanikud peaksid saama vabalt oma kutsealal töötada, kartmata vastutusele võtmist või vangistamist; rõhutab, et igasugune väljendus- ja meediavabaduse piiramine, näiteks veebisisu eemaldamine, peab toimuma üksnes erandjuhul ja seda tehes tuleb eriti jälgida vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet ning see peab olema seadusega ette nähtud ja selle üle peab otsustama kohus;

46. kutsub ELi, selle liikmesriike ja eelkõige ELi erisaadikut üles pöörama erilist tähelepanu väljendusvabaduse ning meediavabaduse, meedia sõltumatus ja mitmekesisuse kaitsele kogu maailmas, jälgima paremini kõiki väljendus- ja meediavabaduse piiramise vorme nii internetis kui ka väljaspool seda, mõistma sellised piirangud süstemaatiliselt hukka ning kasutama kõiki olemasolevaid diplomaatilisi vahendeid nende kaotamiseks; rõhutab, kui oluline on hukka mõista vaenukõne ning vägivalle õhutamise internetis ja väljaspool seda ning nende vastu võidelda, kuna need kujutavad endast otsest ohtu õigusriigile ja väärtustele, mis tulenevad inimõigustest; toetab algatusi, mis aitavad eristada võltsuudiseid ja propagandistlikku valeinformatsiooni teabest, mis on kogutud ajakirjanike tõeliste ja sõltumatute jõupingutuste tulemusel; rõhutab, kui oluline on tagada sõnavabadust internetis ja mujal käsitlevate ELi suuniste tulemuslik ja süstemaatiline rakendamine ja jälgida korrapäraselt nende mõju;

Surmanuhtlus, piinamine ja muud väärkohtlemise vormid

47. mõistab hukka piinamise, ebainimliku või alandava kohtlemise ja surmanuhtluse, mida kohaldatakse jätkuvalt paljudes riikides kõikjal maailmas; on mures arvukate surmanuhtluse määramise ja hukkamiste pärast põhjustel, mis ei vasta raskete kuritegude määratlusele ja on seega vastuolus rahvusvahelise õigusega; palub, et riigid, kes ei ole seda veel teinud, kehtestaksid viivitamata surmanuhtluse moratooriumi, mis on samm selle kaotamise suunas; nõuab, et EL suurendaks oma jõupingutusi piinamise ja surmanuhtluse kaotamiseks; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid oleksid eriti valvsad nende riikide suhtes, kes ähvardavad oma õigusaktides või faktiliselt taastada surmanuhtluse; nõuab, et kogu maailmas lõpetataks kauplemine piinamiseks ja surmanuhtluse täideviimiseks kasutatavate kaupadega;

48. peab hädavajalikuks võidelda vanglas või mujal kinnipidamiskohas kinnipeetavate mis tahes piinamise ja väärkohtlemise, sh psühholoogilise väärkohtlemise vastu, suurendada jõupingutusi, et tagada rahvusvahelise õiguse asjakohaste sätete järgimine ning tagada ohvritele hüvitise maksmine; väljendab sügavat muret vanglate olukorra ja kinnipidamistingimuste pärast mitmes riigis, sealhulgas raviteenuste ja ravimite kättesaadavuse pärast, eriti selliste haiguste puhul nagu hepatiit või HIV; tuletab meelde, et vangidele raviteenustele juurdepääsu võimaldamisest keeldumine tähendab väärkohtlemist või isegi piinamist ning võib tähendada ohtu sattunud isiku abita jätmist; väljendab heameelt seoses kolmandatele riikidele suunatud Euroopa Liidu läbivaadatud poliitikaga, mis käsitleb piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärlikust alandavat kohtlemist või karistamist; palub liikmesriikidel integreerida piinamise ja muu väärkohtlemise vastased kaitsemeetmed kõikidesse oma tegevustesse ja poliitikameetmetesse;

49. väljendab heameelt piinamise tõkestamise koordineerimisrühma loomise üle ELis 2017. aastal; tervitab sellega seoses ELi õigusaktide ajakohastamist, mida nõuti Euroopa Parlamendi 29. novembri 2018. aasta seadusandlikus resolutsioonis, mis käsitleb kauplemist teatavate kaupadega, mida on võimalik kasutada surmanuhtluse täideviimiseks, piinamiseks või muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemiseks või karistamiseks⁽¹²⁾; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on võitluses piinamise ja muu väärkohtlemise vastu veelgi tugevdada koostööd ÜRO mehhanismide, piirkondlike organite ja asjaomaste osalejatega, nagu Rahvusvaheline Kriminaalkohus, kodanikuühiskonna organisatsioonid ja inimõiguste kaitsjad;

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0467.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020*Ettevõtlus ja inimõigused*

50. kinnitab veel kord, et kõikide, nii riigisiselt kui ka piiriüleselt tegutsevate äriühingute tegevus peab olema täielikult kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste standarditega; kinnitab veel kord ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamise tähtsust; rõhutab Euroopa ettevõtete juhtivat rolli rahvusvaheliste standardite edendamisel ettevõtluse ja inimõiguste valdkonnas; tuletab meelde äriühingute kohustust tagada, et nende tegevus ja tarneahelad ei oleks seotud inimõiguste rikkumistega, nagu sunniviisiline töö, laste töö, põlisrahvaste õiguste rikkumine, maa hõivamine, ähvardused ja rünnakud inimõiguste kaitsjate vastu ning keskkonnaseisundi halvendamine;

51. rõhutab vajadust luua siduva iseloomuga rahvusvaheline instrument, et reguleerida rahvusvahelises inimõigustealas õiguses rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude ettevõtete tegevust; nõuab, et esitataks õigusakti ettepanek ettevõtja inimõigustealase hooldsuskohustuse kohta, et hoida ära kuritarvitusi ettevõtete ülemaailmses tegevuses ning parandada õiguskaitsevahendite kättesaadavust äriühingute omavoli ohvrite jaoks; rõhutab, et kõigile riikidele on oluline täielikult rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, ning kutsub neid ELi liikmesriike, kes ei ole veel vastu võtnud ettevõtjate õiguste alaseid riiklikke tegevuskavasid, tegema seda võimalikult kiiresti; ergutab ELi ja liikmesriike osalema konstruktiivselt ÜRO valitsustevahelises töörühmas, mis käsitleb rahvusvahelisi korporatsioone ja teisi äriettevõtteid seoses inimõigustega; on seisukohal, et see on vajalik samm edasi inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel;

52. nõuab tungival, et komisjon tagaks Euroopa Investeeringispanga (EIP) ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga toetatavate projektide kooskõla ELi inimõigustealase poliitika ja kohustustega ning selliste vastutusemehhanismide kehtestamise, mille abil üksikisikud saavad avalikustada EIP ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga tegevusega seotud rikkumisi; on seisukohal, et ELi institutsioonidevaheline äritegevuse ja inimõigustega tegelev rakkgrupp oleks kasulik lisavahend; kutsub erasektorit, eelkõige finants-, kindlustus- ja transpordiettevõtjaid üles pakkuma oma teenuseid hädaabi osutavatele humanitaarabi andjatele, järgides täielikult humanitaarabiga seotud erandeid ja ELi õigusaktides ette nähtud erandeid; väljendab heameelt Kanada vastutustundliku ettevõtluse ombudsmani sõltumatu ametikoha loomise üle;

53. väljendab heameelt asjaolu üle, et kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra (GSP+) soodustuste süsteem loob stiimulid 27 inimõigusi ja tööstandardeid käsitleva rahvusvahelise põhikonventsiooni tulemuslikuks rakendamiseks; tõdeb, et üleilmsed väärtusahelad aitavad kaasa põhiliste rahvusvaheliste töö-, keskkonna- ja sotsiaalsete standardite tegevdamisele ning kujutavad endast võimalust teha püsivaid edusamme, eelkõige arenguriikides ja kliimamuutuste tõttu ohustatutes riikides; rõhutab, et ELi mittekuuluvad riigid, kes saavad kasu GSP+ soodustuste süsteemist, peaksid tegema edusamme inimõiguste kõigis aspektides; märgib, et täiustatud ja tulemuslikud järelevalvemehhanismid võiksid suurendada kaubandussoodustussüsteemide võimendavat potentsiaali inimõiguste rikkumistele reageerimisel; toetab inimõiguste tingimuslikkuse klauslite kehtestamist ja rakendamist ELi ja kolmandate riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes, sealhulgas kaubanduse ja investeeringute valdkonnas; kutsub komisjoni üles süstemaatiliselt jälgima nende klauslite rakendamist, et tagada nende järgimine toetust saavates riikides, ning andma Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru inimõiguste austamise olukorrast partnerriikides;

Uued tehnoloogiad ja inimõigused

54. rõhutab, kui oluline on töötada välja ELi strateegia uute tehnoloogiate, näiteks tehisintellekti kasutuselevõtmiseks inimeste teenistuses ning tegeleda uute tehnoloogiate võimaliku ohuga inimõigustele, sealhulgas väärinfo, massiline jälgimine, võltsuudised, vaenukõne, riiklikud piirangud ja tehisintellekti kuritarvitamine; rõhutab lisaks seda ohtu, mida need tehnoloogiad võivad endast kujutada seadusliku tegevuse kontrollimisel, piiramisel ja õnnestamisel; rõhutab, kui oluline on leida õige tasakaal inimõiguste, eelkõige eraelu puutumatuse õiguse ja muude õiguspäraste kaalutluste vahel, nagu julgeolek või võitlus kuritegevuse, terrorismi ja ekstremismi vastu; väljendab muret teatavate kaheksa kasutusega küberseiretehnoloogia vahendite sagedase kasutamise pärast inimõiguste aktivistide, ajakirjanike, poliitiliste oponentide ja juristide vastu;

55. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid veenaksid kolmandate riikide valitsusi kaotama repressiivsed küberturvalisuse ja terrorismivastase võitluse alased õigusaktid ja tavad; tuletab meelde kohustust ajakohastada igal aastal nõukogu määruse (EÜ) nr 428/2009⁽¹³⁾ I lisa, milles on loetletud kaheksa kasutusega kaubad, mille jaoks on vaja luba; rõhutab vajadust tulemusliku digitaalkoostöö järele valitsuste, erasektori, kodanikuühiskonna, akadeemilise ringkonna, tehnoloogia

⁽¹³⁾ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

kogukonna, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmade vahel, et kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega tagada turvaline ja kaasav digitaalne kõigi jaoks;

Rändajad ja pagulased

56. rõhutab tungivat vajadust tegeleda rändevoogude algpõhjustega, nagu sõjad, konfliktid, autoritaarsed režiimid, tagakiusamine, ebaseadusliku rände võrgustikud, inimkaubandus, inimeste ebaseaduslik üle piiri toimetamine, vaesus, majanduslik ebavõrdsus ja kliimamuutused, ning töötada välja inimõiguste ja -väärikuse austamisel põhinevad kestvad lahendused; rõhutab vajadust luua seaduslikud rändekanalid ja -teed ning hõlbustada võimaluse korral vabatahtlikku tagasipöördumist, sealhulgas kooskõlas tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega;

57. kutsub üles tegelema pagulaskriisi välismõõtmega, sealhulgas leides konfliktidele jätkusuutlikud lahendused, arendades asjaomaste kolmandate riikidega koostööd ja partnerlust; on veendunud, et kolmandate riikidega tehtava koostöö üheks oluliseks komponendiks on pagulasi ja inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste õigusaktide järgimine; rõhutab vajadust võtta kooskõlas rännet ja pagulasi käsitlevate ülemaailmsete kokkulepetega reaalseid meetmeid, et suurendada pagulaste iseseisvat toimetulekut, laiendada juurdepääsu kolmandate riikide lahendustele, parandada inimõiguste tingimusi rände haldamisel, eelkõige päritolu- ja transiidiriikides, ning tagada turvaline ja inimväärne tagasipöördumine; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid ilmutaksid täielikku läbipaistvust kolmandate riikidega tehtava rändealase koostöö poliitika ja selle jaoks rahaliste vahendite eraldamise osas; peab oluliseks, et arengu- ja koostöövahendeid ei suunataks kõrvale nende eesmärkidest ning et neist ei saaks kasu inimõiguste rikkumiste eest vastutavad isikud; nõuab, et EL toetaks ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti algatust kaotada 2024. aastaks kodakondsusetus nii ELis kui ka väljaspool seda;

58. mõistab hukka pagulaste ja rändajate surmad ning inimõiguste rikkumised, mida nad Vahemerel taluma peavad; mõistab samuti hukka rünnakud valitsusväliste organisatsioonide vastu, mis neid inimesi abistavad; nõuab, et EL ja liikmesriigid suurendaksid sunniviisiliselt ümberasustatud isikutele antavat humanitaarabi; nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid pagulasi vastu võtvaid kogukondi; rõhutab, et rännet ja pagulasi käsitlevate ülemaailmsete kokkulepete rakendamine peab seega käima käsikäes kestliku arengu eesmärkides sätestatud ÜRO tegevuskava aastani 2030 rakendamise ja samuti suuremate investeeringutega arengumaadesse;

59. rõhutab, et pakilised kliimaprobleemid ja bioloogilise mitmekesisuse massiline kadumine kujutavad endast suurt ohtu inimõigustele; palub komisjonil ja Euroopa välisteelisel töötada välja ELi strateegia, et kaitsta tervislikku keskkonda, tehes tihedat koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet, kes käivitas hiljuti ÜRO Keskkonnaprogrammiga ühise strateegia; rõhutab, et ÜRO hinnangul on 2050. aastaks palju keskkonnapõgenikke; tuleb meelde riikide ja muude vastutavate organite kohustusi ja ülesannet leevendada kliimamuutuste tagajärgi ning hoolitseda selle eest, et neil ei oleks kahjulikku mõju inimõigustele; peab kiiduväärseks rahvusvahelisi jõupingutusi edendada keskkonnaküsimuste, looduskatastroofide ning kliimamuutuste käsitlemist koos inimõigustega; nõuab, et EL osaleks aktiivselt rahvusvahelises arutelus keskkonna- ja kliimapõgenike kaitsmise võimaliku normatiivse raamistiku üle;

Demokraatia toetamine

60. rõhutab, et EL peaks jätkama demokraatliku ja tulemusliku poliitilise pluralismi aktiivset toetamist inimõigusinstituutides, sõltumatus meedias, parlamentides ja kodanikuühiskonnas nende püüdlustes edendada demokratiseerimist, kusjuures seda tuleks teha konteksti arvestaval viisil, võttes dialoogi ja partnerluse tugevdamise huvides arvesse asjaomaste kolmandate riikide kultuurilist ja rahvuslikku tausta; tuleb meelde, et inimõigused on demokratiseerimisprotsesside oluline nurgakivi; märgib positiivsena ära Euroopa demokraatia rahastu järjepideva tegevuse Lääne-Balkanil ning ELi ida- ja lõunanaabruses demokraatia ning põhiõiguste ja -vabaduste austamise edendamise nimel; tuleb meelde, et demokraatiale üleminekust laienemis- ja naabruspoliitika raames saadud kogemused ja õppetunnid võivad aidata teha kindlaks parimad tavad, mida võiks kasutada muude demokratiseerimisprotsesside toetamiseks ja tugevdamiseks kõikjal maailmas; tuleb meelde, et ELi laienemine on osutunud kõige tõhusamaks demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste toetamise vahendiks Euroopa mandril ning et ELiga ühinemise võimalus peaks seetõttu jääma avatuks riikidele, kes soovivad ühineda ning on viinud ellu Euroopa Liidu lepingu artiklis 49 sätestatud reformid; nõuab tungivalt, et EL jälgiks kõigi laienemisprotsesside vältel tähelepanelikult inimõigusi ja vähemuste hulka kuuluvate isikute õigusi kaitsvate sätete rakendamist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

61. peab kiiduväärseks nõukogu 14. oktoobri 2019. aasta järeldusi demokraatia kohta, sest need tähistavad ELi demokraatia kindlustamise käsituse ajakohastamise ja tugevdamise protsessi algust; toonitab sellega seoses, et inimõiguste ja demokraatiseerimise alane haridus on äärmiselt olulised vahendid nende väärtuste kindlustamiseks nii ELis kui ka väljaspool seda; toonitab, kui tähtis on võtta ELi demokraatia toetamise programmide jaoks vastu konkreetsed rahastamisreeglid, võttes arvesse demokraatlike muutuste olemust; juhib tähelepanu vajadusele investeerida piisavatesse ressursidesse, mis võimaldavad demokraatia toetamise programme ja poliitilisi prioriteete paremini koordineerida; toetab jõupingutusi ELi abi läbipaistvuse tagamiseks selles valdkonnas; võtab endale kohustuse edendada demokraatlike protsesside, eelkõige eri valitsusväliste osalejate poliitiliste ja teemapõhiste kampaaniate rahastamise läbipaistvust;

62. kinnitab oma poolehoidu ELi jätkuvale valimisprotsesside toetamisele ning valimistega seotud abi osutamisele ja siseriiklike vaatlejate toetamisele; väljendab sellega seoses heameelt Euroopa Parlamendi demokraatia toetamise ja valimiste koordineerimise rühma töö üle ja toetab seda täielikult; tuletab meelde, kui olulised on valimisvaatlusmissioonide aruannete ja soovitude nõuetekohased järelemeetmed, kuna see on võimalus suurendada nende mõju ja tugevdada ELi toetust demokraatlikele standarditele asjaomastes riikides; rõhutab vajadust toetada demokraatiat kogu valimistsükli vältel selliste pikaajaliste ja paindlike programmide abil, mille puhul võetakse arvesse demokraatlike muutuste olemust; nõuab tungivalt rangeid järelemeetmeid valimisprotsessi ajal kandidaatide, eelkõige vähekaitstud rühmadesse või vähemustesse kuuluvate isikute vastu toime pandud inimõiguste rikkumiste juhtumite suhtes;

o

o o

63. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassamblee 74. istungjärgu presidendile, ÜRO Inimõiguste Nõukogu presidendile, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ning ELi delegatsioonide juhtidele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0008

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitlev aastaaruanne**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva aastaaruande kohta (2019/2136(INI))**

(2021/C 270/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu aastaaruannet Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) V jaotist,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) 1975. aasta Helsingi lõppakti,
- võttes arvesse 1949. aasta Põhja-Atlandi lepingut ning 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsiooni ELi ja NATO koostöö kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja deklaratsiooni poliitilise vastutuse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2016. aastal vastu võetud üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 7. juuni 2017. aasta ühisteatist „Vastupanuvõime strateegiline käsitlus ELi välistegevuses“ (JOIN(2017)0021),
- võttes arvesse 17. mai 2018. aasta Sofia deklaratsiooni ning nõukogu 26. juuni 2018. aasta ja 18. juuni 2019. aasta järeldusi laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooni A/RES70/1 „Muudame oma maailma: säästva arengu tegevuskava aastani 2030“,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325, millega kehtestati 2000. aastal naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. novembri 2017. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja Euroopa välis teenistusele, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel ⁽²⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0054/2019),

⁽¹⁾ ELT C 210, 3.8.2010, lk 1.⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0440.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- A. arvestades, et Euroopa Parlamendil on ülesanne ja kohustus teha demokraatlikku järelevalvet ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) üle ning parlament peaks saama selle ülesande täitmiseks vajalikud ja mõjusad vahendid;
- B. arvestades, et ELi välistegevus mõjutab vahetult kodanike heaolu nii ELis kui ka väljaspool ning selle eesmärk on tagada julgeolek ja stabiilsus ja edendada ühtlasi Euroopa väärtusi – vabadust, demokraatiat, võrdsust, õigusriiki ja inimõiguste austamist; arvestades, et Euroopa Liidu kui ülemaailmse rahu ja julgeoleku tagaja usaldusväärsus tugineb sellele, kuidas ta ise tegelikkuses oma väärtusi järgib, ning seetõttu teenib väärtuspõhine välispoliitika vahetult liidu huve;
- C. arvestades, et Euroopa Liit ei saa olla oma põhiväärtuste edendaja, kui neid väärtusi kõigis liikmesriikides ei kaitsta ega järgita;
- D. arvestades, et praegu näeme oma traditsiooniliste partnerite maailmaareenilt tagasitõmbumist, üha kasvavat survet mitmepoolsele koostööle ja institutsioonidele ning piirkondlike jõudude enesekindluse kasvu;
- E. arvestades, et liidu strateegiline keskkond on juba mõnda aega halvenenud, mis tähendab, et vajadus tugevama Euroopa järele, kes tegutseb oma välissuhetes ühtselt, on pakilisem kui kunagi varem, kui tahetakse tulla toime arvukate probleemidega, mis otseselt või kaudselt mõjutavad liidu liikmesriikide ja kodanike julgeolekut; arvestades, et ELi kodanike julgeolekut mõjutavad näiteks: relvakonfliktid vahetult Euroopa ida- ja lõunapiiril ning ebakindlad riigid; terrorism (eelkõige džihadism), küberrünnakud ja desinformatsioonikampaaniad; välissekkumine Euroopa poliitikasse ja valimistesse; massihävitusrelvade levik ja relvade leviku tõkestamise lepingute küsimärgi alla seadmine; kontrollimatut ja sundrännet põhjustanud piirkondlike konfliktide eskaleerumine; pinged liikmesriikide energiavarustuse küsimustes; konkurents loodusvarade pärast, energiasõltuvus ja energiajulgeolek; organiseeritud kuritegevuse kasv Euroopas ja selle piiridel; desarmeerimispuudluste nõrgenemine; kliimamuutused;
- F. arvestades, et džihadism on praegu üks peamisi liidu kodanike turvalisust ohustavaid probleeme ning nii kodu- kui ka välismaal ning et tuleks võtta kiireid, jõulisi ja kooskõlastatud meetmeid;
- G. arvestades, et ükski Euroopa riik ei suuda üksinda lahendada ühtegi praegu Euroopa ja selle lähinaabrite ees seisvatest probleemidest; arvestades, et tuleks austada liikmesriikide põhimõttelist võrdsust ELi välis- ja julgeolekupoliitika ja -meetmete kujundamisel ja see tuleks tagada; arvestades vajadust austada riikide parlamentide eesõigusi oma riikide välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas; arvestades, et ambitsioonikat, usaldusväärset ja mõjusat ühist välispoliitikat tuleb toetada piisavate rahaliste vahendite ning ELi õigeaegse ja otsustava tegevusega; arvestades, et ELi välispoliitika vahendeid tuleb kasutada ühtsemalt ja sidusamalt;
- H. arvestades, et mitmepoolsus on äärmiselt polariseerunud rahvusvahelises keskkonnas rahu, julgeoleku ning kestliku ja kaasava arengu ainus tagatis; arvestades, et selle alused on ohus, kui sellised universaalsed reeglid ja väärtused nagu põhilised inimõigused, rahvusvaheline õigus ja humanitaarõigus kas seatakse kahtluse alla või neid kuritarvitatakse; arvestades, et mitmepoolsus on Euroopa Liidu ÜVJPs kesksel kohal, nagu on sätestatud ELi lepingus;
- I. arvestades, et maailmas toimub globaalne jõukeskuste ümberpaiknemine ja geopoliitiline konkurents on välispoliitikas juhtiv suundumus, mistõttu on vaja kiireid ja adekvaatseid reageerimismehhanisme ning võimeid; arvestades, et kuna liikmesriigid ei tegutses ühtselt, on EL on sellest globaalsest jõukeskuste nihkumisest ja geopoliitilisest konkurentsist suuresti kõrvale jäänud;
- J. arvestades, et tõusvate riikide ja uute majandusjõudude üleilmsed ja piirkondlikud ambitsioonid võivad ohustada Euroopa naaberlade rahu ja stabiilsust, millel on ettearvamatud tagajärjed rahule ning Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule; arvestades, et Euroopal on oht jääda otsuste tegemisest kõrvale ja sattuda seetõttu oluliselt halvemasse olukorda; arvestades, et nimetatud üleilmsed struktuurimuutused hõlbustavad autokraatlike juhtide, vägivaldsete valitsusväliste osalejate ja rahva protestiliikumiste esilekerkimist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- K. arvestades, et ELi julgeolekukeskkond, mis sõltub rahust ja stabiilsusest tema naabruses, on muutunud muutlikumaks, prognoosimatumaks, keerukamaks ja vastuvõtlikumaks välisurvel, mis juba ilmnebki hübriidsõja kujul ja väljendub muu hulgas Venemaa ja muude osaliste vaenulikus propagandas, ja lisaks ähvardab seda radikaalsete terroristirühmituste esiletõus, ning kõik see ei lase ELil realiseerida oma suveräänsust ja strateegilist autonoomiat; arvestades, et ebastabiilsus ja ettearvamatus ELi piiridel ja selle lähinaabruses ohustab vahetult kogu maailmajao julgeolekut; arvestades, et sise- ja välisjulgeolek on lahutamatu seotud; arvestades, et välisurvel on nii füüsiline kui ka veebimõõde; arvestades, et desinformatsioon ja välisjõudude muul moel sekkumine ohustab tõsiselt Euroopa suveräänsust ning liidu stabiilsust ja julgeolekut;
- L. arvestades, et ülemaailmsete konfliktide peamised põhjused on sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus, rõhumine, kliimamuutused ja osaleva kaasamise puudumine; arvestades, et 2015. aastal võtsid kõik ÜRO liikmesriigid vastu ÜRO kestliku arengu eesmärgid, et koostada võrdse, õiglase, kestliku ja kaasava ülemaailmse koostöö tegevuskava;
- M. arvestades, et kliimamuutuste tagajärgedel on üha tõsisem mõju nii inimelu eri aspektidele kui ka arenguvõimalustele ning ülemaailmsele geopoliitilisele korrale ja stabiilsusele; arvestades, et kliimamuutuste mõjud tabavad kõige tugevamalt neid, kellel on kõige vähem vahendeid nendega kohanemiseks; arvestades, et ELi välispoliitikas tuleks rohkem keskenduda mitmepoolse tegevuse edendamisele, tehes koostööd konkreetsetes kliimaga seotud küsimustes, luues strateegilisi partnerlusi ning tugevdades riiklike ja valitsusväliste osalejate, sealhulgas ülemaailmse reostuse peamiste põhjustajate vahelist koostööd ja läbikäimist;
- N. arvestades, et inimõiguste osas toimub kogu maailmas tagasimine; arvestades, et maailma kõigi piirkondade inimesed, kes oma valitsustelt abi ei saa, otsivad Euroopalt toetust, et tagada oma inimõiguste järgimine;
- O. arvestades, et ELi laienemispoliitika on tõhus liidu välispoliitika vahend; arvestades, et Euroopa naabuspoliitika on ELi ida- ja lõunanaabruse seisukohalt keskne instrument;
- P. arvestades, et 2050. aastaks annab Aafrika eeldatavasti üle poole maailma elanikkonna juurdekasvust – selleks prognoositakse 1,3 miljardit inimest kokku 2,4 miljardist maailma lisanduvast inimesest; arvestades, et selline kasvu koondumine mõnesse kõige vaesemasse riiki toob koos kliimamuutuste mõjuga kaasa hulgaliselt uusi probleeme, millel, kui neid kohe ei lahendata, on väga halb mõju nii kõnealustele riikidele kui ka Euroopa Liidule; arvestades, et ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) hiljutises 2019. aasta kaubandus- ja arenguaruandes märgitakse, et selleks, et täita ÜRO kestliku arengu tegevuskava eesmärgid aastani 2030, vajatakse täiendavalt 2,5 triljonit USA dollarit aastas;
- Q. arvestades oluliste relvastuskontrolli ja desarmeerimislepingute kokkuvarisemist, selliseid kujunemisjärgus tehnoloogiad nagu kübertehnoloogia, ja autonoomsete relvasüsteemide leviku piiramist, peaksid relvastuskontroll ja relvade leviku tõkestamine saama ELi välis- ja julgeolekupoliitika keskseks teemaks; arvestades, et nõukogu ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP⁽³⁾ tuleb läbi vaadata ja seda tuleb ajakohastada nii, et kriteeriume rangelt kohaldatakse ja rakendatakse ning kehtestatakse karistussüsteemid;

Kaalul on mitmepoolsus – tungiv vajadus tugevama ja ühtse Euroopa järele

1. tuletab meelde, et ajal, mil konkureerivad jõud seavad üha enam kahtluse alla reeglitepõhise maailmakorra, peame eurooplastena kaitsma universaalseid väärtusi, norme ja põhimõtteid, eelkõige mitmepoolsust, rahvusvahelist õigust, õigusriiki, demokraatiat, inimõiguste järgimist, põhivabadusi, vaba ja õiglast kaubavahetust, konfliktide rahumeelset lahendamist ning Euroopa ühishuve – seda nii ELis kui ka väljaspool; rõhutab, et selliste üldkehtivate väärtuste nagu demokraatia kandjana usaldusväärsuse säilitamiseks peab Euroopa Liit tegutsema kooskõlas oma põhimõtetega;

⁽³⁾ ELT L 335, 13.12.2008, lk 99.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

2. rõhutab, et mitmepoolsus peab olema kesksel kohal ELi tegevuses konfliktide ärahoidmiseks, leevendamiseks ja lahendamiseks, tuginedes rahvusvahelise õiguse normidele ja põhimõtetele, ÜRO põhikirjale ja OSCE 1975. aasta Helsingi lõppaktile, ning et see on parim võimalus riikidevahelise poliitilise dialoogi, rahu ja stabiilse maailmakorra tagamiseks; rõhutab oma kindlat veendumust, et märkimisväärselt halvenenud strateegilises keskkonnas on ELil ja selle liikmesriikidel üha suurem kohustus toetada rahvusvahelist julgeolekut;

3. rõhutab, et mitmepoolsus on ELi välis- ja julgeolekupoliitika nurgakivi ning parim viis rahu, julgeoleku, inimõiguste ja jõukuse tagamiseks; toonitab, et selline lähenemisviis toob kasu inimestele Euroopas ja kogu maailmas; tunnistab mitmepoolsuse kolmeosalist käsitlust, mille aluseks on järgmised põhimõtted: rahvusvahelise õiguse kaitse ning selle tagamine, et ELi meetmed tugineksid rahvusvahelise õiguse normidele ja reeglitele ning koostööle; mitmepoolsuse laiendamine uuele ülemaailmsele reaalsusele, mis soodustab kollektiivset lähenemisviisi ja mille juures arvestatakse võimalust kasutada ära ELi normatiivset suutlikkust, sõltumatust ja mõju rahvusvahelistes organisatsioonides, säilitades ja laiendades nende mõju ning reformides rahvusvahelisi organisatsioone ja muutes mitmepoolsed organisatsioonid eesmärgipärasteks; tunnistab lisaks, et tulemusliku mitmepoolsuse tagamiseks tuleb lahendada riiklike ja valitsusväliste osalejate võimu ebavõrdsuse küsimus; tunnustab liitu tema otsustava toetuse eest Pariisi kokkuleppele, piirkondlikele rahulepingutele ja tuumadesarmeerimisele;

4. väljendab kahetsust selle üle, et Ameerika Ühendriigid eemalduvad järk-järgult mitmepoolsest maailmakorrast, täpsemalt taganevad Pariisi kokkuleppest, eemalduvad ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, ÜRO Inimõiguste Nõukogust ja UNESCOst, ning on otsustanud peatada ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsiooni (UNRWA) rahastamise; avaldab kindlat toetust ühise laiaulatusliku tegevuskava säilitamisele ja täielikule rakendamisele kõigi osapoolte poolt mitmepoolse maailmakorra ja relvastuse leviku tõkestamise korra osana ning panusena Lähis-Ida piirkondlikku julgeolekusse; on vastu Ameerika Ühendriikide sanktsioonide ühepoolsele eksterritoriaalsele taaskehtestamisele pärast riigi taganemist ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, kuna sellega sekkutakse tõsiselt ELi õiguspärastesse välispoliitilistesse ja majandushuvidesse; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles suurendama oma ühtsust ning heidutuse- ja vastupanuvõimet kolmandatest riikidest pärinevate teiste sanktsioonide suhtes ning olema valmis võtma vastumeetmeid mis tahes riigi suhtes, kelle teised sanktsioonid kahjustavad ELi õiguspäraseid huve;

5. peab kahetsusväärseks arvukaid probleeme ja häireid Atlandi-üleses partnerluses, mis sellegipoolest on Atlandi ookeani mõlema kalda julgeoleku ja heaolu jaoks hädavajalik; peab kahetsusväärseks USA järkjärgulist taandumist mitmepoolsest reeglitepõhisest maailmakorrast;

6. kutsub taas liikmesriike üles toetama ÜRO Julgeolekunõukogu koosseisu ja toimimise reformimist; rõhutab, et EL on pühendunud ÜRO rahvusvahelise tähtsuse suurendamisele;

7. nõuab tugevamat, ühtset, mõjusat, proaktiivset ja strateegilisemalt toimivat Euroopa Liitu, eriti arvestades asjaolu, et äsja algas Euroopa uus poliitiline tsükkel ning ELi välis- ja julgeolekupoliitika võib muutuda; on veendunud, et ükski ELi liikmesriik üksi ei suuda praegustele ülemaailmsetele probleemidele tõhusalt reageerida; rõhutab, et Euroopa koostöö peab olema maailmatasandil mõjukas – selleks on vaja ühist lähenemist, mis ei ole ELi lõhestatuse korral võimalik; nõuab, et EL kaitseks jõulisemalt oma huve ja väärtusi ning tegutseks samas usaldusväärse rahvusvahelise partnerina; on veendunud vajaduses tingimata suurendada ELi enda rahvusvahelist tulemuslikkust ja jõustamisvõimet ning kutsub ELi institutsioone üles olema kodanikesksed ja toimima inimeste huvides; rõhutab, et EL peaks andma teavet poliitikaeesmärkide kohta ning seadma prioriteete ja sihte, mis oleksid seotud kodanikega, keskenduksid protsesside asemel inimestele, annaksid reaalseid tulemusi ega suurendaks veelgi bürokraatiat; nõuab, et EL rahvusvahelise mõõtmega poliitiliste ettepanekute väljatöötamisel parandaks dialoogi kolmandate riikide valitsuste ja valitsusväliste osalejatega, nii et EL saaks rääkida ühel häälel;

8. kinnitab pakilist vajadust tugevdada ELi vastupanuvõimet ja sõltumatust, kindlustades ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, mille kindel eesmärk on edendada ELis, selle naabruses ja kogu maailmas rahu, piirkondlikku ja rahvusvahelist julgeolekut, inimõigusi, sotsiaalset õiglust, põhivabadusi ja õigusriiki; rõhutab, et ELi usaldusväärsus maailmas sõltub sellest, kuidas neid põhimõtteid kaitstakse ja järgitakse; on veendunud, et tugevdatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika peaks olema sidusam ning hõlmama traditsioonilise pehme jõu kõrval ka tugevat ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, mõjusat sanktsioonide poliitikat ja piirülest terrorismivastast koostööd; kordab üleskutset võtta kiiresti vastu ELi inimõigustealaste sanktsioonide mehhanism (ehk Magnitski seaduse ELi variant), mis võimaldaks kehtestada sihipäraseid sanktsioone isikutele, kes on osalenud tõsistes inimõiguste rikkumistes;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

9. on veendunud, et Euroopa Liit peab muutuma usaldusväärseks ja mõjusaks ülemaailmseks osalejaks, kes suudab võtta endale rahvusvahelisel tasandil vastutustundliku, sisulise, aktiivse ja väljapaistva juhtrolli, vallandama oma poliitilise suutlikkuse mõelda ja tegutseda suure mõjuvõimuga geopoliitilise jõuna, ning samal ajal kaitsma ja edendama maailmas ELi lepingu artikli 21 eesmärke, oma üldkehtivaid põhimõtteid ja reegleid, liidu ühiseid väärtusi (alates rahust ja inimõigustest) ja huve maailmas, ning kes aitab kogu maailmas konflikte lahendada ja maailmavalitsust kujundada; kinnitab taas vajadust tagada ELi strateegiline sõltumatus, eelkõige tagada ELi üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias tunnustatud parem otsustusprotsess, suutlikkus ja piisav kaitsevõime, mida kinnitasid 2018. aasta juunis 28 riigipead ja valitsusjuhti, ning mille eesmärk on edendada võimekamat ja sõltumatumat ELi ajal, mil teravneb geopoliitiline konkurents;

10. toetab täielikult Euroopa Komisjoni presidendi otsust kujundada ELi täitevvõimuorgan ümber selliseks „geopoliitiliseks komisjoniks“, mis keskendub usaldusväärse ning korrapäraselt välistegevust arendava välisosaleja väljakujundamisele; väljendab heameelt tulevase komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle koordineerida komisjoni tegevuse välismõõdet ning tagada ELi sise- ja välispoliitika parem seostatus; rõhutab, et nn geopoliitiliselt komisjonilt tuleks seetõttu eeldada ülemaailmsetes küsimustes pigem ennetavat kui reageerivat lähenemisviisi ning järgmine mitmeaastane finantsraamistik peaks sellist ülesandepüstitust kajastama; on sellega seoses veendunud, et Euroopa Liit peaks püüdma saavutada ennast jõulisemalt kehtestava suurjõu seisundit, ilma et see piiraks tema kui normide kehtestaja mainet; rõhutab, et nn geopoliitiline komisjon peab oma huve kaitstes täiel määral austama rahvusvahelist õigust ja oma väärtusi; toonitab, et EL peab suhtlema kõigi jõududega koostöö ja avatuse vaimus, kuid jätma endale õiguse vastata vajaduse korral jõule jõuga;

11. kinnitab veel kord oma pühendumust ELi üldisele välis- ja julgeolekupoliitika strateegiale, mis kujutab endast otsustavat edasiminekut juhtumipõhiselt kriisiohjamiselt Euroopa Liidu välispoliitika ühtse käsitluse poole; on veendunud, et ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia strateegiline läbivaatamine oleks õigeaegne ja vajalik, eelkõige arvestades mõningaid põhjalikke geopoliitilisi muutusi, mis on toimunud pärast selle vastuvõtmist (nt poliitilised lahknevused Atlandi kaarel, uute ennast senisest enam kehtestavate jõudude, nt Hiina esilekerkimine, kliimakriisi süvenemine jne), mis kõik oluliselt mõjutavad liidu välispoliitilisi eesmärke ja üldist julgeolekupoliitikat; kutsub seetõttu komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles alustama kõikehõlmavaid kaasavaid konsultatsioone, alustades liikmesriikide ja ELi välispoliitika juhtivate ekspertidega väljastpoolt ELi institutsioone ning kaasates ka vabaihendusi;

12. on seisukohal, et EL peaks rohkem tuginema kaubandus- ja arengualastele vahenditele, nagu kolmandate riikidega sõlmitavad kahepoolsed lepingud ja vabakaubanduslepingud, seades lepingute ratifitseerimise tingimuseks Pariisi kokkuleppe järgimise ja Euroopa põhiväärtuste austamise;

13. on lisaks seisukohal, et EL peaks oma välise usaldusväärse säilitamiseks seadma inimõiguste klauslite järgimise ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute keskmesse, muutes lepingud tingimuslikuks ja kohaldades neid klausleid vajaduse korral;

14. on veendunud, et Euroopa Liit peab suutma reageerida kriisidele kiiremini ja tõhusamalt, kasutades kõiki tema käsutuses olevaid diplomaatilisi ja majanduslikke vahendeid, ning peaks ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas kasutama rohkem tsiviil- ja sõjaväelisi missioone; tuletab siinkohal meelde vajadust pöörata rohkem tähelepanu konfliktide ennetamisele – tegeleda ebastabiilsuse süvapõhjustega ja luua vahendid nende kõrvaldamiseks; sellega seoses tuletab meelde vajadust suurendada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus oluliselt ELi eelarvevahendeid ning vähemalt kahekordistada konfliktide ennetamisele, rahu kindlustamisele ja vahendustegevusele eraldatavaid vahendeid; tuletab meelde ELi kesksel osa demokraatia edendamisel Euroopa naabrusspiirkonnas, eelkõige Euroopa demokraatia rahastu toetusprogrammide kaudu;

15. rõhutab, et Euroopa Liit peab hakkama rakendama reageeriva lähenemisviisi asemel ennetavat lähenemisviisi ning et tähtis on teha koostööd samalaadse hoiakuga strateegiliste partneritega, eelkõige NATOga ja kiiresti areneva majandusega riikidega, et kaitsta rahvusvahelisel ja humanitaarõigusel põhinevat reeglitepõhist maailmakorda; tuletab meelde, et ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika põhineb partnerlusel ja mitmepoolsusel, mis aitab ühendada asjaomaseid piirkondlikke ja üleilmseid jõude; toonitab pakilist vajadust uurida liitlaste koostöö uusi paindlikke vorme, eelkõige tehnoloogia-, kaubandus- ja investeringuvoogude jälgimisel ja kontrollimisel, ning leida uuenduslikke ja kaasavaid koostöömehhanisme ning arendada arukat mitmepoolsust; nõuab ühist tegevust mitmepoolsete organisatsioonide reformimiseks ja eesmärgipäraseks muutmiseks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

16. propageerib sellist ELi välispoliitikat, mis koondab ELi institutsioonid ja liikmesriigid ühise ja tugeva ELi tasandi välispoliitika taha ja mis seeläbi suurendab ELi usaldusväarsust; toetab mõtet, et selline poliitika peaks täielikult toetama komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja olulist rolli; julgustab looma liikmesriikide ajutisi koalitsioone, mis suurendavad liidu välistegevuse paindlikkust ja reageerimisvõimet, kuna vähendavad survet, mida põhjustab vajadus saavutada liikmesriikide vahel konsensus; soovib taastada komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja välisministrite vahelised tihedama koostöö vormid, volitades viimatinimetatud tegutsema ELi nimel, et tugevdada ELi ühtekuuluvust ja demokraatlikku legitiimsust; nõuab, et EL edastaks oma kodanikele paremini oma nägemuse ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid;

17. nõuab ELilt ja liikmesriikidelt rohkem solidaarsust ja tihedamat omavahelist kooskõlastamist; tuleb meelde, et liidu välispoliitika suunad peaksid olema kooskõlas omavahel ja teiste välismõõdet omavate poliitikameetmetega ning need tuleks rahvusvaheliste partneritega kooskõlastada; on veendunud, et liikmesriikide koostöö on ELis demokraatia, ühiste väärtuste, vabaduste ning sotsiaalsete ja keskkonnanõuete kaitsmiseks hädavajalik; toonitab vajadust laiendada liikmesriikide, partnerrriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide koostööd; kinnitab ELi lepingu artikli 24 lõike 3 tähtsust – selles öeldakse, et liikmesriigid toetavad aktiivselt ja tingimusteta liidu välis- ja julgeolekupoliitikat lojaalsuse ja vastastikuse solidaarsuse vaimus ning hoiduvad igasugustest meetmetest, mis on vastuolus liidu huvidega; toonitab, et vastavalt aluslepingutele on ELi välisasjade nõukogu foorum, kus liikmesriikide ministrid esitavad oma seisukohad ja lepivad kokku poliitikas, ning et kui poliitikas on kokku lepitud, peavad liikmesriigid täielikult toetama komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat selle poliitika elluviimisel, sealhulgas oma diplomaatilise töö käigus;

18. rõhutab, et Euroopa Liit peab täielikult rakendama Lissaboni lepingu sätteid ja tulemuslikumalt kasutama olemasolevaid vahendeid; nõuab, et EL peab toimima ühtsemalt ja sidusamalt, et täiustada oma otsustusprotsesse ning muutuda välispoliitikas mõjusaks ja usaldusväärseks tegutsejaks, kelle toimimises on otsustav osa Euroopa välisteenistusel;

Euroopa Parlamendi kui ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) tugisamba tugevdamine

19. rõhutab, et Euroopa Liit saab oma potentsiaali täielikult ära kasutada vaid ühtselt kõneldes ja tegutsedes ning viies otsuste tegemise järkjärgult riiklikult tasandilt riikideülesele tasandile, kasutades täielikult ära ELi aluslepingute, institutsioonide ja nende menetluste pakutavaid võimalusi ning toimides täiel määral vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele ja kaistes liikmesriikide pädevusi; rõhutab, et Euroopa Liit peaks selle eesmärgi saavutamiseks kasutama kõiki kättesaadavaid vahendeid, sealhulgas neid, mida pakub parlamentaarne diplomaatia;

20. kordab sellega seoses, et aastatega on Euroopa Parlament välja arendanud rea selliseid välistegevuse töövahendeid ja võrgustikke nagu parlamentaarsed ühiskomisjonid ja parlamentaarsed koostöökomisjonid kolmandate riikidega, samuti parlamentidevahelised delegatsioonid, ajutised delegatsioonid ja valimisvaatlusmissioonid, mis erinevad ELi täitevvõimu omadest ja samas täiendavad neid; toonitab Euroopa Parlamendi volitusi ning tema teostatavat kontrolli ja järelevalvet, ning rõhutab, et parlamendi aruanded ja resolutsioonid väärivad suuremat tähelepanu; rõhutab, et parlamentaarsed assambleed on olulised koostöö- ja institutsioonilise arutelu foorumid ning juhib tähelepanu nende väärtuslikule panusele Euroopa välistegevuses ja julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas; rõhutab vajadust nende tegevust edendada ja tagada nende nõuetekohane töö;

21. rõhutab ELi valimisvaatlusmissioonide suurt tähtsust; rõhutab parlamendiliikmete hulgast nimetatud peavaatlejate poliitilist vastutust; nõuab seepärast ELi välis- ja julgeolekupoliitika ühtsemat käsitlust, mis hõlmaks ka parlamentaarset mõõdet; nõuab institutsioonidevahelist koostööd kolmandatele riikidele ja piirkondadele suunatud strateegiate väljatöötamisel, pöörates erilist tähelepanu Lääne-Balkani ja idapartnerluse riikidele; tuleb meelde parlamentaarset diplomaatia ja parlamentidevaheliste suhete tähtsust nende eesmärkide toetamisel; kinnitab, et Euroopa Parlamendil peab olema olulisem roll ÜVJPs ja rahvusvahelisel areenil; juhib tähelepanu vajadusele, et EL ja liikmesriigid peavad üheskoos koostama uute rõhuasetustega parlamentaarset diplomaatia üldise poliitilise strateegia, mis hõlmab ELi välis- ja julgeolekupoliitika integreeritumat käsitlust, ning kohandama oma töömeetodeid;

22. rõhutab kõigi ÜVJP/ÜJKPga seotud institutsioonide rolli oma töömeetodite läbivaatamisel ning hindamisel, kuidas parimal moel täita oma aluslepingutest tulenevat rolli;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

23. nõuab paremat institutsioonidevahelist koostööd, mille käigus esitatakse teave Euroopa Parlamendile piisavalt aegsasti, et ta saaks vajaduse korral oma seisukohta väljendada ning et komisjon ja Euroopa välisteenistus saaksid Euroopa Parlamendi seisukohti arvesse võtta; nõuab, et komisjon ja Euroopa välisteenistus jagaksid tõhusamalt ja põhjalikumalt teavet, et parlament saaks tõhusalt ja õigeaegselt täita oma kontrollifunktsiooni, sealhulgas ÜVJP valdkonnas; väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle Euroopa Parlamenti ÜVJP põhivalikutest paremini ja kiiremini teavitada, teda kaasata ja temaga konsulteerida;

24. nõuab, et Euroopa Parlamendi kontrolli ja järelevalvet ELi välistegevuse üle tuleb tugevdada, sealhulgas jätkata korrapäraseid konsultatsioone komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Euroopa välisteenistuse ja komisjoniga; nõuab, et viidaks lõpule läbirääkimised, mis puudutavad parlamendi juurdepääsu nõukogu tundlikule teabele ÜVJP ja ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonnas;

25. märgib, et Brexiti teostumise korral tuleks ELi täitevvõimuorganil anda Euroopa Parlamendi väliskomisjonile, kes on peamine kolmandate riikidega suhtlemise eest vastutav parlamendikomisjon, kogu vajalik teave, et väliskomisjon saaks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 218 parlamendi nimel kontrollida läbirääkimiste protsessi ja anda aegsasti teavet Ühendkuningriigiga sõlmitavate tulevaste kokkulepete kohta, mille jaoks on vaja parlamendi nõusolekut; rõhutab, et Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevane koostöö ÜVJP ja ÜJKP valdkonnas on tähtis, ning tunnustab vajadust leida loominguks lahendused;

26. juhib tähelepanu ELi järjepidevatele pingutustele selle nimel, et säilitada ja tugevdada vaba ja avatud rahvusvahelist korda, mis põhineb õigusriigi austamisel;

27. nõuab, et enne kui komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad vastu ÜVJPga seotud strateegia või teatise, tuleks luua parlamendi väliskomisjoni ja asjaomaste organitega konsulteerimise mehhanism;

28. nõuab ELi välistegevuse rahastamisvahendite ja ÜVJP suuremat sidusust, järjepidevust ja vastastikust täiendavust vastavalt aluslepingute sätetele, et Euroopa Liit saaks lahendada üha kasvavaid välispoliitilisi ja julgeolekuprobleeme; rõhutab, et usaldusväärset ja tulemuslikku ÜVJPd tuleb toetada piisavate rahaliste vahenditega; nõuab, et need vahendid tuleb järgmises, 2021.–2027. aasta finantsraamistikus ELi välistegevusele kättesaadavaks teha ja et EL peab suunama oma vahendid strateegilistele prioriteetidele;

29. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku ühendada enamik olemasolevaid välistegevuse rahastamisvahendeid üheks rahastamisvahendiks – naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiks (NDICI); kordab, et välistegevuse vahendite koondamine ühte fondi võib tekitada sünergiaid ja tulemuslikkust ning kiirendada otsustusprotsesse ja vahendite väljamaksmist, kuid see ei tohiks juhtida liidu rahastamist kõrvale pikaajalistest ja üldistest välispoliitika eesmärkidest, milleks on vaesuse kaotamine, kestlik areng ja inimõiguste kaitse; väljendab rahulolu naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames välja pakutud välistegevuse rahastamisvahendite lihtsustatud struktuuriga; nõuab sobivat kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi, piisavat selgust, strateegilist poliitilist panustamist ja Euroopa Parlamendi poolset korrapärast rakendamise järelevalvet; rõhutab, kui tähtis on naaberriikidele antavat abi diferentseerida nii, et neile, kes on euroopalikele reformidele rohkem pühendunud, antaks rohkem ja vähem pühendunud riikidele vähem abi;

30. rõhutab, et Euroopa Parlamendil peab olema suurem roll kõigi ELi välistegevuse vahendite, sealhulgas aastate 2021–2027 ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) kontrollimisel ja suunamisel; rõhutab stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi tähtsust eeskätt rahu ja stabiilsuse toetamisel kogu maailmas; ootab, et õigeaegselt kiidetaks heaks 2020. aasta järgsed vahendid, sh Euroopa rahutagamisrahastu, et vältida tarbetuid lünki rahastamises;

31. on veendunud, et konfliktide ennetamine, rahu kindlustamine ja vahendamine ning pikaleveninud konfliktide rahumeelne lahendamine, eelkõige ELi lähinaabrus, peaks olema lähiaastatel prioriteet; toonitab, et selline käsitlus annab suurt ELi lisaväärtust nii poliitilises, sotsiaalses, majanduslikus kui ka turvalisuse mõttes; tuletab meelde, et konfliktide ennetamine ja vahendustegevus aitab tugevdada ELi kohalolekut ja usaldusväärset rahvusvahelist areenil ning see tegevus peaks moodustama osa terviklikust käsitlusest, mis seob kokku julgeoleku, diplomaatia ja arengu; juhib tähelepanu vajadusele tugevdada Euroopa Liitu kui mõjukat ülemaailmset osapoolt, ning investeerida konfliktide ennetamisse ja

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

vahendustegevusse; nõuab, et EL rohkem tähtsustaks konfliktide ennetamist ja vahendustegevust; rõhutab Euroopa Parlamendi väärtuslikku panust konfliktide lahendamisel ning tema panust vahendamisse, dialoogi ja selliste väärtuste edendamisse nagu demokraatia, õigusriik, vähemuste ja põhiõiguste austamine (eelkõige Lääne-Balkani riikides, idapartnerluse riikides ja lõunapoolsetes naaberriikides), ning nõuab vahendustegevuse valdkonnas institutsioonidevahelise koostöö tugevdamist; väljendab heameelt seoses ELi kasvava tähtsusega konfliktide lahendamisel ja usalduse suurendamisel kas toimivate kokkulepitud läbirääkimisformaatide ja -põhimõtete raames või neid täiendades;

32. tuletab meelde, kui oluline on tugev Euroopa naabruspoliitika, milles EL pühendub ida- ja lõunapoolsete partnerriikidega ühistele sotsiaalsetele, poliitilistele ja majandushuvidele; toonitab, et liit võib Euroopa naabruspoliitika kaudu tugevdada ELi partnerite vastupanuvõimet, mis on neid mõjutavate ohtude ja survega toimetulemiseks esmatähtis; tunnistab, et selleks, et Euroopa Liit saaks olla maailmaareenil tugev tegutseja, peab ta olema oluline tegutseja oma naabruskonnas;

33. tuletab meelde, et tänapäeva demokraatlikes riikides on vaja täielikult toimivat seadusandlikku võimu, ning rõhutab sellega seoses, kui oluline on toetada parlamentide tööd nii Lääne-Balkani riikides kui ka naaberriikides;

34. tunnistab, et idanaabruse stabiilsus on vajalik liidu enda stabiilsuse jaoks ning EL suutlikkuse jaoks kutsuda oma naaberpiirkondades ja -riikides esile muutusi; kinnitab taas oma toetust idapartnerlusele, mille 10. aastapäev oli 2019. aastal; rõhutab aga, et idapartnerluses suurema edu saavutamiseks peavad mõlemad, nii EL kui ka tema partnerriigid tegema uusi algatusi ja võtma uusi kohustusi; soovib arendada idapartnerluse raames veelgi tihedamaid suhteid, muu hulgas luua sihipäraseid strateegiaid Ukraina, Gruusia ja Moldova suunal, ning peab oluliseks võtta teadmiseks sellised ideed nagu 2030. aasta kolmikstrateegia ja kõige arenenumate ELiga assotsieerunud idapartnerluse riikide algatused; märgib, et sellise käsitluse aluseks peab olema põhimõte „rohkema(te saavutuste) eest rohkem ja vähema eest vähem“, mida Euroopa kolmikprotsessi nime all veavad ELi institutsioonid ja nendega sarnaselt meelestatud liikmesriigid ning mille keskmes on Berliini protsessi ja Euroopa Majanduspiirkonna integratsiooni parimaid tavasid järgivad reaalsed projektid ja programmid; on veendunud, et edukad muutused idapartnerluse riikides, eelkõige ELiga assotsieerunud riikides Ukrainas, Gruusias ja Moldovas, võivad avaldada soodsat mõju ka naaberriigi Venemaa ühiskonnale;

35. tuletab meelde ja rõhutab, et koostöö idapartnerluse riikide ja teiste ELi naaberriikidega peaks olema ÜVJP prioriteet, sest nende riikide areng ja demokraatiseerimine on ELi jaoks väga tähtis; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles jätkuvalt tugevdama majanduslikke ja ühendavaid sidemeid, kasutades selleks kaubandus- ja assotsieerimislepinguid, pääsu ühtsele turule ja tihedamaid inimestevahelisi kontakte – sealhulgas viisarežiimi lihtsustamise ja liberaliseerimise kaudu, kui kõik nõuded on täidetud; rõhutab, et eelnimetatu võib stimuleerida energilisemaid demokraatlikke reforme ning Euroopa normide ja standardite kasutuselevõtmist;

36. kinnitab ELi tahet toetada Ukraina ja kõigi idapartnerluse riikide suveräänsust, poliitilist sõltumatust ja territoriaalset terviklikkust nende rahvusvaheliselt tunnustatud piirides kooskõlas rahvusvahelise õiguse ning normide ja põhimõtetega, suurendada toetust konfliktipiirkondade elanikele, sisepõgenikele ja pagulastele, ning tema tahet tõkestada kolmandate riikide, eelkõige Venemaa destabiliseerimispuüded; on vastu jõu kasutamisele või jõuga ähvardamisele konfliktide lahendamisel ning kordab oma nägemust, et praegused konfliktid kõigis idapartnerluse riikides tuleks lahendada kooskõlas rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtetega; järgib endiselt igati Krimmi ebaseadusliku annekteerimise mitetunnustamise poliitikat; rõhutab tungivalt, et idanaabruse riikides jätkuvate pikaleveninud konfliktide lahendamiseks on vaja rahvusvahelisel õigusel põhinevat aktiivset tegutsemist; mõistab lisaks hukka Gruusia okupeeritud alade (Abhaasia ja Lõuna-Osseetia) jätkuva militariseerimise ning kutsub Venemaad üles täitma oma rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi; rõhutab, et rohkem kui kümme aastat pärast Venemaa agressiooni lõppu Gruusias ja seejärel ELi vahendusel sõlmitud relvarahu rikuvald venelased endiselt jöhkralt mõningaid relvarahu sätteid ning toimub nn piiristamisprotsess; nõuab Euroopa Liidu vaatlusmissiooni (EUMM) tugevdamist Gruusias ja selle nähtavuse suurendamist; nõuab tungivalt, et Venemaa Föderatsioon kui okupatsioonivõim täidaks oma rahvusvahelisi kohustusi ja võimaldaks EUMMile takistusteta pääsu okupeeritud piirkondadesse;

37. väljendab heameelt selle üle, et komisjoni president kinnitas taas Lääne-Balkani riikide ELiga ühinemise väljavaateid, ning rõhutab oma pühendumust laienemisele, mis kujutab endast jätkuvalt võtmetähtsusega poliitikat ja ELi tõukejõudu; kordab, et ELi seisukoht laienemise küsimuses peab olema usaldusväärne ja ambitsioonikas;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

38. nõuab Lääne-Balkani riikide jaoks usaldusväärset ELi laienemisstrateegiat, mille aluseks oleks Kopenhaageni kriteeriumite rakendamisest tulenev range ja õiglane tingimuslikkus ning mis jääks välispoliitikas oluliseks julgeoleku edendamise vahendiks, mis tugevdab piirkonnas ELi jaoks strateegiliselt tähtsate riikide vastupanuvõimet;

39. kordab, et üldise ÜVJP kõrval on ELi poliitika eesmärk suunata Lääne-Balkani riike ELiga ühinemise suunas; märgib, et see laienemisprotsess on tulemuspõhine ning sõltub sellest, kuidas need riigid järgivad Kopenhaageni kriteeriume, demokraatlikke põhimõtteid, põhivabadusi ning inimõigusi ja vähemuste õigusi ning austavad õigusriiki ja nende individuaalsetest saavutustest kehtestatud kriteeriumide täitmisel;

40. rõhutab, kui tähtis on kandidaatriikides pidev reformiprotsess ja sellega seotud ümberkujundused; kavatseb endiselt igati toetada ELi-suunalisi reforme ja projekte, eelkõige selliseid, mille eesmärk on tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, kaitsta põhiõigusi ning soodustada leppimist, heanaaberlikke suhteid ja piirkondlikku koostööd; peab kahetsusväärseks selle protsessi aeglustumist;

ÜVJP tugevdamine ülemaailmsete ohtudega võitlemiseks

41. nõuab, et tugevdataks ELi ja selle liikmesriikide suutlikkust tegutseda julgeoleku ja kaitse valdkonnas iseseisvalt; rõhutab, et tõhus ja tihe koostöö selliste partnerorganisatsioonidega nagu ÜRO või NATO, ja teiste rahvusvaheliste institutsioonidega, nagu Aafrika Liit ja OSCE, on olulisem kui kunagi varem; rõhutab, et NATO on ELi peamine julgeolekupartner; rõhutab, et kõigis kaitseküsimustes ning julgeolekuprobleemide lahendamisel Euroopas ja selle naabruses, eelkõige hübriidohtudega võitlemisel, on tähtis teha tihedat koostööd NATOga;

42. peab kiiduväärseks, et EL püüab tugevdada ELi julgeolekut ja kaitset, et liitu ja selle kodanikke paremini kaitsta ning aidata kindlustada nii naaberriikides kui ka kaugemal rahu ja stabiilsust kooskõlas ELi ja NATO koostööd käsitleva 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsiooniga;

43. rõhutab siiski NATO kui Euroopa julgeoleku olulise alustala rolli ning tunneb heameelt käimasoleva NATO laienemise üle, mis suurendab Euroopa stabiilsust ja heaolu;

44. on seisukohal, et kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamine muudab ELi välis- ja julgeolekupoliitika tulemuslikumaks ja kiirendab otsustusprotsessi; palub nõukogul kasutada kvalifitseeritud häälteenamust regulaarselt ELi lepingu artikli 31 lõikes 2 ette nähtud juhtudel ja palub nõukogul võtta see kasutusele ELi lepingu artikli 31 lõikes 3 sisalduva sillaklausli abil; soovib nõukogul kaaluda kvalifitseeritud häälteenamuse laiendamist ühise välis- ja julgeolekupoliitika muudele valdkondadele;

45. toetab ELis liikmesriikide vahel ja nende koostöös toimuvat arutelu selliste uute vormide üle nagu Euroopa Julgeolekunõukogu ja tihedama kooskõlastamise viiside üle nii ELis kui ka rahvusvahelistes organisatsioonides, et tõhustada julgeolekupoliitilist otsustusprotsessi;

46. tervitab komisjoni presidendi otsust luua viie aasta jooksul tõeline ja toimiv Euroopa kaitsekoostöö liit ning nõuab selle rajamiseks läbipaistvat mõttevahetust Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega; on sellega seoses veendunud, et EL peaks parimal viisil ära kasutama selliseid juba olemasolevaid mehhanisme ja vahendeid nagu alaline struktureeritud koostöö (PESCO), sõjaväeline liikuvus ja Euroopa Kaitsefond (EDF), mille eesmärk on parandada riiklikku ja üleeuroopalist suutlikkust ning toetada Euroopa kaitsetööstuse tõhustamist; nõuab, et kõigi uute kaitsevaldkonna vahendite jaoks loodaks parlamentaarse demokraatliku kontrolli mehhanism;

47. toonitab vajadust tagada, et pidevalt hinnataks alalist struktureeritud koostööd (PESCO) ja Euroopa Kaitsefondi ning seda, kuidas nad aitavad saavutada ÜVJP eesmarke, selleks et tagada PESCO kohustuste täitmiseks piisavad vahendid ning rakendada ELi otsuseid sidusalt ja tulemuslikult, sealhulgas integreerituna Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) kaudu viisil, mis tagab, et liit oleks ka edaspidi koostööaldis;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

48. tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 20 lõikega 2, milles on esitatud tõhustatud koostöö sätteid, antakse liikmesriikidele lisavõimalused ÜVJP edasiarendamiseks, ja neid tuleks seetõttu kasutada;

49. tuletab meelde, et kliimamuutused mõjutavad kõiki inimelu aspekte ning suurendavad muu hulgas konfliktide ja vägivalda tõenäosust; rõhutab, et kliimajulgeoleku probleemid ja tahe tagada ülemaailmne keskkonnajuhtimine tuleks integreerida välispoliitikasse;

50. toonitab asjaolu, et EL peaks välja arendama suutlikkuse jälgida kliimamuutustega seotud riske ning see peaks hõlmama konfliktitundlikkust ja kriisiennetusmeetmeid; tunnistab sellega seoses, et kliimamuutustega kohanemise ja rahu kindlustamise meetmete omavaheline sidumine toetab konfliktide ennetamist; rõhutab vajadust töötada välja terviklik ja ennetav kliimamuutuste käsitus; nõuab, et EL ja liikmesriigid seaksid endale rahvusvahelisel kliimakonverentsil ulatuslikud eesmärgid ja täidaksid oma kohustused; rõhutab, kui väärtuslik on sellega seoses kliimadiplomaatia;

51. toonitab vajadust töötada välja kliimamuutuste ja julgeoleku terviklik käsitus kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige eesmärkidega 13 ja 16, et tagada Pariisi kokkuleppe alusel õiglased ja piisavad kliimameetmete rahastamise vood ning eraldada sellistele meetmetele praeguse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi ning tulevase naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames rohkem vahendeid;

52. rõhutab Arktika piirkonna kasvavat geopoliitilist tähtsust ning selle mõju ELi ja kogu maailma julgeolekuolukorrale; nõuab tungivalt, et EL tegutseks selle nimel, et töötada välja sidusam ELi sise- ja välispoliitika, Arktika-strateegia ja konkreetne ELi Arktikas tegutsemise kava ning et seejuures võetaks arvesse ka julgeoleku- ja geostrateegilisi aspekte; märgib, et EL suudab aidata lahendada võimalikke julgeoleku- ja geostrateegilisi probleeme;

53. nõuab suuremat toetust ELi merendusjulgeoleku strateegiale, kuna meresõiduvabadus muutub nii meie naabruses kui ka kogu maailmas üha problemaatilisemaks; rõhutab, et meresõiduvabadust tuleb alati austada ning et meetmetes tuleb keskenduda relvakonfliktide ja sõjaliste vahejuhtumite leevendamisele ja ennetamisele;

54. peab kahetsusväärseks, et pinged kasvavad ning mereõiguse ja kaubandusliku meresõidu õiguse rikkumisi esineb jätkuvalt paljude maailma suurimate merenduse sõlmpunktide ümbruses, näiteks Lõuna-Hiina merel, Hormuzi väinas, Adeni lahel ja Guinea lahel; tuletab meelde Aasovi merel valitsevat ebakindlat olukorda; märgib, et paljud nimetatud pingetest on geopoliitilise iseloomuga;

55. kutsub ELi üles võtma aktiivseid meetmeid ja kaaluma piiravate meetmete võtmist vastuseks meresõiduvabaduse ja kaubandusliku meresõidu õiguse ränkadele rikkumistele;

56. tuletab meelde, et relvastuskontrolli, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise tulemuslik rahvusvaheline kord on ülemaailmse ja Euroopa julgeoleku nurgakivi; märgib, et vastutustundetu relvade üleandmine kolmandatele riikidele õhustab ja nõrgestab ÜVJPd, eelkõige ELi jõupingutusi rahu, stabiilsuse ja kestliku arengu saavutamiseks; nõuab, et rangelt järgitaks ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP (sõjatehnoloogia ekspordi kontrolli kohta) toodud kaheksat kriteeriumi ning nõuab ELi tasandi järelevalve- ja kontrollimehhanismi; rõhutab, et vaja on kaitsetööstust, kus maksumaksjate raha kasutatakse tulemuslikult ja tõhusalt, ning et EL peab edendama kaitsetööstuse kaupade integreeritumat siseturgu ning kooskõlastatud poliitikat kaitsealase teadus- ja arendustegevuse toetamiseks; kutsub liikmesriike üles seadma ELi välis- ja julgeolekupoliitika prioriteediks mitmepoolse tuumadesarmeerimise; on veendunud, et EL peab jätkama pingutusi Iraani tuumakokkuleppe säilitamiseks; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kasutaks kõiki saadaolevaid poliitilisi ja diplomaatilisi vahendeid, et kaitsta ühist laiaulatuslikku tegevuskava ja uut strateegilist relvastuse vähendamise lepingut (uus START-leping) ning käivitada sidus ja usaldusväärne strateegia mitmepoolseteks läbirääkimisteks piirkondlike pingelõdvenduse ja usalduse suurendamise meetmete üle Pärsia lahe piirkonnas, mis hõlmaks kõiki piirkonna osalisi; toonitab, et ELi suutlikkus pidada kõigi asjaosalistega diplomaatilist suhtlust on suur väärtus, mida tuleks sel eesmärgil täiel määral kasutada;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

57. nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid täielikult sõjatehnoloogia ekspordi kontrolli käsitlevat nõukogu ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, täidaksid rangelt oma nimetatud ühisest seisukohast (eelkõige selle piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust käsitlevast 4. kriteeriumist) tulenevad kohustused seoses relvaekspordiga Türgisse ning kehtestaksid Türgile relvaembargo, sest ta tungis ebaseaduslikult Põhja-Süüriasse ja paneb toime õigusvastaseid tegusid ka Vahemere piirkonna idaosas, eelkõige tungides Küprose Vabariigi majandusvööndisse ja territoriaalvetesse; kordab oma seisukohta, et ühine seisukoht tuleb läbi vaadata ja seda tuleb ajakohastada nii, et selle kriteeriume rangelt kohaldataks ja rakendataks ning loodaks karistusmehhanism; palub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat lugeda see esmatahtsaks küsimuseks;

58. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles edendama julgeoleku ja kaitse valdkonnas Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnaga kahe piirkonna koostöö mitmemõõtmelist strateegiat, toetama mitmepoolse korra ühist kaitsmist, koostöö tugevdamist terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel ning võitluses kliimamuutuste ja neist sotsiaalsele, poliitilisele ja majanduslikule stabiilsusele tuleneva mõju vastu ning edendama dialoogi kui vahendit, mille abil saavutada läbirääkimiste teel rahumeelseid lahendusi poliitilistele konfliktidele, mille tunnustajateks me oleme;

59. nõuab, et uuritaks, kas on võimalik luua uus foorum mitmepoolse koostöö tegemiseks lääneliitlaste, st ELi, USA, Jaapani, Kanada, Lõuna-Korea, Austraalia ja Uus-Meremaa vahel ning tugineda seejuures mitmepoolse strateegilise ekspordikontrolli kooskõlastuskomitee (*Coordinating Committee for Multilateral Strategic Export Controls*) pärandile; rõhutab, et see uus foorum peaks olema pädev jälgima ja kontrollima tehnoloogia ekspordi, kaubandusvooge ja tundlikke investeringuid probleemsetesse riikidesse;

60. rõhutab, et sisuliste suhete tugevdamine Ida- ja Kagu-Aasiaga on ELi reeglitel põhineva, tervikliku ja jätkusuutliku ühenduvusstrateegia jaoks väga oluline; edendab sellega seoses kestlikkust, reeglitepõhist käsitlust ja mitmeaastast finantsraamistikku kui otsustava tähtsusega vahendeid;

61. võtab teadmiseks sõjalise võimekuse suurendamise selles piirkonnas ning nõuab, et kõik asjaosalised austaksid meresõiduvabadust, lahendaksid erimeelsused rahumeelsete vahenditega ning hoiduksid ühepoolsetest meetmetest senise olukorra muutmiseks, sealhulgas Ida- ja Lõuna-Hiina merel ning Taiwani väinas; väljendab muret selle pärast, et autokraatlike režiimide sekkumine eelseisvatesse üldvalimistesse (väärinfo levitamine ja küberrünnakud) ohustab Aasia demokraatlikke riike ja piirkonna stabiilsust; kordab oma toetust Taiwani sisulisele osalemisele rahvusvahelistes organisatsioonides, mehhanismides ja tegevustes;

62. rõhutab, et komisjon peaks küberjulgeoleku strateegia integreerima Euroopa digitaliseerimistegevusse ning edendama seda algatust kõigis liikmesriikides osana tugevast poliitilisest ja majanduslikust pühendumusest digitaalse innovatsiooni edendamisele;

63. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles tegema rohkem, et tõkestada asümmeetriliste riskiseisundite kombinatsioonidest tingitud küber- ja hübriidohtusid, ning selleks tugevdama ELi ja liikmesriikide küberkaitsemehhanisme ja hübriidohtudele vastupanemise võimet ja rajama küberohtude suhtes vastupidavaid taristuid; nõuab sellega seoses, et töötataks välja terviklik ühine suutlikkus ja meetodid riskide ja nõrkuste hindamiseks; rõhutab, et niisuguste probleemide tulemuslikuks lahendamiseks tuleb parandada kooskõlastamist; tuletab meelde, et strateegiline kommunikatsioon ja avalik diplomaatia peaksid tugevdama ELi geopoliitilist mõju ja üldist kuvandit maailmas ning kaitsma ELi huve;

64. rõhutab, et välissekkumine ELi asjadesse ohustab tõsiselt Euroopa julgeolekut ja stabiilsust; toetab jõuliselt Euroopa Liidu strateegilise kommunikatsiooni võimekuse suurendamist; sellega seoses nõuab suuremat toetust kolmele (idanaabruse, lõunanaabruse ja Lääne-Balkani riikide) strateegilise kommunikatsiooni töörühmale; nõuab seetõttu suuremat toetust väga olulisele ELi strateegilise kommunikatsiooni rakkerühmale, mis tuleb muuta Euroopa välisteenistuse täiemahuliseks üksuseks, mis vastutab ida- ja lõunanaabruse eest ning millel on nõuetekohane töötajaskond ja piisavad eelarvevahendid – selleks võib lisada eraldi eelarverea;

65. kutsub liikmesriike üles tugevdama oma suutlikkust ja ergutama koostööd ja teabe jagamist, et takistada kolmandate riikide riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid vaenulikult sekkumast ELi ja liikmesriikide otsustusprotsessi; on veendunud, et selle eesmärgi saavutamist võib soodustada ka ELi senisest võimekam strateegiline kommunikatsioon;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

66. toonitab, et valimistesse sekkumine on hübriidsõja laiema strateegia osa, mistõttu sellele reageerimine on jätkuvalt julgeoleku- ja välispoliitika keskne küsimus; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal, komisjonil ja liikmesriikidel töötada välja terviklik strateegia võitluseks välissekkumise vastu valimistesse ja väärinfo vastu riikide ja kogu Euroopa demokraatlikes protsessides, pidades siinkohal silmas ka Venemaa riiklikult toetatud propagandat;

67. märgib, et Venemaa on ELi ja liikmesriikide jaoks kõige otsesem hübriid- ja tavapärase julgeolekuohtude allikas ning et ta püüab aktiivselt õõnestada Euroopa ühtsust, sõltumatust, universaalseid väärtusi ja rahvusvahelisi norme; jääb kindlaks seisukohale, et kuigi praegusel Moskva võimuladvikult ei ole agressiivse poliitika muutumist oodata, on Venemaa positiivne muutumine demokraatlikumaks ja euroopalikumaks riigiks kaugemas tulevikus siiski võimalik; nõuab seetõttu suuremaid pingutusi ELi ja liikmesriikide vastupanuvõime tugevdamiseks ning ELi niisuguse pikaajalise Venemaa-strateegia koostamist, mis tugineb kolmele sambale, milleks on heidutus, ohjamine ja ümberkujundamine;

68. kutsub nõukogu üles täiendama ELi inimõiguste ja välispoliitika vahendeid Magnitski üldakti laadse sanktsioonirežiimiga, mis aitaks tugevdada praegu kehtivat üldakti, kuna võimaldaks kehtestada inimõiguste ränkade rikkumistega seotud isikute suhtes viisakeelu ja vara arestimise;

69. rõhutab vajadust kasutada ära ELi konkurentsieelist, et liit saaks kiiresti omandada strateegilise positsiooni rahvusvahelises võistluses kujunemisjärgus tehnoloogiate, näiteks teabe-, kaitse- ja taastuenergiatööstuse arendamiseks ning 5G side kasutuselevõtmiseks, Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisetevõtte jaoks vajaliku keskkonna kujundamiseks ning ELi autonoomse, usaldusväärse ja kulutõhusa kosmosevõimekuse loomiseks, et vältida ELi sõltuvust kolmandate (mitte-Euroopa) riikide tehnoloogia- ja e-hiiglastest; rõhutab, et ELi strateegilise sõltumatuse tagamiseks, eelkõige otsuste tegemise ja suutlikkuse valdkonnas, on tähtis arendada välja usaldusväärne tehisintellekti tehnoloogia; kutsub seetõttu liitu üles säilitama ja suurendama investeringuid sellesse valdkonda;

70. tunnistab ÜJKP osaks olevate tsiviil- ja sõjaliste missioonide kesket tähtsust ning juhib tähelepanu sellele, et neile missioonidele tuleb anda rahu säilitamiseks, konfliktide ärahoidmiseks ning rahvusvahelise julgeoleku, Euroopa identiteedi ja ELi strateegilise sõltumatuse tugevdamiseks vajalikud materiaalsed ja inimressursid; peab aga kahetsusväärseks, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide tulemuslikkust õõnestavad püsivad struktuursed puudused, liikmesriikide panuste suured erinevused ja volituste piiratus;

71. on veendunud, et EL ei ole veel ÜJKP valdkonnas oma rohkeid ressursse piisavalt ära kasutanud; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles suurendama ÜVJP valdkonnas tehtava koostöö alaseid pingutusi, et muuta ÜJKP tsiviil- ja sõjalised missioonid töökindlamaks, parandada nende tegevussuutlikkust paindlikkuse suurendamise abil, suurendada kohapealset tõhusust ja tulemuslikkust ning suurendada nende volituste ulatust, ühtlust ja selgust; on veendunud, et uued vahendid (näiteks Euroopa rahu-tagamisrahastu) võivad suurendada liikmesriikide vahel solidaarsust ja koormuse jagamist ÜJKP operatsioonide toetamisel ning võivad üldisemalt aidata parandada ELi välistegevuse tulemuslikkust;

72. tuletab meelde, et pikemas perspektiivis edukas tegevus eeldab konfliktide ärahoidmise, leevendamise ja lahendamise kaasavat käsitlust ning tuletab meelde, et konfliktide lahendamine on edukam, kui kogu selle protsessi käigus järgitakse soolise võrdsuse ja võrdõiguslikkuse põhimõtet; nõuab sellistel missioonidel ja nende juhtimisel naiste suuremat esindatust, seda ka läbirääkimistel ja otsuste tegemisel; nõuab soolise aspekti süstemaatilisemat arvestamist ÜJKP missioonidel ja operatsioonides ning seda, et aktiivsemalt toetataks naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamist ning sellele järgnenud naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate resolutsioonide, samuti ÜRO Julgeolekunõukogu noori, rahu ja julgeolekut käsitleva resolutsiooni 2250 (2015) rakendamist; palub seetõttu komisjonil tagada kõikide konfliktide ohjamisega seotud tegevuste puhul naiste, noorte, inimõiguslaste ning usuliste, etniliste ja muude vähemuste struktuurne kaasamine;

73. nõuab soolise võrdõiguslikkuse ja vähemuste õiguste tulemuslikku integreerimist ELi välistegevuse strateegilistesse ja operatiivsetesse aspektidesse, mis võiks hõlmata ka naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö uue rahastamisvahendi sihtprogrammeerimist; väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle saavutada oma ametiaja lõpuks eesmärk, mille kohaselt peaks naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel ja delegatsiooni juhtide seas olema 40 %; palub, et Euroopa välisteenistus annaks Euroopa Parlamendile korrapäraselt ajakohastatud teavet selle eesmärgi täitmise kohta;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

74. rõhutab, et terrorismioht valitseb endiselt nii Euroopas kui ka väljaspool Euroopat; on kindlalt veendunud, et terrorismivastane võitlus peaks jääma eelseisvatel aastatel ELi üheks prioriteediks; palub uuel Euroopa Komisjonil esitada terrorismivastase võitluse tegevuskava;

75. toonitab, kui tähtis on tugevdada ELis luurealast koostööd ja see koostöö tagada, kuna terrorism ohustab meie Euroopa põhiväärtusi ja julgeolekut ning võitlus selle vastu nõuab mitmemõõtmelist käsitlust, mis hõlmab nii kõigi liikmesriikide kui ka kolmandate riikide piirivalveasutused, politsei, kohtud ja luureteenistused;

o

o o

76. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning liikmesriikidele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0009

Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitlev aastaaruanne

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta – aastaaruanne (2019/2135(INI))

(2021/C 270/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. detsembri 2013. aasta, 26. juuni 2015. aasta, 15. detsembri 2016. aasta, 22. juuni 2017. aasta, 28. juuni 2018. aasta, 14. detsembri 2018. aasta ja 20. juuni 2019. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2013. aasta, 18. novembri 2014. aasta, 18. mai 2015. aasta, 27. juuni 2016. aasta, 14. novembri 2016. aasta, 18. mai 2017. aasta, 17. juuli 2017. aasta, 25. juuni 2018. aasta ja 17. juuni 2019. aasta järeldusi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta,
- võttes arvesse dokumenti „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, mida komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitles 28. juunil 2016. aastal,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni presidendi ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) peasekretäri 8. juuli 2016. aasta ja 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsioone,
- võttes arvesse 42 ühist ettepanekut, mille Euroopa Liidu Nõukogu ja Põhja-Atlandi Nõukogu kiitsid heaks 6. detsembril 2016, ning 14. juuni ja 5. detsembri 2017. aasta eduaruandeid nende rakendamise kohta ja mõlema nõukogu poolt 5. detsembril 2017 heaks kiidetud 32 uut ettepanekut,
- võttes arvesse 7. juuni 2017. aasta aruteludokumenti Euroopa kaitse tuleviku kohta (COM(2017)0315),
- võttes arvesse oma 12. septembri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu sõjaliste struktuuride olukorra ja tulevikuväljavaadete kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse ÜRO põhikirja ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni 1. augusti 1975. aasta Helsingi lõppakti,
- võttes arvesse oma 12. septembri 2017. aasta resolutsiooni Euroopa kosmosestrateegia kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni Euroopa kaitseliidu kohta ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT C 93, 9.3.2016, lk 144.

⁽²⁾ ELT C 337, 20.9.2018, lk 11.

⁽³⁾ ELT C 356, 4.10.2018, lk 130.

⁽⁴⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 18.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse oma 16. märtsi 2017. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiseadusliku, õigusliku ja institutsioonilise mõju ning Lissaboni lepingust tulenevate võimaluste kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2017. aasta resolutsiooni volituse kohta 2018. aasta eelarve projekti kolmepoolseteks läbirääkimisteks ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2018. aasta resolutsiooni sõjaväelise liikuvuse kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1092, millega kehtestatakse Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programm eesmärgiga toetada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõime ja uuendusvõimet ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2019. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta (vastavalt Euroopa Parlamendile esitatud nõukogu aastaaruandele ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta) ⁽¹⁰⁾, 13. detsembri 2017. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise aastaaruande kohta ⁽¹¹⁾ ning 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise aastaaruande kohta ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 14. novembril 2016. aastal esitatud dokumenti „Julgeoleku- ja kaitseküsimuste rakenduskava“,
- võttes arvesse oma 13. juuni 2018. aasta resolutsiooni ELi ja NATO suhete kohta ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 30. novembri 2016. aasta teatist „Euroopa kaitsealane tegevuskava“ (COM(2016)0950),
- võttes arvesse uut kaitsepaketti, mida komisjon esitles 7. juuni 2017. aasta pressiteates „Kaitset pakkuv Euroopa: Euroopa Komisjon algatab arutelu julgeoleku- ja kaitsekoostöö liidu loomiseks“,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise kohta ⁽¹⁴⁾, 13. detsembri 2017. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise aastaaruande kohta ⁽¹⁵⁾ ning 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise aastaaruande kohta ⁽¹⁶⁾,
- võttes arvesse Venemaa ebaseaduslikku sissetungi Krimmi ja Krimmi annekteerimist Venemaa poolt,
- võttes arvesse keskmaja- ja pikemaajalise piiramise lepingut, Venemaa korduvaid lepingu rikkumisi, sealhulgas maapealse baseerumisega tiibrakettide 9M729 väljatöötamist ja kasutuselevõttu ning USA ja Venemaa taganemist sellest lepingust,
- võttes arvesse, et Venemaa on rikkunud liikmesriikide õhuruumi ja merepiire,

⁽⁵⁾ ELT C 263, 25.7.2018, lk 125.

⁽⁶⁾ ELT C 334, 19.9.2018, lk 253.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0498.

⁽⁸⁾ ELT L 200, 7.8.2018, lk 30.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0430.

⁽¹⁰⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 50.

⁽¹¹⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 36.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0514.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0257.

⁽¹⁴⁾ ELT C 238, 6.7.2018, lk 89.

⁽¹⁵⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 47.

⁽¹⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0513.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- võttes arvesse Hiina kasvavat majanduslikku ja sõjalist kohalolekut Vahemere maades ja Aafrika riikides,
- võttes arvesse sise- ja välisterrorismi ohtu, mis tuleneb eelkõige sellistest rühmitustest nagu ISIS ja Al Qaeda,
- võttes arvesse uut tehnoloogiat (näiteks tehisintellekt, kosmosesuutlikkus ja kvantarvutus), mis annab inimkonnale uusi võimalusi, kuid tekitab ka uusi kaitse- ja välispoliitikaprobleeme, mille lahendamiseks on vaja selget strateegiat ja liitlaste konsensust,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 24. juuni 2014. aasta otsust kohtuasjas C-658/11, Euroopa Parlament, keda toetab komisjon, vs. Euroopa Liidu Nõukogu ⁽¹⁷⁾,
- võttes arvesse 28. märtsil 2018 avaldatud ELi sõjaväelise liikuvuse tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu järeldusi „ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse tugevdamine: 2019.–2021. aasta prioriteedid“, mis võeti vastu 18. septembril 2018,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni arvamust,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0052/2019),

Jätakuvalt ebakindel ja ettearvamatu julgeolekuolukord

1. võtab teadmiseks, et liidu julgeolekukeskkond on pidevalt halvenevas seisukorras, kuna toime tuleb tulla mitmesuguste raskustega, mis mõjutavad otseselt või kaudselt liikmesriikide ja nende kodanike julgeolekut: relvakonfliktid ja ebakindlad riigid Euroopas ja selle lähedal, mis kutsuvad esile massilist rahvastiku ümberasumist ja inimõiguste rikkumisi, mida soodustavad riikidevahelised organiseeritud kuritegevuse võrgustikud, džihadistlik terrorism, küberründed, hübriidohud ja Euroopa riikide vastu suunatud sõjad, desarmeerimispuüdluste ja rahvusvaheliste relvastuskontrollikordade nõrgenemine, kasvavad ohud loodusvaradele, energiajulgeoleku puudumine ja kliimamuutused;
2. on seisukohal, et ebastabiilsus ja ettearvamus liidu piiridel ning lähemas naabruses (Põhja-Aafrika, Lähis-Ida, Kaukaasia, Balkani riigid, Vahemere idaosa, Venemaa agressioon Ukraina ja Gruusia suhtes jne) ja ka kaugemal (Sahel, Aafrika Sarve piirkond jne) ohustab nii otseselt kui ka kaudselt maailmajao julgeolekut; rõhutab, et sise- ja välisjulgeolek on lahutamatu seotud; tunnistab, et aktiivne tegevus naabruses on Euroopa Liidu huvides;
3. täheldab, et mõned ülemaailmsed osalejad (USA, Hiina, Venemaa), aga ka üha rohkem piirkondlikke osalejaid (Türgi, Iraan, Saudi Araabia jne) püüavad oma võimu kinnitada ühepoolsete diplomaatiliste seisukohavõttudega, liitudes toimuvate muutustega, valdavalt hübriidse iseloomuga destabiliseeriva tegevusega ja sõjaliste võimete suurendamisega;
4. rõhutab Arktika suurenevat geopoliitilist tähtsust ning selle mõju ELi ja kogu maailma julgeolekuolukorrale; nõuab tungivalt, et EL tegutseks selle nimel, et töötada välja sidusam sise- ja välispoliitika, Arktika strateegia ja konkreetne tegevuskava ELi tegevuseks Arktika piirkonnas, võttes arvesse ka julgeoleku- ja geostrateegilisi aspekte; märgib, et EL on suuteline aitama kaasa võimalike julgeoleku- ja geostrateegiliste probleemide lahendamisele;
5. väljendab tõsist muret Türgi üldise destabiliseeriva käitumise pärast, sealhulgas riigi ebaseadusliku tegevuse pärast Küprose majandusvööndis/mandrilaval, kuna niisuguse tegevusega rikub ta rahvusvahelist õigust ja heanaaberlikke suhteid ning ohustab rahu ja stabiilsust niigi ebakindlas piirkonnas;

⁽¹⁷⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus (suurkoda), 24. juuni 2014, Euroopa Parlament vs. Euroopa Liidu Nõukogu, C-658/11, ECLI:EU:C:2014:2025.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

6. peab kahetsusväärseks asjaolu, et seejuures eiravad mõned neist osalejatest sihilikult rahu säilitamiseks hädavajalikke mitmepoolseid mehhanisme, ÜRO põhikirja põhimõtteid ja asjakohaseid rahvusvahelise õiguse sätteid või püüavad neid hävitada; märgib, et neist võib kujuneda otsene oht ELi julgeoleku jaoks ning nad võivad seada ohtu väljakujunenud kahepoolsete suhted ELi ja naaberriikide vahel;

7. rõhutab tuumarelvade leviku ohuga võitlemiseks Euroopa Liidu ja asjaomaste osaliste vaheliste mitmepoolsete läbirääkimiste tähtsust; nõuab tungivalt, et austataks tuumalepinguid; nõuab ühtlasi tungivalt, et toetataks uue lepingu sõlmimist, et asendada keskmaa-tuumajõudude piiramise leping, ning 2020. aastal tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu uuendamist;

8. rõhutab, et Ida- ja Kagu-Aasiaga sisuliste suhete tugevdamine on ELi reeglitel põhineva, tervikliku ja jätkusuutliku ühendamise strateegia jaoks väga oluline; võtab teadmiseks sõjalise võimekuse suurendamise selles piirkonnas ning nõuab, et kõik asjaosalised austaksid meresõiduvabadust, lahendaksid lahkarvamusi rahumeelsete vahenditega ja hoiduksid ühepoolsete meetmete võtmisest olukorra muutmiseks, sealhulgas Ida- ja Lõuna-Hiina merel ning Taiwani väinas; väljendab muret asjaolu pärast, et autokraatlike režiimide välissekkumine väärinfo levitamise ja küberrünnete korraldamise kaudu Aasia demokraatlike riikide eelseisvate üldvalimiste raames ohustab neid riike ja piirkonna stabiilsust; väljendab veelkord toetust Taiwani sisulisele osalemisele rahvusvahelistes organisatsioonides, mehhanismides ja tegevuses;

9. väljendab muret Venemaa tegevuse ja poliitika pärast, mis jätkuvalt destabiliseerivad ja muudavad julgeolekukeskkonda; rõhutab, et Venemaa okupatsioon Ukrainas idaosas kestab jätkuvalt, Minski kokkuleppeid ei ole rakendatud ning Krimmi ja Donbassi ebaseaduslik annekteerimine ja militariseerimine jätkub; väljendab muret Venemaa põhjustatud jätkuvate külmutatud konfliktide pärast Euroopas (Moldovas, Gruusias); rõhutab, et selles kontekstis peab ELi poliitika olema üksmeelne;

10. mõistab jätkuvalt hukka Venemaa sõjalise sekkumise ja Krimmi poolsaare ebaseadusliku annekteerimise; väljendab toetust Ukrainas iseseisvusele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele;

11. tuletab meelde, et on oluline tagada ELi poliitika järjepidevus seoses territooriumide okupeerimist ja annekteerimist puudutavate olukordadega;

12. täheldab, et liidu reageerimine uutele kriisidele ja uuele rahvusvahelisele olukorrale ning sellekohane poliitiline, diplomaatiline ja sõjaline kohandumine on olnud aeglane; on seisukohal, et eriti kaitsevaldkonnas pärsivad ebapiisavad investeeringud, võimekuse ja koostalitlusvõime puudumine, aga ka eriti poliitiline soovimatus rakendada rangeid sätteid, mis on ette nähtud liidu aluslepingutega ja ka mitmete liikmesriikidevahelise koostöö vormide puhul, liidu võimet täita väliskriisides otsustavat rolli ja täieliku potentsiaali ärakasutamist; tunnistab ja rõhutab lisaks, et ükski riik ei suuda Euroopa ja selle lähikonna julgeolekuprobleeme üksi lahendada; palub Euroopa Ülemkogul muuta nõukogus ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonnas kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamiseks prioriteediks, kui ELi leping seda võimaldab; kutsub liikmesriike üles töötama välja kriiside ja konfliktide puhul järgitava tõhusa integreeritud lähenemisviisi, mis ühendaks tsiviil- ja sõjalised vahendid parimal võimalikul ja kõige tasakaalustatumal viisil; on veendunud, et liidu suutlikkus reageerida tekkivatele kriisidele ja konfliktidele asjakohaselt sõltub ka otsuste tegemise kiirusest; märgib, et sihipärased piiravad meetmed võivad olla tõhusad vahendid, kuid rõhutab, et need ei tohiks mõjutada süütu inimesi ning need peaksid olema kooskõlas ÜRO põhikirja ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) põhimõtetega;

13. tunneb heameelt asjaolu üle, et Euroopa Liidu liikmesriikide, ülejäänud Euroopa riikide ja Euroopa institutsioonideni on jõudnud arusaamine ühistest julgeolekuhuvideest ning neil on kasvav poliitiline tahe tegutseda oma julgeoleku huvides ühiselt, kasutades selleks rohkem vahendeid, et tegutseda ennetavamal, kiiremal, tulemuslikumal ja autonoomsemal viisil; märgib, et ainult kollektiivse lähenemisviisi abil saab EL muutuda tugevamaks ja võtta suurema vastutuse oma julgeoleku ja kaitse eest;

14. rõhutab, et neid probleeme on kõige parem lahendada ühiselt, mitte üksikute riikide kaupa; peab väga oluliseks, et EL reageeriks nendele probleemidele kiiresti, sidusalt, tõhusalt, üksmeelselt ning liitlaste, partnerite ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega kooskõlastatult;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

15. on veendunud, et vastus liidu julgeolekuprobleemidele peitub eelkõige tema strateegilise autonoomia määratlemises ja suurendamises, selle suutlikkuses ja võimes töötada teistega strateegilises partnerluses;
16. toonitab, et ELi ja NATO strateegiline partnerlus on ELi ja selle naabruse julgeolekuprobleemide lahendamiseks otsustavalt tähtis; rõhutab, et ELi strateegiline autonoomia ei kujuta endast NATO jaoks probleemi ega kahjusta Euroopa praegust julgeolekustruktuuri; rõhutab, et tugevam Euroopa tugevdab NATOt ja võimaldab ELil lahendada koos NATOga rohkem üleilmseid probleeme;
17. väljendab heameelt viimase viie aasta saavutuste üle ÜJKP tugevdamisel ning kutsub nõukogu ja komisjoni üles arendama edasi liidu suutlikkust tegutseda ülemaailmse partnerina, esindades Euroopa kodanike huve ja toimides rahvusvahelistes suhetes positiivse jõuna;
18. tervitab ja toetab operatsiooni Atlantic Resolve ja NATO tõhustatud tulevikku suunatud kohalolekut Euroopa maailmajaos ning tunnustab NATO vägede tähtsust püüdlustes hoida ära Venemaa edasist agressiooni ja pakkuda konflikti korral olulist toetust;
19. tunnustab Euroopa osalemist operatsioonis Resolute Support Afganistanis ja selle toetamist; tunnustab lisaks selle missiooni tähtsust Afganistani ja piirkonna stabiilsuse ja julgeoleku jaoks;

Vajadus arendada ja tugevdada Euroopa strateegilist autonoomiat

20. märgib, et Euroopa strateegilise autonoomia saavutamise soov esitati esimest korda Euroopa Ülemkogu 19. ja 20. detsembri 2013. aasta järeldustes ning seda tunnustati esimest korda Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias, mille komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitas 28. juunil 2016 ning milles sätestati Euroopa strateegiline autonoomia pikaajalise eesmärgina ning kutsuti üles järk-järgult sünkroniseerima ja vastastikku kohandama riikide kaitseplaneerimise ja kaitsevõime arendamise tavasid;
21. on seisukohal, et Euroopa strateegiline autonoomia põhineb liidu võimel tugevdada oma vabadust hinnata enda sõltumatut operatiivsuutlikkust, mis hõlmab usaldusväärseid relvajõude, liidu tööstuse suutlikkusel toota varustust, mida liidu väed vajavad, ning tema poliitilisel suutlikkusel teha otsuseid, kui asjaolud seda nõuavad, ning see peegeldab eesmärki võtta Euroopa julgeoleku eest suurem vastutus, et kaitsta oma ühiseid huve ja väärtusi, tehes seda igal võimalusel koos partneritega ning vajaduse korral üksi; rõhutab, et energiajulgeolek on strateegilise autonoomia saavutamise oluline osa; on kindlalt veendunud, et Euroopa strateegiline autonoomia peaks hõlmama suutlikkust lähetada sõjalisi jõude ELi äärealadele;
22. on seepärast seisukohal, et Euroopa strateegiline autonoomia seisneb eeskätt liidu suutlikkuses hinnata kriisiolukorda ja teha autonoomne otsus, mis eeldab kindlasti sõltumatut ja tõhusat otsustusprotsessi, hindamisvahendite olemasolu ning analüüsi- ja tegevusvabadust; on lisaks seisukohal, et Euroopa strateegiline autonoomia põhineb liidu suutlikkusel tegutseda üksi, kui kaalul on tema huvid (operatsioonitandrid, mida ELi liikmesriigid loevad prioriteetseks), või olemasoleva koostöö raames; rõhutab, et Euroopa strateegiline autonoomia on osa mitmepoolsest raamistikust, kus täidetakse ÜROs võetud kohustusi ning mis täiendab ja tugevdab muid liite ja partnerlusi, millega enamik liikmesriike on ühinenud; rõhutab, et strateegiline autonoomia ei tähenda, et liit peaks süstemaatiliselt igal pool ja igal ajal alati üksi tegutsema;
23. on arvamusel, et Euroopa strateegilise autonoomia väljakujunemine oleneb tervikliku ÜVJP loomisest, mida toetab Euroopa kaitsealane koostöö tehnoloogia, võimekuse ning tööstus- ja operatiivtegevuse valdkondades; on seisukohal, et üksnes pragmaatilistel algatustel põhinev praktiline ja paindlik koostöö võimaldab järk-järgult raskustest üle saada, rajada tõelise ühise strateegilise kultuuri ning kujundada ühiseid lahendusi, mis vastavad ELi peamistele julgeoleku- ja kaitseprobleemidele;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

24. rõhutab, et ELi strateegilise autonoomia suurendamiseks peavad liikmesriigid suurendama oma kaitsekulutusi ning seadma eesmärgiks 2 % SKPst; leiab, et liikmesriigid ja EL peavad kiiremas korras investeerima rohkem julgeolekusse ja kaitsesse ning et kaitsealane solidaarsus ja koostöö peaksid saama normiks;

25. rõhutab, et Euroopa strateegilist autonoomiat on tõesti võimalik saavutada vaid siis, kui liikmesriigid näitavad üles poliitilist tahet, sidusust ja solidaarsust, mis tähendab ka eelkõige vajadust eelistada Euroopa võimete hankimist, kui varustus vastab kõrgeimatele standarditele, on kättesaadav ja konkurentsivõimeline, et tagada samal ajal vastastikune juurdepääs hästi kaitstud relvaturule;

26. kordab, et Euroopa strateegiline autonoomia on õiguspärane ja vajalik püüdlus ning see peab jääma ÜVJP ja Euroopa kaitsepoliitika üheks põhieesmärgiks; rõhutab, et selle praktilise ja operatiivse rakendamise eest vastutavad nii EL kui ka selle liikmesriigid;

Kindlamad reaalsed edusammud Euroopa strateegilise autonoomia saavutamiseks

27. märgib, et Euroopa strateegiline autonoomia peab väljenduma praktiliselt nii välis- ja julgeolekupoliitika, tööstuse, võimekuse (ühised programmid, kaitsetehnoloogiasse investeerimine) kui ka operatiivtegevuse valdkonnas (operatsioonide rahastamine, partnerite suutlikkuse suurendamine, missioonide planeerimise ja elluviimise võime);

28. peab asjakohaseks järgida piiravat relvaekspordi poliitikat kõigi relvaliikide puhul, kaasa arvatud kaheksa kasutusega kaupade puhul; nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid Euroopa Liidu relvaekspordi toimimisujuhendit; kordab, et kõik liikmesriigid peavad rangelt kohaldama nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühise seisukohtas 2008/944/ÜVJP⁽¹⁸⁾ (relvaekspordi kohta) sätestatud eeskirju, sealhulgas lõppsihtriigis inimõiguste järgimist käsitlevat kriteeriumi 2;

ÜJKP missioonid ja operatsioonid

29. on seisukohal, et Euroopa kaitse sõltub suuresti liidu suutlikkusest ja liikmesriikide poliitilisest tahtest sekkuda tõsiseltvõetaval viisil sõjaliselt välistel operatsioonitandritel; märgib, et liidu käsutuses on märkimisväärsed inim-, finants-, tehnilised ja sõjalised ressursid, mis annavad talle ainulaadse suutlikkuse viia ellu sõjalisi ja tsiviiloperatsioone ning reageerida kiiresti ja ennetavalt tulevastele julgeolekuprobleemidele, näiteks aktiivsete rahuvalvemissioonide abil;

30. toonitab, et alates ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia vastuvõtmisest 2016. aastal tekitab piirkondlike ja kohalike konfliktide levik eelkõige liidu vahetus naabruses liidu julgeolekule palju probleeme, sest neil on sageli ülekanduv mõju; on sellega seoses arvamusel, et liidust peaks saama kindlam tegutseja kriisiohjes, konfliktide lahendamisel ja rahuvalves, võimaluse korral koos teiste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, näiteks ÜRO ja Aafrika Liit, ning kooskõlas mitmepoolsuse vallas võetud kohustustega, aga ka üksipäini, kui olukord seda nõuab;

31. ergutab Euroopa välisteenistust ja liikmesriike võtma kasutusele rohkem tulevikku suunatud lähenemisviisi võimete planeerimisele ja arendamisele ning ennetama tulevase vajadusi, et EL saaks reageerida kindlalt kriisidele ja konfliktidele;

32. märgib, et liit tegutseb praegu kolmel mandril, kuhu on saadetud 16 tsiviil- või sõjalist missiooni (kümme tsiviil- ja kuus sõjalist missiooni, millest kolm täitevvolitustega ja kolm täitevvolitusteta missiooni); tunnustab nende missioonide panust rahu- ning rahvusvahelisse julgeolekusse ja stabiilsusesse; rõhutab, et nende rakendamisega peab kaasnema Lissaboni lepingus sätestatud ja viimastel aastatel kasutusele võetud vahendite ülevaatamine, mis peaks tõhustama neid ja suurendama ELi kodanike julgeolekut; edendab eesmärki saavutada ÜJKP missioonide suurem tõhusus lähetatud personali suurendamisega kuni 70 %-ni ning palub liikmesriikidel anda suurem panus;

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

33. kiidab heaks Euroopa Kontrollikoja kaasatuse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide auditeerimisse ning ergutab eriaruannete koostamist ka muude missioonide ja operatsioonide kohta;
34. palub liikmesriikidel ja Euroopa organitel pidada kõrgetasemelist Aafrikas tegutsemist esmatähtsaks ja seda jätkata; tunneb seepärast heameelt nõukogu 2018. aasta juuli otsuse üle pikendada Kesk-Aafrika Vabariigis ellu viidava Euroopa Liidu väljaõppemissiooni (EUTM RCA) volitust kaheks aastaks ja nõukogu kavatsust käivitada sõjalise komponendi täiendamiseks tsiviilmissioon; märgib, et hiljutised arengusuunad on positiivne märk liikmesriikide taaskordsest kaasatusest, kuid rõhutab, et riigi julgeoleku- ja inimõigustealane olukord on endiselt väga problemaatiline;
35. rõhutab liidu ulatuslikku tegevust Sahelis ja Aafrika Sarve piirkonnas kuue tsiviil- (EUCAP Mali, EUCAP Niger, EUCAP Somalia) ja sõjalise missiooni (EUTM Mali, EUTM Somalia, Atalanta) kaudu; peab tervitatavaks ja ergutab jõupingutusi, mida tehakse selleks, et Saheli piirkonna tsiviilmissioonid toimiks piirkonnaüleselt, arvestades, et julgeolekuprobleemid ületavad nende riikide piire, kuhu Euroopa missioonid on saadetud; lisaks peab kiiduväärseks ELi toetust G5 Saheli operatsioonile; kritiseerib selle raames asjaolu, et Euroopa välisteenistus ei kehtestanud sobilikke näitajaid, et jälgida missioonide EUCAP Niger ja EUCAP Mali tulemusi, ning et missioonitegevuse jälgimine ja hindamine polnud piisav ega mõeldud võtma arvesse nende mõju;
36. väljendab sügavat muret Mali julgeolekujõudude toimepandud mitmekümnete ränkade inimõiguste rikkumisjuhtumite pärast, mida uuris ja millest teatas ÜRO mitmemõõtmeline integreeritud stabiliseerimissmissioon Malis ning mis võivad humanitaarõiguslikult kujutada endast sõjakuritegusid; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tagaks, et ELi partnerid järgivad lisaks õiguslikult siduvatele ELi normidele rangelt ka rahvusvahelist humanitaarõigust ja inimõigustealast õigust ning et asjaomased juhtumid toodaks viivitamata kohtu ette; palub Euroopa välisteenistusel anda Euroopa Parlamendile neist juhtumitest kiiresti aru;
37. on mures Burkina Fasos valitseva olukorra halvenemise ja selle geopoliitilise mõju pärast Saheli piirkonnale ja lääneriikidele, mis võib õigustada tsiviil- ja/või sõjalise missiooni lähetamist, et tugevdada julgeolekusektori juhtimist, inimõiguste austamist ja elanike usalduse taastamist oma julgeolekujõudude vastu;
38. kordab, et Lääne-Balkani piirkond on ELi julgeoleku ja stabiilsuse jaoks strateegilise tähtsusega; rõhutab, et ELi tegevust, integratsiooni ja koordineerimist tuleb selles piirkonnas täiustada, sealhulgas ELi ÜJKP missioonide volituste kaudu; kordab, et ELi Lääne-Balkani poliitika eesmärk on viia selle piirkonna riigid ELi õigustikuga kooskõlla ning abistada neid teel ühinemise poole, tõhustades Euroopa jaoks tervikuna rahu ja stabiilsuse juhtimist;
39. rõhutab Ida-Euroopa ja Lääne-Balkani riikide strateegilist tähtsust ELi stabiilsuse ja julgeoleku jaoks ning toonitab vajadust keskenduda ELis neid piirkondi hõlmavale poliitilisele tegevusele ja seda tugevdada, sh ELi ÜJKP missioonide kindla mandaadi abil;
40. toonitab operatsiooni EUFOR Althea murrangulist rolli Bosnias ja Hertsegoviinas rahu ja julgeoleku saavutamisel ja säilitamisel nii riigis kui ka piirkonnas; väljendab heameelt nõukogu 2019. aasta oktoobri järelduste üle, kus toetatakse Euroopa sõjaväe jätkuvat kohalolekut Bosnias ja Hertsegoviinas;
41. nõuab, et nõukogu ja liikmesriikide poolt 2018. aasta novembris vastu võetud tsiviilmissioonide kokkulepet, mille eesmärk on suurendada ÜJKP tsiviilmissiooni vahendeid, et jõuda kokkulepitud töötajate arvuni ning muuta missioonid paindlikumaks ja paremini toimivaks, mis läbi oleks tagatud liidu kohapealse tegevuse tõhusus ja usaldusväärus, hakataks kiiresti ja tõhusalt rakendada; nõuab tungivalt, et liikmesriigid korraldaksid kindla iga-aastase läbivaatamise, mis aitaks jälgida ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe elluviimisel tehtud edusamme ning mis võiks toetada ÜJKP missioonide edasist kutseliseks muutmist pärast 2023. aastat, kaasa arvatud meetmeid, mis tagavad kõigi osaliste vastutuse missioonide edu eest; palub liikmesriikidel võimalikult kiiresti katsetada asja kasutusele võetud kohapealsete spetsialiseeritud rühmade kontseptsiooni katseprojekti korraldamise abil, kasutades seda vahendina, mis aitab teha spetsialiseeritud võimekuse kättesaadavaks piiratud ajaks ning täita praegused võimekuse puudujäägid, ning hinnata esimestest lähetamistest saadud õppetunde;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

42. rõhutab, et praegu on ELi naabruses, konkreetsemalt Aafrikasse ja Lähis-Itta, Lääne-Balkanile ja Ida-Euroopasse lähetatud kümme ÜJKP tsiviilmissiooni, mis annavad rahule ja julgeolekule suurt lisaväärtust;
43. rõhutab, et ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe elluviimine ei tohiks olla ÜJKP tsiviiltegevuse tugevdamise lõpp;
44. märgib siiski, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide tõhusust pärsivad tavaliselt püsivad struktuurilised nõrgad kohad ning liikmesriikide ja Euroopa institutsioonide üha suurenev vastumeelsus nende missioonide ja operatsioonide tõhustamise suhtes nii inimressurside kui ka volituse küsimuses, ning nõuab nende lahendamiseks ühise Euroopa lahenduse leidmist; tõdeb, et ÜJKP sõjaliste operatsioonide puhul on üha sagedamini tegemist keskendumisega relvajõudude väljaõppele (EUTM) ja täitevvolitused puuduvad, ning märgib, et kuigi EUTMi personal teeb väärtuslikku tööd, ei suuda moodustatud üksused väljaõppe piirangute ja relvade puudumise tõttu piisavalt toimida ega piirata relvastatud mässude ja džihaditerrorismi levikut;
45. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ühise poliitilise tahte algatamise vajaduse tõttu kulgevad otsustus- ja kasutuselevõtu protsessid väga erinevas tempos; tuletab meelde, et viimasel ajal on väga vähestele sõjalistele operatsioonidele antud täitevvolitusi, kuna otsustusprotsessid ei korvanud poliitilise tahte puudumist, ning nõuab selle raames, et liikmesriigid leiaksid kriisiga silmitsi seistes vajaliku poliitilise tahte kasutada ÜJKP struktuure ja menetlusi aktiivselt, et lähetada missioone kiiremini, paindlikumalt ja sidusamalt; palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja selgitaks parlamendile ilmselgelt uut kriisiohjevahendit, nimelt minimissioonide alustamist ELi lepingu artikli 28 alusel;
46. rõhutab haldus- ja eelarvemenetluste vähest paindlikkust, mis tekitab kohapeale saadetud töötajatele suuri raskusi;
47. rõhutab vajadust missioonide ja operatsioonide korrapärase hindamise järele, et parandada nende tõhusust; palub Euroopa välisteenistusel ja komisjonil kehtestada volitused, eelarve, jõukasutusreeglid ja tegevuskorra, mis vastavad operatsioonidele, ja näha ette väljumisstrateegia; nõuab selle raames korrapärasemat teabe jagamist ja konsulteerimist pädevate parlamendikomisjonidega missioonide eel, kestel ja järel ning palub neil komisjonidel saata oma lähetusi ja delegatsioone eelkõige piirkondadesse, kus toimuvad ÜJKP missioonid ja operatsioonid; nõuab kindlalt, et Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele antaks ÜJKP osas tugevam roll, et tagada parlamentaarne järelevalve ÜJKP ja selle eelarve üle;
48. rõhutab, kui tähtis on korraldada ja viia ellu Euroopa relvajõudude ühist väljaõpet ja ühisõppusi, samuti ELi ja NATO paralleelseid ja koordineeritud õppusi, mis edendavad organisatsioonilist, menetlusalist ja tehnilist koostalitlusvõimet ja sõjaväelist liikuvust, et missioonideks võimalikult hästi valmistuda, tagada täiendavus, vältida tarbetut kattuvust ning tulla toime mitmesuguste, nii tavaliste kui ka ebatavaliste ohtudega; väljendab sellega seoses heameelt noorte sõjaväeohvitseride vahetuse Euroopa algatuse (sõjaline Erasmus – EMILYO) üle, mida viib ellu Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledž ning mille eesmärk on võimaldada riiklikel sõjalise hariduse ja koolituse asutustel kasutada võimalusi teadmiste ja oskusteabe kvantitatiivseks ja kvalitatiivseks vahetuseks; väljendab heameelt asjaolu üle, et tunnistatakse, et naisteta pole julgeolekut, ja rõhutab, kui oluline on naiste osalemine läbirääkimistes ja missioonides;
49. rõhutab, et riikides, kus EL sekkub, on relvajõududel pidev varustuse puudus, mis pärsib väljaõppemissioonide edukust; juhib tähelepanu asjaolule, et eelkõige kohmakate riigihankemenetluste tõttu on raske vajalikku varustust õigeaegselt tarnida; on veendunud, et kolmandate riikide sõjajõudude väljaõpetamisel ja nõustamisel on pikas perspektiivis võimatu saavutada positiivseid tulemusi, kui neile jõupingutustele ei suudeta lisada kasulikke ja koordineeritud varustustarnete programme; kiidab heaks algatuse „Julgeoleku ja arengu toetamine suutlikkuse suurendamise kaudu“, mille tulemusena vaadati 2017. aastal läbi stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend („ICSP +“), et võimaldada rahastada kolmandate riikide relvajõudude väljaõpet ja neile mittesurmava varustuse tarnimist; märgib, et praeguseks on ellu viidud kolm projekti: Malis, Kesk-Aafrika Vabariigis ja Burkina Fasos; rõhutab, et kohaliku elanikkonna seas on suur nõudlus väljaõppe ja varustustarnete valdkonna toetamise järele;
50. kutsub ELi üles tegelema järjepidevate ja kasvavate ohtudega kultuuripärandi kaitsele ja säilitamisele ning tõkestama kultuuriväärtuste salakaubavedu eelkõige konfliktipiirkondades; märgib, et ühiskondade ilmajätmine nende kultuuripärandist ja ajaloolistest juurtest muudab nad radikaliseerumise suhtes haavatavamaks ja ülemaailmsete džihadi ideoloogiate suhtes vastuvõtlikumaks; kutsub ELi üles töötama välja ulatusliku strateegia selliste ohtudega võitlemiseks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

51. tunneb muret vägede moodustamise probleemi pärast eelkõige sõjaliste missioonide käivitamisel; rõhutab, et EUTM Somalia puhul on vajalike jõudude koondamine osutunud raskeks; märgib, et viimasel väeloome üldkonverentsil, mis toimus 4. juunil 2019, märgiti, et missioon võib isikkoosseisu nappuse tõttu nurjuda; märgib, et liidu käimasolevad sõjalised operatsioonid puudutavad keskmiselt vaid umbes tosinat liikmesriiki; rõhutab, et missiooni edu põhitegurid on kohapealse isikkoosseisu pädevus, professionaalsus ja pühendumus; kutsub liikmesriike üles tegema suuremaid pingutusi seoses missioonidele lähetatava isikkoosseisu kvaliteediga ning parandama missioonide ametikohtade täituvust;

52. kutsub nõukogu üles selgitama, miks teatavad missioonid jätkuvad, kuigi need on juba saavutanud oma piiratud sõjalise või tsiviileesmärgi; peab vajalikuks kõiki olemasolevaid missioone hinnata, et teha kindlaks, millised neist on endiselt asjakohased; on seisukohal, et liit peaks koondama oma jõupingutused missioonidele, kus tal on suurim lisaväärtus; pooldab selliste objektiivsete kriteeriumide kehtestamist ja järgimist, millega mõõta seda lisaväärtust ja teha otsus missiooni jätkamise kohta;

53. võtab teadmiseks 26. septembri 2019. aasta otsuse pikendada Euroopa Liidu mereoperatsiooni Vahemerel (EUNAVFOR MED Sophia) kuue kuu võrra kuni 31. märtsini 2020; mõistab sügavalt hukka asjaolu, et merejõud on jätkuvalt piirkonnast eemaldatud; rõhutab tungivat vajadust jõuda liikmesriikide vahel kokkuleppele ning nõuab merejõudude tagasi kohapeale saatmist ja volituse täielikku rakendamist;

54. on seisukohal, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide rahastamise küsimus on selle poliitika kestlikkuse seisukohast väga oluline; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on vaadata läbi Athena mehhanism, et muuta ÜJKP sõjaliste operatsioonide ja missioonide rahastamismehhanism tulemuslikumaks; kiidab sellega seoses heaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku, mida toetas ka komisjon, luua Euroopa rahutagamisrahastus, millest rahastatakse osaliselt ELi kaitsekulutusi, eelkõige ÜJKP sõjaliste operatsioonide ühiseid kulusid ning partnerite sõjalise suutlikkuse suurendamisega seotud kulusi; loodab, et liikmesriigid jõuavad selle vahendi kasutuselevõtmises kiiresti kokkuleppele; rõhutab, kui tähtis on suurendada liidu finantsreeglite paindlikkust, et parandada liidu kriisidele reageerimise võimet ja hõlbustada Lissaboni lepingu sätete rakendamist; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kaaluma niisuguse paindliku mehhanismi loomist, mis võimaldaks aidata ÜJKP missioonil osaleda soovivatel liikmesriikidel kanda sellega seotud kulusid, hõlbustades sellega nende otsuse langetamist missiooni käivitamise või tugevdamise kohta; märgib, et see vahend oleks täielikult kooskõlas liidu strateegilise autonoomia eesmärkidega operatiivtegevuse valdkonnas;

55. palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja arutaks korrapäraselt Euroopa Parlamendiga kõiki ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud aspekte ja põhjapanevaid valikuid; on sellega seoses seisukohal, et Euroopa Parlamendiga tuleks ÜJKP missioonide strateegilise planeerimise, nende volituste muutmise ning nende lõpuleviimise võimaluste küsimustes eelnevalt konsulteerida;

56. toetab sõjaliste missioonide plaanimise ja juhtimise teenistuse (MPCC) loomist täitevvolitustega missioonide jaoks, et võimaldada kõikide ÜJKP sõjaliste operatsioonide elluviimist; nõuab koostöö tõhustamist MPCC ja tsiviilmissioonide plaanimise ja juhtimise teenistuse vahel; juhib tähelepanu värbamise ja vahendite kättesaadavaks tegemise probleemile, mis tuleb kõrvaldada, et MPCC oleks täielikult tulemuslik; kutsub Euroopa välisteenistust üles muutma MPCC virtuaalsest üksusest, millel on mitmed töötajate lähetamise kohad, kindlaks sõjaliseks üksuseks, mis on võimeline plaanida ja juhtida kõikvõimalikke ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 ette nähtud sõjalisi operatsioone;

57. tõdeb, et liidu lahingugruppide projekt on läbi kukkunud, kuna lahingugruppe ei ole alates nende loomisest 2007. aastal kordagi kasutatud ning neid on rakendatud üksnes Euroopa relvajõudude muutmise vahendina, ja et see on eelkõige tingitud liikmesriikide passiivsusest ning nende gruppide rakendamise ja rahastamise keerukusest, mis on vastuolus algselt seatud kiiruse ja tõhususe eesmärgiga; on seisukohal, et ELi lahingugruppide süsteem tuleks ümber struktureerida, seda tuleks arendada poliitiliselt edasi ning sellele tuleks anda piisav rahastus, et muuta see toimivaks, kasutatavaks, kiireks ja tõhusaks; nõuab saadud kogemuste põhjal lahingugruppide projekti ümberhindamist ja taaselustamist;

58. märgib, et vastastikuse abi klausel (ELi lepingu artikli 42 lõige 7), mida on ühel korral rakendatud, eeskätt vastusena relvastatud rünnakule liikmesriigi territooriumil, näitab liikmesriikidevahelist solidaarsust; märgib siiski, et selle artikli aktiveerimise tingimusi ja vajaliku abi andmise praktilisi üksikasju ei ole kunagi selgelt määratletud; nõuab täpseid suuniseid, et tagada hästi määratletud raamistik selle vahendi tulevaseks aktiveerimiseks ja tõhusamaks rakendamiseks, rohkemat arutelu kõnealuse õigusliku klausli rakendamise kogemuse üle ning ühiseid püüdlusi selle kohaldamisala selgemaks määratlemiseks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

59. tuletab meelde, et solidaarsusklausel (ELi toimimise lepingu artikkel 222) võimaldab liidul ja liikmesriikidel ka abistada liikmesriiki, kui seda on tabanud terrorirünnak või loodusõnnetusest või inimtegevusest tingitud õnnetus; tuletab meelde, et 2013. aasta Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia kohaselt võib eriti tõsine küberintsident või -rünnak olla liikmesriigi jaoks piisav põhjus, et käivitada ELi solidaarsusklausel (ELi toimimise lepingu artikkel 222); tuletab meelde, et nõukogu otsuses 2014/415/EL solidaarsusklausli liidupoole rakendamise kohta sätestatakse, et solidaarsusklausli kohaselt peab liit mobiliseerima kõik tema käsutuses olevad vahendid, kaasa arvatud ÜJKP raames loodud struktuurid; kutsub liikmesriike üles kaaluma solidaarsusklausli käivitamist tulevikus;

60. on veendunud, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide elluviimine peab tuginema paindlikele vahenditele, et liidul ja selle liikmesriikidel oleks hõlpsam pühenduda Euroopa strateegilise autonoomia tagamisele Euroopa stabiilsuse huvides; rõhutab sellega seoses, kui tõhusad on modulaarsed, mitmeotstarbelised ja tõeliselt toimivad juhtimisstruktuurid, nagu Euroopa armeekorpus (Eurocorps); märgib, et selle juhtimisstruktuuri missioone on edukalt laiendatud ja mitmekesistatud: aastatel 2015–2018 rakendati Euroopa armeekorpus neli korda ELi väljaõppemissioonide raames Malis ja Kesk-Aafrika Vabariigis (EUTM Mali ja EUTM RCA); kutsub liikmesriike ja komisjoni üles järgima selle paindliku ja operatiivkoostöö eeskujuga, mis on juba tõestanud oma kasulikkust ja tõhusust;

61. ootab, et liit kasutaks tõhusalt kõiki olemasolevaid ÜVJP ja ÜJKP poliitikavahendeid diplomaatia, koostöö, arengu, humanitaarabi, konfliktide ohjamise ja rahuvalve valdkonnas; rõhutab, et ÜJKP sõjalised ja tsiviilvahendid ei saa mingil juhul olla ainus lahendus julgeolekuküsimustele ning et alati tuleks vastu võtta integreeritud lähenemisviis; on seisukohal, et ainult kõigi nende vahendite kasutamine nn integreeritud lähenemisviisi alusel tagab vajaliku paindlikkuse kõige ambitsioonikamate julgeolekueesmärkide tõhusaks saavutamiseks;

62. tuletab meelde, et konfliktide lahendamine on edukam, kui kogu protsessis järgitakse soolist tasakaalu ja võrdõiguslikkust; nõuab selliste missioonide puhul naiste suuremat osalust ja esindatust juhtivatel ametikohtadel, soolise aspekti süstemaatilisemat arvestamist ÜJKP missioonidel ning naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise aktiivsemat toetamist; kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles algatama laiaulatuslikke meetmeid selleks, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide kõigil tasanditel osaleks rahvusvaheliste ekspertidena rohkem naisi, näiteks koostama sellesuunalise tegevuskava või pakkuma naistele sihtotstarbelisi stiimuleid ja karjääriplaneerimist või looma nende paremat esindatust tagavaid värbamismehhanisme;

63. palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja arutaks korrapäraselt Euroopa Parlamendiga ÜJKP rakendamise seotud pakilisi küsimusi; on veendunud, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja või sobiv Euroopa välisteenistuse ametiisik, kes omab vahetut ülevaadet ÜJKP juhtimisstruktuuridest ning on kaasatud käimasolevate tsiviil- ja sõjaliste operatsioonide kavandamise, elluviimise ja hindamise, peaks teavitama parlamenti viivitamata kõigi selliste operatsioonide olulistest struktuurimuudatustest, eriti seoses nende üldisloomu, volituste, kestuse või ennetähtaegse lõpetamisega;

64. rõhutab naiste olulist ja kasvavat rolli rahuvalvemissioonidel ning julgeoleku- ja kaitsepoliitikas ning kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles alustama Euroopa Parlamendiga arutelu selle üle, milliseid vahendeid siinkohal kasutada ja milliseid meetmeid võtta;

65. toonitab vajadust arendada edasi ÜJKP parlamentaarset ja demokraatlikku mõõdet ja olemust; on veendunud, et tulemuslik 21. sajandi julgeolekuohutude tõrjumiseks sobiv ÜJKP peab käima käsikäs tugeva parlamentaarset kontrolli ja kõrgete läbipaistvusnõuetega nii riiklikul kui ka ELi tasandil; on seisukohal, et ÜJKP parlamentaarset mõõtme tugevdamine on kooskõlas ELi kodanike nõudmistega julgeoleku, rahu ja liikmesriikidevahelise kaitse- ja julgeolekualase koostöö tõhustamise järele;

Võimekus ja tööstus

66. rõhutab, et Euroopa strateegilise autonoomia saavutamine põhineb tingimata liikmesriikide võimete ja kaitse-eelarvete suurendamisel ning Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamisel;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

67. märgib, et täiustatud tehnoloogia (robotika, tehisintellekt, kübertehnoloogia jne) tekkides kogevad kaitse- ja kosmosetööstus ennenägematut üleilmset konkurentsi ja suuri tehnoloogilisi muutusi;

68. väljendab heameelt asjaolu üle, et kaitse-elarvete kärpimise suundumus on ümber pööratud; kutsub sellega seoses liikmesriike üles investeerima lisaraha arukalt koostööprogrammidesse; on arvamusel, et seda tuleks liidu tasandil toetada ja edendada; soovib liikmesriikidel tõsta oma kaitsekulutuste tase 2 %-le SKPst;

69. tunnustab ELi institutsioonide ja liikmesriikide hiljutisi jõupingutusi, mis järgnesid ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia avaldamisele ja millega tahetakse anda uus arenguimpuls ÜJKP olemasolevatele vahenditele ja rakendada täielikult Lissaboni lepingu sätteid; rõhutab, et neid paljutöötavaid eesmärke tuleb nüüd konsolideerida ja järgnema peavad praktilised meetmed, et need eesmärgid aitaksid tõhusalt kaasa Euroopa ja selle lähinaabruse julgeoleku tagamisele;

70. võtab rahuloluga teadmiseks komisjoni 2. mai 2018. aasta ettepaneku luua järgmises mitmeaastases finantsraamistikus kaitsekoostöö jaoks 13 miljardi euro suurune elarverida, millest toetatakse ühiseid kaitsealaseid teadusuuringuid ja võimete arendamist; märgib, et see ettepanek, mis näitab komisjoni enneolematut toetust, sõltub nüüd liikmesriikide ühehäälselt nõusolekust järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames ja seejärel Euroopa Parlamendi heakskiidust;

71. väljendab heameelt komisjoni 2017. aasta juuni ettepaneku üle luua Euroopa Kaitsefond, millega kooskõlastatakse, täiendatakse ja võimendatakse riiklike kaitseinvesteeringuid ning mis soodustaks liikmesriikidevahelist koostööd, et arendada uusimat koostalitlusvõimelist kaitsetehnoloogiat ja varustust, ning mis toetaks innovatiivset ja konkurentsivõimelist kaitsetööstust kogu liidus, hõlmates piiriüleseid VKEsid; märgib, et see ettepanek on esimene algatus, mille puhul ühenduse vahendeid kasutatakse otseselt ühiste ELi kaitsealaste koostööprojektide toetamiseks; tõdeb, et see on oluline edasimineku Euroopa kaitsevaldkonnas nii poliitiliselt kui ka tööstuslikult; märgib, et Euroopa Kaitsefondist võiks aidata rahastada teadus- ja arendustööd selliste struktuuriprojektide jaoks nagu Euroopa tuleviku õhuvõitlussüsteem, tankid, raskelasti õhusõidukid või Euroopa raketitõrjevõime, samuti väikeseid ja keskmise suurusega projekte, millega luuakse innovaatilisi tuleviku suunatud kaitsealaseid; väljendab heameelt 2019. aasta ettevalmistava tegevuse tööprogrammi üle, millega eraldatakse 25 miljonit eurot teadusuuringutele, mille raames keskendutakse elektromagnetilise spektri domineerimisele ja tulevastele murrangulistele tehnoloogiatele kaitsevaldkonnas, mis on pikas perspektiivis Euroopa tehnoloogilise sõltumata säilitamise seisukohast kaks olulist valdkonda; väljendab heameelt ka asjaolu üle, et komisjon võttis 2019. aasta märtsis vastu esimese Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi (EDIDP), milles nähakse ette kaasrahastamine 500 miljoni euro ulatuses kaitsevõime ühiseks arendamiseks aastatel 2019–2020, ja avaldas 2019. aastal üheksa konkursikutset, sealhulgas süsteemi Eurodrone jaoks, mis on Euroopa strateegilise autonoomia jaoks võtmetähtsusega võimekus; rõhutab, et 2020. aastal järgneb veel 12 konkursikutset, mis hõlmavad prioriteetseid küsimusi kõikides valdkondades (õhu-, maismaa-, mere-, küber- ja kosmosevaldkond); võtab teadmiseks seose liikmesriikides praegu vastu võetavate hankeotsuste ning Euroopa Kaitsefondi raames toimuva tööstus- ja tehnoloogiaalase koostöö väljavaadete vahel;

72. kiidab heaks alalise struktureeritud koostöö tegeliku rakendamise, mis on oluline samm liikmesriikidevahelise tihedama koostöö suunas julgeoleku ja kaitse valdkonnas; rõhutab, et see säte, mis kehtestati 2009. aasta Lissaboni lepinguga (ELi lepingu artikkel 46), on õiguslikult siduv ja sisaldab ambitsioonikaid kohustusi, et võimaldada Euroopa riikidel, kes soovivad seda teha, liikuda kiiremini ühiste kaitseprojektide suunas; tõdeb, et alalisel struktureeritud koostööl võib olla oma osa Euroopa nõudluse struktureerimisel; märgib, et märkimisväärne hulk Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi raames abikõlblikke projekte töötatakse välja alalise struktureeritud koostöö raames ning nende suhtes võidakse kohaldada ka kõrgemaid toetusmäärasid; toetab alalise struktureeritud koostöö projektide ja Euroopa Kaitsefondi vahelist täielikku sidusust;

73. rõhutab, kui oluline on tagada alalise struktureeritud koostöö ning 2017. aastal alguse saanud kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise ja Euroopa Kaitsefondi sidusust, et tõhustada liikmesriikide kaitsevõimet ja optimeerida nende sellealaseid elarvekulutusi; kritiseerib veel kord asjaolu, et seni ei ole meetmete strateegilisel põhjendamisel arvesse võetud kaitsepoliitilisi kaalutlusi; kutsub sellega seoses nõukogu ja komisjoni üles koostama koostöös Euroopa Parlamendiga julgeolekut ja kaitset käsitleva valge raamatu, mis oleks institutsioonidevaheline kokkulepe ja kaitsetööstuse strateegiadokument aastateks 2021–2027; rõhutab, et uued projektid peaksid olema osa võimearendusplaanist, mis võimaldab tõhustada liikmesriikidevahelist koostööd Euroopa Kaitseagentuuri raames, et vähendada võimete erinevust; on seisukohal, et kaitseküsimuste iga-aastane kooskõlastatud läbivaatamine peaks aitama tulemuslikult kaasa riikide relvajõudude investeeringute ja võimete ühtlustamisele ja vastastikusele täiendavusele, tagades seeläbi liidu strateegilise ja operatiivse autonoomia ning võimaldades liikmesriikidel investeerida tõhusamalt kaitseesse;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

74. peab kiiduväärseks Euroopa Kaitseagentuuri kehtestatud võimekuse tegevuskava ja võimekuse senise planeerimise igakülgselt kooskõlastatust, mis näitab NATO liikmeks olevate ELi liikmesriikide relvajõudude ulatuslikku koostalitlusvõimet;

75. rõhutab sõjaväelise liikuvuse olulisust; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle eraldada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus sõjaväelise liikuvuse projektidele 6,5 miljardit eurot; rõhutab, et sõjaväelise liikuvuse vallas tuleb teha edusamme, et sellest oleks kasu nii Euroopa Liidul kui ka NATO-l; peab kiiduväärseks asjaolu, et kõnealune projekt on osa alalisest struktureeritud koostööst; rõhutab, et sõjalise liikuvusega on seotud kaks probleemi: menetluste ühtlustamine ja taristu suurendamine; tuletab meelde, et ELi liikmesriikide kollektiivne kaitse ja julgeolek ning võime välisriikides kriisiolukorras sekkuda sõltuvad suurel määral nende võimest transportida liitlaste vägesid, kriisiohjamise tsiviilpersonali, materjale ja varustust vabalt ja kiiresti läbi üksteise territooriumi ja ELi piiridest väljapoole; rõhutab, et sõjaväeline liikuvus on strateegiline vahend, mis võimaldab ELil kaitsta oma julgeoleku- ja kaitsehuvisid tulemuslikult ja viisil, mis täiendab muude organisatsioonide, näiteks NATO tööd;

76. seab kahtluse alla 34 alalise struktureeritud koostöö projekti hilise alguse ja kolmanda etapi 13 projektiga alustamise, kuna ühtegi neist ei ole seni käivitatud, ning rõhutab, et projektide elluviimiseks on vaja konkreetseid tähtaegu ja selgemat ülevaadet sellest, mida nende lõpptoodet endast kujutavad; märgib, et ainult neli projekti saavutavad 2019. aastal oma esmase tegevussuutlikkuse; juhib tähelepanu ambitsioonikuse ja ulatuse puudumisele mõnedes projektides, mis ei võimalda kõrvaldada kõige ilmsemad puudujääke võimetus, seda eelkõige esimese etapi projektide puhul, mis on peamiselt võimalikult paljusid liikmesriike hõlmavad võimeprojektid; palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja teavitaks viivitamata Euroopa Parlamenti sellest, millised alalise struktureeritud koostöö projektid kavatsetakse ennetähtaegselt lõpetada ja mis on selle põhjus; märgib, et soovitatav osalemine alalise struktureeritud koostöö projektides ei tohiks ohustada osalevate liikmesriikide kõrgeid eesmärke; on seisukohal, et kolmandate riikide ja nende üksuste osalus alalises struktureeritud koostöös peaks toimuma algusest peale ettenähtud väga rangetel tingimustel ning kindla ja tõhusa vastastikkuse alusel; juhib sellega seoses tähelepanu kohtuasjas C-658/11 tehtud Euroopa Liidu Kohtu otsusest tulenevate Euroopa Parlamendi õiguste; kutsub liikmesriike üles esitama strateegilise Euroopa mõõtmega projekte, tugevdades seeläbi Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, et reageerida otseselt Euroopa relvajõudude operatiivvajadustele;

77. kutsub nõukogu üles võtma vastu Euroopa Parlamendi seisukoha Euroopa Kaitsefondi tulevase määruse artikli 5 kohta; rõhutab, kui oluline on viia Euroopa Kaitsefondi väljakujundamine viivitamata lõpule; tuletab meelde, et see instrument ei ole veel lõplikult heaks kiidetud, olemas on vaid osaline ja poliitiline kokkulepe, mis saavutati 2019. aasta aprillis; rõhutab, kui oluline on säilitada Euroopa Parlamendi seisukoht fondi suuruse, kolmandatele riikidele avamise ja asjakohase julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud intellektuaalomandi poliitika kehtestamise kohta, et kaitsta teadusuuringute tulemusi; tuletab meelde, et Euroopa kaitseturg on kolmandate riikide teenuseosutajatele väga suures osas avatud; kinnitab veel kord, et Euroopa Kaitsefondi ei tohi mingil juhul segi ajada protektsionistlike vahenditega; kutsub Euroopa Liidu liitlasriike üles kaaluma oma kaitseturgude vastastikkust avamist; juhib sellega seoses tähelepanu kaitsevaldkonna teadusuuringute äärmiselt tundlikule ja strateegilisele laadile nii tööstuse konkurentsivõime kui ka liidu strateegilise autonoomia seisukohast; nõuab, et arvesse võetaks esialgseid kogemusi, mis on saadud Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi rakendamisel (eriti rahastamiskõlblike üksuste puhul erandite kohaldamisel) ning kaitsealaseid teadusuuringuid käsitleva katseprojekti ja ettevalmistavate meetmete valdkonnas; palub, et liikmesriigid kaasataks alati täiel määral otsuste tegemisse, kuna nad on kaitsetööstuse lõpptarbijad, et tagada programmide vastavus ÜJKP ning liikmesriikide strateegilistele vajadustele; on seisukohal, et Euroopa Kaitsefondi edukus sõltub sellest, kas fond suudab katta osalevate riikide spetsiifilisi kaitsevajadusi, edendada kaitsetööstuse materjale, mida võib kasutada, ja tagada piisavad eelarvevahendid, kindlustades samal ajal, et tööstusalaseid pädevusi ei dubleerita, riiklikke kaitseinvesteeringuid täiendatakse ning koostöö ei muutu liiga keeruliseks ning põhineb ELi relvastuse ja kaitsetööstuse varustuse standardimisel ja koostalitlusvõimel; on seisukohal, et Euroopa kaitsetööstuse arendamine, reguleerides liiduvälise kolmandate isikute poolt kontrollitavate üksuste juurdepääsu fondist rahastatavatele projektidele, on täielikult kooskõlas Euroopa strateegilise autonoomia eesmärgiga ega ole vastuolus ELi ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega;

78. loodab, et otsused, mis käsitlevad kolmandate isikute osalemist alalise struktureeritud koostöö projektides, ei sea mingi juhul kahtluse alla Euroopa Kaitsefondi ja Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi läbivõimist kokku lepitud tingimusi, arvestades, et nende programmide rahastamisega tõstetakse esile programmide Euroopa lisaväärtus;

79. rõhutab Euroopa kosmosesektori strateegilist mõõdet, on seisukohal, et laiahaardeline kosmosepoliitika võib aidata tulemuslikult tõhustada ÜJKPd, ja rõhutab, et tehnoloogia arendamisel tuleb edasi liikuda nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel kasutatavate rakenduste osas, mis on võimelised tagama Euroopa strateegilise autonoomia; väljendab heameelt, et

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku lisatakse komisjoni ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet, et ergutada ELi juhtpositsiooni kosmosevaldkonnas; kordab oma ettepanekut rahastada programmi 16,9 miljardi euro ulatuses; väljendab heameelt edusammude üle ELi satelliidipõhiste teenuste valdkonnas (Galileo, Copernicus, EGNOS); rõhutab, et liidu otsustusliku ja operatiivse autonoomia jaoks on oluline omada piisavaid satelliitvahendeid satelliitkujutiste edastamise, luureandmete kogumise, kommunikatsiooni ja kosmoseseire valdkonnas; rõhutab, kui oluline on Euroopa Liidu autonoomne juurdepääs kosmosele; on seisukohal, et kosmosepõhised teenused tuleks muuta täielikult operatiivseks, et toetada ÜJKP missioone ja operatsioone kõrgresolutsiooniga satelliitkujutiste abil; rõhutab vajadust rahastada Euroopa Kaitsefondi kaudu tööstusprojekte, millel on kosmosemõde ja mille puhul liit saab anda tõelist lisaväärtust;

80. rõhutab, et satelliitsidel on kaitse, julgeoleku, humanitaarabi ja hädaolukordadele reageerimise valdkonnas ning diplomaatilises suhtluses oluline roll, olles ühtviisi tähtis nii tsiviilmissioonide kui ka sõjaliste operatsioonide korral; peab kiiduväärseks uut riikliku satelliitside (GOVSATCOM) algatust, mis aitab märkimisväärselt kaasa liidu strateegilise autonoomia tugevdamisele, pakkudes liikmesriikidele tagatud juurdepääsu turvalisele satelliitsidele;

81. nõuab Euroopa Liidu Satelliidikeskuse georuumilise suutlikkuse võimaliku tsiviilkasutuse kiiret analüüsimist; usub, et lisaks julgeolekule tuleks ELi satelliitide võimalusi kasutada ka selleks, et toetada ELi ja liikmesriikide seiretegevust rände, põllumajanduse, metsamajanduse, loodusvarade otsimise, piirijulgeoleku, jäämägede seisundi ja paljudes muudes valdkondades;

82. rõhutab kosmosetaristu haavatavust häirimise, rünnakute või muude ohtude, sealhulgas kosmoseprügi ja teiste satelliitidega kokkupõrke ohu suhtes; kordab taas, kui tähtis on kindlustada elutähtsa taristu ja side turvalisus ning arendada vastupidavaid tehnoloogilisi lahendusi; on seisukohal, et tuleks suurendada suutlikkust tulla toime kosmosevaldkonnas esilekerkivate ohtudega, ning väljendab heameelt kosmoseprogrammi raames esitatud komisjoni ettepaneku üle tõhustada praeguseid kosmose jälgimise ja seire teenuseid (SST);

83. rõhutab, et tänapäeval on järjest suuremal hulgal jõududel sõjaline võime kosmosevaldkonnas; tuletab meelde, et rahvusvahelises õiguses on sätestatud kosmose militariseerimise keelu põhimõte; tõdeb sellele vaatamata, et on jõudusid, kes seda põhimõtet enam ei järgi ja on esitanud seaduseelnõu, mille eesmärk on luua täielikult relvastatud kosmosevaldkonna relvajõud, ning kes käsitavad kosmost relvakonfliktide tandrina; on seisukohal, et liit peab mõistma hukka kosmose militariseerimise suundumuse ja kosmosevaldkonnas heidutuskaitse kasutamise, mille eesmärk on vastase kosmoselarasid tõsiselt kahjustada, kuna sellised suundumused on strateegiliselt ebastabiilse olukorra tunnused;

84. on arvamusel, et komisjoni tulevane kaitse- ja kosmosetööstuse peadirektoraat peaks analüüsima Euroopa kosmoseprogrammide ja 2016. aasta novembris välja töötatud Euroopa kaitsealase tegevuskava sünergiaid, et tagada selles strateegilises valdkonnas üldine sidusus;

85. on veendunud, et liit on eluliselt huvitatud ohutu ja avatud merekeskkonna loomisest, mis võimaldab kaupade ja inimeste vaba liikumist; rõhutab, et meresõiduvabadus on ülimalt oluline ja seda ei tohi kahjustada; märgib, et valdavalt kontrollivad strateegilisi ressursse, elutähtsat taristut ja võimeid liikmesriigid ja et Euroopa julgeoleku jaoks on esmatähtis liikmesriikide tahe tõhustada koostööd; kinnitab uuesti liidu rolli üleilmse merendusjulgeoleku tagajana ning rõhutab, kui oluline on arendada asjakohast sõjalist ja tsiviilvõimekust; peab sellega seoses kiiduväärseks Euroopa Liidu merendusjulgeoleku strateegia läbivaadatud tegevuskava vastuvõtmist 2018. aasta juunis;

86. on seisukohal, et liit ja selle liikmesriigid on vastamisi enneolematu ohuga, mis seisneb küberrünnetes, küberkuritegevuses ja terrorismis, mida panevad toime riiklikud ja valitsusvälised osalejad; rõhutab, et küberründed kujutavad oma olemuse tõttu sellist ohtu, mis nõuab liidu tasandil reageerimist, sealhulgas ühist analüütilist tugivõimet; kutsub liikmesriike üles üksteist vastastikku abistama, kui mõnda neist tabab küberrünne;

87. peab väga oluliseks, et EL ja NATO mitte üksnes ei jagaks jätkuvalt omavahel luureteavet, vaid teeksid seda suuremas ulatuses, et võimaldada küberrünnete toimepanijad formaalselt kindlaks teha ja kehtestada nende suhtes piiravaid sanktsioone; peab vajalikuks säilitada aktiivne suhtlus ELi ja NATO vahel küberturvalisuse ja -kaitse valdkonnas, osaledes küberõppustel ja ühistel koolitustel;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

88. nõuab stabiilset rahastamisallikat Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonnale koos märkimisväärsete eraldistega idanaabruse strateegilise kommunikatsiooni töörühmale;

89. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ja nõukogu suurendaksid küberturvalisuse parandamiseks tehtavaid jõupingutusi, eelkõige ÜJKP missioonide osas, võttes muu hulgas meetmeid ELi ja liikmesriikide tasandil, et leevendada ÜJKP-le avalduvaid ohte, näiteks suurendades vastupanuvõimet hariduse, koolituste ja õppuste kaudu ning ühtlustades ELi küberkaitsealast haridust ja väljaõpet;

90. väljendab heameelt jõupingutuste üle suurendada liidu suutlikkust tegeleda hübriidohtudega, mis kujutavad endast ebamääraste seisukohtade võtmise, otsese ja kaudse surve ning sõjaliste ja mittesõjaliste võimete kasutamise seotud kogumit ning kuuluvad liidu sise- ja välisjulgeoleku probleemide hulka; võtab teadmiseks arutelud vastastikuse abi klausli rakendamise üle hübriidohtude puhul, et tagada liidu tulemuslik ühine reageering;

91. tunnistab küber- ja automatiseeritud luurevõime kasvavat tähtsust; rõhutab, et nendega kaasneb oht liikmesriikide ja ELi institutsioonide jaoks; nõuab tungivalt, et kõik ELi institutsioonid ja liikmesriigid jätkaksid oma küber- ja automatiseeritud tehnoloogiate täiustamist; ergutab veelgi koostööd nende tehnoloogiliste edusammude vallas;

92. tõdeb, et tehisintellekt on Euroopa kaitsektoris üha tähtsamal kohal; võtab eeskätt teadmiseks paljud sõjalised rakendused, mis tulenevad tehisintellekti kasutamisest ja võimaldavad hallata ja simuleerida operatiivkeskkonda, aidata kaasa otsustusprotsessile, tuvastada ohte ja töödelda luureandmeid; rõhutab, et usaldusväärse tehisintellekti arendamine kaitsevaldkonnas on hädavajalik, et tagada Euroopa strateegiline autonoomia võimete ja operatsioonide valdkonnas; nõuab, et liit mitte üksnes ei jätkaks, vaid ka suurendaks investeeringute tegemist sellesse valdkonda ja eelkõige murranguliste tehnoloogiate valdkonda olemasolevate vahendite (Euroopa Kaitsefond, Euroopa Innovatsiooninõukogu, tulevane programm „Euroopa horisont“, digitaalse Euroopa programm) kaudu; nõuab, et liit osaleks aktiivselt autonoomsete surmavate relvasüsteemide ülemaailmsel tasandil reguleerimises;

93. märgib, et kujunemisyrgus tehnoloogiaid, sealhulgas relvasüsteemides kasutatavat tehisintellekti, tuleb arendada ja rakendada kooskõlas vastutustundliku innovatsiooni põhimõtete ja eetiliste põhimõtetega, nagu vastutus ja rahvusvahelise õiguse järgimine; rõhutab, et võttes arvesse täiesti autonoomsete relvasüsteemide väga vastuolulist kontseptsiooni, peab EL uurima tehisintellekti pakutavaid võimalusi ning samal ajal tagama inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse täieliku austamise;

94. märgib, et Europoli 2019. aasta aruandes ELi terrorismiolukorra ja suundumuste kohta täheldati 2018. aastal keemilise, bioloogilise, radioloogilise ja tuumaalase terrori propaganda, õppematerjalide ja ähvarduste üldist suurenemist ning seda, et takistused keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumarelvade kasutamise kohta teadmiste omandamisel on vähenenud; rõhutab sellega seoses vajadust suurendada keemilist, bioloogilist, radioloogilist ja tuumajulgeolekut Euroopas;

95. tunnistab, et uued võimed pakuvad operatsioonitandri üksustele uusi võimalusi koostöö tegemiseks immersiiivses digitaalruumis ja kaitse säilitamiseks peaaegu reaajas, eriti kui 5G-d kombineeritakse muude uuendustega, nagu kaitsepilv ja ülihelikiirusega kaitseüsteemid;

96. rõhutab, et EL peab võttes arvesse asjaolu, et keemiarelvade levik ja kasutamine kujutavad endast tõsist ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule, jätkama oma tugeva ja järjepideva toetuse pakkumist Keemiarelvade Keelustamise Organisatsioonile (OPCW) selle volituste täitmisel nii poliitiliselt kui ka rahaliselt ning suurendama oma vastupanuvõimet hübriid- ja keemilistele, bioloogilistele, radioloogilistele ja tuumaohutudele;

97. tõdeb, et koostöö võimete valdkonnas on alles algusjärgus, mistõttu ei saa liit ja selle liikmesriigid tiheda ja pideva koostöö praktilistest tulemustest veel kasu; on veendunud, et Euroopa ambitsioonide operatiivne rakendamine on pikaajaline ja põhineb liikmesriikide pideval poliitilisel tahtel; rõhutab vajadust paindliku koostöö järele kohandatavate ja modulaarsete vahendite abil, mis hõlbustavad strateegiliste tavade ühtlustamist ning võimete vabatahtlike partnerite koostalitlusvõimet; nõuab *ad hoc* koostööd või ühiskasutusse andmise mehhanisme, näiteks EATC (Euroopa lennutranspordi juhtimissüsteem), mis on juba tõestanud oma tõhusust, ning toetab selle laiendamist ka teistesse valdkondadesse (helikopterid, arstiabi);

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

98. rõhutab vajadust võtta ELi ÜJKP meetmetes arvesse soolist mõõdet, pidades silmas naiste rolli sõjas, konfliktijärgsetes stabiliseerimispuuetes ja rahu kindlustamise protsessides; toonitab vajadust käsitleda soolist vägivalda kui sõjavahendit konfliktipiirkondades; toonitab, et sõda kahjustab naisi rohkem kui mehi; kutsub ELi ja selle rahvusvahelisi partnereid üles kaasama naisi aktiivselt rahu- ja stabiliseerimisprotsessidesse ning tegelema nende spetsiifiliste julgeolekuvajadustega;

99. märgib kosmosejulgeoleku ja satelliitide kasvavat tähtsust; rõhutab, kui oluline on Euroopa Liidu Satelliidikeskus, ning teeb sellele ülesandeks analüüsida ELi ja liikmesriikide satelliitide ohutust ja/või haavatavust kosmoseprügi, küberrünnete ja otseste raketirünnakute suhtes ning esitada sellekohane aruanne;

Kaitsekoostöö ja ÜJKP partnerlused

100. rõhutab, et Euroopa strateegilise autonoomia eesmärk sõltub eurooplaste võimest võtta meetmeid, et kaitsta oma huve kas iseseisvalt või eelistatavalt institutsioonilise koostöö raames (NATO, ÜRO);

101. on seisukohal, et mitmepoolsus on julgeoleku ja kaitse jaoks väga oluline väärtus, ning rõhutab, et EL saab tulemuslikuks ja usaldusväärseks julgeoleku tagajaks ainult siis, kui tema tegevus põhineb kestlikul koostööl ja strateegilistel partnerlustel riikide ja organisatsioonidega, kes jagavad liidu väärtusi; väljendab lisaks heameelt ÜJKP partnerite panuse üle liidu missioonidesse ja operatsioonidesse;

102. rõhutab, et partnerlused ja koostöö riikide ja organisatsioonidega, kes jagavad ELi väärtusi, annavad panuse tõhusamasse ÜJKPsse; kiidab heaks ÜJKP partnerite antud panuse käimasolevatesse ELi missioonidesse ja operatsioonidesse, mis aitavad kaasa rahu, piirkondliku julgeoleku ja stabiilsuse suurendamisele;

103. rõhutab, et ELil ja Ühendkuningriigil on pärast Brexitit endiselt sama strateegiline keskkond ja nende rahu ja julgeolekut ähvardavad samad ohud, ning seepärast peab oluliseks säilitada liidu ja Ühendkuningriigi vahel tugev, tihe ja privilegeeritud kaitse- ja julgeolekualane koostöö ka pärast Brexitit; rõhutab, et Ühendkuningriigiga tehtav koostöö aitab liidul võimete ja operatiivtegevuse valdkonnas oma võimeid maksimeerida; on seisukohal, et kaitseküsimustes tehtava koostöö valdkonnas tuleb välistada Ühendkuningriigi süstemaatiline väljajätmine; teeb ettepaneku sõlmida Ühendkuningriigiga kaitse- ja julgeolekuleping, mis võimaldab tal võimalikult palju liidu vahendites osaleda;

104. tuletab meelde NATO keskset rolli kollektiivkaitses, nagu on sõnaselgelt kinnitatud ELi toimimise lepingus; on veendunud, et ELi ja NATO strateegiline partnerlus on hädavajalik, et lahendada Euroopa ja tema naabruse ees seisvaid julgeolekuprobleeme; on veendunud, et ELi ja NATO koostöö peaks olema vastastikku tugevdav, võtma täielikult arvesse mõlema institutsiooni eripära ja rolle ning see peaks jätkuma täielikus kooskõlas kaasatuse, vastastikkuse ja mõlema organisatsiooni otsustusprotsessi sõltumatuse põhimõtetega, eeskätt kui kaalul on ELi huvid; tunneb heameelt ELi ja NATO koostöö üle õppuse Defender-Europe 20 raames ning on seisukohal, et see õppus on reaalne võimalus katsetada Euroopa võimet reageerida agressiooniaktidele ning uurida ka piiriületuse ja sõjaväelise liikuvuse arengut ja paranemist;

105. rõhutab ELi ja ÜRO partnerluse olulisust rahvusvaheliste konfliktide lahendamisel ja rahu kindlustamisel; kutsub mõlemat organisatsiooni üles veelgi rohkem kooskõlastama oma jõupingutusi valdkondades, kus nad kasutavad olulisi tsiviil- ja sõjalisi missioone, et vältida dubleerimist ja optimeerida koostõimet;

106. rõhutab koostöö tähtsust liidu ja teiste rahvusvaheliste institutsioonide vahel, eelkõige Aafrika Liidu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga (OSCE); on seisukohal, et liit peaks ühtlasi tugevdama dialoogi ja koostööd kolmandate riikidega, kes jagavad tema väärtusi ja strateegilisi prioriteete, samuti piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

107. toetab paralleelselt institutsioonilise koostöö ja partnerlusega paindliku, mitmetahulise, avatud ja samal ajal operatiivse, ambitsioonika ja nõudliku koostöö erinevate vormide kombineerimist nii ELi, NATO kui ka ÜRO struktuuride raames ja nendest väljaspool, kuna need võivad hõlbustada ühiskohustuste võtmist operatsioonides ja tugevdada seeläbi liidu operatiivseid eesmärke; rõhutab sellega seoses, et sellised koostöönaited nagu Euroopa sekkumisalgatus, Põhjamaade kaitsekoostöö (NORDEFCO), Visegrádi rühm ning Saksamaa ja Madalmaade relvajõudude suurem integreerimine on kooskõlas liikmesriikidevahelise sõjalise koostöö tihedamaks muutmise suundumusega;

108. tunnistab, et poliitiline ja majanduslik stabiilsus koos sõjaliste võimete ja koostööga Sahara-taguses Aafrikas on võtmetähtsusega, et leevendada džihadistliku tegevuse levikut ja rändekriisi ning võidelda äärmusluse leviku ja mõju vastu;

109. tunnistab ja toetab Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni Liibüas (EUBAM), mis on aidanud kaasa demokraatiale üleminekule, pakkudes õppe- ja nõustamisteenuseid piirivalve valdkonnas ning töötades eesmärgi nimel arendada Liibüa piirijulgeolekut maismaa-, õhu- ja merepiiridel;

110. nõuab lisaks, et EL täidaks neljandal ELi ja Aafrika tippkohtumisel võetud kohustusi toetada majanduslikku ja poliitilist stabiilsust ning Aafrika valmisolekuvägede suutlikkust;

111. julgustab liikmesriike jätkama koostööd Aafrika Liiduga ja seni võetud kohustuste täitmist;

112. tunnistab Arktika piirkonna kasvavat poliitilist, majanduslikku, keskkonnaalast, julgeolekualast ja strateegilist väärtust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid jätkaksid koostööd Arktika Nõukoguga kõigis ELile huvi pakkuvates küsimustes ning koostaksid piirkonna jaoks tervikliku strateegia;

Institutsiooniline raamistik

113. on seisukohal, et edasiminek Euroopa kaitsevaldkonnas sillutab teed olulistele struktuurilistele muutustele; kiidab heaks teate, et Euroopa Komisjonis luuakse kaitse- ja kosmosetööstuse peadirektoraat, mis kuulub siseturu voliniku vastutusalasse; peab kiiduväärseks asjaolu, et see uus peadirektoraat vastutab liikmesriikide Euroopa kaitse valdkonna meetmete toetamise, koordineerimise ja täiendamise eest ning aitab seega kaasa Euroopa strateegilise autonoomia tugevdamisele; võtab teadmiseks peadirektoraadi viie peamise ülesande määratlemise (Euroopa Kaitsefondi rakendamine ja kontroll, avatud ja konkurentsivõimelise Euroopa kaitsevarustuse turu loomine, sõjaväelise liikuvuse tegevuskava rakendamine, tugeva ja innovatiivse kosmosetööstuse kindlustamine, tulevase kosmoseprogrammi rakendamine); kutsub komisjoni üles esitama lisaandmeid uue peadirektoraadi rolli ja vastutusalade kohta; julgustab komisjoni esitama kava, milles kirjeldatakse, kuidas ta koordineerib oma tööd teiste, muid ülesandeid täitvate kaitsepoliitika struktuuride (Euroopa Kaitseagentuur, Euroopa välisteenus jne) tööga, et maksimeerida olemasolevate ressursside kasutamise tõhusust ja tagada tulemuslik koostöö;

114. võtab kohustuseks tagada Euroopa kaitsevaldkonna missioonide, vahendite ja algatuste hoolikas parlamentaarne järelevalve ja seire; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, nõukogu ja eri asjaomaseid Euroopa struktuure üles andma julgeoleku ja kaitse allkomisjonile regulaarselt aru oma volituste täitmisest;

115. nõuab, et koostataks Euroopa kaitsestrateegia, mis oleks vajalik täiendus 2016. aasta üldisele strateegiale ning mille raames saaks tegevusi suunata ja kavandada, mida mõlemat on vaja uute vahendite ja ressursside tulemusliku rakendamise tagamiseks;

116. rõhutab, et austades mitme liikmesriigi sõjalise neutraalsuse traditsioone, on samas väga oluline tagada, et ELi kodanikud toetaksid ELi kaitsepoliitika poliitilisi eesmärke; toonitab asjaolu, et viimaste avaliku arvamuse uuringute kohaselt pooldab kolm neljandikku ELi kodanikest suuremat liikmesriikidevahelist koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas, toetades seega liikmesriikide ühist kaitse- ja julgeolekupoliitikat, ning selline osakaal on alates 2004. aastast olnud üle 70 %;

117. nõuab järk-järgult ühise kaitsepoliitika (ELi lepingu artikli 42 lõige 2) ning lõpuks ühise kaitse väljakujundamist, tugevdades ühtlasi konfliktide ennetamise ja lahendamise viise, sealhulgas vahendamisele, dialoogile, lepitamisele, rahu kindlustamisele ja vahetule kriisidele reageerimisele suunatud finants-, haldus- ja inimressursside suurendamise kaudu;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

118. on seisukohal, et ELi valge raamat julgeoleku ja kaitse kohta oleks ülioluline strateegiline vahend ELi kaitsepoliitika juhtimise tugevdamiseks ning Euroopa kaitsekoostöö liitu järk-järgult kujundades tagaks see strateegilise ja pikaajalise planeerimise ning võimaldaks kõigi liikmesriikide kaitsetsükli järkjärgulist sünkroniseerimist; palub nõukogul ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal selline vahend koostada, et lisada see muu hulgas mitmeaastase finantsraamistiku kavandamise ning et tagada kooskõla ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia julgeoleku- ja kaitseküsimuste rakenduskava, kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise ja alalise struktureeritud koostöö vahel;

119. tuletab meelde ELi lepingu artiklit 44, millega kehtestatakse paindlikkuse lisasätted ja luuakse võimalus usaldada kriisiohjamisülesannete täitmine liikmesriikide rühmale, kes täidaks ülesandeid ELi nimel ning poliitika- ja julgeolekukomitee ja Euroopa välisteenistuse poliitilise kontrolli ja strateegilise juhtimise all;

120. rõhutab, et peatselt toimival Euroopa tuleviku teemalisel konverentsil tuleks käsitleda ka tulevast Euroopa kaitsekoostöö liitu ning eelkõige vajadust luua Euroopa sekkumisjõud, millel oleks piisavalt tõhus kaitsevõime, et tegeleda rahu tagamise ja konfliktide ennetamisega ning tugevdada rahvusvahelist julgeolekut kooskõlas ÜRO põhikirjaga ja ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 sätestatud ülesannetega;

121. hoiatab institutsiooniliste osalejate paljususe ja ELi kaitsekeskkonnas esineva kattumise eest; kutsub kõiki sidusrühmi üles kaaluma, kuidas oleks võimalik seda keskkonda parandada, et muuta see kodanikele arusaadavamaks, institutsiooniliselt loogilisemaks, sidusamaks ja tulemuslikumaks;

122. nõuab arutelu rolli üle, mida Euroopa Kaitseagentuur peaks täitma ELi ühise kaitsepoliitika järkjärgulisel kujundamisel;

o

o o

123. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, siseturuvolinikule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ÜRO peasekretärile, NATO peasekretärile, ELi kosmose-, julgeoleku- ja kaitsevaldkonnaga tegelevatele ametitele ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0010

Euroopa Parlamendi seisukoht Euroopa tuleviku konverentsi kohta**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon, mis käsitleb Euroopa Parlamendi seisukohta Euroopa tuleviku konverentsi kohta (2019/2990(RSP))**

(2021/C 270/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toimimise parandamise kohta Lissaboni lepingu võimalusi kasutades ⁽¹⁾, 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni võimalike muutuste ja kohanduste kohta Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses ⁽²⁾, 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni euroala eelarvesuutlikkuse kohta ⁽³⁾ ja 13. veebruari 2019. aasta resolutsiooni Euroopa tulevikku käsitleva arutelu seisu kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse komisjoni presidendi kandidaadi Ursula von der Leyeni 16. juuli 2019. aasta ettepanekut järgmisele Euroopa Komisjonile (2019–2024) esitatud poliitiliste suuniste raames ja Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi (edaspidi „konverents“) korraldamist,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta järeldusi üldise lähenemisviisi kohta Euroopa tulevikku käsitlevale konverentsile,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni 9. detsembri 2019. aasta kirja vormis arvamust Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi korraldamise kohta,
 - võttes arvesse esimeeste konverentsi Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi töörühma 19. detsembri 2019. aasta kohtumise tulemusi,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimistel suurenes valimisaktiivsus, mis näitab kodanike kasvavat kaasatust ja huvi Euroopa integratsiooniprotsessi vastu ning ootust, et Euroopa tegeleb oma praeguste ja tulevaste väljakutsetega;
- B. arvestades vajadust tegeleda nii Euroopa ees seisvate sise- kui ka välisprobleemidega, samuti uute ühiskondlike ja riikidevaheliste probleemidega, mida ei suudetud Lissaboni lepingu vastuvõtmise ajal veel täielikult ette näha; arvestades, et liitu tabanud tõsiste kriiside arv näitab, et reformiprotsesse on vaja mitmes valitsemisvaldkonnas;
- C. arvestades, et alates Euroopa Majandusühenduse loomisest 1957. aastal on Euroopa integratsiooni põhimõte, mida kõik riigipead ja valitsusjuhid ning kõigi liikmesriikide parlamendid on hiljem uuesti kinnitanud iga järjestikuse integratsioonivooru ja aluslepingute muutmise käigus, alati olnud „Euroopa rahvaste üha tihedama liidu“ loomine;
- D. arvestades valitsevat üksmeelt küsimuses, et Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi mandaat peaks olema kaheaastane protsess, mis algab eelistatavalt Schumani päeval 9. mail 2020 (Schumani deklaratsiooni 70. aastapäev), eesmärgiga viia konverentsi töö lõpule 2022. aasta suveks;

⁽¹⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 215.

⁽²⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 201.

⁽³⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 235.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0098.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- E. arvestades, et see konverentsi protsess peaks andma võimaluse ELi kodanike tihedaks kaasamiseks alt üles suunatud tegevusse, kus neid kuulda võetakse ja kus ka nende hääl osaleb aruteludes Euroopa tuleviku üle;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament on ainus ELi institutsioon, mille valivad otse ELi kodanikud ja millel peaks olema selles konverentsi protsessis juhtiv roll;

Konverentsi eesmärk ja ulatus

1. väljendab heameelt ettepaneku üle korraldada Euroopa tulevikku käsitlev konverents ja usub, et kümme aastat pärast Lissaboni lepingu jõustumist on sobiv aeg anda ELi kodanikele uus võimalus pidada jõuline arutelu Euroopa tuleviku üle, et kujundada välja liit, milles me soovime koos elada;
2. leiab, et konverents annab võimaluse välja selgitada, mida EL hästi teeb ja milliseid uusi meetmeid ta vajab, et tulla paremini toime, suurendada oma tegutsemisvõimet ja muuta end demokraatlikumaks; on seisukohal, et konverentsi eesmärk peaks olema võtta vastu alt-üles lähenemisviisi kodanike otseseks kaasamiseks sisulisse dialoogi, ning on seisukohal, et pikemas perspektiivis tuleks ette näha alaline mehhanism kodanike kaasamiseks Euroopa tuleviku kavandamisse; teeb ettepaneku, et kodanike panuste kogumiseks ja töötlemiseks kasutatavad meetodid oleksid kõigis liikmesriikides ja ELi tasandil ühtsed ja järjepidevad;
3. on arvamusel, et enne konverentsi protsessi käivitamist tuleks algatada kuulamise etapp, et võimaldada kogu Euroopa Liidu kodanikel väljendada oma ideid, teha ettepanekuid ja esitada oma nägemus sellest, mida Euroopa nende jaoks tähendab;
4. on seisukohal, et kodanike osalemine konverentsi protsessis peaks olema korraldatud nii, et meie ühiskondade mitmekesisus oleks täielikult esindatud; usub, et konsultatsioonide korraldamisel tuleks kasutada kõige tõhusamaid, innovatiivsemaid ja asjakohasemaid platvorme, sealhulgas veebipõhiseid vahendeid, ning need peaksid jõudma kõikidesse ELi osadesse, et tagada igale kodanikule võimalus konverentsi töös kaasa rääkida; usub, et konverentsi pikaajalise mõju oluliseks osaks on noorte osalemise tagamine;
5. rõhutab, et konverentsi protsess peaks olema avatud ja läbipaistev protsess, mille puhul kasutatakse kodanike ja sidusrühmade suhtes kaasavat, osalusel põhinevat ja tasakaalustatud lähenemisviisi; rõhutab, et kodanike, organiseeritud kodanikuühiskonna ja mitmesuguste sidusrühmade kaasamine Euroopa, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil peaks olema selle uuendusliku ja originaalse protsessi põhielement;
6. teeb ettepaneku, et konverents peaks olema protsess, mida juhivad mitmed kindlaksmääratud / *ad hoc* ülesannetega organid, sealhulgas institutsioonilised organid, ja millesse kodanikud on otseselt kaasatud;
7. teeb ettepaneku, et konverentsi täiskogu peaks võimaldama avatud foorumit aruteludeks eri osalejate vahel ilma eelnevalt kindlaks määratud tulemuseta, kaasates samas kodanike agoraade panust ning piiramata konverentsi ulatust eelnevalt kindlaks määratud poliitikavaldkondade või integratsioonimeetoditega; soovib, et äärmisel juhul võiks eelnevalt kindlaks määrata mitteamendava loetelu poliitilistest prioriteetidest, nagu:
 - Euroopa väärtused, põhiõigused ja -vabadused,
 - ELi demokraatlikud ja institutsioonilised aspektid,
 - keskkonnaprobleemid ja kliimakriis,
 - sotsiaalne õiglus ja võrdsus,
 - majandus- ja tööhõiveküsimused, sealhulgas maksustamine,
 - digiüleminek,
 - julgeolek ja ELi roll maailmas;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

rõhutab, et tegemist on mitteammendava loendiga poliitikavaldkondadest, mis võiks olla konverentsi jaoks suuniseks; teeb ettepaneku kasutada konverentsi protsessi raames tegevuskava koostamise ja arutelude toetamiseks Eurobaromeetri eriuuringuid;

8. on seisukohal, et konverentsil tuleks teha kokkuvõtte algatustest, mida kasutati 2019. aasta valimiste ettevalmistuste käigus; usub, et selleks, et valmistuda aegsasti järgmisteks Euroopa Parlamendi valimisteks 2024. aastal, tuleks konverentsi protsessi käigus kaaluda tööd sellistes küsimustes nagu esikandidaatide süsteem ja riigiüleised nimekirjad, võttes arvesse kehtivaid tähtaegu ja kasutades kõiki saadavalolevaid institutsioonidevahelisi, poliitilisi ja seadusandlikke vahendeid;

Korraldus, koosseis ja konverentsi protsessi juhtimine

9. teeb ettepaneku, et konverents koosneks tervest reast erineva vastutusega organitest, nagu konverentsi täiskogu, kodanike agoraad, noorteagoraad, juhtkomitee ja täidesaatev koordineerimisnõukogu; nõuab, et konverentsi kõigi tasandite kõik organid oleksid sooliselt tasakaalus;

10. teeb ettepaneku, et kogu konverentsi protsessi jooksul tuleks korraldada mitmeid poliitilisi prioriteete kajastavaid temaatilisi kodanike agoraasid ning et need peaksid koosnema maksimaalselt 200–300 kodanikust ja vähemalt kolmest kodanikust iga liikmesriigi kohta, arvatuna kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt; rõhutab, et agoraasid tuleks korraldada eri kohtades kogu liidus ja need peaksid olema representatiivsed (geograafilises, soolises, vanuselises, sotsiaal-majandusliku tausta ja/või haridustaseme mõttes);

11. teeb lisaks ettepaneku, et osalevate kodanike valiku kõigi ELi kodanike hulgast viiksid juhumeetodil läbi liikmesriikide sõltumatud institutsioonid vastavalt eelnimetatud kriteeriumidele ning et määrataks kindlaks sellised kriteeriumid, millega oleks tagatud, et valitud poliitikud, kõrgemad valitsusesindajad ja ametialaste huvirühmade esindajad ei saa kodanike agoraadel osaleda; nõuab, et eri kohtades toimuvatel kodanike agoraadel oleksid erinevad osalejad, samas kui iga konkreetne temaatiline kodanike agoraa peab sidususe ja järjepidevuse tagamiseks koosnema igal oma koosolekul samadest osalejatest; nõuab, et iga temaatilise kodanike agoraa raames toimuks vähemalt kaks koosolekut, et anda oma panus konverentsi täiskogule ning saada arutelude kohta mõnel teisel koosolekul dialoogi vormis üldist tagasisidet; rõhutab, et kodanike agoraad peaksid püüdma jõuda konsensusele ja kui see ei ole võimalik, siis võib välja tuua ka vähemuse arvamuse;

12. teeb ettepaneku, et lisaks kodanike agoraale korraldataks vähemalt kaks noorteagoraad: üks konverentsi alguses ja teine lõpu poole, põhjusel et noored väärivad oma foorumit, kuna noored põlvkonnad on Euroopa tulevik ja neid mõjutavad ELi edasise suuna kohta praegu tehtavad otsused kõige enam; nõuab, et osalejaskonna vanusepiiriks määrataks 16–25 aastat ning et selle valik, suurus, staatus ja töömeetodid põhineksid samadel kriteeriumidel, mida kasutatakse kodanike agoraa puhul;

13. palub võtta meetmeid selle tagamiseks, et kõiki konverentsi protsessis osalevaid kodanikke (sealhulgas noori) abistataks reisi- ja majutuskulude hüvitamise osas ning vajadusel ka seoses puhkusepäevade saamisega töökohast, samuti sotsiaalsete kulude (nt saamatajäänud tulu, päevahoiukulud ja puuetega isikute erivajaduste katmise kulud) hüvitamise osas;

14. nõuab, et konverentsi täiskogu liikmeskonna moodustaksid:

— Euroopa Parlament, kes esindab liidu kodanikke kuni 135 liikmega,

— nõukogu, kes esindab liikmesriike 27 liikmega,

— liikmesriikide parlamendid kahe kuni nelja liikmega iga parlamendi kohta,

— Euroopa Komisjon, keda esindavad kolm vastavat volinikku,

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee kumbki nelja liikmega
- ELi tasandi sotsiaalpartnerid kahe liikmega osapoole kohta;

15. rõhutab, et tagasisideahela tagamiseks kutsutakse temaatiliste kodanike agoraade ja noorteagoraad esindajad konverentsi täiskogu istungile, et esitada oma järeldused ja neid arutada, et neid oleks võimalik konverentsi täiskogu istungi arutelus arvesse võtta;

16. nõuab, et nõukogu peab olema esindatud ministrite tasandil ning et Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide esindajad peaksid tagama tasakaalustatud poliitilise esindatuse, mis kajastab nende mitmekesisust; rõhutab, et institutsioonid osalevad konverentsil võrdsete partneritena ning et tagatakse range võrdsus ühelt poolt Euroopa Parlamendi ning teiselt poolt nõukogu ja liikmesriikide parlamentide vahel; nõuab, et konverentsi täiskogu soovitude puhul püütaks saavutada konsensus või vähemalt et need soovitusel esindaksid kõigi kolme ELi institutsiooni ja liikmesriikide parlamentide esindajate enamuse seisukohti;

17. teeb ettepaneku, et konverents koguneks Euroopa Parlamendis oma täiskogu istungile vähemalt kaks korda poolaastas; teeb ettepaneku, et konverentsi täiskogu võtaks oma esimesel koosolekul vastu töökava ning et pärast iga konverentsi täiskogu istungit tehtaks täiskogu aruanne koos järeldustega ja töörühmade aruanded kättesaadavaks konverentsi osalejatele ja üldsusele; on arvamisel, et konverentsi täiskogu lõppistungil tuleks vastu võtta lõppjäreldused, milles tehakse kokkuvõtte konverentsi protsessi tulemustest tervikuna;

18. rõhutab vajadust pakkuda tuge, kasutades selleks ettevalmistavaid istungeid ning väljakujunenud ja kogunud kodanikuühiskonna organisatsioonide jt ekspertide abi; tunnustab kõigi Euroopa valitsusväliste organisatsioonide, ülikoolide, uurimiskeskuste ja mõttekodade teadmiste ja oskuste olulisust ning kutsub neid üles toetama konverentsi protsessi eri tasanditel ja pakkuma oma toetust eri organitele;

19. on seisukohal, et konverents peaks püüdma leida võimalusi ELi kandidaatriikide esindajate kaasamiseks Euroopa tuleviku käsitlevatesse aruteludesse;

20. on arvamisel, et kolm peamist ELi institutsiooni peaksid tagama oma kõrge tasandi patronaaži kõrgeimal, st Euroopa Parlamendi presidendi, Euroopa Ülemkogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni presidendi tasandil; on veendunud, et selline kõrgetasemeline patronaaž peaks olema protsessi garantiiks ning tagama selle järelevalve ja konverentsi protsessi käivitumise;

21. on arvamisel, et protsessi kui terviku ja kõigi asjaomaste organite tõhusa suunamise kindlustamiseks peaksid konverentsi protsessi juhtima juhtkomitee ja täidesaatev koordineerimisnõukogu;

22. teeb ettepaneku, et juhtkomiteesse peaksid kuuluma:

- Euroopa Parlamendi esindajad (kõik esindatud fraktsioonid ning põhiseaduskomisjoni esindaja ja Euroopa Parlamendi juhatuse esindaja);
- nõukogu esindajad (ELi eesistujariigid),
- Euroopa Komisjoni esindajad (kolm vastutavat volinikku);

nõuab, et juhtkomitee koosseisuga oleks tagatud poliitiline ja institutsiooniline tasakaalustatus ning et kõigil selle osadel oleks võrdne kaal;

23. on arvamisel, et juhtkomitee peaks vastutama konverentsi täiskogu istungite ettevalmistamise (päevakorra, täiskogu aruannete ja järelduste koostamine), samuti kodanike ja noorteagoraade ning kogu konverentsi protsessi tegevuse ja korralduse järelevalve eest;

24. teeb lisaks ettepaneku, et täidesaatev koordineerimisnõukogu koosneks kolmest peamisest ELi institutsioonist ning et seda juhiks Euroopa Parlament; nõuab, et täidesaateva koordineerimisnõukogu liikmed kuuluksid juhtkomiteesse; soovib, et koordineerimisnõukogu vastutada oleks konverentsi protsessi igapäevane juhtimine, eelkõige konverentsi, töörühmade, kodanike agoraade ja muude juhtkomitee poolt kindlaks määratud algatuste praktiline korraldus;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

25. teeb ettepaneku, et konverentsi protsessi peaks abistama sekretariaat, mille liikmed valitakse kolmest peamisest ELi institutsioonist;

Konverentsi protsessi teavitustegevus ja poliitiline memorandum

26. on arvamusel, et kodanikega suhtlemine, kodanike osalemine konverentsi protsessis ning konverentsi töö ja tulemused on väga suure tähtsusega; rõhutab, et kõik olemasolevad ja uued kommunikatsioonivahendid digitaalseks ja füüsiliseks osalemiseks tuleks kolme institutsiooni vahel kooskõlastada, alustades Euroopa Parlamendi olemasolevatest vahenditest ja Euroopa Parlamendi büroodest, selleks et kodanikud saaksid end jooksvalt konverentsi protsessiga kursis hoida ning jälgida menetlusi, kohe kui täiskogu istungid ning kodanike ja noorteagoraad on alanud;

27. on arvamusel, et kõiki konverentsi koosolekuid (sealhulgas täiskogu istungeid ning kodanike ja noorteagoraasid) tuleks veebis üle kanda ja need peaksid olema avalikud; nõuab, et kõik konverentsiga seotud dokumendid, sealhulgas sidusrühmade seisukohad, avaldataks ning et kõik menetlused toimuksid liidu ametlikes keeltes;

28. on arvamusel, et Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu peaksid konverentsi protsessi, selle kontseptsiooni, struktuuri, ajakava ja ulatuse ühiselt kokku leppima vastastikuse mõistmise memorandumis;

Tulemus

29. nõuab, et konverentsil koostataks konkreetset soovitusi, mida institutsioonid peavad käsitlema ja mille nad peavad kujundama meetmeteks, et vastata kodanike ja sidusrühmade ootustele pärast kaks aastat kestnud protsessi ja arutelu;

30. nõuab, et kõik konverentsil osalejad võtaksid ühise kohustuse tagada vastavalt oma rollile ja pädevustele nõuetekohased järelmeetmed konverentsi tulemustele;

31. võtab endale kohustuse võtta konverentsi suhtes viivitamata tõelisi järelmeetmeid, tehes seda seadusandlike ettepanekute, aluslepingu muutmise algatamise või muus vormis; palub ka kahel ülejäänud institutsioonil võtta samasuguse kohustuse;

o

o o

32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjoni presidendile, Euroopa Ülemkogu eesistujale ja nõukogu eesistujariigile.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0011

Burundi, eelkõige väljendusvabadus

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Burundi, eelkõige väljendusvabaduse kohta (2020/2502(RSP))

(2021/C 270/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Burundi kohta, eriti 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾, 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni ⁽²⁾, 19. jaanuari 2017. aasta resolutsiooni ⁽³⁾, 6. juuli 2017. aasta resolutsiooni ⁽⁴⁾ ja 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 30. oktoobri 2019. aasta otsust Burundi Vabariigi 2019. aasta tegevusprogrammi rahastamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 29. novembri 2019. aasta avaldust, mille ta tegi ELi nimel teatavate kolmandate riikide ühinemise kohta piiravate meetmetega seoses olukorraga Burundis,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 23. veebruari 2017. aasta, 25. jaanuari 2018. aasta ja 24. oktoobri 2019. aasta aruannet olukorra kohta Burundis,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu Burundi uurimiskomisjoni 2019. aasta septembri aruannet,
- võttes arvesse 9. detsembri 2019. aasta kirja, millele on alla kirjutanud 39 Euroopa Parlamendi liiget ja milles nõutakse Burundi uudisteväljaande Iwacu ajakirjanike vabastamist,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. detsembri 2019. aasta avaldust, mille ta tegi ELi nimel inimõiguste päeval,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 12. novembri 2015. aasta resolutsiooni 2248 ja 29. juuli 2016. aasta resolutsiooni 2303 olukorra kohta Burundis,
- võttes arvesse aruannet, mille Burundi uurimiskomisjon esitas 15. juunil 2017. aastal ÜRO Inimõiguste Nõukogule,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 13. märtsi 2017. aasta pressiteadet olukorra kohta Burundis,
- võttes arvesse ÜRO Burundi sõltumatu uurimise rühma (UNIIB) aruannet, mis avaldati 20. septembril 2016. aastal,
- võttes arvesse 28. augusti 2000. aasta Arusha kokkulepet rahu ja leppimise kohta Burundis (Arusha kokkulepe),
- võttes arvesse Aafrika Liidu tippkohtumisel 13. juunil 2015. aastal vastu võetud deklaratsiooni Burundi kohta,

⁽¹⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 137.

⁽²⁾ ELT C 399, 24.11.2017, lk 190.

⁽³⁾ ELT C 242, 10.7.2018, lk 10.

⁽⁴⁾ ELT C 334, 19.9.2018, lk 146.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0305.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 29. septembri 2017. aasta resolutsiooni 36/19 Burundi uurimiskomisjoni volituste pikendamise kohta,
 - võttes arvesse nõukogu 1. oktoobri 2015. aasta määrust (EL) 2015/1755⁽⁶⁾ ning nõukogu 1. oktoobri 2015. aasta otsust (ÜVJP) 2015/1763⁽⁷⁾, 29. septembri 2016. aasta otsust (ÜVJP) 2016/1745⁽⁸⁾ ja 24. oktoobri 2019. aasta otsust (ÜVJP) 2019/1788⁽⁹⁾ piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Burundis,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. mai 2018. aasta avaldust, mille ta tegi Euroopa Liidu nimel olukorra kohta Burundis enne põhiseaduslikku referendumit,
 - võttes arvesse 23. juunil 2000. aastal Cotonous allkirjastatud partnerluslepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (Cotonou leping);
 - võttes arvesse 27. juunil 1981. aastal vastu võetud ja 21. oktoobril 1986. aastal jõustunud inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Burundi on ratifitseerinud,
 - võttes arvesse nõukogu 14. märtsi 2016. aasta otsust (EL) 2016/394, millega lõpetatakse ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise partnerluslepingu artikli 96 kohane nõupidamine Burundi Vabariigiga⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse Human Rights Watchi 2019. aasta maailmaaruannet Burundi kohta,
 - võttes arvesse Piirideta Ajakirjanike koostatud 2019. aasta maailma ajakirjandusvabaduse indeksit,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et 2015. aasta presidendivalimised põhjustasid Burundis rahvarahutusi, ÜRO valimisvaatlusmissioon Burundis leidis, et hääleõiguse kasutamiseks vajalikke olulisi tingimusi on rängalt rikutud, ning opositsioon boikoteeris valimisi;
- B. arvestades, et sõltumatud raadiojaamad on endiselt suletud, kümned ajakirjanikud ei saa vabatahtlikust eksilist ikka veel tagasi pöörduda ja neil, kes jäid Burundisse, on raske vabalt töötada, sest neid ahistavad sageli julgeolekujõud, keda õhutab ametlik arusaam, mille kohaselt seostatakse erapooletuid ajakirjanikke riigi vaenlastega;
- C. arvestades, et olukord Burundis on endiselt murettekitav, paljude teadete kohaselt rikutakse põhilisi kodaniku- ja poliitilisi vabadusi ning tõusvad hinnad mõjuvad halvasti majanduslikele ja sotsiaal-kultuurilistele õigustele, näiteks õigus piisavale elatustasemele, õigus haridusele, õigus piisavale toidule ja õigus mitte kannatada nälga, naiste õigused ning õigus tööle ja ametiühinguõigused;
- D. arvestades, et kuna Burundi-sisese dialoogi kaudu poliitilise lahenduse leidmisel on jõutud ummikseisu, on 2020. aasta maiks kavandatud valimiste toimumine suures ohus; arvestades, et ilma sisulise poliitilise dialoogita võivad need valimised viia Burundi veel sügavamale autoritaarsusse; arvestades, et kõigi sidusrühmade kaasamine protsessi on endiselt ebakindel, poliitilise tegutsemise võimalused vähenevad ja tuleb luua tingimused rahumeelsete, läbipaistvate ja usaldusväärsete valimiste korraldamiseks;

⁽⁶⁾ ELT L 257, 2.10.2015, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 257, 2.10.2015, lk 37.

⁽⁸⁾ ELT L 264, 30.9.2016, lk 29.

⁽⁹⁾ ELT L 272, 25.10.2019, lk 147.

⁽¹⁰⁾ ELT L 73, 18.3.2016, lk 90.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- E. arvestades, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu poolt volitatud Burundi uurimiskomisjon (COIB) rõhutas oma 4. septembri 2019. aasta aruandes, et mitu kuud enne 2020. aasta presidendi- ja parlamendivalimisi on hirmutatud neid, kes on valitseva partei CNDD-FDD vastu, ning kuigi pinged 2019. aasta mai valimiste lähenedes pidevalt kasvasid, panid kohalikud omavalitsused ja valitseva partei kurikuulsa noorteliiga Imbonerakure liikmed endiselt toime poliitiliselt motiveeritud vägivaldaakte ja ränki inimõiguste rikkumisi; arvestades, et kuigi COIB seda korduvalt nõudis, keeldus Burundi valitsus igasugusest koostööst sellega;
- F. arvestades, et Burundis asunud ÜRO inimõiguste büroo, mis tegi Burundi valitsusega koostööd rahu kindlustamise, julgeolekusektori reformi ja õigussektori reformi nimel ning aitas suurendada institutsioonilist ja kodanikuühiskonna suutlikkust inimõiguste küsimustes, suleti 2019. aasta märtsis, sest seda nõudis Burundi valitsus, kes oli bürooga igasuguse koostöö lõpetanud juba 2016. aasta oktoobris;
- G. arvestades, et Maailmapanga hinnangul oli Burundi majanduskasv 2019. aastal 1,8 % ja 2018. aastal 1,7 %; arvestades, et riigi 2019.–2020. aasta üldeelarves on 189,3 miljardi Burundi frangi (14,26 %) suurune puudujääk ja 2018.–2019. aasta eelarves oli 163,5 miljardi Burundi frangi suurune puudujääk; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti andmeil oli 30. septembri 2019. aasta seisuga 369 517 Burundi elanikku naaberriikides paguluses; arvestades, et 2017. aasta septembrist alates on Burundisse vabatahtlikult tagasi pöördunud 78 000 pagulast; arvestades, et 28. veebruaril 2019. aasta seisuga oli Burundis 130 562 riigisest põgenikku;
- H. arvestades, et Piirideta Ajakirjanike koostatud 2019. aasta ajakirjandusvabaduse indeksis on Burundi 180 riigi seas 159. kohal; arvestades, et väljendusvabadus ja sõnavabadus on vabade ja teadlikul otsusel põhinevate valimiste tagamiseks hädavajalikud; arvestades, et vaba, sõltumatu ja erapooletu ajakirjandus laiendab sõnavabadust kui üht põhilist inimõigust; arvestades, et riigi kontrolli all olevad traditsioonilised meediakanalid, nagu raadio ja ajalehed, on endiselt peamine teabeallikas; arvestades, et meediapädevust ning interneti ja sotsiaalmeedia kasutamise võimalusi tuleb suurendada, et võimaldada teabe saamist, tugevdada sotsiaalset ja poliitilist stabiilsust ja dialoogi ning tagada sellega vabad, teadlikul otsusel põhinevad ja õiglased valimised;
- I. arvestades, et Burundi on maailma vaeseimaid riike, kus vaesuses elab 74,7 % inimestest, ja inimarengu indeksis on see 189 riigi hulgas 185. kohal, arvestades, et üle 50 % Burundi elanikest kannatab pideva toiduga kindlustamatuse all, peaaegu pool elanikest on alla 15-aastased ja ainuüksi 2019. aastal haigestus malaariasse üle kaheksa miljoni inimese, kellest üle 3 000 haiguse tõttu suri; arvestades, et vaesus, kehvad sotsiaalteenused, noorte suur tööpuudus ja võimaluste puudumine põhjustavad riigis endiselt vägivalda;
- J. arvestades, et 27. septembril 2018. aastal teatas Burundi riiklik julgeolekunõukogu, et rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide tegevus peatatakse kolmeks kuuks, ning selle tagajärjel oli väga keeruline tööd teha ligikaudu 130 rahvusvahelisel valitsusvälisel organisatsioonil, millest osa annab elupäästvat abi;
- K. arvestades, et 18. juulil 2019. aastal võttis valitsus vastu kaks dekreeti, millega loodi Burundis tegutsevate rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide ministeeriumidevaheline järelevalve- ja hindamiskomisjon;
- L. arvestades, et valitsus on keeldunud tunnistamast inimõiguste rikkumisi, mis on toime pandud alates ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo sulgemisest Burundis 28. veebruaril 2019. aastal, ning ei ole näidanud üles tahet bürooga mingisugustki koostööd jätkata; arvestades, et COIB on praegu ainus sõltumatu rahvusvaheline mehhanism, mille kaudu Burundis toime pandud inimõiguste rikkumisi ja kuritarvitusi uuritakse;
- M. arvestades, et Burundi ametivõimud on COIBi töö endiselt täielikult ja süstemaatiliselt tagasi lükanud ning keeldunud uurimiskomisjoni riiki lubamast, sest peavad seda poliitiliselt erapoolikuks, kuid ei ole oma süüdistuste põhjendamiseks tõendeid esitanud;
- N. arvestades, et 2017. aasta oktoobris taganes Burundi Rooma statuudist, millega asutati Rahvusvaheline Kriminaalkohus; arvestades, et hoolimata rahvusvahelise üldsuse üleskutsest algatada Rooma statuudiga uuesti ühinemise menetlus, ei ole Burundi valitsus midagi ette võtnud;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- O. arvestades, et Tansaania ja Burundi allkirjastasid 2019. aastal kokkuleppe saata 31. detsembriks 2019 vabatahtlikult või sunniviisiliselt päritoluriiki tagasi 180 000 Tansaania viibivat Burundi pagulast; arvestades, et 2019. aasta augustis teatas ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet, et Burundis valitsenud tingimused tagasipöördumist ei soodustanud, sest tagasisaadetud kuuluvad inimõiguste rikkumiste peamiste sihtmärkide hulka;
- P. arvestades, et 30. detsembril 2019. aastal taotles Burundi prokurör 15-aastast vanglakaristust neljale Iwacu Press Groupi ajakirjanikule, st Christine Kamikazile, Agnès Ndirubusale, Térance Mpozenzile, Egide Harerimanale ja nende autojuhile Adolphe Masabarakizale, kes vahistati 22. oktoobril 2019. aastal Bubanza provintsis Musigati omavalitsusüksuses, kui nad kajastasid Burundi loodeosas toimunud mässuliste ja valitsuse julgeolekujõudude kokkupõrkeid, ning neile on esitatud süüdistus riigisese julgeoleku õnestamises osalemises;
- Q. arvestades, et 22. juulil 2016. aastal jäi kadunuks Iwacu ajakirjanik Jean Bigirimana, keda väidetavalt nähti viimati riikliku luureteenistuse (SNR) liikmete vahi all Muramvyas, mis asub 45 km kaugusel pealinnast Bujumburast; arvestades, et Burundi ametivõimud ei ole tema kadumist kommenteerinud;
- R. arvestades, et 13. oktoobril 2015. aastal mõrvati oma Bujumbura kodus ajakirjanik Christophe Nkezabahizi, tema naine ja kaks last; arvestades, et ametivõimud õieti ei püüdnudki seda vägivaldset kuritegu uurida ja toimepanijaid vastutusele võtta;
- S. arvestades, et Burundi põhiseaduse artikliga 31 on tagatud väljendusvabadus, sealhulgas ajakirjandusvabadus; arvestades, et Burundi on ühinenud ka rahvaste ja inimõiguste Aafrika hartaga, millega tagatakse kõigile Burundi kodanikele õigus saada ja levitada teavet; arvestades, et Burundi valitsus on kohustatud edendama ja kaitsma väljendusvabadust ja ühinemisvabadust, nagu on sätestatud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis, mille osaline Burundi on;
- T. arvestades, et kodanikuühiskonna ja meediaväljaannete tegutsemisvabadus on viimastel aastatel jäänud palju väiksemaks ning paljud kodanikuühiskonna aktivistid ja sõltumatud ajakirjanikud on endiselt eksiilis; arvestades, et paljud Burundisse jäänutest on pidanud taluma hirmutamist, vahistamist või valesüüdistuste alusel toimuvat kohtumõistmist;
- U. arvestades, et valitsus ja valitseva erakonna noortetiiva Imbonerakure liikmed korraldasid riikliku kampaania, et koguda inimestelt n-õ vabatahtlikke makseid, et aidata rahastada 2020. aasta valimisi; arvestades, et Human Rights Watchi 6. detsembri 2019. aasta aruandes leiti, et Imbonerakure liikmed ja kohaliku omavalitsuse ametnikud kasutasid selleks sageli vägivalda ja hirmutamist, piirasid liikumist ja avalike teenuste kättesaadavust ning peksid neid, kes ei kuuletunud;
- V. arvestades, et inimõiguste aktivist Germain Rukuki, kes oli kristlaste piinamisevastase rühma (ACAT) liige, mõisteti 2019. aasta aprillis mässu ja riigi julgeoleku ohustamise, mässuliste liikumises osalemise ning riigipea vastu suunatud rünnakute eest 32 aastaks vangi; arvestades, et 2018. aasta augustis määrati inimõiguste ja kinnipeetavate isikute kaitse ühenduse (APRODH) vaatlajale ja aktivistile Nestor Nibitangale riigi julgeoleku ohustamise eest viieaastane vanglakaristus;
- W. arvestades, et BBC-l ja Ameerika Häälel keelati Burundis saadete edastamine alates 2019. aasta maist, kui nende load peatati esialgu kuueks kuuks, nagu ajakirjanike kaitse komitee tol ajal teatas; arvestades, et 29. märtsil 2019 teatas Burundi meediat reguleeriv asutus – riiklik kommunikatsiooninõukogu, et ta tühistas BBC tegevusloa ja pikendas Ameerika Hääle tegevusloa peatamise korraldust; arvestades, et riiklik kommunikatsiooninõukogu keelas ka kõigil ajakirjanikel Burundis anda otseselt või kaudselt teavet, mida BBC või Ameerika Hääle saaks edastada;
- X. arvestades, et 24. oktoobril 2019 pikendas nõukogu Burundi suhtes kehtestatud ELi piiravaid meetmeid 24. oktoobrini 2020;
- Y. arvestades, et nende meetmetega keelatakse ELi territooriumile siseneda ja külmutatakse varad neljal isikul, kelle tegevus hinnati demokraativaenulikuks või Burundi kriisile poliitilise lahenduse leidmist takistavaks;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

Z. arvestades, et Ida-Aafrika Ühenduse jõupingutused leida vahendatud lahendus poliitilisele kriisile, mis sai alguse presidendi 2015. aasta otsusest kandideerida kolmandaks ametiajaks, on endiselt seiskunud; arvestades, et president Pierre Nkurunziza on mitmel juhul korranud, et ta ei taotle uut ametiaega, kuid valitsev erakond ei ole oma kandidaati järgmisteks presidendivalimisteks veel nimetanud;

1. mõistab teravalt hukka praegused väljendusvabaduse piirangud Burundis, sealhulgas laialdasemad kodanikuvabaduste piirangud, samuti ulatuslikud inimõiguste rikkumised, ajakirjanike hirmutamise ja meelevaldse vahistamise ning ringhäälingukeelud, mis on tugevdanud hirmuõhkkonda Burundi meedias, suurendanud teatamispiiranguid ja takistanud nõuetekohast kajastamist eriti 2020. aasta valimiste eel;

2. on endiselt sügavalt mures sellepärast, et inimõiguste olukord Burundis õõnestab kõiki lepitus-, rahu- ja õiglusealgatusi, eelkõige jätkuvate meelevaldsete vahistamiste ja kohtuväliste hukkamiste pärast;

3. mõistab sügavalt hukka inimõiguste olukorra pideva halvenemise riigis, eriti tegelike ja arvatavate opositsioonitöötajate, sealhulgas välismaalt naasvate Burundi kodanike jaoks; tuletab meelde, et Burundi peab täitma Cotonou lepingu inimõiguste klauslit; nõuab tungivalt, et Burundi ametivõimud teeksid sellele kuritarvituslikule suundumusele kohe lõpu ja täidaksid riigi inimõigustealaseid kohustusi, sealhulgas neid, mis on sätestatud inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartas, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ja muudes rahvusvahelistes mehhanismides, mille valitsus on ratifitseerinud;

4. tuletab Burundi valitsusele meelde, et selleks, et korraldada kaasavad, usaldusväärsed, rahumeelsed ja läbipaistvad valimised, tuleb tagada õigus väljendusvabadusele, teabe kättesaadavus, ajakirjandusvabadus, meediavabadus ja vaba ala, kus inimõiguste kaitsjad saavad väljendada arvamust hirmutamisetä ja survemeetmeid kartmata; nõuab seetõttu tungivalt, et Burundi ametivõimud tühistaksid meetmed, mis piiravad või takistavad kodanikuühiskonna tööd ning piiravad juurdepääsu sõltumatule traditsioonilisele ja tänapäevasele meediale ning selle meedia vabadust;

5. kutsub Burundi ametivõime üles loobuma süüdistustest hiljuti vangistatud Iwacu ajakirjanike ja kõigi teiste vastu, kes vahistati oma põhiõiguste kasutamise eest, ning nad viivitamata ja tingimusteta vabastama;

6. rõhutab kodanikuühiskonna ja ajakirjanike olulist rolli demokraatlikus ühiskonnas, eelkõige lähenevate valimiste taustal, ning kutsub Burundi ametivõime üles lõpetama ajakirjanike, inimõiguslaste ja opositsiooniliikmete hirmutamine, ahistamine ja meelevaldne vahistamine; kutsub lisaks ametivõime üles laskma inimõiguslastel ja ajakirjanikel takistamatult täita õiguspäraseid kohustusi seoses inimõiguste rikkumiste uurimise ja nendest teatamisega;

7. võtab väga murelikult teadmiseks, et Burundis ja naaberriikides kasvab riigisiseste põgenike arv; nõuab, et EL suurendaks rahalist toetust ja humanitaarabi Burundi-sisestele põgenikele ja pagulastele;

8. kutsub Burundi ametivõime üles tegema lõpu kodanike väljapressimisele ja tagama, et ei takistata ühegi isiku juurdepääsu avalikele hüvedele ja teenustele, nagu tervishoid, toit, vesi ja haridus, ning võimaldama humanitaarabi andjatel tegutseda sõltumatult ja osutada abi vastavalt kohustusele rahuldada kõige pakilisemad vajadused;

9. rõhutab, et usaldusväärsete valimiste võimaldamiseks on vaja märkimisväärselt parandada poliitilist ja inimõiguste olukorda, eriti seoses selliste põhivabadustega nagu väljendusvabadus, ajakirjandusvabadus, ühinemis- ja kogunemisvabadus, samuti on vaja edendada leppimist; kutsub Burundi valitsust üles tagama, et nende õiguste rikkumisi uuritakse erapooletult ja toimepanijad võetakse vastutusele rahvusvahelistele standarditele vastavates kohtuprotsessides;

10. nõuab tungivalt, et ametivõimud viiksid läbi põhjaliku ja läbipaistva uurimise, et anda õiglastes ja usaldusväärsetes kohtuprotsessides kohtu alla kõik väidetavad tapmiste, kadumiste, väljapressimiste, peksmiste, meelevaldsete vahistamiste, ähvarduste, ahistamise või muud liiki kuritarvituste toimepanijad; väljendab suurt muret Imbonerakure poolt toime pandud inimõiguste rikkumiste täideviijate jätkuva karistamatuse pärast; nõuab tungivalt, et Burundi ametivõimud hakkaksid sõltumatult uurima alates 22. juulist 2016 kadunud ajakirjaniku Jean Bigirimana kadumist ja ajakirjanik Christophe Nkezabahi juhtumit, kes mõrvati koos oma naise ja kahe lapsega 13. oktoobril 2015;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

11. tunnistab piirkonna, eriti Ida-Aafrika Ühenduse ja Aafrika Liidu (AL) keskset rolli Burundi poliitilisele kriisile jätkusuutliku lahenduse leidmisel ning rõhutab vajadust aktiivsema lähenemisviisi ja suuremate jõupingutuste järele kriisi lõpetamiseks ja Burundi elanikkonna kaitsmiseks, et vältida edasist piirkondlikku eskaleerumist; kutsub ALi üles saatma Burundisse kiiresti oma inimõiguste vaatlejad ja tagama neile piiranguteta pääsu kogu riiki, et nad saaksid oma mandaati täita;
12. väljendab kahetsust ummikseisu pärast Arusha kokkuleppe rakendamisel ja nõuab tungivalt, et kokkuleppe tagajad püüaksid saavutada leppimist; väljendab oma pühendumust Burundi-sisesele dialoogile; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles toetama Ida-Aafrika Ühendust Burundi-sisese dialoogi hõlbustamisel; nõuab tungivalt, et kõik Burundi-siseses dialoogis osalejad teeksid konstruktivset koostööd ning võimaldaksid sellest takistusteta osa võtta opositsioonil, inimõiguste kaitsjatel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel;
13. nõuab tungivalt, et Burundi pöörduks tagasi piirkondliku ja rahvusvahelise kogukonna kohtumiste kava juurde, et leppida kokku kompromissis ÜRO ja ALi tasandil vastu võetud otsuste rakendamiseks, nimelt: resolutsiooni 2303 rakendamine, ALi vaatlejatega vastastikuse mõistmise memorandumi allkirjastamine, koostöö taastamine ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga;
14. peab kahetsusväärseks, et Burundi on jätkuvalt keeldunud tegemast koostööd ÜRO uurimiskomisjoniga ja nõustumast ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo kohaliku büroo tegevuse taasalumiseks;
15. kutsub ÜROd üles jätkama kõigi väidetavate inimõiguste ja humanitaarõiguse rikkumiste, sealhulgas riigiteenistujate ja Imbonerakure noorteliiga poolt toime pandud rikkumiste erapooletut uurimist ning võtma nende eest vastutajad nõuetekohaselt vastutusele; rõhutab, et kurjategijad ja tapjad tuleb anda kohtu alla, olenemata sellest, millisesse rühma nad kuuluvad, ning et Burundis inimõiguste ränkade rikkumiste ohvritele ja ellujäänutele tuleb maksta piisavat hüvitist;
16. nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid annaksid paindlikku ja otsest rahalist toetust kodanikuühiskonnale ja meediaorganisatsioonidele, sealhulgas naisorganisatsioonidele, kes töötavad veel kohapeal, aga ka eksiilis olevatele, eelkõige neile, kes töötavad poliitiliste, kodaniku-, majanduslike, sotsiaalsete ja meediaõiguste edendamise ja kaitsmise nimel;
17. kutsub ELi ja ELi liikmesriikide diplomaate Burundis üles tagama inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste täieliku rakendamise, sealhulgas eelkõige käies kõigi Burundi ajakirjanike, poliitvangide ja inimõiguste kaitsjate, eriti Iwacu ajakirjanike kohtulikel ärakuulamistel ning külastades vangis olevaid inimõiguste kaitsjaid, aktiviste ja ajakirjanikke;
18. nõuab ELi shipäraste sanktsioonide laiendamist ja nõuab tungivalt, et ÜRO Julgeolekunõukogu kehtestaks oma shipärased sanktsioonid, sealhulgas reisikeelu ja varade külmutamine isikute puhul, kes vastutavad Burundis jätkuvate raskete inimõiguste rikkumiste eest; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles koostama kiiresti laiendatud nimekirja isikutest, kes vastutavad inimõiguste rikkumiste kavandamise, korraldamise ja täideviimise eest, et lisada nad nende Burundi ametnike nimekirja, kelle suhtes juba kehtivad ELi sanktsioonid;
19. peab väga kahetsusväärseks, et Burundi ei ole teinud midagi selleks, et uuesti ühineda Rooma statuudiga; nõuab tungivalt, et Burundi valitsus alustaks seda protsessi viivitamata; nõuab, et EL toetaks kõiki Rahvusvahelise Kriminaalkohtu jõupingutusi, et uurida Burundis toime pandud kuritegusid ja anda nende toimepanijad kohtu alla;
20. peab kahetsusväärseks Burundi pagulaskriisi jätkuvat alarahastamist, mis mõjutab tugevalt pagulaste turvalisust ja heaolu; kutsub rahvusvahelist üldsust ja humanitaarabiorganisatsiooni üles suurendama abi kõigile, kes on praegu pagulased või konflikti tõttu ümber asunud; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid annaksid vastavalt ÜRO Burundi uurimiskomisjoni soovitusel Burundist pärit varjupaigataotlejatele pagulasseisundi ja jälgiksid tähelepanelikult olukorda Burundis seoses 2020. aasta valimistega;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

21. väljendab sügavat muret teadete pärast, et Burundi pagulastele avaldatakse üha suuremat survet enne 2020. aasta valimisi koju tagasi pöördumiseks; kutsub piirkonna valitsusi üles tagama, et pagulaste tagasipöördumine oleks vabatahtlik, põhineks teadlikul otsusel ning toimuks turvaliselt ja väärikalt; tuletab meelde, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti hinnangul ei ole ohutu, väärika ja vabatahtliku tagasipöördumise tingimused täidetud;
 22. palub Burundi valitsusel lubada eksiilis viibivatel poliitilistel vastastel vabalt tagasi pöörduda ja kampaaniaid läbi viia ilma hirmutamise, vahistamise ja vägivalleta ning lubada välisvaatlejatel jälgida valimiste ettevalmistamist ning hääletus- ja häältelugemisprotsessi;
 23. kordab, et kaasav poliitiline dialoog, mida vahendatakse rahvusvahelisel tasandil ning mis on kooskõlas Arusha kokkuleppe ja Burundi põhiseadusega, on ainus viis Burundis püsiva rahu tagamiseks; palub seetõttu Ida-Aafrika Ühendusel kui Burundi-sisese dialoogi tähtsaimal kokkukutsujal võtta asjakohaseid meetmeid, et kaasata Burundi valitsus kindlalt ja viivitamata kaasavasse dialoogi praegusele kriisile rahumeelse ja püsiva lahenduse leidmiseks;
 24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Burundi Vabariigi presidendile, Burundi parlamendi esimehele, AKV-ELi parlamentaarsele ühisassambleele ning Aafrika Liidule ja selle institutsioonidele.
-

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0012

Nigeeria, eelkõige hiljutised terrorirünnakud**Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Nigeeria ja eelkõige hiljutiste terrorirünnakute kohta (2020/2503(RSP))**

(2021/C 270/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Nigeeria kohta, viimasena neist 18. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri pressiesindaja 24. detsembri 2019. aasta avaldust Nigeeria kohta,
- võttes arvesse väljaspool ELi usu- ja veendumusvabaduse edendamise tegeleva ELi erisaadiku 25. novembri 2019. aasta aruannet,
- võttes arvesse kohtuväliste, kiirkorras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste ÜRO eriraportööri 2. septembri 2019. aasta avaldust Nigeeriasse tehtud visiidi lõppedes,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. juuli 2019. aasta pressiteadet terrorirünnakute kohta Nigeeria kaguosas,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja pressiesindaja 29. juuli 2018. aasta avaldust Kirde-Nigeerias Bornos toimunud Boko Harami terrorirünnaku kohta,
- võttes arvesse Human Rights Watchi 2019. aasta maailmaaruande peatükki Nigeeria kohta,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste komitee 29. augusti 2019. aasta lõppmärkusi Nigeeria kohta olukorras, kus riigi teine perioodiline aruanne puudub,
- võttes arvesse ÜRO deklaratsiooni igasuguse usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta,
- võttes arvesse 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi Sahharovi auhinna (mõttevabaduse eest) andmist inimõiguste kaitsjale Hauwa Ibrahimile 2005. aastal,
- võttes arvesse 2019. aasta Global Terrorism Indexi aruannet,
- võttes arvesse arengukomisjoni esimehe kirja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning humanitaarabi ja kriisiohjamise volinikule humanitaarmedetmete piiramise kohta Kirde-Nigeerias,
- võttes arvesse Nigeeria Liitvabariigi põhiseadust ja eriti selle IV peatüki sätteid usuvabaduse kaitse ning õiguse kohta mõtte -, südametunnistuse- ja usuvabadusele,
- võttes arvesse ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni, mille Nigeeria ratifitseeris aprillis 1991,

⁽¹⁾ ELT C 458, 19.12.2018, lk 43.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- võttes arvesse 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
 - võttes arvesse Cotonou lepingut,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et julgeolekuolukord Nigeerias on viimastel aastatel märkimisväärselt halvenenud, kujutades endast tõsist ohtu piirkondlikule ja rahvusvahelisele julgeolekule; arvestades, et inimõiguste rikkumised ja massimõrvad on laialt levinud, eelkõige riigi kirdeosas; arvestades, et Boko Harami mässulised on Nigeerias alates 2009. aastast tapnud üle 36 000 inimese;
- B. arvestades, et riigis valitseb kümnendat aastat piirkondlik relvakonflikt; arvestades, et vägivaldne äärmuslus ja eelkõige terroristlik tegevus muutuvad üha jõulisemaks, ja džihaadirühmituste, nagu Boko Haram ja Lääne-Aafrika provintsi Islamiriik (ISWAP), võim ja mõjuvõim suureneb; arvestades, et Boko Haram on alates 2009. aastast kasvava korrapärasusega rünnanud Nigeeria politseid ja sõjaväge, poliitikuid, koole, religioosseid hooneid, avalikke institutsioone ja tsiviilelanikke; arvestades, et ülekaalukas osa ohvritest on moslemid;
- C. arvestades, et Nigeeria on Global Terrorism Indexi aruandes 163 riigi hulgas Iraagi ja Afganistani järel kolmandal kohal, mistõttu ta on terrorismist kõige enam mõjutatud riikide hulgas kolmas;
- D. arvestades, et julgeolekuolukorda on halvendanud usulise ja etnilise vägivalda eskaleerumine riigi mõnes osas, sealhulgas konflikt põllumajanduslikus keskosas, kus põllumajandustootjad ja rändkarjakasvatajad on tülis maa ja veevarude pärast;
- E. arvestades, et eelduste kohaselt viibib ISWAPis praegu kümneid vangistatud isikuid, sealhulgas kristlasi, julgeolekujõude ja abitöötajaid;
- F. arvestades, et Nigeeria elanikkonna hulgas, kes on Aafrikas kõige arvukam, on peaaegu võrdselt moslemeid ja kristlasi; arvestades, et riik on koduks piirkonna suurimale kristlaste kogukonnale, kus Põhja-Nigeerias elab peaaegu 30 miljonit kristlast; arvestades, et ajalooline rivaalitsemine valdavalt moslemitest elanikkonnaga põhjaosa ja kristlastest lõunaosa vahel on radikaalse islami leviku tõttu järsult intensiivistunud;
- G. arvestades, et ISWAP võttis vastutuse 11 inimese hukkamise eest 26. detsembril 2019 avaldatud videos; arvestades, et rühmitus väitis, et kõik tapetud on kristlased, ning et rünnak oli kättemaks Isi juhi Abu Bakr al-Baghdadi surma eest Süürias;
- H. arvestades, et need tapmised on osa laiema terrorirünnakute seeriast, mille hulka kuuluvad ka 24. detsembril 2019. aasta rünnak Chiboki lähedal asuva kristliku küla vastu, mille tagajärjel hukkus seitse külaelanikku ja rööviti teismeline tüdruk, kolme tsiviilisiku tapmine väljaspool Biu linna 23. detsembril 2019 ning seitsme tsiviilisiku tapmine N Ganzais 22. detsembril 2019;
- I. arvestades, et organisatsiooni Humanitarian Aid Relief Trust andmetel on džihaadivõitlejate rühmitused mõrvanud alates 2015. aastast rohkem kui 6 000 kristlast või nad on kadunud Fulani sõjardite elluviidava poliitika „Teie maa või teie veri“ tagajärjel; arvestades, et šariaadiriikides kannatavad kristlased pideva diskrimineerimise all ja neid peetakse sageli teisejärgulisteks kodanikeks;
- J. arvestades, et kuigi president Muhamadu Buhari on hukka mõistnud tapmised ja nõudnud tungivalt, et elanikkond ei jaguneks religioosete piiride järgi, on need rünnakud toime pandud täiesti karistamatult ja kurjategijaid võetakse harva vastutusele; arvestades, et Amnesty Internationali aruandest selgub, et Nigeeria julgeolekujõud on põllumajandustootjate kogukondade vastu toime pandud surmavate rünnakute puhul üles näidanud tahtlikku hooletust;
- K. arvestades, et Human Rights Watch on teatanud, et Nigeeria sõjavägi on kinni pidanud üle 3 600 lapse (pooled neist on tüdrukud), kuna sõjavägi kahtlustab, et lapsed on seotud islamistlike ja valitsusväliste relvastatud rühmitustega, kusjuures tõendeid selle kohta on sageli vähe või need puuduvad hoopis; arvestades, et paljud kinnipeetavad on kannatanud väärkohtlemise, sealhulgas seksuaalvägivalda all ning on surnud kinnipidamisel haiguste, nälja, dehüdratsiooni või tulistamishaavade tõttu; arvestades, et sõjavägi on süstemaatiliselt keelanud juurdepääsu kinnipidamisasutustele, mistõttu ei ole võimalik kontrollida tingimusi, milles lapsi kinni peetakse;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- L. arvestades, et üldise diskrimineerimise, tervishoiuteenuste ja hariduse piiratud kättesaadavuse, laialt levinud naiste suguelundite moonutamise ja laste abielude tõttu on tüdrukute ja naiste olukord Nigeerias eriti problemaatiline;
- M. arvestades, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on teatanud, et on alust uskuda, et Boko Haram ja Nigeeria julgeolekuväed (NSF) on Nigeerias toime pannud Rooma statuudi artikli 7 kohaseid inimsusvastaseid kuritegusid, sealhulgas mõrva ja tagakiusamisi; arvestades, et oma 2019. aasta aruandes esialgsete uurimiste kohta jõudis Rahvusvaheline Kriminaalkohus järeldusele, et vaatamata mitmetele Nigeeria ametivõimude võetud meetmetele väidetavate õigusrikkujate kriminaalvastutuse kindlakstegemiseks, on Boko Harami ja Nigeeria julgeolekuvägede (NSF) liikmete suhtes seni võetud uurimise või süüdistuse esitamise meetmed olnud nii ulatuse kui ka põhjalikkuse poolest piiratud;
- N. arvestades, et valitsust on alates 2015. aastast kritiseeritud ebapiisava reageerimise pärast islamistlikele rahutustele kogu riigis; arvestades, et Nigeeria sõjavägi ja politsei seisavad silmitsi arvukate julgeolekuohtudega, paistavad olevat ülekoormatud ega suuda toime tulla üheaegselt esinevate julgeolekukriisidega;
- O. arvestades, et rahvusvaheline rakkerühm on alates oma loomisest 2015. aastal viinud terrorirühmitused küll paljudelt nende kontrolli all olevatelt aladelt välja, kuid piirkond on endiselt äärmiselt ebastabiilne; arvestades, et 1 200 Tšaadi sõduri hiljutine lahkumine, mis langes kokku vägivalda järsu suurenemisega kirdepiirkonnas, on tekitanud elanikkonnas muret; arvestades, et sajad lähedusse elama paigutatud Nigeeria tsiviilisikud põgenesid piirkonnast, kartes pärast sõdurite lahkumist džihaadivõitlejate uusi rünnakuid;
- P. arvestades, et EL, Saksamaa Liitvabariik ja Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendus (ECOWAS) käivitasid 2019. aasta oktoobris rahu ja julgeoleku struktuuri ja operatsioonide projekti (EPSAO); arvestades, et projekti eesmärk on tugevdada ECOWASi mehhanisme ja suutlikkust tulla toime konfliktidega ja toetada konfliktijärgset keskkonda Lääne-Aafrikas;
- Q. arvestades, et ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (OCHA) andmetel on olukord Nigeerias põhjustanud enneolematu humanitaarkriisi ja toonud riigi kirdeosas kaasa rohkem kui 2 miljoni inimese sundümberasumise; arvestades, et organisatsiooni Human Rights Watch andmetel ei saa enamik riigis ümberasunud elanikke kasutada oma põhiõigusi toidule, eluasemele, haridusele, tervishoiule, kaitsesele kahju eest ja õigust liikumisvabadusele; arvestades, et EL on eraldanud 28,3 miljonit eurot humanitaarabi toetamiseks riigis; arvestades, et praegused vahendid ei kata kaugeltki humanitaarabi vajadusi;
- R. arvestades, et Human Rights Watch 2019. aasta maailmaaruande Nigeeriat käsitleva peatüki kohaselt pöördus 2018. aastal kirdes asuvatesse kogukondadesse tagasi üle 35 000 riigisisese põgeniku, hoolimata julgeolekuprobleemidest ja põhivajaduste, sealhulgas toidu ja peavarju puudumisest;
- S. arvestades, et peaaegu pool Nigeeria elanikkonnast elab äärmises vaesuses; arvestades, et hinnangute kohaselt vajab üle 7 miljoni nigeerlase hädasti elupäästvat abi;
- T. arvestades, et tuhanded nigeerlased riskivad oma eluga ELi suunduvatel rändeteedel, lootes elule paremates majanduslikes, sotsiaalsetes ja julgeolekutingimustes;
- U. arvestades, et humanitaarruum riigis on kahanenud ning mitmed abitöötajad on röövitud ja tapetud; arvestades, et 2019. aastal tapeti kaheksa abitöötajat ja kokku on alates 2011. aastast konfliktis oma elu kaotanud 26 töötajat; arvestades, et julgeolekuriskid takistavad sageli abi kohale toimetamist ja on põhjustanud paljude humanitaarorganisatsioonide lahkumise;
- V. arvestades, et lisaks on valitsus peatanud mitmete rahvusvaheliste abiagentuuride ja heategevusorganisatsioonide tegevuse, väites, et nad on tegelenud islamirühmituste rahapesuga; arvestades, et 2019. aasta septembris taotlesid Nigeeria relvajõud ootamatult, ilma ette teatamata organisatsioonide Action Against Hunger ja Mercy Corps sulgemist, jättes 400 000 inimest abist ilma;
- W. arvestades, et Cotonou lepingu artikli 8 kohaselt peab EL Nigeeriaga regulaarset poliitilist dialoogi inimõiguste ja demokraatia põhimõtete teemal, mis hõlmab ka rahvusliku, usulise või rassilise diskrimineerimise küsimusi;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

1. mõistab hukka riigis toimunud terrorirünnakud; väljendab taas muret pikaleveninud kriisi pärast Nigeerias ja ebastabiilse julgeolekuolukorra pärast riigi kirdeosas ning mõistab teravalt hukka inimõiguste, rahvusvahelise ja humanitaarõiguse korduvad rikkumised, mis on tingitud usutunnistusest või etnilisest päritolust;
2. mõistab eelkõige hukka etniliste ja usukogukondade vastu suunatud vägivalla hiljutise sagenemise, sealhulgas usuinstitutsioonide ja usutalituste vastu suunatud rünnakud;
3. avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele ja väljendab solidaarsust Nigeeria rahvaga, kes on piirkonnas terrorismi mõju all kannatanud juba üle kümne aasta;
4. nõuab tungivalt, et Nigeeria ametivõimud tagaksid riigis inimõiguste austamise ning kaitseksid tsiviilelanikke terrorismi ja vägivalla eest; rõhutab, et selliseid jõupingutusi tuleb teha täielikus kooskõlas inimõiguste ja õigusriigi austamisega ning kooskõlas riigi rahvusvaheliste kohustustega;
5. käsitab inimeste mis tahes vormis hävitamist või etnilist puhastust barbaarsuse ja inimsusevastase kuriteona; nõuab tungivalt, et Nigeeria valitsus tegeleks vägivalla algpõhjustega, tagades kõigile kodanikele võrdsed õigused ja kehtestades diskrimineerimist keelavad õigusaktid; rõhutab sellega seoses vajadust veelgi edendada religioonidevahelist dialoogi ja kodanike rahumeelset koeksisteerimist sõltumata nende usutunnistusest, tehes koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas Nigeeria religioonidevahelise nõukoguga;
6. tuletab meelde, et naised ja lapsed on riigis toimuvate konfliktide, terrorismi ja vägivalla suhtes kõige kaitsetumad; taunib asjaolu, et terrorirühmitused värbavad üha rohkem lapsi ja kasutavad neid lapssõdurite või enesetapupommirünnakute toimepanijatena;
7. on sügavalt mures sõjaväerajatistes kinnipeetavate laste väärkohtlemise teadete pärast; kutsub Nigeeria ametivõime üles võimaldama ÜRO-le juurdepääsu oma sõjaväelistesse kinnipidamisasutustesse, allkirjastama ametliku üleandmisprotokoll, et tagada sõjaväe poolt kinni peetud laste kiire üleandmine nõuetekohastele lastekaitseasutustele, ning lõpetama laste sõjaline kinnipidamine; rõhutab, et terrorismivastane võitlus ning kohtu- ja õiguskaitseraamistik peaksid olema kohandatud selleks, et kaitsta vähimkaitstud elanikkonnarühmade, sealhulgas laste õigusi;
8. tuletab Nigeeria ametivõimudele meelde nende kohustust kaitsta laste õigusi ning tagada terrorismist või konfliktist mõjutatud inimestele kaitse ja hoolitsus, sealhulgas tagades neile juurdepääsu haridusele; tuletab lisaks meelde, et haridus ja majanduslikud võimalused on võimsad vahendid radikaliseerumise vastu võitlemiseks, ning nõuab tungivalt, et rahvusvahelised partnerid toetaksid kättesaadava ja kvaliteetse hariduse pakkumist osana terrorismivastasest strateegiast kõnealuses piirkonnas;
9. tunneb suurt muret selle pärast, et Nigeeria naised on jätkuvalt diskrimineerimise, seksuaalse väärkohtlemise ja vägistamise ohvrid; nõuab tungivalt, et Nigeeria rakendaks täielikult naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitlevat konventsiooni; nõuab tungivalt laialdase seksuaalse ja soolise vägivalla ohvrite suuremat toetamist, sealhulgas psühholoogilist tuge;
10. rõhutab, et võitlus karistamatuse vastu on riigi stabiilsuse ja püsiva rahu tagamise seisukohast otsustava tähtsusega; kutsub seetõttu Nigeeria ametivõime üles viima viivitamata läbi põhjalikke ja läbipaistvaid uurimisi, et tuua kuritegude toimepanijad kohtu ette ja võtta nad vastutusele; nõuab lisaks Nigeeria kohtusüsteemi tõhususe ja sõltumatuse parandamist, et kriminaalõigust saaks tulemuslikult kasutada vägivalla, terrorismi ja korrupsiooni vastu võitlemisel;
11. peab kahetsusväärseks, et edusammud Boko Harami ja ISWAPI vastases võitluses on seiskunud, ning enesetapurünnakud ja sõjaliste positsioonide vastu suunatud otsesed rünnakud on sagenenud ja ägedamaks muutunud; tuletab meelde, et Nigeeria president Buhari valiti 2019. aastal tagasi lubadusega võita Boko Harami ja teiste terrorirühmituste edendatav vägivaldne äärmuslus, ning nõuab tungivalt, et president täidaks oma kampaanialubadusi;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

12. toetab ELi ja ECOWASi juhitava rahu ja julgeoleku struktuuri meetmete projekti eesmärke; ergutab liikmesriike jõuliselt toetama suutlikkuse suurendamist ja konfliktide lahendamist Lääne-Aafrikas;
13. kinnitab veel kord oma toetust piirkondlikule rahvusvahelisele ühisrakkerühmale ning tunnustab selle jõupingutusi tulemusliku terrorismivastase võitluse ja stabiilsuse taastamise nimel Tšaadi järve piirkonnas; tuletab meelde, et terrorism ei tunne riigipiire, ning kutsub piirkonna riike üles jätkama oma jõupingutuste kooskõlastamist, et muuta kogu piirkond turvaliseks;
14. ergutab jätkama julgeolekusektori reformi Nigeerias, et tugevdada riiklike ja piirkondlike osalejate suutlikkust terrorismivastases võitluses; kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles jätkama selles valdkonnas ELi tehnilise abi andmist;
15. hoiatab põllumajandustootjate ja rändkarjakasvatajate konflikti kasutamise eest usul põhineva vihkamise levitamise vahendina; nõuab tungivalt, et Nigeeria valitsus rakendaks riiklikku loomakasvatuse ümberkujundamise kava, mille eesmärk on kaitsta nii põllumajandustootjate kui ka rändkarjakasvatajate huve; on veendunud, et on vaja võtta täiendavaid meetmeid, näiteks tugevdada konfliktide vahendamise, lahendamise, lepitamise ja rahu kindlustamise mehhanisme;
16. rõhutab arengu, demokraatia, inimõiguste, hea valitsemistava ja julgeoleku üksteisest sõltuvust Nigeerias; on veendunud, et üksnes sõjalisest tegevusest ei piisa, et terrorismi vastu tulemuslikult võidelda; kutsub Nigeeria valitsust üles töötama välja tervikliku strateegia, milles käsitletakse terrorismi algpõhjuseid, keskendudes ennetavale lähenemisviisile, mille eesmärk on kaotada terroristide ideoloogia atraktiivsus, piirata värbamis- ja radikaliseerumisvõimalusi ning lõigata ära terrorismi rahastamine, toetades ja rahastades samal ajal ka kodanikuühiskonna organisatsioonide kogukonnakeskseid programme;
17. kutsub ELi, Aafrika Liitu ja rahvusvahelist üldsust üles suurendama oma jõupingutusi terrorismivastase võitluse toetamisel Nigeerias ning jätkama poliitilise ja julgeolekualase abi andmist nii Nigeerias kui ka kogu piirkonnas;
18. on sügavalt mures riigi julgeolekuolukorra mõju pärast humanitaar- ja arenguabi tõhususele; nõuab, et EL jätkaks oma humanitaar- ja arengualaseid jõupingutusi mitte ainult Nigeerias, vaid ka kogu piirkonnas; väljendab heameelt selle üle, et EL lubas 2019. aastal eraldada täiendavalt 50 miljonit eurot, et toetada taastumist ja vastupanuvõimet Nigeerias;
19. tõdeb, et Nigeeria ja naaberriigid on piirkondliku ümberasumise surve all; nõuab Nigeeria põgenikele suuremat toetust ja rahastajate tegevuse koordineerimist, sealhulgas täiendavaid rahalisi vahendeid rahvusvaheliselt üldsuselt; tuletab meelde, et arengufonde ei tohiks suunata kõrvale nende esialgselt eesmärgist kaotada vaesus kõigis selle vormides;
20. mõistab hukka kõik humanitaarabitöötajate või -rajatiste vastu suunatud rünnakud ning nõuab tungivalt meetmete võtmist, et tagada humanitaarabitöötajate ohutus ja humanitaarabiorganisatsioonidele nende olulise töö tegemiseks turvaline keskkond;
21. on äärmiselt mures kliimamuutuste kiire intensiivistumise pärast ning selle mõju pärast elule ja elatusvahenditele, eelkõige Nigeeria keskosas (nn *Middle Belt*); kordab, et loodusvarade kaitsmiseks ja neile juurdepääsu tagamiseks tuleb leida pikaajalised lahendused; tuletab meelde, et kliimaga seotud hädaolukorra lahendamine on piirkonnas majandusliku stabiilsuse ja rahu tagamise oluline osa;
22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Nigeeria presidendile ja parlamendile, Aafrika Liidule, AKV-ELi parlamentaarsele ühisassambleele ning Üleaaafrikalisele Parlamendile.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0013

Olukord Venezuelas pärast rahvuskogu uue eestseisuse ja juhatuse ebaseaduslikke valimisi (parlamentaarne riigipööre)

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon olukorra kohta Venezuelas pärast rahvuskogu uue esimehe ja juhatuse ebaseaduslikke valimisi (parlamentaarne riigipööre) (2020/2507(RSP))

(2021/C 270/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eelkõige 31. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾, milles tunnustatakse Juan Guaidó Venezuela ajutise presidendina,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avaldusi Venezuela kohta, eelkõige 9. jaanuaril 2020 ELi nimel esitatud deklaratsiooni rahvuskoguga seotud viimaste sündmuste kohta, ning tema pressiesindaja 5. jaanuari 2020. aasta avaldust Venezuela rahvuskogus toimunu kohta,
 - võttes arvesse rahvusvahelise Venezuela kontaktrühma 9. jaanuari 2020. aasta avaldust,
 - võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2019. aasta otsust (ÜVJP) 2019/1893 (millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/2074 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas) ⁽²⁾, millega pikendatakse praegu kehtivaid sihipäraseid piiravaid meetmeid kuni 14. novembrini 2020,
 - võttes arvesse Ameerika Riikide Organisatsiooni (ARO) peasekretariaadi 5. jaanuari 2020. aasta avaldust olukorra kohta Venezuelas ja ARO alalise nõukogu 10. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni hiljutiste sündmuste kohta Venezuelas,
 - võttes arvesse Lima rühma 5. jaanuari 2020. aasta avaldust,
 - võttes arvesse Venezuela põhiseadust,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et EL, tema liikmesriigid ja Euroopa Parlament on kinnitanud, et rahvuskogu on ainuke õiguspärane ja demokraatlikult valitud organ Venezuelas; arvestades, et Venezuela põhiseaduse artikli 194 kohaselt valib rahvuskogu oma liikmete hulgast üheks aastaks esimehe ja juhatuse;
- B. arvestades, et 2019. aasta jaanuaris valiti Juan Guaidó rahvuskogu esimeheks ning hiljem vannutati ta Venezuela põhiseaduse artikli 233 kohaselt Venezuela ajutise presidendina ametisse; arvestades, et teda on Venezuela ajutise presidendina tunnustanud enam kui 50 riiki, sealhulgas 25 ELi liikmesriiki, samuti EL ise;
- C. arvestades, et Venezuelas seoses rahvuskogu esimehe 5. jaanuariks 2020 kavandatud valimistega toimunu kujutas endast Nicolás Maduro režiimi korraldatud parlamentaarset riigipööret, millega kaasnesid tõsised rikkumised ning rahvuskogu demokraatlikku ja põhiseaduslikku toimimist takistavad teod;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0061.

⁽²⁾ ELT L 291, 12.11.2019, lk 42.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- D. arvestades, et relvajõud takistasid jõhkralt rahvuskogu esimehel Juan Guaidól istungit juhatamast, mitmel opositsiooni kuuluval parlamendiliikmel ei lastud rahvuskogu hoonesse siseneda ning sinna ei pääsenud ka ajakirjanikud;
- E. arvestades, et katse nimetada rahvuskogu uue Maduro-meelse juhatuse esimeheks Luis Parra oli õigustühine, kuna istungjärku ei olnud ametlikult avatud, koosolekul puudusid juhataja ja kvoorum ning ametliku nimelise hääletuse tulemusi ei kontrollitud, nagu seda nõutakse rahvuskogu kodukorra artiklites 7, 8 ja 11 ning Venezuela põhiseaduse artiklis 221;
- F. arvestades, et olude sunnil pidas valdav enamik parlamendiliikmeid mitu tundi hiljem ajalehe El Nacional peahoones erakorralise istungi vastavalt Venezuela põhiseadusele ja rahvuskogu kodukorrale, mis lubavad istungeid korraldada väljaspool parlamendihoonet; arvestades, et Juan Guaidó ja juhatuse liikmed valisid 2015.–2020. aasta ametiaja viimaseks aastaks tagasi 100 parlamendiliiget 167st, mis vastab Venezuela põhiseaduse artiklis 221 sätestatud kvooruminõudele ja nimelise hääletuse tingimustele;
- G. arvestades, et rahvuskogu 7. jaanuari 2020. aasta ametlik istung lõppes Juan Guaidó esimehena ametisse vannutamisega, vaatamata Maduro režiimile lojaalsete jõudude katsetele takistada istungi läbiviimist, milleks nad muu hulgas tõkestasid hoonesse sissepääsu ja lülitasid seal elektri välja;
- H. arvestades, et rahvuskogu liikmetel peab olema võimalik täita Venezuela rahvalt saadud parlamendiliikme mandaati ilma igasuguse hirmutamise ja kättemaksuta;
- I. arvestades, et 20. mail 2018 toimunud presidendivalimiste läbiviimine ei vastanud usaldusväärsete valimiste rahvusvahelistele miinimumnõuetele; arvestades, et EL koos teiste piirkondlike organisatsioonide ja demokraatlike riikidega ei ole neid ebaseaduslikke valimisi ega nende tagajärjel antud volitusi tunnistanud;
- J. arvestades, et rahvuskogu liikmete vastu rakendatavad abinõud, sealhulgas 59 liikme ahistamine ja hirmutamine ebaseaduslike rühmituste ja julgeolekuorganite poolt, 29 meelevaldset kinnipidamist ja 27 sundpagulusse saatmist, takistavad rahvuskogu põhiseaduslikku tööd;
- K. arvestades, et inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia olukord Venezuelas on aastaid tõsiselt halvenenud, eriti pärast Nicolás Maduro võimuletulekut vaidlustatud valimistel 2013. aastal; arvestades, et riigis on selgelt süvenemas poliitiline, majanduslik, institutsiooniline ja sotsiaalne kriis ning mitmemõõtmeline humanitaarkriis;
1. tunnustab ja toetab Juan Guaidó, kes on rahvuskogus läbipaistvalt ja seaduslikult läbi viidud hääletuse tulemusena vastavalt Venezuela põhiseaduse artiklile 223 rahvuskogu seaduslik esimees ja Venezuela Bolívari Vabariigi seaduslik ajutine president;
 2. mõistab teravalt hukka Maduro režiimi ja selle liitlaste parlamentaarse riigipöörde katse ning nende püüded takistada rahvuskogul kui Venezuela ainsal seaduslikul demokraatlikul organil nõuetekohaselt täita talle Venezuela rahva antud põhiseaduslikke volitusi;
 3. mõistab hukka need tõsised rikkumised, mis ei ole kooskõlas rahvuskogu esimehe seadusliku valimisprotsessiga ja süvendavad veelgi Venezuela kriisi; mõistab otsustavalt hukka rahvuskogu demokraatlikku, põhiseaduslikku ja läbipaistvat toimimist takistavad teod, selle liikmete vastu jätkuvad hirmutamise, pistisevõtmise, väljapressimise, vägivalda, piinamise ja sunniiviisilise kadumise juhtumid ning liikmete suhtes langetatavad meelevaldsed otsused;
 4. kinnitab oma täielikku toetust rahvuskogule kui Venezuela ainsale õiguspäraselt valitud demokraatlikule organile, mille volitusi, sealhulgas rahvuskogu liikmete eesõigusi ja turvalisust, tuleb austada; rõhutab, et rahumeelse poliitilise lahenduse ni on võimalik jõuda ainult siis, kui täielikult austatakse rahvuskogu põhiseaduslikke õigusi;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

5. tuletab meelde, et EL on valmis toetama tõelist kriisi rahumeelsele ja demokraatlikule lahendamisele suunatud protsessi Venezuela rahvuskogus vastu võetud tegevuskava alusel; rõhutab, et senised katsed lahendada kriisi läbirääkimiste ja dialoogi kaudu ei ole andnud mingeid sisulisi tulemusi; nõuab, et Euroopa välisteenistus jätkaks tegevust selliste algatuste kaudu nagu rahvusvaheline kontaktrühm;
 6. tuletab meelde, et demokraatlike institutsioonide ja põhimõtete austamine ning õigusriigi põhimõtte järgimine on olulised eeltingimused kriisile Venezuela rahva hüvanguks rahumeelse ja kestliku lahenduse leidmiseks;
 7. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tõhustama ELi püüeid demokraatia taastamise toetamiseks Venezuelas, sealhulgas pikendama inimõiguste rikkumiste ja repressioonide eest vastutavatele isikutele kehtestatud sihipäraseid sanktsioone ning laiendama neid sanktsioone ka nende pereliikmetele; toetab ELi sellekohast avaldust;
 8. nõuab, et liikmesriigid, kes ei ole veel president Guaidó seaduslikke volitusi tunnustanud, seda teeksid, ning peab tervitatavaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tunnustust Guaidóle kui ainsale ELi poolt tunnustatud demokraatlikule võimukandjale; nõuab seetõttu Juan Guaidó poolt ametisse nimetatud poliitiliste esindajate tunnustamist;
 9. taotleb Venezuelasse teabekogumissiooni saatmist sealse olukorra hindamiseks;
 10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Venezuela seaduslikule ajutisele presidendile ja Venezuela Bolívari Vabariigi rahvuskogu esimehele, Lima rühma riikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile.
-

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0014

ELi lepingu artikli 7 lõike 1 raames toimuvad kuulamised seoses Poola ja Ungariga**Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 kohaste Poolat ja Ungarit käsitlevate käimasolevate kuulamiste kohta (2020/2513(RSP))**

(2021/C 270/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 2 ja artikli 7 lõiget 1,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta, millega kutsutakse nõukogu üles järelutama Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ilmset ohtu, et Ungari rikub oluliselt liidu aluseks olevaid väärtusi ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 20. detsembri 2017. aasta põhjendatud ettepanekut vastavalt ELi lepingu artikli 7 lõikele 1 õigusriigi olukorra kohta Poolas: ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega järeldatakse ilmset ohtu, et Poola Vabariik rikub oluliselt õigusriigi põhimõtet (COM(2017)0835),
- võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooni komisjoni otsuse kohta kohaldada Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõiget 1 seoses olukorraga Poolas ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 14. novembri 2019. aasta resolutsiooni seksuaalkasvatuse kriminaliseerimise kohta Poolas ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 18. detsembri 2019. aasta resolutsiooni LGBTI-inimeste avaliku diskrimineerimise ja nende vastu suunatud vaenukõne, sealhulgas LGBTI-vabade piirkondade kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2017. aastal ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 4. aprilli 2019. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat,

⁽¹⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 66.

⁽²⁾ ELT C 129, 5.4.2019, lk 13.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0058.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0101.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0032.

⁽⁶⁾ ELT C 215, 19.6.2018, lk 162.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0349.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- võttes arvesse ELi lepingu artikli 7 lõikes 1 osutatud kuulamiste standardkorda, mille nõukogu kiitis heaks 18. juulil 2019,
 - võttes arvesse Poola Seimis 20. detsembril 2019. aastal vastu võetud seaduseelnõu, millega muudeti üldkohtute seadust, ülemkohtu seadust ja teatavaid muid õigusakte; võttes arvesse Poola Senati taotlust Veneetsia komisjonile esitada selle seaduseelnõu kohta kiireloomuline arvamus;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 2, kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja kinnistatud rahvusvahelistesse inimõiguste lepingutes, rajaneb liit sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine; arvestades, et need väärtused, mis on liikmesriikidele ühised ja millele kõik liikmesriigid on vabatahtlikult alla kirjutanud, moodustavad liidus elavate inimeste õiguste aluse;
- B. arvestades, et ilmne oht, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, ei puuduta üksnes liikmesriiki, kus oht realiseerub, vaid mõjutab ka teisi liikmesriike, nendevahelist usaldust, liidu olemust ja selle kodanike põhiõigusi, mis tulenevad liidu õigusest;
- C. arvestades, et ELi lepingu artikli 7 lõikes 1 on sätestatud ennetav etapp, millega antakse liidule võimalus sekkuda, kui on tekkinud ilmne oht, et oluliselt rikutakse ühiseid väärtusi; arvestades, et see ennetav tegevus hõlmab dialoogi asjaomase liikmesriigiga ning selle eesmärk on vältida võimalikke karistusi;
- D. arvestades, et komisjon ja parlament kasutasid Poola ja Ungari suhtes ELi lepingu artikli 7 lõiget 1 pärast seda, kui oli kindlaks tehtud ilmne oht, et oluliselt rikutakse liidu aluseks olevaid väärtusi;
- E. arvestades, et nõukogu on seni üldasjade nõukogus korraldanud kolm kuulamist Poola ja kaks kuulamist Ungari suhtes;
- F. arvestades, et eesistujariik Soome palus 11. detsembril 2019 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 339 ja nõukogu kodukorra artikli 6 lõikele 1 koosolekute konfidentsiaalsuse kohta kirjalikku selgitust Ungari delegatsiooni ametniku poolt väidetavalt toime pandud rikkumise kohta;
1. võtab teadmiseks kuulamised, mille nõukogu korraldas ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel, et reageerida Euroopa ühiseid väärtusi ähvardavatele ohtudele Poolas ja Ungaris; märgib murega, et kuulamisi ei korraldata korrapärasel, struktureeritud ja avatud moel; nõuab tungivalt, et eesistujariik Horvaatia ja teised tulevased eesistujariigid korraldaksid kuulamisi korrapäraselt; rõhutab, et kuulamised peavad olema objektiivsed, faktidel põhinevad ja läbipaistvad ning et asjaomased liikmesriigid peavad kooskõlas ELi lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõttega tegema kogu protsessi vältel heas usus koostööd; soovib, et nõukogu esitaks kuulamiste järelmeetmena kõnealustele liikmesriikidele konkreedid soovitused, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 7 lõikes 1, ning näitaks ära nende soovituste rakendamise tähtsust; juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikidevahelist vastastikust usaldust saab taastada alles siis, kui on tagatud ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste austamine, ning kutsub nõukogu üles selles suunas tegutsema; palub liikmesriikidel austada ELi õiguse ülimuslikkust;
 2. väljendab sügavat muret, et ELi lepingu artikli 7 lõikes 2 osutatud kuulamiste standardkord ei taga põhjendatud ettepaneku esitamisel parlamendile samasugust kohtlemist nagu komisjonile ja ühele kolmandikule liikmesriikidest; tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 7 lõikes 1 on seoses selle menetluse kasutamisega sätestatud ühe kolmandiku liikmesriikide, parlamendi ja komisjoni võrdsed õigused ja menetluslik staatus; peab kiiduväärseks eesistujariigi Soome jõupingutusi parlamendiga mitteametlikku dialoogi alustamiseks, olles samas veendunud, et mitteametlik dialoog ei saa asendada põhjendatud ettepaneku ametlikku esitamist nõukogus; teatab kindlalt, et kooskõlas ELi lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud algatusõigusega ja institutsioonide vahelise lojaalse koostöö põhimõttega ootab parlament endiselt kutset nõukogu ametlikule istungile; kordab oma üleskutset nõukogule, et parlamenti tuleb menetluse kõikidel etappidel viivitamata ja täielikult teavitada;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

3. peab kahetsusväärseks, et kuulamised ei ole veel viinud märkimisväärsete edusammudeni kahe kõnealuse liikmesriigi poolt ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste olulise rikkumise ilmse ohu kõrvaldamisel; märgib murega, et komisjoni ja rahvusvaheliste organite, nagu ÜRO, OSCE ja Euroopa Nõukogu aruanded ja avaldused näitavad, et olukord nii Poolas kui ka Ungaris on pärast ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kasutamist halvenenud; juhib tähelepanu sellele, et nõukogu suutmatus kasutada tõhusalt ELi lepingu artiklit 7 õõnestab jätkuvalt Euroopa ühiste väärtuste terviklikkust, vastastikust usaldust ja liidu kui terviku usaldusväarsust; kordab oma seisukohta komisjoni otsuse suhtes kohaldada ELi lepingu artikli 7 lõiget 1 seoses olukorraga Poolas ja oma ettepanekut, millega kutsutakse nõukogu üles järelutama ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ilmset ohtu, et Ungari rikub oluliselt liidu aluseks olevaid väärtusi; kutsub seetõttu nõukogu üles tagama, et ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohastel kuulamistel käsitletak ka uusi arenguid ja hinnatakse ohtu, et rikutakse kohtusüsteemi sõltumatust, sõnavabadust, sealhulgas meediavabadust, kunsti ja teaduse vabadust, ühinemisvabadust ja võrdse kohtlemise õigust; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära olemasolevaid vahendeid, eelkõige kiirendatud rikkumismenetlusi ja ajutiste meetmete taotlusi Euroopa Kohtus, reageerimaks ilmsele ohule, et Poola ja Ungari rikuvad oluliselt liidu aluseks olevaid väärtusi;
4. märgib, et komisjoni põhjendatud ettepanekul õigusriigi olukorra kohta Poolas on piiratud kohaldamisala; kutsub nõukogu üles uurima, kuidas praeguste kuulamiste raames reageerida põhiõiguste väidetavatele rikkumistele Poolas;
5. on seisukohal, et viimased arengud ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohastel käimasolevatel kuulamistel toovad uuesti esile, et on vältimatult vaja ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi, mis võiks Euroopa Parlamendi ettepaneku kohaselt olla institutsioonidevaheline kokkulepe, mis sisaldab iga-aastast sõltumatut tõenditel põhinevat ja mittediskrimineerivat läbivaatamist, mille käigus hinnatakse võrdsel alusel, kas kõik ELi liikmesriigid järgivad ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, koos riigipõhiste soovitusetega, millele järgneb parlamentidevaheline arutelu ning alaline demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste poliitikatsükkel ELi institutsioonides; palub seoses sellega komisjonil ja nõukogul viivitamata alustada parlamendiga läbirääkimisi institutsioonidevahelise kokkuleppe üle vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 295; kordab, et mehhanism peab ELi lepingu artikli 7 kohaseid käimasolevaid ja tulevase menetlusi täiendama ja tugevdama, mitte neid asendama;
6. kordab oma seisukohta seoses ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, ning palub nõukogul alustada võimalikult kiiresti institutsioonidevahelisi läbirääkimisi;
7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ja nõukogule, Poola ja Ungari presidendile, valitsusele ja parlamendile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0015

Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni COP15 (Kunming 2020)

Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta (2019/2824(RSP))

(2021/C 270/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia vahehindangut ja oma 2. veebruari 2016. aasta resolutsiooni ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia vahehindangu kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgu (COP14) kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2015. aasta aruannet „Looduse seisund Euroopa Liidus. Elupaikade direktiivi artikli 17 ja linnudirektiivi artikli 12 kohane aruanne nimetatud direktiividega hõlmatud elupaigatüüpide ja liikide kaitsestaatuse ja suundumuste kohta ajavahemikul 2007–2012“ (COM(2015)0219),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik ⁽⁴⁾ (merestrateegia raamdirektiiv),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik ⁽⁵⁾ (veepoliitika raamdirektiiv),
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 31. mail 2019 avaldatud bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmset hindamisaruannet,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liidu ohustatud liikide punast nimekirja,
- võttes arvesse 6. mai 2019. aasta Metzi bioloogilise mitmekesisuse hartat,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärged ning komisjoni 30. jaanuari 2019. aasta aruteludokumenti „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“ (COM(2019)0022),
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruandeid kliimamuutuste, kõrbestumise, muldade degradeerumise, kestliku maakasutuse, toiduga kindlustatuse ja kasvuhoonegaaside voogude kohta maismaa-ökosüsteemides ning 25. septembri 2019. aasta eriaruannet ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimast, samuti IPCC eriaruannet „Globaalne soojenemine 1,5 °C“, 5. hindamisaruannet (AR5) ja selle kokkuvõtvat aruannet 2018. aasta septembrist,

⁽¹⁾ ELT C 35, 31.1.2018, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 356, 4.10.2018, lk 38.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0431.

⁽⁴⁾ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

⁽⁵⁾ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- võttes arvesse komisjoni 23. juuli 2019. aasta teatist „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ (COM(2019)0352) ja komisjoni 20. septembri 2013. aasta teatist „Uus ELi metsastrateegia metsade ja metsandussektori jaoks“ (COM(2013)0659),
 - võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni 2019. aasta aruannet „The State of the World's Biodiversity for Food and Agriculture“ (bioloogilise mitmekesisuse alane olukord maailmas toidu ja põllumajanduse osas),
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 15. oktoobri 2019. aasta avaldust New Yorgis ÜRO Peaassamblee kolmandas komitees,
 - võttes arvesse 6. novembri 2019. aasta Pekingi üleskutset bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja kliimamuutuste kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 4. detsembri 2019. aasta aruannet Euroopa keskkonna ning selle seisundi ja väljavaadete kohta 2020. aastal,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) (mis toimub 2020. aastal Hiinas Kunmingis) kohta esitatud küsimusi komisjonile ja nõukogule (O-000044/2019 ja O-000043/2019),
- A. arvestades, et aastaid 2011–2020 hõlmava bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava ülesannete ja eesmärkide kirjeldus näeb ette kiirete ja tulemuslike meetmete võtmist bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks eesmärgiga tagada, et 2020. aastaks on ökosüsteemid vastupidavad ja osutatakse jätkuvalt olulisi teenuseid, kindlustades seeläbi ja säilitades planeedi elustiku mitmekesisuse ning soodustades inimeste heaolu ja vaesuse kaotamist;
- B. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames vastu võetud 2050. aasta bioloogilise mitmekesisuse visiooni nimetus on „elu kooskõlas loodusega“, mille kohaselt saavutatakse 2050. aastaks see, et bioloogilist mitmekesisust väärtustatakse, kaitstakse, taastatakse ja kasutatakse arukalt, säilitades ökosüsteemi teenused ja hoides planeedi head seisundit ja pakkudes kõigile inimestele ning tulevastele põlvkondadele vajalikke hüvesid;
- C. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames vastu võetud 2050. aasta visiooni toetavad viis üldeesmärki, mis seonduvad ka 2020. aasta Aichi bioloogilise mitmekesisuse sihteesmärkidega: a) tegeleda bioloogilise mitmekesisuse vähenemise algpõhjustega, muutes selle küsimuse valitsuse ja ühiskonna üheks prioriteediks; b) vähendada bioloogilisele mitmekesisusele avalduvat otsesest survet ja edendada säästvat kasutamist; c) parandada bioloogilise mitmekesisuse seisundit, kaitstes ökosüsteeme, liike ja geneetilist mitmekesisust; d) suurendada kõigile bioloogilisest mitmekesisusest ja ökosüsteemi teenustest tulenevaid hüvesid ning e) edendada rakendamist kaasava planeerimise, teadmiste haldamise ja suutlikkuse suurendamise kaudu;
- D. arvestades, et nagu on rõhutatud IPBESi ülemaailmses hindamisaruandes bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta, takistavad bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemidega seotud praegused negatiivsed suundumused saavutamast 80 % ulatuses kestliku arengu hinnatud eesmärke, mis on seotud vaesuse, nälja, tervise, vee, linnade, kliima, ookeanide ja maaga; arvestades, et eeskätt ja kõige rängemini on mõjutatud põlisrahvad ja paljud maailma vaeseimad kogukonnad; arvestades, et seetõttu tuleb bioloogilise mitmekesisuse vähenemist ja halvenemist pidada mitte ainult keskkonnaküsimuseks, vaid ka arengulaseks, majanduslikuks, sotsiaalseks ja moraalseks küsimusteks;
- E. arvestades, et laia tõrjespektriga süsteemsete herbitsiidide, näiteks glüfosaadi massiline kasutamine põhjustab otseselt bioloogilise mitmekesisuse massilist vähenemist;
- F. arvestades, et IPCC ja valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi andmeil tuleks kliimamuutustega tegelemisel kestlike lahenduste saavutamiseks rakendada rohkem sidusaid ja tõhusaid looduspõhiseid lahendusi;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- G. arvestades, et kliimamuutusi peetakse kogu maailmas looduskatastroofe, sealhulgas metsatulekahjusid põhjustavate äärmuslike ilmastikunähtuste tekitajaks;
- H. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokolliga on loodud läbipaistev õigusraamistik geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamisest saadava tulu õiglaseks ja võrdseks jaotamiseks;
- I. arvestades, et ELi 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia eesmärk on peatada bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide teenuste vähenemine ELis ning aidata peatada 2020. aastaks üleilmne bioloogilise mitmekesisuse vähenemine;
- J. arvestades, et EL ja liikmesriigid on vastu võtnud kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle seitseteist kestliku arengu eesmärki ning on täielikult kohustunud neid rakendama;
- K. arvestades, et komisjon märkis aastateks 2019–2024 seatud poliitilistes suunistes, et tema eesmärk on ELi koostöö ülemaailmsete partneritega, et piirata bioloogilise mitmekesisuse vähenemist järgmise viie aasta jooksul;
- L. arvestades, et metsad on kogu maailmas äraelamiseks hädavajalikud ning kuigi metsaga on kaetud ainult 30 % Maa maismaast, langeb metsade arvele 80 % maailma bioloogilisest mitmekesisusest;
- M. arvestades, et kliimamuutused ohustavad elupaiku ja liike, millest annab tunnistust suurema osa Suure Vallrahu häving Austraalias ja äärmuslikud ilmastikunähtused, nagu Austraalia suured metsapõlengud, mis on tapnud üle miljardi looma; arvestades, et looduskaitse ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamine on kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks ülimalt olulised;
- N. arvestades, et ületatud on nelja üheksast planeedi taluvuspiiri näitajast, mille töötas välja Stockholmis asuv vastupanuvõime uurimiskeskus Stockholm Resilience Centre;

Üldised tähelepanekud

- märgib murega, et IPBESi ülemaailmses hindamisaruandes bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta tuuakse selgelt välja ökoloogilise kriisi ulatus ning vajadus kiirete ja kooskõlastatud pingutuste järele põhjalike muudatuste soodustamiseks, kuna looduse olukord halveneb kogu maailmas inimajaloos enneolematult kiiresti, liikide väljasuremine kiireneb ning ligikaudu miljonit looma- ja taimeliiki ähvardab väljasuremine, millel on tõsine mõju inimestele kogu maailmas ja mis mõjutab meie tulevaste põlvkondade elu;
- väljendab sügavat muret kliimamuutuste poolt bioloogilisele mitmekesisusele maismaal avalduva lisasurve pärast, nagu märgitakse IPCC 8. augusti 2019. aasta eriaruandes, väljendab sügavat muret mereimetajate ja kalavarude vähenemise ning korallrahude järsu kadumise pärast, nagu on dokumenteeritud IPCC 24. septembri 2019. aasta eriaruandes, mille kohaselt prognoositakse rohkem kui 99 %-le neist vähenemist juhul, kui kliima soojeneb 2 °C võrra (IPCC eriaruanne ülemaailmse kliimasoojemise kohta tasemel 1,5 °C);
- väljendab sügavat muret seoses ookeane ja krüosfääri muutuvast kliimast käsitleva IPCC aruande avaldamisega, milles sedastatakse, et kliimamuutused on bioloogilise mitmekesisuse vähenemise üks peamine otsene tegur, ning rõhutatakse, et kliimamuutuste negatiivne mõju loodusele ja bioloogilisele mitmekesisusele, ökosüsteemi teenustele, ookeanidele ja toiduga kindlustatusele muutub prognooside kohaselt järgmistel aastakümnetel üha suuremaks; juhib tähelepanu IPCC hoiatusele, et ookeanide ja mere ökosüsteemide tervist mõjutavad praegu ülemaailmne soojenemine, reostus, merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse ülekasutamine, meretaseme tõus, hapestumine, hapnikusisalduse vähenemine, mere kuumalained, liustike ja merejää enneolematu sulamine, rannikualade erosioon ning üha sagedasemad looduskatastroofid, mis mõjutavad mere- ja rannikuökosüsteeme, muutes nende toimimist ja kiirendades mereimetajate ning kalavarude vähenemist ning tuues kaasa korallrahude ja mangroovimetsade ulatusliku kadumise; tuletab meelde, et ookeanid on osa lahendusest kliimamuutuste tagajärgede leevendamisel ja nendega kohanemisel; kutsub seetõttu ELi üles seadma ookeanid bioloogilise mitmekesisuse strateegia tegevuskavas üheks prioriteediks ning kutsub kõiki bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisi üles tunnustama ookeane inimkonna ühise hüvena, et töötada välja uus lähenemisviis, mis seab individuaalsed ja kollektiivsed kohustused oluliselt kõrgemale tavapära vabaduse ja omandiõiguse põhimõtetest, et tagada ookeanide säilimine;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

4. on seisukohal, et me seisame silmitsi keskkonnaalase hädaolukorraga, mis eeldab märkimisväärseid ELi tasandi ja ülemaailmseid meetmeid; kutsub komisjoni üles seadma Euroopa rohelises kokkuleppes kliimamuutuste kõrval esikohale looduskaitse ja taastamise;
5. tunneb muret, et praegust bioloogilise mitmekesisuse vähenemise suundumust arvestades jäävad 2020. aasta Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärgid saavutamata, ja palub taas, et kõik osalised teeksid kiiresti suuremaid pingutusi; peab kahetsusväärseks, et EL ei suuda saavutada oma peamist eesmärki peatada 2020. aastaks bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemide seisundi halvenemine; nõuab sellega seoses tungival, et ülemaailmsete ja ELi sihteesmärkide saavutamiseks ja Aichi eesmärkide täitmisele kaasa aitamiseks kohustaks komisjon ja liikmesriigid tegema lisaks senitehtule viivitamatuid ja olulisi kohustuslikke pingutusi bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ja taastamiseks;
6. tuletab meelde, et bioloogilisel mitmekesisusel ja heas seisundis ökosüsteemidel, sh ookeanidel, mis seovad üle 25 % CO₂-heitest ja on peamised hapnikuallikad, on keskne tähtsus Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel ja ELi kliimamuutustele vastupanemise ja sellega kohanemise võime tugevdamisel; peab kahetsusväärseks, et ainult 7 % ookeanidest on ametlikult kaitstud; tuletab meelde, et bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ning samal ajal kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, eriti süsiniku sidumiseks, on oluline töötada välja ja rakendada looduspõhiseid lahendusi; palub seetõttu, et kolme Rio konventsiooni⁽⁶⁾ vahel parandataks järjepidevust ja koostoimet ning et need viidaks paremini kooskõlla ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030; palub, et komisjon tagaks bioloogilise mitmekesisuse täieliku lõimimise oma kliimapolitikasse;
7. väljendab heameelt 6. novembri 2019. aasta Pekingi üleskutse üle bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja kliimamuutuste kohta;
8. rõhutab, et kliimakaitse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse vahelisi kompromisse tuleks alati vältida, eriti biomajanduse sektoris, millel võib olla kliimanetraalsele majandusele üleminekul keskne roll (tingimusel, et see ei sea ohtu ökosüsteemide kvaliteeti); väljendab muret selle pärast, et selliseid kompromisse ei ole hiljutistes poliitilistes aruteludes piisavalt käsitletud; kutsub komisjoni ja kõiki sidusrühmi üles töötama välja sidusat lähenemisviisi, et ehitada üles tõeliselt jätkusuutlik biomajandus, mis põhineb looduskaitse ja muudel ökosüsteemi põhistel lahendustel, kuna selline lähenemisviis annab nii kliima kui ka bioloogilise mitmekesisuse jaoks parimaid tulemusi;
9. rõhutab, et bioloogiline mitmekesisus ei ole hädavajalik mitte ainult toidu, kütuse ja ravimite tootmiseks, vaid see on koos heas seisundis looduskeskkonnaga oluline ka pikaajalise majandusarengu jaoks;
10. peab tervitatavaks uue Euroopa Komisjoni (2019–2024) poliitilistes suunistes ning keskkonna ja ookeanide volinikule 10. septembri 2019. aasta missioonikirjas antud Ursula von der Leyeni kohustust esitada uue komisjoni esimese 100 ametipäeva jooksul Euroopa rohelise kokkuleppe raames ambitsioonikas bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030, ning tema kavatsust saavutada, et EL toimiks bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osapoolte 2020. aasta konverentsil üleilmse liidrina samamoodi, nagu ta seda tegi 2015. aasta Pariisi kliimakonverentsil; nõuab kindlalt, et see oleks uue komisjoni jaoks oluline prioriteet ning et EL edendaks enne COP15 konverentsi bioloogilise mitmekesisuse alaseid ülemaailmseid eesmärgi; palub komisjonil hiljutises IPBESi aruandes esile toodud ülemaailmset bioloogilise mitmekesisuse kriisi arvesse võttes kohaldada uut lähenemisviisi ja loobuda vabatahtlikest kohustustest ning esitada 2030. aastaks ambitsioonikas ja kaasav bioloogilise mitmekesisuse strateegia, milles seatakse ELile ja selle liikmesriikidele õiguslikult siduvad eesmärgid, sealhulgas erieesmärgid võtta 2030. aastaks kaitse alla vähemalt 30 % maismaa- ja merealadest ning taastada vähemalt 30 % kahjustatud liidu ökosüsteemidest;
11. on seisukohal, et selles uues strateegias tuleks erilist tähelepanu pöörata ökosüsteemide, elupaikade ja liikide taastamisele, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu, et edendada looduspõhise majanduse kasutuselevõttu kõigis sektorites, mis on oluline bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamiseks;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nõudma, et COP15 võtaks vastu sätted tulevikuseire, tehnoloogia hindamise ja uute tehnoloogiliste arengute, sealhulgas sünteetilisest bioloogiast tingitud muutuste jälgimise kohta;

⁽⁶⁾ Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, ÜRO kõrbestamise tõkestamise konventsioon ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nõudma ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul ülemaailmse moratooriumi kehtestamist geenülekande tehnoloogiat kasutades saadud organismide loodusesse laskmisele, sealhulgas väliuuringutele, et vältida uue tehnoloogia enneaegset keskkonda viimist, ning kaitsma ettevaatuspõhimõtet, mis on sätestatud nii Euroopa Liidu toimimise lepingus kui ka bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis;

14. rõhutab, et maailma bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamine on suur ülesanne ja seega ELi strateegiline huvi, millele peaks pöörama poliitilist tähelepanu kõrgeimal tasandil; palub komisjonil ja liikmesriikidel teha kolmandate riikidega aktiivselt koostööd, eelkõige selliste välistegevuse vahendite kaudu nagu naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend, et edendada bioloogilise mitmekesisuse kaitse, säilitamise ja taastamise meetmeid ja haldamist ning seada vastavad eesmärgid, eeskätt kõikides mitmepoolsetes ja kaubanduslepingutes ning nõuete mittetäitmisega seotud meetmetes; kutsub seetõttu komisjoni üles lisama kõikidesse tulevastes kaubanduslepingutesse siduvad ja jõustatavad kaubanduse ja kestliku arengu peatükid;

15. tuletab meelde oma seisukohta seoses asjaoluga, et naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend peaks eraldama 45% oma vahenditest investeeringutele, mis aitavad kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, keskkonnajuhtimisele ja -kaitsele, bioloogilisele mitmekesisusele ja kõrbestumise vastu võitlemisele;

16. rõhutab põhjaliku mitmetasandilise juhtimiskäsituse vajalikkust, et tegeleda bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kaitse, säilitamise, taastamise ja säästva kasutamise; palub ELil ja liikmesriikidel jätkuvalt kõigiti pühenduda bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni tugevdamisele ja võtta endale liidriroll 2020. aasta järgse raamistiku ettevalmistamisel, eelkõige COP15 eel, seada eesmärgiks Pariisi kliimakokkuleppe 1,5 °C eesmärgi analoog bioloogilise mitmekesisuse osas ning sõnastada selgelt oma 2020. aasta järgse ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku visioonid ja prioriteedid;

17. tuletab meelde, et bioloogilisel mitmekesisusel ja ökosüsteemide säilitamisel on olemuslik koostoime ning neil on kestliku arengu eesmärkide saavutamise seisukohalt keskne tähtsus; rõhutab, et komisjonil ja liikmesriikidel on vaja rakendada tõhusat looduse ja bioloogilise mitmekesisuse süvalaiendamist koos bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidega kõigis sektorites, muuta majandusmudelit suurema kestlikkuse suunas, et tegeleda ELi jalajäljega, ning parandada keskkonnapoliitika sidusust kõigis ELi sise- ja välispoliitika valdkondades, sealhulgas põllumajanduses, kalanduses, taastuvenergiast, transpordis, kaubanduses ja mitmeaastases finantsraamistikus aastateks 2021–2027; on seisukohal, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse, säilitamise ja taastamise paremaks integreerimiseks on vaja tihedamat koostööd kõigi sektorite vahel; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata kaupade olemusringile kontseptsioonist tarbimiseni, et kaitsta loodusvarasid ja bioloogilist mitmekesisust ning võtta arvesse kumulatiivset mõju, sealhulgas transporti;

18. peab ülitähtsaks tegeleda pikemas strateegilises perspektiivis bioloogilise mitmekesisuse vähenemise süvapõhjustega ning konkreetse piirkonna tundlikkuse põhjal kiiresti välja selgitada suurima strateegilise tähtsusega bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kriitilised alad ja eriti terviklikud ökosüsteemid, ohustatud liikide olemasolu, teadmiste lüngad ja/või tulemuslik haldamine, samuti ökoloogiliste protsesside jaoks oluliste laialt levinud liikide esinemine, ja neid kõiki kaitsta, ning piirata bioloogilise mitmekesisuse kadu ning selle kahjulikku mõju kohalike ja põlisrahvaste elupaikadele ja elatisele;

19. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nõudma ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul selle tagamist, et põlisrahvastelt ja kohalikel kogukondadel saadakse enne, kui keskkonda viiakse mis tahes tehnoloogia, mis võib mõjutada nende traditsioonilisi teadmisi, innovatsiooni, tavasid, elatusvahendeid ning maa, ressursside ja vee kasutamist, eelnev vaba ja teadlik nõusolek ja et seda küsitakse; rõhutab, et seda tuleb teha enne tehnoloogia kasutuselevõttu ning kaasavalt, hõlmates kõik kogukonnad, keda see mõjutada võib;

20. kordab, et vaatamata taastamise tähtsusele ei võta ELi liikmesriigid seda Bonni väljakutse kontekstis peaaegu üldse arvesse;

21. rõhutab, et kliimamuutustega seotud hädaolukord ja bioloogilise mitmekesisuse massilise vähenemise mõju kujutavad endast suurt ohtu inimõigustele; tuletab meelde, et ilma tervisliku keskkonnata on ohus põhilised inimõigused, s. t õigus elule, tervisele, toidule ja puhtale veele; palub komisjonil ja Euroopa välis teenistusel töötada välja ELi strateegia, et kaitsta õigust tervislikule keskkonnale, tehes tihedat koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, kes käivitas hiljuti ÜRO Keskkonnaprogrammiga ühise strateegia;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

Konventsiooni ja 2011.–2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava rakendamine

22. väljendab heameelt Egiptuses toimunud COP14-l vastu võetud otsuse üle, milles muu seas nõutakse tungivalt, et osalised kiirendaksid 2011.–2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava elluviimist ning kaaluksid bioloogilise mitmekesisuse ning ökosüsteemi funktsioonide ja teenuste riiklike hindamiste korraldamist; peab seetõttu äärmiselt oluliseks suurendada bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava 2011–2020 elluviimiseks tehtavaid pingutusi, keskenduda Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide ja Nagoya protokolliga saavutamisele ning töötada välja ambitsioonikas 2020. aasta järgne strateegiline kava ja rakendusmehhanism, mis hõlmab ametlikult ka kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, ning seoses 2050. aasta visiooniga võtta kooskõlas 2030. aasta kestliku arengu eesmärkide saavutamise tegevuskavaga arvesse bioloogilise mitmekesisuse valdkonna uusi probleeme;

23. märgib murelikult, et liikide kaitsestaatus ja kaitset vajavate elupaigatüüpide hinnangute (?) kohaselt on ELis vaid 7 %-l mereliikidel ja 9 %-l mereelupaigatüüpidel soodne kaitsestaatus ning 27 % liikide hinnangutest ja 66 % elupaigatüüpide hinnangutest näitavad ebasoodsat kaitsestaatus; rõhutab lisaks, et samade hinnangute kohaselt on 48 % teadaolevate populatsioonitrendidega mereloomade ja -taimeliikide seisund viimase kümnendiga pidevalt halvenenud, mis tähendab, et jälgitavate liikide väljasuremise oht on kasvanud;

2020. aasta järgne üleilmne bioloogilise mitmekesisuse raamistik

24. väljendab heameelt selle üle, et COP14-l liiguti edasi 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku väljatöötamise põhjaliku ja kaasava protsessiga; toetab G7 poolt vastu võetud bioloogilise mitmekesisuse Metzi hartat;

25. toonitab vajadust suurendada 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku eesmärkide haaret ja kaasavust ning parandada raamistiku toimimist; palub komisjonil ja liikmesriikidel tugevdada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni rakendusmehhanisme ning tegeleda aktiivselt ühistel normidel rajanevate ambitsioonikate õiguslikult siduvate eesmärkide, üksikasjaliku ajakava, selgete tulemuslikkuse põhinäitajate, jälgimisvahendite ja vastastikuse hindamise / aruandluse mehhanismide väljatöötamisega, ideaalis koostöös piirkondlike omavalitsustega, et parandada osaliste jaoks selgust ja vastutust ning muuta järgmine bioloogilise mitmekesisuse strateegiline kava tõhusamaks;

26. toonitab asjaolu, et maailma bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks, selle praeguse vähenemise peatamiseks ja selle kõigi aspektide taastamiseks on vaja rahvusvahelist raamistikku ülemaailmse juriidiliselt siduva kokkuleppe kujul; on veendunud, et sellise raamistiku aluseks peavad olema konkreetsed, mõõdetavad, kvantifitseeritavad, ambitsioonikad, realistlikud, valdkonnapõhised ja tähtaegadega seotud sihteesmärgid ning kindlad kohustused, mis koosnevad tugevdatud riiklikest bioloogilise mitmekesisuse strateegiatest ja tegevuskavadest ning muudest sobivatest vahenditest, nt piirkondlikest tegevuskavadest, rahalistest kohustustest ja täiustatud suutlikkuse suurendamise tagatistest ning iga viie aasta järel toimuva järelevalve ja läbivaatamise mehhanismist, kusjuures nimetatud raamistiku haare ja ulatus peab aja jooksul suurenema; juhib tähelepanu sellele, et hea jälgimisprotsess nõuab osalistelt regulaarset aruandlust, ühtsel viisil kogutavaid ja töödeldavaid, võrreldavaid ja järjepidevaid andmeid ja näitajaid;

27. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nõudma, et 2020. aasta järgse ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku peamised alustalad oleksid ettevaatuspõhimõtte, õigustel põhinev lähenemisviis, tulevikuseire, tehnoloogia hindamine ja uute tehnoloogiate kasutuselevõtu järelevalve;

28. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama uue ülemaailmse eesmärgi kindlaksmääramist, et pöörata 2030. aastaks ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ümber, suunata loodus kõigi inimeste ja planeedi hüvanguks taastamise teele ning aidata kaasa bioloogilise mitmekesisuse kaitsele, kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele, kõrbestumise ja mulla degradeerumise vastu võitlemisele ning toiduga kindlustatusele; soovib, et EL nõuaks läbirääkimistel laiemat haaret ja võib-olla ka lausa poole planeedi kaitsmist 2050. aastaks; on arvamusel, et 2020. aasta järgses raamistikus tuleks sätestada selge ülemaailmne kaitse-eesmärk, mis looduslike alade ja taastamisväärsete kahjustatud ökosüsteemide taastamise puhul on vähemalt 30 %, ning et EL peaks sarnase eesmärgi kehtestama ka liidusiseselt;

(?) The Regional Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services for Europe and Central Asia (Euroopa ja Kesk-Aasia piirkonna bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste hindamisaruanne) https://ipbes.net/sites/default/files/2018_eca_full_report_book_v5_pages_0.pdf

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

29. rõhutab, et rahvusvahelisi jõupingutusi ja kokkuleppeid täidetakse ainult siis, kui kõik sidusrühmad on aktiivselt kaasatud; nõuab, et 2020. aasta järgse ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku elluviimiseks loodaks koalitsioon, kuhu kuuluvad sidusrühmad nii era- kui ka avalikust sektorist; juhib tähelepanu sellele, et Pariisi kokkuleppe raames välja töötatud lahenduste tegevuskava aitab kõigi ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga seotud sidusrühmade jaoks välja töötada positiivse tegevuskava, ning nõuab samasuguste meetmete lisamist 2020. aasta järgsesse raamistikku;

30. rõhutab, et viivituste vältimiseks konkreetsete meetmete võtmisel bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks on oluline vähendada ajanihkeid, mis võivad tekkida 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku vastuvõtmise ja selle teiseandamise vahel riiklikesse bioloogilise mitmekesisuse sihteesmärkidesse ja piirkondlikesse tegevuskavadesse;

ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030

31. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja strateegia, mis käsitleks bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamisi tegureid nii liidu sees kui ka kogu maailmas;

32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama strateegia „Talust toidulauani“ ja nullsaaste eesmärgi kooskõla 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitikaga, eelkõige pidades silmas pestitsiidide kasutamise vähendamist;

33. palub komisjonil ja Euroopa Investeeringupangal (EIP) lisada oma rahastamisvahenditesse bioloogilise mitmekesisuse kaitse elemendid, et vältida kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele; palub, et EIP ajakohastaks oma keskkonna- ja sotsiaalstandardid kooskõlas ELi bioloogilise mitmekesisuse 2030. aasta strateegia sätetega;

34. nõuab kogu ELi hõlmavat õiguslikult siduvat eesmärki taastada 2030. aastaks kahjustatud elupaigad ja ennistada looduslikud metsad, turbaalad, lammid, märgalad, bioloogiliselt mitmekesised rohumaad, rannikualad ja merealad; peab kahetsusväärseks, et ELi 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia ei suutnud täita eesmärki taastada 15 % kahjustatud ökosüsteemidest;

35. nõuab tungivalt, et komisjon ja EIP lisaksid bioloogilise mitmekesisuse kaitse oma välistegevusse, eelkõige välisrahastamisvahendisse selle tagamiseks, et ELi fondid ja rahastamisskeemid ei aitaks kaasa bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele;

36. on arvamusel, et ELi ülemaailmsed eesmärgid peavad olema kooskõlas ELi 2030. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia raames võetavate liidusiseste meetmetega;

37. palub komisjonil liidusiseste ja rahvusvaheliste meetmete vahelise vastuolu vältimiseks lisada ELi 2030. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegiasse ELi ülemaailmse jalajälje vähendamise oluline eesmärk;

Majanduslikud kaalutlused ja rahastamine

38. väljendab rahulolu sellega, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgul otsustasid 196 riigi valitsused suurendada 2020. aastaks ja pärast seda loodusesse ja inimestesse tehtavaid investeeringuid; toonitab, et majanduskasv võib hõlbustada kestlikku arengut vaid juhul, kui see on täielikult lahutatud kahjust, mida see avaldab bioloogilisele mitmekesisusele ja looduse võimele aidata kaasa inimeste heaolule;

39. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse säilitamist tuleb asjakohaselt ja piisavalt rahastada; nõuab, et oluliseks ja positiivseks edasiminekkuks 2050. aasta visiooni saavutamisel tuleks järgmisesse mitmeaastasessse finantsraamistikku lisada bioloogilise mitmekesisuse parandamise ja kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise meetmed ning et bioloogilise mitmekesisuse küsimus tuleks veelgi enam integreerida kõigisse poliitikavaldkondadesse; kutsub komisjoni ja nõukogu üles eraldama mitmeaastasessse finantsraamistikus bioloogilise mitmekesisuse süvalaiendamise kulutusteks vähemalt 10 %, mis lisandub kliimaküsimuste peavoolustamise kulutustele; rõhutab lisaks vajadust luua läbipaistvam, terviklikum ja rangem metoodika bioloogilise mitmekesisuse ja kliimaga seotud kulutuste jälgimiseks; kordab oma üleskutset programmi LIFE praegust rahastamise taset vähemalt kahekordistada; nõuab lisaks kahjulike subsidiumite järkjärgulist kaotamist ning kõigi ELi fondide ja programmide sidususe tagamist, et ükski ELi eelarvest tehtav kulutus ei saaks bioloogilise mitmekesisuse vähenemist kiirendada/süvendada;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

40. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse süvalaiendamise peab kaasnema andmete kogumine; märgib murega, et alusuuringud, sealhulgas taksonoomia, mis on selleks otstarbeks hädavajalik, on suures osas alarahastatud ning ei saa piisavalt poliitikaks ja teadusuuringuteks vajalikku rahastust; nõuab, et programmist „Euroopa horisont“ eraldataks alusuuringute projektidele ja suutlikkuse suurendamisele piisavalt vahendeid ning et selleks kasutataks ka teiste ELi fondide tehnilise abi tegevussuunda;

41. palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ja säilitamiseks täiendavate rahvusvaheliste rahastamismehhanismide loomist, mis oleks seotud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, ja samas teha kõik võimalik, et integreerida bioloogiline mitmekesisus olemasolevatesse fondidesse; märgib, et majandustegevus võib olla oluline tõukejõud, mis kiirendab ülemaailmset bioloogilise mitmekesisuse ja looduskapitali vähenemist; kutsub seetõttu ettevõtjaid ja finantsasutusi üles võtma ja jagama bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ulatuslikke kohustusi ja panuseid, sealhulgas tagama oma tegevuses bioloogilise mitmekesisuse kaitse, ning juhib sellega seoses tähelepanu erarahastamise võimendamise tähtsusele; kahetseb asjaolu, et andmekogud, mis kajastavad riigisisestest ja rahvusvahelistest era- ja avalikest allikatest bioloogilise mitmekesisuse toetamiseks suunatavaid rahastamisvooge ei ole järjekindlad, mis seab ohtu jälgimis- ja aruandlussüsteemid ja kahjustab võimalikke reforme; palub seetõttu komisjonil, liikmesriikidel ja EIP-l välja töötada ühtsed standardid andmekogude jaoks, mis kajastavad bioloogilise mitmekesisuse toetamiseks suunatud rahastamisvooge; rõhutab, et tulevane kestliku rahastamise kava peab aitama finantsturu osalistel mõista bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega seotud riske, ja et bioloogilise mitmekesisuse tuleks lisada finantsteabe avalikustamise nõuetesse;

42. rõhutab, kui oluline on suurendada investeringuid, sealhulgas looduspõhisesse lahendusesse ja vastavatesse algatustes, mis toob bioloogilisele mitmekesisusele ja kliimameetetele lisakasu, mis omakorda vähendab kliimamuutuste mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kusjuures samal ajal toimub keskkonnale kahjulike investeringute järkjärguline lõpetamine; tuletab meelde, et suuremat osa Pariisi kokkuleppe raames tehtud investeringutest tuleb kasutada bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ja taastamiseks; peab kahetsusväärseks, et vaatamata looduslikele kliimamuutuste leevendamise meetmete potentsiaalile on maismaapõhiste CO₂-sidumise meetmete eraldatud ligilähedasele vaid 2,5 % ülemaailmsest kliimamuutuste leevendamise eelarvest; nõuab ELi ja rahvusvaheliste kliimameetmete rahastamise vahendite suurendamist, et kaitsta ja taastada looduslike ökosüsteeme, mis aitab saavutada eeliseid nii bioloogilise mitmekesisuse kui ka kliimamuutuste leevendamise vallas;

43. väljendab rahulolu seoses Euroopa Investeeringupanga grupi otsusega ühitada kogu oma rahastamistegevus Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ja eraldada vähemalt 50 % EIP rahastusest kliimameetetele; kutsub EIPd üles oma rahastamispaketi raames jätkama bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamise meetmete laiendamist; palub, et komisjon veenaks liikmesriike ja finantssektorit viima oma tegevuse kooskõlla Pariisi kokkuleppega ning tagama ELis ja mujal toimuvate tehingute puhul kliima ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse;

44. juhib tähelepanu sellele, et rahvusvahelised organisatsioonid (nt Rahvusvaheline Valuutafond (IMF), ÜRO keskkonnaprogramm ja OECD) nõustuvad, et keskkonnamaksud on oluline vahend selliste keskkonnaprobleemide lahendamisel, nagu bioloogilise mitmekesisuse vähenemine; väljendab heameelt selliste algatuste üle nagu ÜRO keskkonnaprogrammi keskkonnahoidliku eelarvepoliitika võrgustik ja Rahvusvaheline Valuutafond (IMF), mis aitavad jagada teadmisi keskkonnahoidliku eelarvereformi kohta ja pidada sel teemal dialoogi; juhib tähelepanu Aichi 3. eesmärgile ja positiivsete stiimulite vajadusele bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ja säästvaks kasutamiseks, samuti kestliku arengu 15. eesmärgile ning vajadusele mobiliseerida ja märkimisväärselt suurendada kõigist allikatest pärit rahalisi vahendeid bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide säilitamiseks ja säästvaks kasutamiseks; rõhutab seetõttu õiglase keskkonnamaksustamise potentsiaali, mis on kooskõlas põhimõttega, et tehtud kahju eest maksab saastaja, mis aitab vähendada keskkonnakahju ja tekitada looduskaitse jaoks juurde rahalisi vahendeid; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles muutma maksusüsteeme keskkonnamaksustamise suurema kasutamise suunas;

45. märgib murega, et kõigest 8,3 % kõigist kulukohustustest on seotud bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ümberpööramisega ning et hoolimata enneolematust ja kiirenevast liikide väljasuremise määrast on see väikseim määr pärast 2015. aastat; kutsub komisjoni üles suurendama vahendite eraldamist, et tagada bioloogilise mitmekesisuse pikaajaline ja järjekindel kaitse kogu ELis; rõhutab, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peaks tuginema usaldusväärsetele meetoditele, et jälgida bioloogilist mitmekesisust ja vältida bioloogilise mitmekesisuse meetmete ülehindamise ohtu;

Metsa- ja põllumajandus, kalandus ja mullad

46. toonitab, et põllumajandus- ja kalandustegevus, mullastiku hea seisund ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine on omavahel tihedalt seotud; märgib mittekestliku põllumajanduse, metsanduse ja kalanduse negatiivset mõju bioloogilisele mitmekesisusele; rõhutab siiski, et kestlik põllu- ja metsamajandus ning kalandus saavad vähendada negatiivset mõju liikidele, elupaikadele ja ökosüsteemidele ning leevendada kliimamuutuste mõju;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

47. palub seetõttu ELil ja osalistel võtta kestlike toidusüsteemide, kestliku põllu- ja metsamajanduse ning kalapüügi tagamiseks kindlad kohustused, mis hõlmavad taimekaitsevahendite ja toitainete säästva kasutamise nõudeid ja strateegiaid, vähemat pestitsiidide kasutamist, mulla, elupaikade ja selliste liikide kaitse tagamist, mis pakuvad olulisi ökosüsteemiteenuseid, näiteks tolmeldamist, ning suuremat selektiivsust, et vähendada kumuleeruvat mõju ranniku ja mereökosüsteemidele, ning osaleda tundlike ja üleüldiselt all kannatavate piirkondade kalavarude taastamises; palub, et komisjon lisaks pestitsiidide säästvat kasutamist käsitleva ELi direktiivi (2009/128/EÜ) eelseisvasse läbivaatamisse üleliidulise siduva eesmärgi pestitsiidide kasutuse vähendamiseks ning et komisjon, liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused toetaksid põllu- ja metsamajanduse ning kalanduse üleminekut kestlikele tegutsemistavadele;

48. palub, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid rahaliselt põllu- ja metsamajandustavasid, mis on kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse eesmärgiga, nagu integreeritud taimekaitse ja toitainete haldamine, mahepõllumajandus, agroökoloogilised tavad, pinnase ja vee kaitse tavad, keskkonda säästev põllumajandus, agrometsandus, puiskarjamaad, niisutuse korraldamine, väikesemõõdulised või lapiisüsteemid ning tavad loomade heaolu parandamiseks;

49. tuletab meelde, et vastavalt komisjoni teatisele „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ on metsad meie planeedi elutähtsate süsteemide jaoks asendamatud, nad katavad 30 % maismaast kogu maailmas ning pakuvad elupaika 80 %-le bioloogilisele mitmekesisusele; rõhutab, et metsade raadamine on bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamine põhjus kogu maailmas ning et metsade raadamisega seotud maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest (LULUCF) põhjustatud heitkoguseid on olulised kliimamuutuste põhjustajad; väljendab muret ELi tarbimise mõju pärast raadamisele, sest ELi arvele langeb 10 % raadamisega seotud toodete lõpptarbimine; kutsub komisjoni üles võtma vastu mõiste „metsaraadamist mittepõhjustav“ ühtse määratluse;

50. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut ulatuslike meetmete kohta, et vähendada maakasutusega seotud ELi tarbimisjalajälge (sealhulgas õigusaktid), mis põhinevad hoolsuskohustusel, millega tagatakse ELi turule lastavate toodete jätkusuutlikud ja raadamisvabad tarneahelad, ning palmiõli käsitleval ELi tegevuskaval; on seisukohal, et ELi tegevuskava metsade raadamise vastu peaks käsitlema selle peamisi põhjuseid, nagu palmiõli, soja, loomaliha ja kakao; palub komisjonil võimalikult kiiresti järk-järgult kaotada ELis kasutatavad biokütused, mis tõenäoliselt põhjustavad maakasutuse kaudseid muutusi;

51. rõhutab, et metsanduspoliitika peab olema järjepidev, võitlema ühtviisi nii bioloogilise mitmekesisuse vähenemise kui ka kliimamuutuste tagajärgede vastu ning suurendama ELi looduslikke neeldajaid, kaitstes, säilitades ja edendades samal ajal bioloogilist mitmekesisust;

52. rõhutab, et metsandustoodete asendusemõju ei saa mingil juhul kompenseerida vanade ja põlismetsade kaotust, mis on tunnustatud asendamatuks⁽⁸⁾ ning mida tuleks kaitsta õiguslike vahendite ja stiimulitega, võttes arvesse nende keerukust, ühendatavust ja esindatust;

53. juhib tähelepanu sellele, et 2019. aasta juuni ÜRO väljaande „World Population Prospects“ andmetel kasvab maakera rahvastik lähema 30 aastaga kahe miljardi inimese võrra, mistõttu suureneb maa- ja merekasutuse mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja CO₂ sidumisele; märgib, et bioloogilise mitmekesisuse jätkuv vähenemine seab toiduga kindlustatuse ja toitumise ohtu; kutsub osalisi üles edendama toiduga kindlustatuse ja inimeste parema toitumise programmidega bioloogilise mitmekesisuse kestlikku kasutamist, aidates samal ajal saavutada kestliku arengu eesmärgi, pöörates erilist tähelepanu kestliku arengu eesmärgile 2 – nälja kaotamine;

Linnaalad

54. märgib, et bioloogilist mitmekesisust vähendab ka saastamine, linnade laienemine, mulla kinnikatmine ja elupaikade hävitamine; tuletab meelde, et IPBESi bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmse hindamisaruande kohaselt on linnapiirkondade pindala 1992. aastast saadik suurenenud kaks korda ning kaks kolmandikku ELi kodanikest elab suurtes linnapiirkondades; nõuab, et hinnataks paremini linnade ja linnapiirkondade rolli bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel ning et linnad ja kohalikud omavalitsused kaasataks rohkem bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamise poliitika ning ökosüsteemide teenuste, samuti järelevalve, aruandluse ja kontrollimise väljatöötamisse;

⁽⁸⁾ Komisjoni 23. juuli 2019. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ (COM(2019)0352).

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

55. kinnitab, et linnade potentsiaali bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisel ja ökosüsteemi teenuste pakkumisel on alahinnatud; tuletab meelde, et bioloogilisest mitmekesisusest, ökosüsteemi teenustest ja rohelisest linnatranspordist linnades ja linnapiirkondades saadav kasu aitab parandada inimeste tervist; palub, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi funktsioonide edasist integreerimist linnakujundamisse, poliitikasse ja planeerimisse, vähendades samal ajal süsiniku heitkoguseid ja aidates kaasa kliimamuutustega kohanemisele;

56. märgib, et linnapiirkondadel võib olla ELis bioloogilise mitmekesisuse küsimuses ümberkorraldav roll; rõhutab, et plast ja vee saastamine on bioloogilise mitmekesisuse vähenemise olulised põhjused; usub, et uue ringmajanduse tegevuskava kontekstis võiks ringmajandus olla ELis bioloogilise mitmekesisuse taastamiseks väga oluline;

57. mõistab hukka asjaolu, et plasti- ja hajureostus, mis pärineb näiteks reoveepuhastitest, farmaatsiatoodetest ja sellistest mittekestlikest põllumajandustavadeist, nagu intensiivne väetamine, mõjutab tugevasti ookeanide ökosüsteemide seisundit;

ELi kaitsealad

58. nõuab, et kõigi ELi kaitsealade, sealhulgas Natura 2000 alade puhul analüüsitaks põhjalikult, kas neid tuleks laiendada, paremini ühendada ja nende seisundit parandada; rõhutab, et ELi kaitsealade arvutamiseks on vaja standardiseeritud meetodit, samuti on vaja ELis asuv „kaitseala“ täpselt defineerida; rõhutab, et lähtuvalt IPCC aruandest ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimast on vaja üksikasjalikult hinnata ELi merekaitsealad ja nende juhtimist ning suurendada tugevalt nende arvu; nõuab ELi merekaitsealade laiendamist, nii et need hõlmaksid rohkem avamerd, rõhutab, et lisaks kvantiteedile on tähtis ka kaitstud alade kvaliteet, et ennetada bioloogilise mitmekesisuse vähenemist, ning seega tuleb rohkem rõhku panna nende heale ja kestlikule haldamisele;

59. kutsub komisjoni üles jätkama õiguslike meetmete võtmist, kui ta teeb kindlaks, et ELi looduskaitsealade õigusakte ei järgita; juhib tähelepanu, et keskkonnale pöördumatu kahju tekitamise ohu tõttu peavad keskkonnaga seotud õigusrikkumiste menetlused olema tõhusamad; juhib tähelepanu asjaolule, et on vaja kiiresti tagada looduskaitsealade direktiivide nõuetekohane jõustamine ja käsitleda kaebusi rikkumiste kohta läbipaistvalt;

60. märgib, et nõrga rakendamise korral võib looduskaitsealade tekitada aktivistide ja looduskaitsete jaoks vaenuliku keskkonna ning seada nende elu otseselt või kaudselt ohtu; toonitab, et EL peab keskkonnaaktivistide ja -kaitsete mõrva aktiivselt hukka mõistma;

61. rõhutab, et roheline taristu pakub ökosüsteemi teenuseid, mis toetavad bioloogilist mitmekesisust, näiteks suurendades ökoloogiliste koridoride arvu linnakeskkonnas;

Innovatsioon, teadus ja haridus

62. tuletab meelde uuendus-, teadus- ja arendustegevuse tähtsust 2050. aasta visiooni eesmärkide saavutamisel; rõhutab, et on tähtis toetada teadusuuringuid ja teaduses osalemist, et suurendada teadmisi, eelkõige ookeanidest, millest suuremat osa ei ole uuritud; palub komisjonil ja nõukogul tõsta programmile „Euroopa horisont“ eelarvest eraldatav summa järgmises mitmeaastases finantsraamistikus 120 miljardile eurole, nii et eriti saaks sellest kasu loodusvarade klaster, sealhulgas nii alus- kui rakendusuuringud näiteks taksonoomia vallas, ning käivitada missioon bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks ja taastamiseks programmi „Euroopa horisont“ raames; kutsub osalisi üles keskenduma eelkõige bioloogilise mitmekesisuse säilitamise seostele inimeste tervise ja majandusliku heaoluga ning kooskõlastama andmekogumismeetmeid;

63. palub komisjonil toetada edasisi teadusuuringuid, mis käsitlevad maakasutuse ja maakasutuse muutuse (sealhulgas metsaraadamise ja bioenergia tootmise) mõju kasvuhoonegaaside heitkogustele, ning võtma nende tulemusi edaspidi poliitikakujundamisel arvesse;

64. märgib, et vastavalt 16. jaanuaril 2018 vastu võetud Euroopa strateegiale plasti kohta ringmajanduses võib maailma ookeanidesse kogunenud plasti hulk – 150 miljonit tonni – 2030. aastaks kahekordistuda, mis seab ohtu rohkem kui 660 liiki ja kahjustab meie keskkonda; kutsub komisjoni üles tegema juhtalgatusi plastireostuse vastu ja selle mõju vastu bioloogilisele mitmekesisusele; juhib eriti tähelepanu mikroplastile, mis moodustab üle 80 % kogutud mereprügi esemetest ja ohustab merede bioloogilist mitmekesisust; tunneb seetõttu heameelt Ursula von der Leyeni lubaduse üle avada võitluses

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

plastijäätmete vastu uus rinne, võttes sihikule mikroplasti; rõhutab, et on vaja ringmajandusel põhinevat lähenemisviisi, mis paneks rõhku kestlike toodete teadusuuringutele ja innovatsioonile;

65. rõhutab hariduse tähtsust teadlikkuse suurendamisel bioloogilise mitmekesisusest ja keskkonnakaitsest; märgib, et õppeotstarbelised kaitsealad on asjakohased ja tõhusad vahendid, millega suurendada üldsuse teadlikkust ja edendada kaitset;

Suutlikkuse suurendamine, üldsuse teadlikkus ja kõigi osaliste kaasamine

66. rõhutab, et suutlikkuse suurendamine ja teadlikkuse tõstmine on eesmärkide eduka täitmise jaoks ja bioloogilise mitmekesisuse olulisuse paremaks mõistmiseks keske tähtsusega; seepärast väljendab heameelt ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgul (COP14) tehtud otsuse üle paluda osalistel, teistel valitsustel ja vastavaid võimalusi omavatel rahastajatel eraldada rahalisi vahendeid suutlikkuse suurendamiseks, tehnoosiirdeks ja tehniliseks abiks;

67. rõhutab, kui oluline on anda igakülgselt teavet ning püüda kaasata rohkem kodanikuühiskonda ja eri vanuserühmade kodanikke, et saavutada ELi ja ülemaailmsed eesmärgid;

68. kutsub osalisi üles tõstma üldsuse teadlikkust ja kaasama paljusid sidusrühmi, et koostöös kohalike kogukondadega ja põlisrahvastega töötada välja nende vajadustele kohandatud lahendused, mis tugevdaksid kestlikku ja bioloogilist mitmekesisust suurendavat maakasutust, et täielikult arvesse võtta maastike ja elupaikade piirkondlikke erisusi;

69. peab tervitatavaks kavatsust püüelda paljusid sidusrühmi kaasava lähenemisviisi poole, mis on bioloogilise mitmekesisuse väärtustamiseks, kaitsmiseks, säilitamiseks, jätkusuutlikuks kasutamiseks ja taastamiseks väga tähtis, ning toonitab, et koostöö tegemine valitsemistasandite, sektorite ja erasektori osalistega ning nende vahel loob võimalusi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide arvesse võtmiseks teistes poliitikavaldkondades; peab kindlasti väga tähtsaks äri- ja finantsorganisatsioonide kaasamist ning tunneb seetõttu heameelt komisjoni püüdluste üle kaasata erasektor bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise, eriti ettevõtluse ja bioloogilise mitmekesisuse platvormi raames; kiidab sellega seoses heaks erasektori algatused, näiteks New Yorgis kliimameetmete alasel tippkohtumisel tehtud algatuse „One Planet Business for Biodiversity“;

70. kutsub komisjoni üles kaaluma ühtlustatud meetodika kasutamist, kui arvutatakse ELi ettevõtete ökoloogilist jalajälge ja nende mõju bioloogilisele mitmekesisusele;

71. on seisukohal, et ühiskondades on vaja põhjalikke muutusi, et võidelda kliimamuutustega, keskkonna seisundi halvenemisega ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega; rõhutab, kui tähtis on järgida õiglase ülemineku põhimõtet, tagades, et see protsess oleks kaasav ja õiglane;

72. märgib, et üldsuse teadlikkus ning juurdepääs põhjalikule ja kergesti mõistetavale teabele võimaldab tarbijatel teha teadlikke ostuvalikuid ja edendada säästvat tarbimist, ning rõhutab seetõttu, et need peaksid moodustama osa terviklikust meetmete kogumist, eelkõige seoses toodetega, mis põhjustavad raadamist, ökosüsteemide hävitamist ja inimõiguste rikkumisi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama toodete jälgitavust ja kontrolli kogu väärtus- ja tarneahela ulatuses, mis tagaks tarbijate jaoks täieliku läbipaistvuse;

73. rõhutab, et on vaja töötada välja parem ökomärgistamine ja raadamisvastane sertifitseerimine;

74. väljendab heameelt Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liidu 2020. aasta kohtumise üle Marseille's; palub, et komisjon demonstreeriks sellel foorumil nähtavalt oma toetust seoses pühendumisega bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisele;

o

o o

75. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0016

Euroopa Ombudsmani tegevus 2018. aastal**Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2018. aasta tegevusaruande kohta (2019/2134(INI))**

(2021/C 270/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 2018. aasta tegevust käsitlevat aastaaruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 15, artikli 24 kolmandat lõiku ja artiklit 228,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta“) artikleid 11, 41, 42 ja 43,
 - võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsust 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa hea halduse tava eeskirja, mille Euroopa Parlament võttis vastu 6. septembril 2001. aastal,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ombudsmani vahel 15. märtsil 2006. aastal sõlmitud koostöö raamlepingut, mis jõustus 1. aprillil 2006. aastal,
 - võttes arvesse oma 17. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni Euroopa Ombudsmani strateegilise uurimise OI/2/2017/TE kohta, mis käsitleb õigusloomeprotsessi läbipaistvust nõukogu ettevalmistavates organites ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 13. veebruari 2019. aasta resolutsiooni petitsioonikomisjoni 2018. aasta arutelude tulemuste kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ja artikli 232 lõiget 1,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni kirja,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A9-0032/2019),
- A. arvestades, et Euroopa Ombudsmani 2018. aasta tegevust käsitlev aastaaruanne esitati 2. oktoobril 2019. aastal ametlikult Euroopa Parlamendi presidendile ja ombudsman Emily O'Reilly tutvustas 4. septembril 2019. aastal Brüsselis aruannet petitsioonikomisjonile;
- B. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklitega 24 ja 228 antakse Euroopa Ombudsmanile volitused võtta vastu kaebusi haldusliku omavoli juhtude kohta liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses, välja arvatud Euroopa Liidu Kohus, kui see tegutseb õigusemõistjana;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et „[i]gal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias“ ning et „[o]tsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik“;

⁽¹⁾ EÜT L 113, 4.5.1994, lk 15.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0045.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0114.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- D. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 15 on sätestatud, et „[h]ea valitsemistava edendamiseks ja kodanikuühiskonna osalemise tagamiseks teevad liidu institutsioonid, organid ja asutused oma tööd võimalikult avalikult“ ning „[i]gal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus pääseda ligi liidu institutsioonide, organite ja asutuste [...] dokumentidele“;
- E. arvestades, et ELi põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et „[i]gaühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul“;
- F. arvestades, et ELi põhiõiguste harta artiklis 43 on sätestatud, et „[i]gal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on liikmesriigis, on õigus pöörduda Euroopa Ombudsmani poole seoses liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses ilmnenud haldusomavoliga, välja arvatud Euroopa Liidu Kohtu tegevus õigusemõistjana“;
- G. arvestades, et ombudsman algatas 2018. aastal 490 uurimist, millest 482 põhinesid kaebusel ja 8 olid omaalgatuslikud, ning lõpetas 545 uurimist (534 kaebusel põhinevat ja 11 omaalgatuslikku uurimist); arvestades, et suurem osa uurimisi puudutas komisjoni (285 uurimist ehk 58,2 % juhtudest), millele järgnesid ELi ametid (43 uurimist ehk 8,8 % juhtudest) ning seejärel tulid Euroopa Parlament (30 uurimist ehk 6,1 % juhtudest) Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) (23 uurimist ehk 4,7 % juhtudest), Euroopa väliteenistus (23 uurimist ehk 4,7 % juhtudest), Euroopa Investeeringuspank (16 uurimist ehk 3,3 % juhtudest) Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) (14 uurimist ehk 2,8 % juhtudest) ja muud institutsioonid (56 uurimist ehk 11,4 % juhtudest).
- H. arvestades, et kolm kõige sagedasemat teemat ombudsmani 2018. aastal lõpetatud uurimistes olid läbipaistvus, vastutus ja üldsuse juurdepääs teabele ja dokumentidele (24,6 %), teeninduskultuur (19,8 %) ning menetlusõiguste järgimine (16,1%); arvestades, et muud mured hõlmasid menetlusõiguste järgimist, sealhulgas õigust saada ära kuulatud, põhiõiguste austamist, töölevõtmist, eetikaküsimusi, üldsuse osalemist ELi otsustusprotsessis, sealhulgas rikkumismenetlustes, ELi hangete, toetuste ja lepingute usaldusväärset finantsjuhtimist, värbamist ja ELi personaalküsimuste head haldamist;
- I. arvestades, et head haldust puudutavate ombudsmani soovitude täitmise määr Euroopa Komisjoni poolt on pidevalt langenud, moodustades 2016. aastal 82 %, 2017. aastal 77 % ja 2018. aastal vaid 76 %;
- J. arvestades, et 2018. aastal pöördus ombudsmani poole abi saamiseks 17 996 kodanikku; arvestades, et 14 596 kodanikule anti abi ombudsmani veebisaidil asuva interaktiivse juhendi vahendusel; arvestades, et 1 220 päringut edastati teabe saamiseks mujale; arvestades, et ombudsman võttis meetmeid 2 180 saadud kaebuse suhtes;
- K. arvestades, et oma 2018. aasta strateegilises töös avas ombudsmani büroo viis uut strateegilist uurimist, milles käsitletakse vastavalt puuetega inimeste kohtlemist ühise ravikindlustusskeemi raames, komisjoni veebisaitide juurdepääsetavust puuetega inimeste jaoks, Euroopa Ravimiameti (EMA) esitamiseelseid tegevusi, komisjoni nn pöördukse juhtumite haldamist seoses ELi töötajatega ning nõukogu õigusloometöö usaldusväärset; arvestades, et ombudsman algatas 2018. aastal 10 strateegilist algatust, mis käsitlevad muu hulgas keelte kasutamist ELi avalikus teenistuses, ahistamisvastast poliitikat ELi avalikus teenistuses ning lapsrändajate kaitset;
- L. arvestades, et ombudsmanil on täita oluline roll ELi seadusandliku protsessi vastutustundlikumaks muutmisel kodanike jaoks, et nad saaksid kasutada oma õigust osaleda liidu demokraatlikus elus, suurendades seeläbi kodanike kaasatust ja usaldust;
- M. arvestades, et ombudsmanil on oluline roll selles, et tagada ELi institutsioonide aruandekohustus, maksimaalne läbipaistvus ja ELi haldus- ja otsustusprotsessi erapooletus eesmärgiga kaitsta kodanike õigusi, suurendades seeläbi nende usaldust liidu demokraatia vastu, sellesse kaasatust ja selles osalemist;
- N. arvestades, et Euroopa Ombudsmani peamine prioriteet on tagada kodanike õiguste täielik austamine;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- O. arvestades, et 2018. aastal käivitas ombudsman uue veebisaidi, mis hõlmab läbivaadatud ja kasutajasõbralikku liidest potentsiaalsetele kaebuse esitajate jaoks; arvestades, et ombudsmani kiirmenetlus üldsuse juurdepääsu dokumentidele käsitlevate kaebustega tegelemiseks peegeldab ombudsmani kohustust anda abi ja teha 40 päeva jooksul otsuseid abi otsijate kohta kõigis 24 ELi ametlikus keeles; arvestades, et see uus algatus on osa tema büroo tõhususe suurendamise strateegiast;
- P. arvestades, et ombudsman jõudis oma strateegilise uurimise OI/2/2017/TE tulemusel järeldusele, et nõukogus puudub läbipaistvus seoses üldsuse juurdepääsuga nõukogu dokumentidele ja seoses praeguste tavade ja nõukogu otsustusprotsessides – eriti ettevalmistavas etapis alaliste esindajate komitee (Coreper) ja töörühma tasandil; arvestades, et tulenevalt nõukogu vastumeelsusest tema soovitude rakendamise suhtes esitas ombudsman 16. mail 2018 parlamendile eriaruande OI/2/2017/TE nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvuse kohta; arvestades, et 17. jaanuaril 2019 võttis parlament vastu oma raporti Euroopa Ombudsmani strateegilise uurimise kohta, milles toetas täielikult ombudsmani soovitusi; arvestades, et eesistujariik Soome on väljendanud oma tahet suurendada nõukogu avatust ja õiguslikku läbipaistvust;
- Q. arvestades, et Euroopa Parlament võttis 12. veebruaril 2019. aastal vastu Euroopa Parlamendi määruse eelnõu, millega kehtestatakse ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriv kord ja üldtingimused (Euroopa Ombudsmani põhikiri) ning tunnistatakse kehtetuks otsus 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom⁽⁴⁾, mille suhtes tal on esmane seadusandlik vastutus; arvestades, et nõukogu ei ole seda uut määrust veel heaks kiitnud;
- R. arvestades, et liikmesriikide valitsuste seisukohtade suurem avatus ja läbipaistvus nõukogus suurendavad usaldust ELi vastu ning vähendavad euroskeptitsismi ja populismi;
- S. arvestades, et läbipaistvam otsustusprotsess kolmepoolsetel kohtumistel suurendab kodanike usaldust ELi institutsioonide vastu;
- T. arvestades, et ombudsman käivitas 2018. aastal ahistamisvastase strateegilise algatuse, millega kontrolliti ELi administratsiooni kehtestatud ahistamisvastast poliitikat; arvestades, et ombudsman otsustas kirjutada 2018. aastal 26 ELi institutsioonile ja ametile, paludes üksikasjalikku teavet poliitika ja selle rakendamise kohta;
- U. arvestades, et 2018. aastal algatas ombudsman uurimise seoses soolise diskrimineerimise ja võrdsete võimaluste probleemiga Euroopa Investeeringupangas (EIP); arvestades, et EIP järgis ombudsmani soovitusi ja ettepanekuid seoses võrdsete võimaluste ja soolise võrdõiguslikkusega;
- V. arvestades, et ombudsman on osa ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohasest ELi raamistikust ning tema ülesanne on kaitsta, edendada ja kontrollida konventsiooni rakendamist ELi institutsioonide tasandil;
- W. arvestades, et märtsis 2018 toimus konverents, mis tõi kokku Euroopa ombudsmanide võrgustiku ja Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni, ning üks peamisi arutelupunkte oli see, kuidas ombudsmanid saaksid omavahelist koostööd tugevdada;
1. väljendab heameelt Euroopa Ombudsmani esitatud 2018. aasta aruande üle;
 2. kiidab Emily O'Reillyt tema väljapaistva töö ja konstruktiivsete jõupingutuste eest ELi halduse kvaliteedi ning kodanikele pakutavate teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks;
 3. toonitab läbipaistvuse ning nõukogu käsituses olevatele dokumentidele üldsuse juurdepääsu andmise tähtsust; rõhutab, et õigusloomeprotsessi suur läbipaistvus on oluline selleks, et kodanikud, meedia ja sidusrühmad saaksid nõuda oma valitud ametiisikutelt ja valitsustelt vastutust oma tegude eest; tunnustab ombudsmani väärtuslikku rolli ELi institutsioonide ja kodanike vahelises suhtlemises ja vahendustegevuses; on veendunud, et nõukogu peab oma konfidentsiaalsuspoliitika läbi vaatama; tõstab esile ombudsmani tööd ELi õigusloomeprotsessile suurema vastutuse panemisel üldsuse ees;

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0080.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

4. rõhutab, et vajalik ja oluline on kodanike aktiivsem osalemine otsuste tegemises ning et lisaks on vaja halduse suuremat läbipaistvust, et tugevdada liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust, mis on suunatud usalduse taastamisele;
5. nõuab tungivalt, et ombudsman tagaks kolmepoolsetel kohtumistel läbipaistvama otsustusprotsessi;
6. rõhutab, et kodanike usalduse taastamine liidu institutsioonide vastu on Euroopa Parlamendi peamisi mureküsimusi, mis on äärmiselt suure sotsiaalpoliitilise ja eetilise tähtsusega;
7. rõhutab vajadust parandada ja tugevdada sotsiaalset dialoogi, samuti dialoogi liidu organite, institutsioonide ja kodanike vahel;
8. toetab täielikult Euroopa Ombudsmani soovitusi nõukogule ning nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks kõik vajalikud meetmed nende soovitude võimalikult kiireks rakendamiseks;
9. julgustab ombudsmani andma ELi institutsioonidele täiendavaid suuniseid selle kohta, kuidas kodanikega kõigis ELi ametlikes keeltes paremini suhelda; nõuab tungivalt, et ombudsman annaks institutsioonidele suuniseid selle kohta, kuidas arendada oma keelepoliitikat nii, et see võimaldaks toota asjakohast sisu ja teavet enamikes võimalikes keelteversioonides;
10. väljendab heameelt seoses ombudsmani strateegiaga, mille eesmärk on suurendada tema volituste mõju ja nähtavust ELi kodanike seas;
11. väljendab heameelt Euroopa Ombudsmani veebisaidi ümberkujundamise üle, mis muudab selle kodanike jaoks paremini toimivaks ja ligipääsetavaks vahendiks;
12. nõuab, et nõukogu kui kaasseadusandja viiks oma töömeetodid kooskõlla parlamentaarse demokraatia normidega, nagu näevad ette aluslepingud, mitte ei tegutseks diplomaatilise foorumina, mis ei ole selle ettenähtud ülesanne; tuletab meelde, et ombudsman jõudis oma strateegilise uurimise OI/2/2017/TE tulemusel järeldusele, et nõukogu tavad seoses otsustusprotsessi läbipaistvusega kujutavad endast haldusomavoli; nõuab tungivalt, et nõukogu rakendaks viivitamata kõik ombudsmani strateegilise uurimise põhjal tehtud soovitusel, sealhulgas need, mille parlament esitas oma raportis eriaruande kohta; ergutab ombudsmani jätkama järeelmeetmete võtmist oma strateegilisele järelepärimisele;
13. kordab taas oma nõudmist ajakohastada dokumentidele juurdepääsu käsitlevaid ELi õigusakte ja palub vaadata läbi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ⁽⁵⁾, et hõlbustada ombudsmani tööd selle kontrollimisel, kuidas Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tagavad juurdepääsu dokumentidele; peab kahetsusväärseks asjaolu, et nõukogu blokeeris määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamise, ja nõuab, et nõukogu taasalustaks arutelu parlamendi poolt teisel lugemisel vastu võetud seisukoha alusel, mis on sätestatud 12. juuni 2013. aasta resolutsioonis ümmikseisu kohta määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamisel ⁽⁶⁾;
14. kordab oma nõudmist vaadata läbi määrus (EÜ) nr 1049/2001, kuna see on tõsiselt aegunud ega kajasta enam praegust õiguslikku olukorda ning ELi institutsioonide, ametite, organite ja asutuste rakendatavaid institutsionaalseid tavasid;
15. väljendab heameelt kiirmenetluse ametliku käivitamise üle dokumentide kättesaadavust käsitlevate uurimiste osas ja tunnustab sellega saavutatud positiivset tulemust kaebuste esitajate jaoks;

⁽⁵⁾ ELT L 145, 31.5.2001, lk 43.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0271.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

16. rõhutab tungivalt selle olulisust, et ombudsman jätkaks komisjoni läbipaistvuse põhjalikku jälgimist ja selle strateegilisi uuringuid; väljendab oma teadlikkust sellest, et nn pöördukse efekt eksisteerib endiselt, eriti institutsioonide kõrgemate ametnike seas; nõuab tungivalt, et ombudsman jätkaks komisjoni läbivaadatud nn pöördukse efekti eeskirjade rakendamise jälgimist; nimetatud eeskirjad kehtestati 2018. aasta septembris ombudsmani omaalgatuslikku uurimise tulemusena;

17. rõhutab, et huvide konflikti küsimus on laiem kui nn pöördukse juhtumid, ning toonitab vajadust töötada välja täiendavad eeskirjad ja rangemad kriteeriumid selleks, et rangelt tagada otsuste ja õigusaktide vastuvõtmine kodanike huve silmas pidades;

18. tuletab meelde, et avalikustamise, avatuse ja läbipaistvuse põhimõtted moodustavad lahutamatu osa ELi õigusloomeprotsessist, et võimaldada kodanikel tutvuda õigusloometoimingute alustega ja seeläbi tõhusalt kasutada oma demokraatlikke õigusi⁽⁷⁾; tunnistab vajadust läbipaistvuse järele ELi otsustusprotsessis; toetab kolme institutsiooni teenistuste tegevust ühise õigusloomeportaali arendamisel, mille eesmärk on pakkuda kasutajasõbralikku kanalit, mis võimaldab mittespetsialistidel saada teavet käimasolevate seadusandlike menetluste kohta;

19. toetab kolmepoolsete kohtumiste lõppdokumentide avaldamist; märgib, et Euroopa Kohtu 2018. aasta märtsi otsuses De Capitani kohtuasjas (T-540/15) märgitakse, et „neljaveerulistes“ dokumentides kajastatud institutsioonide seisukohad ei kuulu avaldamata jätmise üldise eelduse alla; märgib, et kolmepoolsete läbirääkimiste dokumentides kajastunud tundlik teema ei olnud isenesest piisav põhjus üldsusele juurdepääsu keelamiseks; on seisukohal, et kolmepoolsete läbirääkimiste läbipaistvaks muutmiseks peavad oma panuse andma kõik kolm institutsiooni; tunnistab, et üldsuse õigus juurdepääsuks liidu institutsioonide dokumentidele on iga ELi kodaniku kaitstud ja võõrandamatu õigus, mis tuleneb otseselt demokraatlikust põhimõttest ja sõnavabaduse põhiõigusest, mistõttu on liidus kehtestatud sellele vastav kohustuste täitmise ja aruandluskohustus; rõhutab vajadust veelgi edendada asjaomaseid läbipaistvusasutusi (nt ombudsmani büroo), et liit täidaks oma eespool nimetatud kohustusi;

20. kordab veel kord, et tuleb tagada Euroopa Keskpanga (EKP) usaldusväärsus ja tema sõltumatus erasektori finantshuvidest; rõhutab, et panga juhatuse liikmed peavad hoiduma olemast samaaegselt selliste foorumite või muude organisatsioonide liikmed, kuhu kuuluvad EKP järelevalve alla kuuluvate pankade juhid, ning ei tohi osaleda foorumites, mis on üldsusele suletud; väljendab heameelt ombudsmani 5. juuli 2018. aasta arvamuse üle;

21. peab kahetsusväärseks, et EKP aruandekohustuse miinimumeeskirjade soovitatud vastuvõtmine ja kohaldamine ei ole veel aset leidnud; on seisukohal, et kui EKP tegevuse läbipaistvust ei suudeta tagada, võib see seada kahtluse alla tema sõltumatuse erasektori finantshuvidest;

22. toetab ombudsmani 15. jaanuari 2018. aasta soovitusi, mis käsitlevad Euroopa Keskpanga presidendi ja otsustusorganite liikmete osalemist organisatsioonis Group of Thirty, ning nõuab tungivalt, et EKP muudaks asjaomaseid eeskirju, et tagada kõrgeimate eetiliste ja aruandlusstandardite rakendamine praktikas;

23. kutsub komisjoni üles tagama tema ja liikmesriikide vahel peetava mitteametliku dialoogi etapis kõrgel tasemel läbipaistvus ning juurdepääs dokumentidele ja teabele seoses EU Piloti menetluste ja rikkumismenetlustega, eelkõige nendega, mis on seotud laekunud petitsioonidega, ning kõigi asjakohaste vahendite abil täielik juurdepääs ka juba lõppenud EU Piloti menetlustele ja rikkumismenetlustele; kutsub komisjoni üles kasutama ELi õiguse rikkumiste uurimisel teistsugust lähenemisviisi ning algatama rikkumismenetlusi, mitte tuginema üksnes EU Piloti mehhanismile;

24. rõhutab rikkumismenetlustes tehtud otsuste läbipaistvuse suurendamiseks võetud meetmete tähtsust; tuletab meelde, et komisjon lõi 2014. aastal Euroopa veebisaidil keskse platvormi põhjaliku teabega rikkumiste kohta; rõhutab, et komisjon annab Euroopa Parlamendile ja avalikkusele oma ELi õiguse kohaldamise järelevalve aastaaruannetes teavet EU Piloti ja rikkumiste toimikute kohta;

(7) Liidetud kohtuasjad C-39/05 ja C-52/05 P, Rootsi Kuningriik ja Maurizio Turco vs. Euroopa Liidu Nõukogu, kohtulahendite kogumik 2008 I-04723.

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

25. toetab täielikult ombudsmani taht parandada ELi lobitöö läbipaistvust; toetab komisjoni võetud kohustust rakendada eksperdirühmade läbivaadatud horisontaalseid eeskirju, sealhulgas neid, mis puudutavad läbipaistvust ja huvide konflikti; rõhutab, kui oluline on registreerida erahuve esindavad üksikisikud ja organisatsioonid läbipaistvusregistris, nii et ametisse nimetamisi oleks võimalik läbi viia kooskõlas horisontaalsete eeskirjadega;

26. rõhutab vajadust kolmepoolse kokkuleppe järgi Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, mis kujutaks endast edusammu lobitööd reguleerivate eeskirjade tugevdamisel ja lünkade kaotamisel; on siiski seisukohal, et institutsioonid ei tohiks sellega piirduda, vaid peaksid ka edaspidi võtma siduvaid õiguslikke meetmeid kõigi ELi institutsioonide ja asutuste jaoks;

27. rõhutab, kui oluline on teha tasuta ning täielikult mõistetaval ja üldsusele lihtsasti juurdepääsetaval viisil kättesaadavaks kogu lobistide mõju käsitlev teave, parandades andmete täpsust ELi läbipaistvusregistris; toonitab vajadust tagada kõigi huvirühmade esindajate rahastamise täielik läbipaistvus ja nõuab, et iga nn pöördukse eeskirju rikkuva organisatsiooni tegevus tuleb peatada;

28. rõhutab vajadust võtta vastu õigusakt, et muuta läbipaistvusregister kõigile ELi institutsioonidele ja ametitele ning kolmandatele isikutele täiesti kohustuslikuks ja õiguslikult siduvaks, tagades sellega lobitöö täieliku läbipaistvuse; julgustab ELi institutsioone kaaluma praktilisi meetmeid, mis võiksid viia kiire ja tõhusa kokkuleppeni;

29. peab kahetsusväärseks asjaolu, et sooline diskrimineerimine ja sooline esindatus tekitab ELi institutsioonides endiselt probleeme; võtab murelikult teadmiseks juhtumi 366/2017/AMF järeldused ja nõuab tungivalt, et EIP järgiks täielikult ombudsmani soovitusi, et saavutada sooline tasakaalustatus juhtivatel ametikohtadel;

30. väljendab heameelt seoses ombudsmani 2018. aasta uurimisega komisjoni eelmise peasekretäri ametisse nimetamise menetluse üle ning tunnustab tema tähelepanekuid seoses nelja haldusomavoli juhtumiga; peab kahetsusväärseks, et hoolimata Euroopa Parlamendi toetusest ombudsmani soovitudele keeldus eelmine komisjon neid täitmast; märgib erilise murega asjaolu, et komisjon ei kehtestanud ametisse nimetamise erimenetlust, ning palub uuel komisjonil seda teha, tagades nii kõrgeimate standardite rakendamise läbipaistvuse, eetika ja õigusriigi valdkonnas;

31. märgib murega, et komisjon järgib üha vähenevama määral ombudsmani soovitusi, ettepanekuid ja lahendusi; kutsub komisjoni üles väljendama suuremat pühendumust kõigi haldusomavoli juhtumite lahendamiseks, mida ombudsman on oma tegevuse käigus tuvastanud;

32. nõuab tungivalt, et ombudsman jälgiks volinikukandidaatide kuulamiste uue kodukorra rakendamist Euroopa Parlamendis, eelkõige VII lisa artiklis 2 sätestatud eeskirju majanduslike huvide läbivaatamise kohta läbipaistvuse ja objektiivsuse vaimus;

33. avaldab tunnustust komisjoni poolt 31. jaanuaril 2018 vastu võetud ettepanekule Euroopa Komisjoni liikmete uue käitumisjuhendi kohta; on veendunud, et käitumisjuhendi sätteid on vaja veelgi tugevdada;

34. kinnitab ja on sügavalt veendunud, et kõigis ELi institutsioonides on vaja rakendada selgeid eetilisi norme ning standardeid selleks, et tagada ausameelsuse kohustuse järgimine;

35. on kindlalt veendunud, et läbipaistvus on õigusriigi põhimõtte lahutamatu osa, mida peab järgima kogu õigusloomeprotsessi kestel, sest see mõjutab hääleõiguse, kandideerimisõiguse ja veel mitme õiguse – väljendusvabaduse, sõnavabaduse ja teabe saamise õiguse – tõhusat kasutamist; on seisukohal, et aktiivse ELi kodanikkonna loomine eeldab protsessi avalikku kontrolli, läbivaatamist ja hindamist ning võimalust tulemus vaidlustada; rõhutab, et see aitaks kodanikel üha enam tutvuda õigusloomeprotsessi põhikontseptsioonidega ja soodustaks liidu demokraatlikus elus osalemist;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

36. väljendab heameelt ombudsmani pidevate jõupingutuste üle avaldada mõju muutustele ELi institutsioonides, osaledes tema töövaldkondi puudutavates avalikes konsultatsioonides; väljendab heameelt tema ettepanekute üle suurendada ELi riskihindamismudeli läbipaistvust toiduainete tarneahelas, muu hulgas Euroopa Toiduohutusametile antud soovitusi avaldada riskihindamisega seotud koosolekute päevakorrad ja protokollid;

37. julgustab ombudsmani jätkama omaalgatuslikke uuringuid seoses EMA ja farmaatsiaettevõtete vahelise suhtluse läbipaistvusega müügiloa taotluste eesitamise käigus ning üldsusega konsulteerimisega, mis kestis jaanuarini 2019;

38. väljendab heameelt seoses ombudsmani uurimisega, kuidas Euroopa Lennuohutusamet (EASA) käsitleb ohusaruandeid ning mille tulemusena amet korraldas oma tegevuse ümber nii, nii et ohutusprobleemidest teada andnud saavad tagasisidet;

39. nõuab tungivalt, et ombudsman kontrolliks ka edaspidi ühise ravikindlustusskeemi (JSIS) vastavust ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile; nõuab tungivalt, et komisjon ajakohastaks üldiste rakendussätete teksti, mis reguleerib ühise ravikindlustusskeemi toimimist seoses puudega või raske haigusega inimeste ravikuludega ning kuludega, mis on seotud mõistlike abinõudega tema töökohas; kutsub ombudsmani üles tagama, et kogu Euroopa Liidu administratsioon rakendaks täielikult ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni;

40. väljendab heameelt ombudsmani praktiliste soovitude üle, mis käsitlevad nägemispuudega kandidaatide juurdepääsu Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) valikumenetlustele; palub ombudsmanil jälgida, et EPSO järgiks täielikult valikumenetluste jaoks kehtestatud ligipääsetavusnõudeid veebis; palub ombudsmanil võtta järelmeetmeid oma soovitudele seoses tugitehnoloogiate kasutamise arvutipõhistes katsetes, mis toimuvad kogu maailmas;

41. toetab ombudsmani tegevust ELi institutsioonide teadlikkuse tõstmisel rangema ahistamisvastase poliitika kehtestamise teemal;

42. toetab ombudsmani algatust jätkata #MeToo liikumise alustatud ning kutsub üles veelgi tähelepanelikumalt jälgima, milliseid ahistamisvastaseid meetmeid on ELi administratsioon võtnud;

43. toetab ombudsmani jõupingutusi hõlbustada kodanike osalemist ELi poliitika kujundamises; palub ombudsmanil ka edaspidi jälgida Euroopa kodanikualgatuse vahendi kasutamist, sealhulgas läbivaadatud Euroopa kodanikualgatuse määruse rakendamist;

44. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Ombudsmani roll on pärast selle loomist aja jooksul arenenud haldusomavoli ennetamisest hea haldustava edendamiseni; on seisukohal, et sellise suundumuse loogiline areng oleks jätkata jõupingutusi parema halduse ning parimate haldustavade aktiivseks ja õigeaegseks edendamiseks;

45. kiidab heaks ombudsmani algatuse hea halduse auhinna loomiseks, millega tunnustatakse ELi avaliku teenistuse jõupingutusi kodanikusõbraliku poliitika rakendamiseks uuenduslike viiside leidmisel;

46. kordab oma ammust üleskutset ajakohastada kehtiv hea haldustava eeskiri nõuetekohaselt siduvaks määruseks kõigi ELi institutsioonide ja ametite jaoks;

47. tuletab meelde ombudsmani pühendumist ELi-poolse läbipaistvuse väga kõrgele tasemele Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise lepingu kogu läbirääkimisprotsessi jooksul;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

48. julgustab ombudsmani jätkama koostööd riiklike ombudsmanidega Euroopa ombudsmanide võrgustiku kaudu; rõhutab vajadust veelgi arendada sellist koostööd kõigi erinevate riiklike ombudsmanide vahel;
 49. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendis hiljuti vastu võetud uue Euroopa Ombudsmani põhikirja projekt sisaldab 3 aasta pikkust ooteaega Euroopa Parlamendi liikmete jaoks, kes vastavad ombudsmani ametikoha nõuetele;
 50. rõhutab, et on äärmiselt oluline säilitada ombudsmani sõltumatus ja usaldusvärsus ning tagada ombudsmani ametikoha täitmine isikute poolt, kellel ei ole ilmset poliitilist kuuluvust ega huvide konflikte ja kellel on laitmatu eetika;
 51. väljendab tunnustust ombudsmani ja tema töötajate suurepärasele ja viljakale koostööle petitsioonikomisjoniga;
 52. tunnustab suurepäraseid koostööd ombudsmaniga tema ametiajal ning palub ametisse astuval ombudsmanil jätkata samasugust koostööd ja struktuurilist dialoogi petitsioonikomisjoniga, et parandada veelgi ELi halduse kvaliteeti ning selle pakutavate teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti meie kodanikele;
 53. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev petitsioonikomisjoni resolutsioon ja raport nõukogule, komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning liikmesriikide ombudsmanidele või samalaadsetele organitele.
-

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0017

Majandus- ja rahaliidu institutsioonid ja asutused: huvide konflikti ennetamine pärast avalikus sektoris töötamist**Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon majandus- ja rahaliidu institutsioonide ja asutuste kohta: huvide konflikti ennetamine pärast avalikus sektoris töötamist (2019/2950(RSP))**

(2021/C 270/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 298,
- võttes arvesse määrust nr 31 (EMÜ), 11 (Euratom), millega kehtestatakse Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused (edaspidi „personalieeskirjad“) ⁽¹⁾, ning eriti selle artikleid 11a, 12, 16 ja 17,
- võttes arvesse oma 10. mai 2011. aasta resolutsiooni 2009. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta: ELI ametite tulemused, finantsjuhtimine ja kontroll ⁽²⁾,
- võttes arvesse kontrollikoja eriaruannet nr 15/2012 pealkirjaga „Huvide konfliktide haldamine valitud Euroopa Liidu ametites“ ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2018. aasta otsust ametivälise tegevuse ja ülesannete ning ametist lahkumise järgse ametialase tegevuse kohta (C(2018)4048),
- võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve 17. septembri 2019. aasta pressiteadet Adam Farkase tagasiastumise kohta Euroopa Pangandusjärelevalve tegevdirektori ametikohalt alates 31. jaanuarist 2020 ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust ⁽⁵⁾ Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) tegevdirektori Adam Farkase Euroopa Finantsturgude Assotsiatsiooni (AFME) tegevjuhiks nimetamise kohta (O-000031/2019 – B9-0054/2019) ning komisjoni 24. oktoobri 2019. aasta vastuseid,
- võttes arvesse EBA eesistuja poolt majandus- ja rahanduskomisjoni 4. novembri 2019. aasta kuulamisel antud vastuseid,
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) 23. augusti 2010. aasta aruannet „Post-Public Employment: Good Practices for Preventing Conflict of Interest“ („Head tavad huvide konfliktide ärahoidmiseks pärast avalikus sektoris töötamist“) ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Transparency Internationali töödokumenti nr 06/2010 pealkirjaga „Regulating the Revolving Door“ („Pöördukse efekti haldamine“) ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani soovitude projekti, mis käsitleb Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) vastu esitatud kaebuse 775/2010/ANA uurimist ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ EÜT 45, 14.6.1962, lk 1385.

⁽²⁾ ELT L 250, 27.9.2011, lk 268.

⁽³⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1210_11/NEWS1210_11_EN.PDF

⁽⁴⁾ <https://eba.europa.eu/adam-farkas-steps-down-as-eba-executive-director>

⁽⁵⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/O-9-2019-000031_ET.html

⁽⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/governance/post-public-employment_9789264056701-en#page7

⁽⁷⁾ https://www.transparency.org/whatwedo/publication/working_paper_06_2010_regulating_the_revolving_door

⁽⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/recommendation/en/11089>

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 13. juuni 2017. aasta kirja Euroopa Kemikaaliameti direktorile ELi personalieeskirjade artikli 16 rakendamise kohta ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 13. juuni 2017. aasta kirja Euroopa Pangandusjärelevalve direktorile ELi personalieeskirjade artikli 16 rakendamise kohta ⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 28. veebruari 2019. aasta aruannet endiseid kõrgemaid ametnikke käsitleva teabe avaldamise kohta, et rakendada üheaastast lobi- või nõustamistegevusega tegelemise keeldu (juhtum SI/2/2017/NF) ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse oma 12. veebruari 2019. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi määruse eelnõu kohta, millega kehtestatakse ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriv kord ja üldtingimused (Euroopa Ombudsmani põhikiri) ⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse poliitilisi suuniseid järgmisele Euroopa Komisjonile (2019–2024) ⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust „Majandus- ja rahaliidu institutsioonid ja asutused: huvide konflikti ennetamine pärast avalikus sektoris töötamist“ (O-000048/2019 – B9-0001/2020),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 298 lõikes 1 on sätestatud, et „liidu institutsioone, organeid ja asutusi abistab nende ülesannete täitmisel avatud, tõhus ja sõltumatu Euroopa halduskorraldus“;
- B. arvestades, et määruse (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁴⁾ artikli 68 lõikes 1 on sätestatud, et ameti „töötajate, sealhulgas tema tegevdirektori ja eesistuja suhtes kohaldatakse personalieeskirju, muude teenistujate teenistustingimusi ning nende kohaldamiseks liidu institutsioonide poolt ühiselt vastu võetud eeskirju“;
- C. arvestades, et institutsioonidest lahkuvate töötajate suhtes kohaldatavad põhimõtted, sh huvide konflikti vältimist käsitlevad sätted on ette nähtud eelkõige personalieeskirjade artiklites 16 ja 17;
- D. arvestades, et Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) tegevdirektor on nõustunud enda nimetamisega Euroopa Finantsstabiilsuse Assotsiatsiooni (AFME) tegevjuhiks alates 1. veebruarist 2020 ning on teatanud, et astub 31. jaanuarist 2020 Euroopa Pangandusjärelevalve tegevdirektori ametikohalt tagasi;
- E. arvestades, et Euroopa Pangandusjärelevalve juhatus ja järelevalvenõukogu otsustasid EBA tegevdirektori asumise AFME tegevjuhi ametikohale heaks kiita; arvestades, et järelevalvenõukogu on otsustanud kehtestada tegevdirektorile vaid kerged piirangud, mis lahendavad EBA hinnangul tema uuest ametikohast AFMEs tuleneva huvide konflikti; arvestades, et need piirangud puudutavad tegevdirektori tegevust EBAs töötamise ajal ja pärast sealt lahkumist;
- F. arvestades, et EBA eesistuja juhtis Euroopa Parlamendis toimunud kuulamisel tähelepanu sellele, kui raske on tegelikult piirata endiste avaliku sektori töötajate edasist tööhõivet;

⁽⁹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/correspondence/en/80697>

⁽¹⁰⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/correspondence/en/80699>

⁽¹¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/report/en/110521>

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/info/files/political-guidelines-next-commission-2019-2024-union-strives-more-my-agenda-europe_et

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

- G. arvestades, et järelevalveasutustest lahkuvatele juhtivtöötajatele ei maksta praegu mingit ajutist hüvitist;
- H. arvestades, et avalikus sektoris töötamise järgsed ja nn pöördukse efektiga seotud huvide konfliktid on korduvad probleemid ning neid on hinnatud ja analüüsinud nii rahvusvahelised kui ka ELi organid, eelkõige Euroopa Ombudsman ja Euroopa Kontrollikoda;
- I. arvestades, et sellised pöördukse efekti juhtumid annavad huvirühmadele võimaluse reguleerijaid varasema käitumise eest premeerida, mis avab aga ukse kahjulikele stiimulitele;
1. rõhutab, et Euroopa halduse avatus, tõhusus ja sõltumatus on tähtsad kogu liidu jaoks, sh majandus- ja rahaliidu institutsioonide, organite ja ametite jaoks;
 2. on mures tekkinud huvide konflikti pärast, mis on tingitud EBA tegevdirektori nimetamisest AFME tegevjuhiks alates 1. veebruarist 2020; märgib, et avalikust sektorist niimoodi ilma viiteajata uuele tööle asumine ei ohusta üksnes EBA mainet ja sõltumatust, vaid ka kõiki ELi institutsioone ja Euroopa Liitu tervikuna;
 3. tuletab meelde, et lahendamata huvide konfliktide tõttu ei pruugi ohtu sattuda üksnes kõrgete eetiliste standardite jõustamine kogu Euroopa avalikus halduses, vaid ka õigus heale haldusele, mis seab omakorda ohtu ühtse turu nõuetekohase toimimise jaoks vajalikud võrdsed tingimused;
 4. nõuab personalieeskirjade ja eriti selle artikli 16 tõhusat ja järjepidevat kohaldamist, et hoida ära eelkõige (aga mitte ainult) kõrgemate ametnikega seotud huvide konfliktid; rõhutab, et artikkel 16 võimaldab ELi institutsioonidel endise ametniku uuele tööle asumise taotluse tagasi lükata, kui piirangud ei ole institutsioonide õigustatud huvide kaitsmiseks piisavad; rõhutab, et Adam Farkase puhul oleks võinud kaaluda tema otse AFMEsse üle minemise keelamist, sest AFMEt võib pidada komisjoni otsuse C(2018)4048 final artikli 21 lõike 3 punkti b kohaseks vastaspooleks;
 5. peab murettekitavaks, et tihti ei ole endiste avaliku sektori töötajate edasisele tegevusele kehtestatud piiranguid võimalik rakendada; ärgitab ELi institutsioone ja ameteid seetõttu kaaluma kõiki personalieeskirjade artikli 16 kohaseid võimalusi;
 6. peab kaheldavaks EBA järelevalvenõukogu ja juhatuse otsust lubada Adam Farkasel asuda AFME tegevjuhi ametisse; kutsub neid üles oma otsust läbi vaatama;
 7. märgib, et kuigi erasektoris saadud kogemused võivad institutsioonides kasulikud olla, võib pöördukse efekt tekkida ka siis, kui inimene on töötanud erasektoris enne avalikku sektorisse tööle asumist ning tema endise tööandja ja uue ametikoha vahel institutsioonis on otsene seos, ning märgib, et see võib kahjustada ELi institutsioonide usaldusväärsust ja kodanike usaldust nende vastu; juhib seetõttu tähelepanu üha ilmsemale vajadusele hinnata, kuidas võivad huvide konflikte tekitada ametikohad, kus töötati enne avalikku sektorisse tööleasumist või enne asumist töökohale, millega kaasnevad regulatiivsed või täidesaatvad volitused ja kohustused, ning soovib seda täiendavalt uurida;
 8. rõhutab, et avalikus sektoris töötamise järgsed ja nn pöördukse efektiga seotud huvide konfliktid on kõikide ELi ja selle liikmesriikide institutsioonide, organite, asutuste ja ametite ühine probleem; toonitab seetõttu, et probleemi tõhusaks lahendamiseks on vaja ühtset õigusraamistikku;
 9. võtab teadmiseks, et ka rahvusvahelisel tasandil (OECDs) on tehtud pingutusi, et töötada välja ühtne raamistik endiste avaliku sektori töötajate edasise tööhõivega seotud probleemide käsitlemiseks; märgib, et ELi tasandil on selles vallas arvestatavat tööd teinud Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Ombudsman; märgib, et nende soovitude õigeaegne rakendamine võib edaspidi sarnaseid probleeme ära hoida;
 10. rõhutab, et kuigi töötajate erasektoris saadud kogemused võivad olla reguleerivale või järelevalveasutusele väärtuslikud, peaks liidu asutustes ja institutsioonides valitsema tugev avaliku teenistuse vaim, et Euroopa kodanikke kõige paremini teenida;

Neljapäev, 16. jaanuar 2020

11. palub, et Euroopa Kontrollikoda analüüsiks põhjalikult majandus- ja rahaliidu organite ja ametite lähenemisviisi selliste olukordade lahendamisele, millega on seotud võimalikud huvide konfliktid; palub, et kontrollikoda määraks kindlaks parimad tavad;
12. kutsub komisjoni üles hindama endiste avaliku sektori töötajate edasiste töökohtadega seotud tavad nii ELi kui ka riikide tasandil, et leida tugevamad meetmed huvide konfliktide vältimiseks juhul, kui mõni ELi asutuse kõrgem ametnik asub tööle erasektoris või kui erasektorist tulev isik nimetatakse mõnes ELi organis kõrgemale ametikohale, ning võtma tehtud järeldusi arvesse endiste avaliku sektori töötajate edasiste töökohtadega seotud huvide konfliktide ennetamise ühtlustatud õigusraamistiku üle peetavates aruteludes;
13. tuletab meelde, et komisjon andis 24. oktoobri 2019. aasta täiskogu arutelul lubaduse vaadata läbi endiste avaliku sektori töötajate edasiste töökohtadega seotud õigusraamistik; palub, et komisjon kehtestaks ühtlustatud õigusraamistiku, mille abil hoida ära endiste avaliku sektori töötajate edasiste töökohtadega seotud huvide konfliktide ja tagada kõrgete eetikastandardite järgimine; rõhutab, et ELi tavad tuleb viia rahvusvaheliste standarditega kooskõlla; toonitab, et ELi ja liikmesriikide tasandil tuleks kohaldada samu standardeid;
14. kutsub komisjoni üles määrama avaliku sektori töötajate edasiste töökohtadega seotud raamistiku läbivaatamise käigus kindlaks konkreetsed riskivaldkonnad, mida võib olla vaja tugevdada, sealhulgas laiendama ametialase liikumise blokeerimise võimalusi ning kaaluma kõrgematele ametnikele kehtiva ooteaja võimalikku pikendamist (proportsionaalselt konkreetse juhtumiga), et tagada võrdne kohtlemine kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 15; rõhutab, et personalieeskirjade artikli 11 kohast nõuet huvide konfliktide eelneva avalikustamise kohta tuleks rakendada nii, et kandidaadi võimalikud huvide konfliktid saaksid kindlasti selgeks aegsasti enne ELi organis tööle asumist; rõhutab lisaks, et kõik ELi organid peaksid avaldama oma veebilehel huvide konfliktidega tegelemise sise-eeskirjad ning järgima Euroopa Ombudsmani 2017. aasta soovitusi personalieeskirjade artikli 16 lõikes 4 nõutud teabe iga-aastase avaldamise kohta;
15. kutsub komisjoni üles tegelema läbivaatamise käigus ka huvide konfliktidega, mis on tingitud avalikus sektoris tööle asumise eelsest tegevusest, ning kaaluma olemasolevate meetmete tugevdamist (nt kohustuslik osaluse loovutamine ettevõtetes, mis kuuluvad selle institutsiooni pädevusvaldkonda, kuhu äsja ametisse nimetatud ametnik tööle asub, või ettevõtetes, millel on selle institutsiooniga suhted) ja ka uut liiki ennetusmeetmeid, nagu kohustuslik kõrvalejäämine juhul, kui tegeleda tuleb inimese endist erasektori tööandjat mõjutavate küsimustega;
16. on seisukohal, et töö vahetamise keelamine juhul, kui inimesel on juba töö ning kui töö vahetamise mittelubamine on piisavalt õigustatud ja põhjendatud, ei riku inimese õigust tööle;
17. juhib tähelepanu asjaolule, et kui ametist lahkuvatele kõrgematele ametnikele kehtivat mittetöötamise nõuet ajaliselt pikendatakse, võiks kaaluda ka võimalust näha neile ette asjakohane ajutine hüvitis; toonitab, et ajutise hüvitise maksmine tuleks lõpetada, kui inimene viiteajal uuele tööle asub;
18. palub komisjonil hinnata, kas see, et asjaomased ELi ametid otsustavad ise huvide konfliktide vältimise eeskirjade kasutamise üle, on asjakohane ja kuidas oleks võimalik tagada reeglite järjepidev kohaldamine; on seisukohal, et edaspidi sobiks ELi töötajate huvide konfliktide alaseid otsuseid kõige paremini langetama eetikaküsimustega tegelev sõltumatu organ, mille loomist komisjoni president Ursula von der Leyen kaalub;
19. soovitab kõigil Euroopa Parlamendi liikmetel ning Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu esindajatel hoiduda kahe aasta jooksul igasugusest kontaktist praeguse EBA tegevdirektoriga, kui ta asub AFME tegevjuhi ametikohale; palub võimaliku huvide konflikti vältimiseks, et Euroopa Parlamendi ruumidesse pääsemist võimaldavate alaliste sissepääsulubade (nn pruunide sissepääsukaartide) väljastamise eest vastutavad teenistused kaaluksid põhjalikult Adam Farkase juhtumit ja võimalust jätta talle sissepääsuluba samaks ajavahemikuks (kaheks aastaks) andmata;
20. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Ombudsmanile.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2020)0001

Komisjonide arvuline koosseis**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta otsus alaliste komisjonide liikmete arvu kohta (2020/2512(RSO))**

(2021/C 270/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2014. aasta otsust alaliste komisjonide volituste ja vastutusvalade kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 206,

1. otsustab määrata alaliste komisjonide ja allkomisjonide liikmete arvu pärast Ühendkuningriigi väljaastumist EList kindlaks järgmiselt:

- I. väliskomisjon: 71 liiget;
- II. arengukomisjon: 26 liiget;
- III. rahvusvahelise kaubanduse komisjon: 43 liiget;
- IV. eelarvekomisjon: 41 liiget;
- V. eelarvekontrollikomisjon: 30 liiget;
- VI. majandus- ja rahanduskomisjon: 60 liiget;
- VII. tööhõive- ja sotsiaalkomisjon: 55 liiget;
- VIII. keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon: 81 liiget;
- IX. tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon: 78 liiget;
- X. siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon: 45 liiget;
- XI. transpordi- ja turismikomisjon: 49 liiget;
- XII. regionaalarengukomisjon: 43 liiget;
- XIII. põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon: 48 liiget;

⁽¹⁾ ELT C 482, 23.12.2016, lk 160.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

XIV. kalanduskomisjon: 28 liiget;

XV. kultuuri- ja hariduskomisjon: 31 liiget;

XVI. õiguskomisjon: 25 liiget;

XVII. kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon: 68 liiget;

XVIII. põhiseaduskomisjon: 28 liiget;

XIX. naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon: 35 liiget;

XX. petitsioonikomisjon: 35 liiget;

inimõiguste allkomisjon: 30 liiget;

julgeoleku ja kaitse allkomisjon: 30 liiget;

2. otsustab komisjoni juhatuse koosseisu käsitlevale esimeeste konverentsi 30. juuni 2019. aasta otsusele viidates, et komisjoni juhatusse võib kuuluda kuni neli aseesimeest;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus teavitamise eesmärgil nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0002

ELi, Islandi ja Norra vaheline protokoll, mis lisatakse lepingule, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ***

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu, Islandi ja Norra Kuningriigi vahelise protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme, sõlmimist (15791/2018 – C9-0155/2019 – 2018/0419(NLE))

(Nõusolek)

(2021/C 270/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (15791/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu, Islandi ja Norra Kuningriigi vahelise protokoll, millega reguleeritakse juurdepääsu Eurodac-süsteemile õiguskaitse eesmärgil ja mis lisatakse Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme (15792/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 87 lõike 2 punktile a, artikli 88 lõike 2 esimese lõigu punktile a ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C9-0155/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 114 lõiget 7,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitus (A9-0053/2019),
1. annab nõusoleku protokoll, sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Islandi ja Norra Kuningriigi valitsusele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0003

ELi ja Hiina vaheline lennuteenuste teatavaid aspekte käsitlev leping ***

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise lennuteenuste teatavaid aspekte käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (11033/2019 – C9-0049/2019 – 2018/0147(NLE))

(Nõusolek)

(2021/C 270/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (11033/2019),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise lennuteenuste teatavaid aspekte käsitleva lepingu eelnõu (09685/2018),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõikele 2 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C9-0049/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 114 lõiget 7,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni soovitusi (A9-0041/2019),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0004

Ühine käibemaksusüsteem ja väikeettevõtjate suhtes kohaldatav erikord *

Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu direktiivi eelnõu kohta, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas ning määrust (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ja teabevahetuse osas, mille eesmärk on teostada järelevalvet väikeettevõtete erikorra nõuetekohase kohaldamise üle (13952/2019 – C9-0166/2019 – 2018/0006(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – uuesti konsulteerimine)

(2021/C 270/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu eelnõu (13952/2019),
 - võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0021),
 - võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta seisukohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 113, mille alusel nõukogu konsulteeris uuesti Euroopa Parlamendiga (C9-0166/2019),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 82 ja 84,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0055/2019),
1. kiidab nõukogu eelnõu heaks;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 203.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET